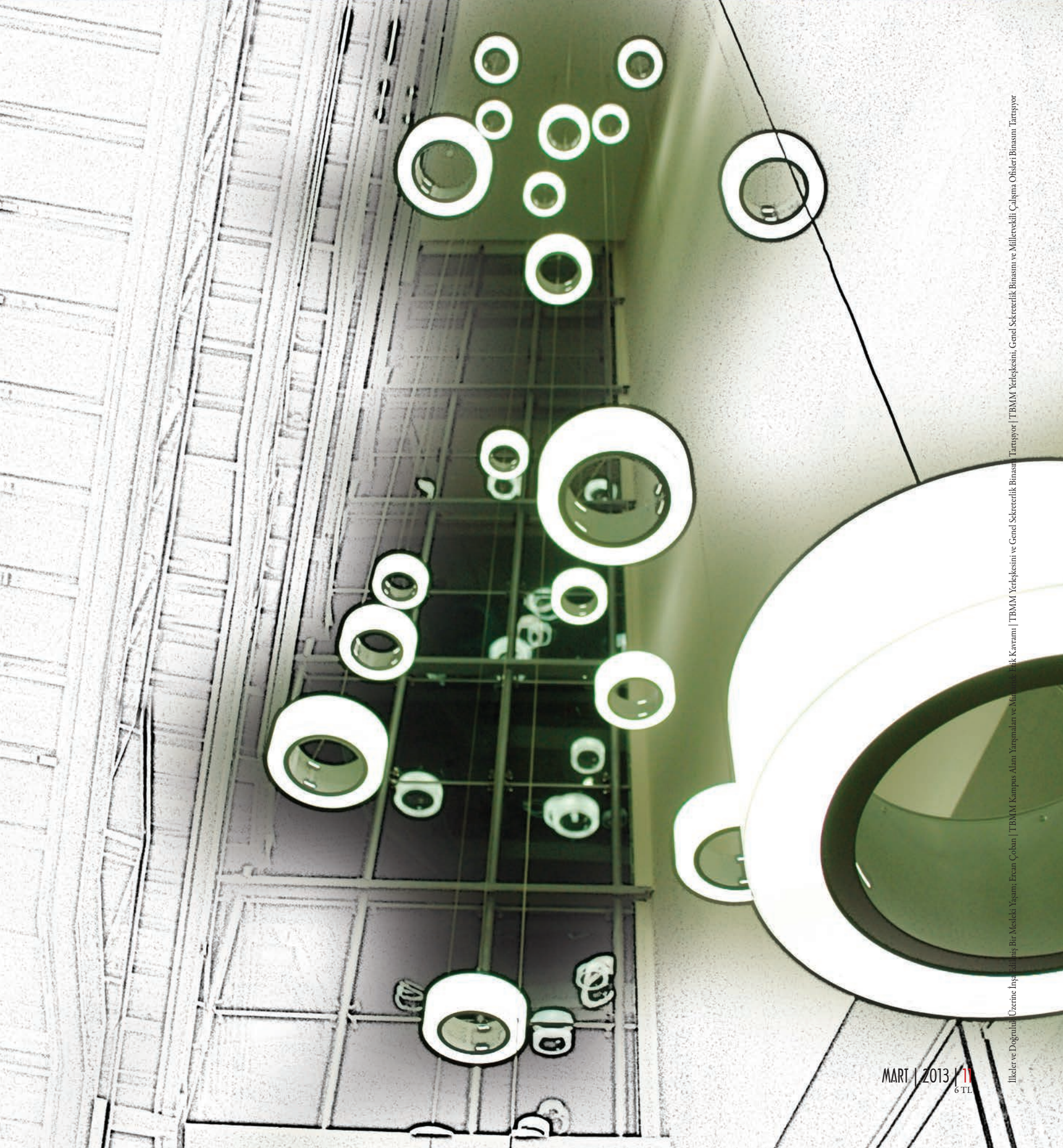

serbest

MIMAR

MART | 2013 | 11
6 TL

İlkeler ve Doğrular | Üzerine İnşaat | Bir Mesteki Yaşam | Ercan Çoban | TBMM Kampüs Alanı Yarışmaları ve Mimarlık Fikir Karamı | TBMM Yürüşkesini ve Genel Sekreterlik Binası | Taryşpor | TBMM Yürüşkesini, Genel Sekreterlik Binası ve Millîrvetli Çalışma Ofisi Binası | Taryşpor

Gerflor
theflooringroup

spm
international

B-LONG DESIGN
FITNICE

MANNINGTON

TUNTEX

Ayrıcalığın farkedildiği her **yerde**

Bazı mekanlara ayak basar basmaz, onları ayrıcalıklı kılan ayrıntıları farkedersiniz, özellikle de yapı teknolojilerinde yenilikleri takip eden bir profesyonel veya iç mimarsanız. Yaktaş, nitelikli zemin kaplamalarında dünyaca ünlü markaların distribütörü olarak, projelerinde yüksek kaliteyi arayan müşterilerine, 18 yıllık bir deneyimle hizmet veriyor. Estetik ve işlevselliği bir arada sunan mükemmel ve son derece geniş ürün yelpazesini, Ankara ve İstanbul showroomları ve Türkiye'nin dört bir yanındaki bayileri aracılığıyla, siz profesyonellerin beğenisine sunuyor.

yaktas.com.tr

18
yıl

444 0 173

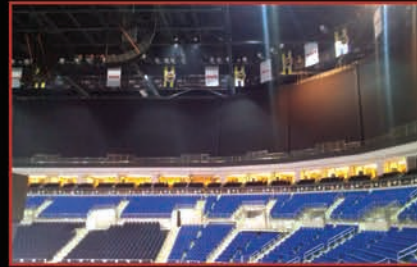
YAKTAŞ®

Ayrıcalığın farkedildiği her **yerde**

*modern perde sistemlerinde
mekana özgü tasarımlar...*

Sahne mekaniği, motorlu ve manuel perde sistemleri konusunda hizmet veren MOPESİ; her türlü özel tasarım sahne mekaniği ve perde sistemlerini imal etmektedir. MOPESİ ayrıca, stüdyo, sahne ve salon akustiği konularında da danışmanlık, tasarım, projelendirme, imalat ve montaj hizmeti vermektedir.

MOPESİ GROUP

İvedik Organize San. 1362. Sk. (Eski 601) No: 30
Yenimahalle - ANKARA
Tel: 0312 395 99 85 • Faks: 0312 395 99 86
E-posta: info@mopesi.com

Hürriyet Mh. Taş Ocağı Cd. Park Plaza Kat: 9 D: 904
Çağlayan / Kağıthane - İSTANBUL
Tel: 0212 219 66 41 • Faks: 0212 219 66 42
E-posta: istanbul@mopesi.com

Fener Mah. Antalya Evleri Sitesi B3 Blok K: 1 D: 4
Muratpaşa - ANTALYA
Tel: 0242 323 24 90 • Faks: 0242 323 24 91
E-posta: antalya@mopesi.com

www.mopesi.com

- 04 masaüstü**
- 10 yaka resmi**
Mimarlık Dünyası En Büyük Mimarı Kaybetti: Oscar Niemeyer
Hasan Özbay
- 12 SMD'lerden**
- 22 iyi şeyler**
- 25 kötü şeyler**
- 26 PROFİL**
İlkeler ve Doğruluk Üzerine İnşa Edilmiş Bir Mesleki Yaşam; Ercan Çoban
Fatih Yavuz
- 38 YENİ**
Nazım Hikmet Kültür Merkezi
Charles De Gaulle; Ankara Fransız Lisesi
- 48 YARIŞMADAN UYGULAMAYA**
T.C. MSB Savunma Sanayii Müsteşarlığı Yeni Hizmet Binası
Ön Seçimli Mimari Proje Yarışması
- 58 DOSYA**
TBMM Kampus Alanı Yarışmaları ve Mimaride Etik Kavramı
Murat Sönmez
Cem Açikkol, Kaan Özer, Murat Sönmez
TBMM Yerleşkesini ve Genel Sekreterlik Binasını Tartışıyor
Semra Uygur, Özcan Uygur, Murat Sönmez
TBMM Yerleşkesini, Genel Sekreterlik Binasını ve Milletvekili Çalışma Ofisleri Binasını Tartışıyor
Mimarlığın Hakikatle İmtihanı
Aktan Acar
Etik Bir Sorun Olarak Mimarlar İş-Galindeki Mimarlık
Hossein Sadri
- 80 ORADAYDIK**
Haritada Bir Yolcu; Düşler, Venedik, Bienal
Zelal Çınar
- 87 özetler**
(İngilizce, Rusça ve Arapça) . Summary . Содержание . خلاصة

İSTANBUL SMD

Miralay Şefik Bey Sokak 13/2 Gümüşsuyu
34015 İstanbul
+90 212 2924380 (tel)
+90 212 2924382 (faks)
www.ismd.org.tr

TÜRK SMD

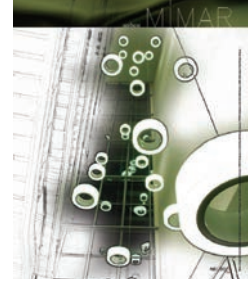
TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr

İZMİR SMD

Cumhuriyet Bulvarı 2. Kordon 209/4 Alsancak
35220 İzmir
+90 232 4631630 (tel)
+90 232 4631057 (faks)
www.izmir-smd.org.tr

Yazılarda ifade edilen görüşler yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Reklamlar, reklamı veren firmanın sorumluluğundadır ve serbestMİMAR reklamlarda verilen bilgilerden sorumlu tutulamaz.

11. Sayı Kapak Konusu

Savunma Sanayi Müsteşarlığı Hizmet Binası

serbestMİMAR

Üç Ayda Bir Yayımlanır

Sahibi

Yeşim Hatırlı
TSMD Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Soylu

Yayın Koordinatörü

Murat Sönmez

Yayın Yürütme Komitesi

Ali Sinan, Cüneyt Kurtay, Fatih Yavuz, Gökhan Aksoy,
Hakan Evkaya, Hasan Özbay, Hüseyin Kahvecioğlu,
Murat Sönmez, Seden Cinasal Avcı

Yayın Komisyonu

Ali Sinan, Aslı Özbay, Cüneyt Kurtay,
Fatih Yavuz, Figen Kıvılcım, Gökhan Aksoy,
Hakan Evkaya, Hasan Özbay, Hüseyin Kahvecioğlu,
Kadri Atabaş, Kutlu Bal, Mehmet Soylu,
Murat Sönmez, Mürşit Günday, Okan Çetin,
Seden Cinasal Avcı

Yayın Sekreterliği

Serap Sür

Grafik Uygulama

Fikriye Karasu
ANBA Anadolu Basın Ajansı

İletişim

TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr
info@tsmd.org.tr

Abone, Reklam ve Dağıtım

ANBA Anadolu Basın Ajansı
Tunus Caddesi 50A/11 Kavaklıdere 06550 Ankara
+90 312 4675381 (tel)
+90 312 4675383 (faks)
ankara@anba.com.tr

Reklam Koordinatörü

Selver Toprak
selver.toprak@anba.com.tr

Baskı

Salmat Basım Yayıncılık
+90 312 341 10 24

SMD Üyelerine Ücretsiz Gönderilir
Fiyatı 6 TL . Abonelik 20 TL

Proje yarışmalarını son dönemlerde hangi kurumlar açıyor? Yerel yönetimlerin dışında yarışma açan devlet kurumu var mı? Yıllardır devletin tüm yapılarının projelerini elde eden, eski ismi ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, yeni ismi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı mimari proje yarışmaları alanındaki geçmişte çok önemli bir misyona sahipti. Fakat bu günlerde yarışmalar konusunda bakanlığın misyonunu ve dolayısıyla işlevini ve sorumluluklarını unutmuş olduğunu söylemek mümkün. Yarışmalar ve yapı üretimi konusunda birikim ve deneyimine sahip bakanlık personelinin emekli olması, TOKİ'nin yapı üretimini üstlenmesi gibi çeşitli nedenlerle Bakanlık yapı elde etme konusunda Devlet'in diğer bakanlıkları ile neredeyse aynı konuma gelmiştir. Bu durum Devlet'in her kurumunun kendi ihtiyacı olan binaları kendisinin çeşitli ihale yöntemleri ile ya da TOKİ'nin kendine özgü yöntemleri aracılığıyla elde etmesi ile sonuçlanıyor. Böylesi bir sürecin mimarlık ortamı için sonuçları ise kuşkusuz hiç de olumlu değil.

Yarışmaların bir projeye yönelik oluşturduğu farklı bakış açılarının ürettiği çeşitlilik ve zenginliğin ortadan kalkması en önemli olumsuz sonuçlardan biridir. Yarışmasız bina elde modası, idarenin ve tasarımı yapan mimarın veya ofisin tekelinde gelişen, bir gelenek, yöntem haline gelmesinden endişe edebileceğimiz, bir tasarım süreci ile bizleri karşı karşıya getirmekte. Kamusal yapılar mimarlık ortamının fikir çeşitliliğinden üretilen yapılar olmak yerine, kişilerin beğeni veya kültürlerinin bir üretimine dönüşüyor. Bu durumun ürkütücü sonucu ise, çağdaş mimari düşüncenin epey uzağında ve kurumsallıktan uzak görüntü üzerine gelişmiş binalardır. Tarihselci/geçmiş kültürü referans alan, ancak mekansal niteliğin veya güncel mimari tartışmaların özüne inemeyen şekilci ve bezemeci bina üretimleri ancak mimari düşüncenin yüzeysel yaklaşımlarını barındırabilmekte ve üzücü olan artık ortamdaki hakim beğeniyi oluşturmaktadır. Yarışmaların tüm ülkenin mimari beğenilerini ve mekânı görme biçimini ortaya koyan, rekabet üzerine kurulu ve bir jüri değerlendirmesine olanak tanıyan niteliği kişilerin biraz ideolojik, biraz popüler kültüre ait sığ bakışlarına kurban edilmiş görünüyor.

Bu durum için birçok farklı alandan sorgulama yapılabilir. Örneğin, eğitimi verilmeyen ve bilimsel, kültürel alt yapısı oluşmamış tarihe öykünen bu yaklaşımlar öncelikle neden ve nasıl kabul görmüştür. Sonrasında ise tarihselci yaklaşımlara sahip yapıların oluşturduğu popüler mimarlık yaklaşımının günümüz Türk mimarlığını veya mimarlık ortamımızı temsil edip edemeyeceğidir. Eğitimi almadığı, içeriğini yeterince tartışmadığı tarihselcilik konusunda hangi mimarın veya hangi kurum yetkilisinin söz söylemesi doğrudur? Ama oluyor işte. Hatta söz söylemenin ötesinde yapılıyor. Dahası yapmayan mimarlar için idare yetkilileri tarif veya tanımlar yapabilecekleri yeterlilikte kendilerini görüyorlar. Bu süreçlerin ve sonuçları olan binaların günümüz Türk mimarlığını temsil edemeyecekleri muhakkak, fakat verdikleri zararın boyutunu şu günlerde anlamak biraz zor. Umuyoruz ki bu zarar asgari düzeylerde kalır. Fakat ürkütücü olan ve bu bahsi geçen yaklaşımın operasyonel eğilimlerinin bir sonucu olarak görülmesi mümkün olan öyle bir durum var ki zararlarını şimdi bile görmek hiçte zor değil. Ülkenin mimarlık anlayışını, beğenilerini, içeriğini yansıtan, bunları geliştiren, tartıştıran mimari yarışmaları ortadan kaldıran ve tarihselci tutumları ortak beğeni olarak mimarlık ortamına sokan hakim anlayış bir yandan yüzyıllar öncesine ait, dönemine özgü yapısal niteliklerin sonucu oluşturulan görselliği doğru ve geçerli bir yaklaşım haline getirirken diğer taraftan daha dehşet verici başka bir plan uyguluyor. Cumhuriyet dönemi ya da yakın dönemin sembol yapıları veya modern mimarlık düşüncesinin kimliğini taşıyan binalar, Sıhhiye'deki Etibank Binası (Aralık 2012 de yıkıldı), Ulus Meydanı'ndaki Cumhuriyet Dönemi yapıları, şimdi de Saraçoğlu Mahallesi konutları, Ankara Atatürk Kültür Merkezi Yapısı ortadan kaldırılmak isteniyor. Ülke mimarlığının farklı içerikler edindiği ve etik olarak farklı yaklaşımları içine aldığı bu günlerde Bir kez daha "neden?" diye sormakta yarar var.

Kendimize sormamız gerek bir soru var: Kentlerimizin geleceğini hangi zaman veya kültür ile şekillendireceğiz? Bu, şuan belirsiz gibi görünmekte. Bugün mimar-

lığı biçimlendiren güçlere bakarak bugüne mimarlığımızı, kentlerimizi ve onların geleceğini biçimlendirecek kurumsal ve kişisel düzeydeki nitelikli anlayış ve yaklaşımlara sahip olmak için daha uzun yıllara gereksinimimiz olduğu söylenebilir.

Tüm bu olumsuz süreçlerin aşılabilmesi için kurumlar ve mimarın sorumlulukları olmalıdır. Mimar ancak nitelikli projeler yapmaya çalışarak ve popüler olanın uzağında kalarak toplumsal/sosyal sorumluluğunu yerine getirebilir. Bu süreçte, mimarlık mesleğinin gelişmesi, proje elde etme yöntemlerinin iyileştirilmesi, proje seçimlerinin nitelikli tasarımlar içinden yapılması, genç mimarların fırsatlar yakalayabilmeleri ve rekabet ortamının geliştirilmesi için mesleğin etik niteliklerini gözetilmesi, yarışmaların yaygınlaştırılması ve geleneksel hale getirilmesi ile mümkün olacaktır. Fakat mesleğin öneminin artması ve değer kaybetmemesi için sadece yarışma açmak yeterli olmayacaktır. Yarışma projeleri uygulama projelerine dönüştüğü ve sonrasında da inşa edildiği süreçlerin mimarlık ortamının bir biçimde haberdar olacağı ortamların da oluşturulması önemlidir. Ancak bu biçimde süreç-sonuç ilişkisi doğru geliştirilebilir ve tüm mimarlık ortamı buradan kazanımlar elde edebilir.

Kurumların ise öncelikle yarışmayla proje elde etmek ve sonrasına yönelik geliştirilmesi, oluşturulması gerekli yaklaşımlar içinde olmaları beklenebilir. Kurumların, kurumsallığın getirdiği bütünlük, kararlılık ve bir program dahilinde gerçek ihtiyaçların belirlenmesi sonucu kamu binalarının yarışmaya açılması gerektiğinin bilincine varmaları ve gündelik politiklardan uzak geleceğin perspektifi ile kararlar almaları önemlidir. Aksi takdirde bir konu ve işlev için açtığı yarışmanın sonucunda elde ettiği projeyi, uygulama projeleri aşamasında tamamen başka bir işlev için yeniden düzenlettirmesi gibi anlaşılması zor olan bir tutum takınırlar (TBMM Genel Sekreterlik, Kütüphane, Arşiv ve Ziyaretçi kabul Binasının Milletvekili Çalışma Ofisleri olarak dönüştürülmesi gibi). Hatta yeni işlev için yıllar öncesinde aynı yapı adası içinde başka bir yarışma açılıp, uygulama projeleri elde edilmesine rağmen.

Ankara Atatürk Kültür Merkezi Binası 1980'li yılların başında proje yarışması ile elde edilmiş, bu kompleksi oluşturan Kongre, Opera ve Tiyatro yapıları yarışma aşamasındaki tasarımlarda leke olarak yer almıştı. 1994 yılında kompleksi tamamlayacak yapıların projeleri de yarışma sonucunda elde edildi, fakat hala inşaatı gerçekleşmedi ve AKM de çok büyük yapı adasında tek başına bağlamsız bir şekilde kaldı. Bu durumda AKM binasını yıkarak gerçek sorumluluktan kurtulacak mıyız? Ya Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu Binası (1992 yılında proje yarışması yapılmıştı) ne zaman tamamlanacak? Atatürk Bulvarı üzerindeki "Akün Binası" olarak bilinen "Özgün adı ile "Lale Sitesi" 1968 yılında yapılan yapı da Akün ve Şinaş Sahneleri kapatılıyor ve sitenin satışa çıkarılacağı söyleniyor. Bu tür örnekleri çoğaltmak mümkün... Gerçekten büyük bir erozyon ile karşı karşıyayız. Bu erozyonun mimarlığın ve kentlerin güncel niteliklerini ve değerlerini örteceğine yönelik endişeler hat safha da. Bugünlerde gündemde olan "Kentsel Dönüşüm Yasası" da bu erozyonu olumsuz sonuçlarını destekler nitelikte. Bu yasa mimarlık ve kentler için önemli değişimleri ve dönüşümleri barındırsa da mimarlığın kurum ve kişi arasına indirgenen içerikleri ve başta belirtilen yarışma dışılığına ait oluşan yaklaşımlar bu yasayı tartışmalı hale getiriyor. Elimizde mimarlığımızı ve kentlerimizi yenileyeceğimiz büyük bir fırsat olsa da bunun nasıl kullanılacağı projelerin elde edilmesinde ve paylaşılmasında şuna kadar bir yöntemin belirlenmemiş olması büyük endişeleri de mimarlık ortamının gündemine getirmekte. Kentleri oluşturan yapıların ve kentsel mekanların kent paydaşları için kültürel ve yaşamsal değerleri bakımından önemlerinin kavranması ve rantı veya kişilere onların beğeni ve çıkarlarına kurban edilmemesi son derece önemli. Ortamın tüm olumsuz koşullarına rağmen Mimarlığı etik değerlerine sahip çıkacak insan sayısını artırmak ve kamuoyu oluşturmak gerekiyor. Kentlilik, mimarlığı tanıma, çevreye duyarlılık bilincinin geliştirilmesi için meslek örgütlerine büyük sorumluluk düşmektedir.

Mehmet Soylu

01

02

03

ERDEM MİMARLAR'DAN BTK'YA MODERN BİNA

Günay Erdem, Sunay Erdem

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na, son teknoloji ürünü ve modern çizgilerle yeni bir bina inşa edilecek. Erdem Mimarlar tarafından projelendirilen yapı Ankara'nın marka kamu kurumu projesi olmaya aday.

Yapının ana kurgusu kültürümüzün önemli öğeleri olan "Taş Kapı" ve "Avlu" dan esinlenerek oluşturulmaktadır. "Taş Kapı" yapının ön yüzünde "Avlu" ise "Taş Kapı"nın arkasında yardımcı konumundaki işlevleri organize edilmesini sağlamaktadır. Avlunun ortasında ise endemik bitki türlerini içeren "Botanik Bahçe" yer almaktadır. Yapının ön yüzünü oluşturan "Taş Kapı" formu Eskişehir yoluna dönük konumlanmaktadır. Temellerin kültürel değerlerimizden alan yalın formu ile Ankara'nın sembol yapılarından biri olacaktır.

Akıllı mekan organizasyonu sayesinde yapıya yaklaşımlarda ve girişlerinde her birimi için gerekli olan imkanlar sağlanarak hiyerarşi kurgulanmıştır. Her birimin protokol sırasına göre yapıya yaklaşma önceliğine sağlanmıştır.

Yapı çalışanların verimliliğini ve konforunu maksimize edecek şekilde tasarlanmıştır.

Yapıda tam donanımlı kongre kültür merkezi tasarlanmıştır. İçerisinde 1 bölünebilir 1000 kişilik diğeri de 500 kişilik sıralı sisteme sahip salonlar tasarlanmıştır. Bu salonlar geniş fuayelere, sahne arkası hazırlık mekanlarına, ve tam donanımlı sahne projeksiyon, ses, ışık, simültane tercüme imkanlarına sahip olacaklardır. Salonlardaki koltuklar interaktif özelliklere sahip olacaklardır. Koltuklardan sahnedeki sunuma dijital bağlantı kurulabilme imkanı sağlanmıştır. Merkezde 2 büyük salona ilave olarak seminer salonları da yer almaktadırlar. Salonların fuayeleri Çatı Bahçesi ile bağlantılı tasarlanmıştır. İhtiyaç duyulduğu takdirde Çatı Bahçesinde açılışlar davetler verilebilecektir.

Yapıda herkese açık bilişim müzesi tasarlanmıştır. Bu müzede geçici, kalıcı sergiler için alanlar tasarlanmıştır. Hediye anı eşya satış hizmetleri verilebilecektir. Müzeye otomobil gibi büyük sergi objeleri için servis girişi düşünülmüştür.

Yapıda tam donanımlı kütüphane tasarlanmıştır. Galerili ve Çatıdaki bahçeden faydalanabilecek şekilde tasarlanmıştır. İçerisinde Manzaralı okuma mekanları, grup çalışma odaları, sesli - görüntülü dokümanların çalışılabileceği odalar yer almaktadır. Çatı bahçesi ile bağlantılı tasarlanmıştır.

Ankara iç mekan koşullarında yaşayabilecek tüm bitkilerin sergileneceği botanik bahçe tasarlanmıştır. Yapının tamamında çift cephe sistemi tasarlanmıştır.

01 T. C. Bilgi Teknolojileri ve İletişim

Kurumu Hizmet Binası, Ankara

Proje Müellifi: Erdem Mimarlar

Mimari Proje: Günay Erdem, Sunay Erdem

Statik Danışman: Nisan Proje

Mekanik Danışman: Bayhan Mühendislik

Elektrik Danışmanı: Özay Mühendislik

İşveren: TOKİ

Proje Tarihi: 2011 – 2012

Toplam İnşaat Alanı: 114.000 m²

Arazi Alanı: 21.910 m²

KENDİ KARAKTERİNE SAHİP KONUT

M. Boran Ekinci

Boran Ekinci tarafından 1991'de Ankara'da kurulan ofis, 1996 yılından beri faaliyetlerine İstanbul'da devam ediyor. Ofisin ulusal mimarlık ödülleri yanı sıra, yurtiçi ve yurtdışı yayınlarda projeleri yayımlanmış, Mies van der Rohe ve Ağa Han Mimarlık Ödülü adaylıkları da oldu. Mimarın 'Masaüstü'nde ofis, konut ve cami projeleri var.

Ümraniye Konutlarında en temel tasarım kriteri, bahçeler ve çevreyle olan ilişki oluyor. Bu ilişkiyi imar yönetmeliğinde bulunan emsal harici kat bahçeleri konusu da destekliyor. Günümüzdeki kent yaşamı yoğunluğunda insanların bahçe özlemini gidermek arzusu ile bu denli yoğun bir yapılaşmada kat bahçeleri, manzara ile olan ilişkiler, yükseklik ve rüzgar konusu, arsanın topografik yapısına uygun, geniş perspektifler oluşturulması, artistik ve ortak alan tasarımları (dış mekan), bizleri arazi genelinde yayılan, topografyaya uyumlu, ağırlıkla manzaraya yönelmiş, çok büyük çoğunluğa (%88) bahçe verebilen (zemin, ara kat ve çatı bahçeleri), daha çok dubleks dairelerden oluşan, kendine has, dünya mimarlık literatüründe benzerleri ile ayrılan, kendi karakterine sahip mekan silsilesi ve kurgusu ile bir tasarım oluşturulmuştur.

Kırşehir Asri Mezarlık Projesinin kapsamı, asri mezarlık düzenlemelerinin yanı sıra cami, idari tesis, atölye ve lojman yapı birimleri, tören ve şehitlik alanlarını içermektedir. Tasarım sürecinde bütün bu yapı ve alanların oluşturduğu bant caddede boyunca konumlandırılarak, alanın şehir ile bağlantılı ara yüzünde kimlik kazanması sağlanmış, mezarlık ile şehir arasında bir tampon bölge yaratılmıştır.

02 Ümraniye Konutları, İstanbul

Proje Müellifi: M. Boran Ekinci

Tasarım Ekibi: M. Boran Ekinci, Handenur

Yazıcı Engin, Sasan Sahafi, Evren Öztürk

İşveren: Suryapı Endüstri

Arsa Alanı: 61.356 m²

Toplam İnşaat Alanı: 120.000 m²

Görseller: Artı Eksi Sıfır Mimarlık

03 Kırşehir Cami Projesi

Proje Müellifi: M. Boran Ekinci

Tasarım Ekibi: M. Boran Ekinci, Hakan Dalokay

İşveren: Kırşehir Belediyesi

Proje Tarihi: Eylül 2011 – devam ediyor

Arsa Alanı: 207.560 m²

Toplam İnşaat Alanı: 3953 m²

Görseller: Artı Eksi Sıfır Mimarlık

04

05

06

07

KÜLLİYEDEN OTELE

Edibali Aktar, Ece Banu Aktar

2005 yılında kurulan Aktar Mimarlık Ofisi çalış-
malarını Ankara merkezli sürdürüyor.

Edibali Aktar ve Ece Banu Aktar tarafından kuru-
lan ofis, konut, iş merkezleri, üniversite, turizm ve
kültür yapıları, vernaküler, dini, karma kullanım
amaçlı ve sanayi yapısı projeleri gerçekleştiriyor.

Büronun masaüstünde İnegöl Müftülük Külliyesi
Camii ve Muş Alparslan Üniversitesi'nin projeleri
yer alıyor. İnegöl'de inşası planlanan yeni müftü-
lük kompleksinin bir parçası olarak tasarlanan
cami 1500 kişi kapasitelidir ve 2000 m² üzerine
oturmaktadır. Tasarımında İslami temel değerle-
rin cami formunda bir araya gelmesi amaçlanmıştır.
Cami yan silüeti kufi hat ile Kelime-i Tevhid
formundadır. Kufi hattın seçilme nedeni diğer
istiflerden daha yalın çizgilere sahip olması ve mi-
mari yapısal öğelere benzerlik göstermesidir.

Muş Alparslan Üniversitesi merkez kampüsünde
rektörlük meydanında yer almaktadır. Kapasitesi
ve içinde barındırdığı fonksiyonlar belirlenirken
üniversitenin olduğu kadar bölgenin de ihtiyaçla-
rını karşılaması ve bir anlamda bölgenin kültürel
buluşma noktası olması öngörülmüştür.

Bu noktadan yola çıkarak tasarlanan 1500 kişi-
lik çok amaçlı salon günümüz sahne sanatlarının
tümünün eksiksiz bir biçimde sergilenmesini
sağlayacak donanımdadır. 400 m²'lik net kulla-
nım alanına sahip sahnede 2 adet hareketli sahne
platformu ve orkestra çukuru yer almaktadır. Plat-
formlarla birlikte tüm ışık, ses ve perde sistemle-
ri istenildiğinde tek noktadan kablosuz kontrol
sistemleri ile yönetilmektedir. Simultane tercüme
ve canlı yayın sistemleri ile desteklenen salon ulus-
lararası ölçekteki organizasyonlara da ev sahipliği
yapabilecek niteliktedir.

Muş Alparslan Üniversitesi bilgi işlem merkezi ve
kütüphane binası ihtiyacını karşılamak için çift
çekirdekli ve asimetrik olarak planlanan yapı top-
lam 9500 m² kullanım alanına sahiptir.

4 katlı yapının bodrum katı depo, matbaa, teknik
hacim ve sığınağa ayrılmıştır.

Yapının diğer 3 katı büyük bir galerili hol ile ikiye
bölünmüş, büyük kütle kütüphane, küçük kütle
bilgi işlem merkezi olarak tasarlanmıştır. Her iki
kütle tüm katlarda birer köprü ile birbirine bağ-
lanmıştır.

04 İnegöl Müftülük Külliyesi Camii, Bursa -İnegöl

Proje Müellifi: Edibali Aktar, Ece Banu Aktar
Mimari Proje: Aktar Mimarlık Ofisi
Statik Danışman: Model Proje - Kemal Yılmaz
Mekanik Danışman: Ak Proje - Ayhan Kibar
Elektrik Danışmanı: E Proje - Engin Topgül
İşveren: Diyanet İşleri Başkanlığı-İnegöl Müftülüğü
Müteahhit: Düzenli İnşaat
Proje Tarihi: 2012
Toplam İnşaat Alanı: 2000 m² (1500 Kişilik)
Arazi Alanı: 19.500 m²

05 Muş Alparslan Üniversitesi

Kültür Merkezi

Proje Müellifi: Edibali Aktar, Ece Banu Aktar
Mimari Proje: Aktar Mimarlık Ofisi
Statik Danışman: Model Proje - Kemal Yılmaz
Mekanik Danışman: Ak Proje - Ayhan Kibar
Elektrik Danışmanı: E Proje - Engin Topgül
İşveren: Muş Alparslan Üniversitesi
Proje Tarihi: 2012
Toplam İnşaat Alanı: 8000 m²
Arazi Alanı: 7000 m²

MARDİN'E YENİ YÜZ

Bahadır Başaran

Bugüne kadar çok sayıda kültür ve medeniyete ev
sahipliği yapmış ve halen çok kültürlü yaşam tarzı
ile de dünya'ya örnek gösterilebilecek bir hoşgörü
ve güven ortamına sahip Mardin, mimari, etnog-
rafik, arkeolojik, tarihi ve görsel değerleri ile za-
manın durduğu izlenimini veren Güneydoğunun
şiişsel kentlerinden biridir. Ülkemizin çok kültür-
lülüğünün sembol şehirlerinden olan Mardin'de,
Kızıltepe güzergahı üzerinde konuşlanmış ve şeh-
re hakim bir konumdaki Dicle Kalkınma Ajansı
arazisi üzerinde tasarlanan hizmet binası projesi
ile Mardin'in çehresine güzel bir imza olacak.

Kente ve ülkemize çok kültürlülüğü yansıtan ör-
nek teşkil edecek modern ve 'bioklimatik' bir mi-
mari yapı hayata geçirilmiştir.

Arazinin özellikle Havaalanı ve Kızıltepe güz-
ergahından gelişte dikkat çekici bir noktada olma-
sı hasebiyle, ilk bakışta insanları sembol bir yapı
karşılmalıdır prensibiyle yapı arazinin en uygun
noktasına yerleştirilmiştir.

Arazi şartları ve arsının çok eğimli olmasından
dolayı, yapı mümkün olduğunca az hafriyat çık-
racak ve topografyaya en uygun şekilde yerleştiril-
miştir. Bu yerleşim şekli geleneksel Mardin mima-
risini de yansıtmaktadır.

06 T.C. Dicle Kalkınma Ajansı Hizmet Binası Projesi, Mardin

Proje Müellifi: Bahadır Başaran
Mimari Proje: BB Mimarlık
Peyzaj Proje: BB Mimarlık
Statik Danışman: Tektaş Mühendislik
Mekanik Danışman: Arke Mühendislik
Elektrik Danışmanı: Erke Tasarım
Leed Danışmanı: Erke Tasarım
İşveren: T.C. Dicle Kalkınma Ajansı
Proje Tarihi: 2012
Toplam İnşaat Alanı: 6.236.97 m²
Arazi Alanı: 14.541,812 m²
Yatırım Maliyeti: 11.000.000 TL

İZMİR'E YENİ KAMPÜS İZTEKGE

Metin Kılıç, Dürrin Süer

Tasarım, parselin üst kotlarını, açık bir ortak alan
yaratarak, birbirine bağlayan, parsel sınırlarını ta-
kip eden lineer formda düzenlenmiştir. Arazinin

üst kotuna yaslanan bina, çatı alt kotundan başla-
yan yaya rotası ile tüm alana ve deniz manzarasına
açılan bir rekreasyon alanı olarak kullanım kaza-
nacaktır. Binanın yenilikçi, özgün kimliği, ARGE
biriminin kütle kompozisyonunda ikonik bir
formda ön çıkartılmasıyla vurgulanmak istenmiş-
tir. 4 ayrı kota dağıtılan program rasyonel ve yalın
bir düzende kurgulanmıştır. Binanın ana girişi
kotunda bulunan atrium ve dış ortamla bağlantı
kuran, geçirgen koridorlar sosyalleşmeye olanak
tanıyacak şekilde düzenlenmiştir.

İnovasyon Merkezi Binası alanı, İZTEKGE'nin
algılanma ve yönelme açısından özellikli konuma
sahip bir parselinde yer almaktadır. Parsel kuzey-
güney yönünde inen hafif bir eğime sahiptir ve üst
kotlarında yer alan ağaçlar dışında bir bitki örtüsü
mevcut değildir. Kuzey-güney yönünde kuvvetli
rüzgâr sirkülasyonu bulunmaktadır. Arsaya ait
mevcut iklimsel, topografik veriler ve bölgedeki
kullanıcılarla yapılan anket değerlendirmeleri,
binanın işlevsel kimliği, arsada konumlanma, bi-
çimlenme ve bina kimliğinin oluşturulmasında
tasarım yaklaşımını yönlendiren veriler olmuştur.
Binanın yenilikçi, özgün kimliği Kuluçka birimi-
nin kütle kompozisyonunda ikonik bir formda
ön çıkartılmasıyla vurgulanmak istenmiştir. Dört
ayrı kota dağıtılan program rasyonel ve yalın bir
düzende kurgulanmıştır. Çalışma ofisleri ve ortak
alanların doğal ışığı en yüksek düzeyde kullanma-
ları hedeflenmiştir. Avluyu saran bir koridor üzeri-
ne dizilmiş çalışma mekânları, hem cepheden hem
de yarı şeffaf koridor cephesinden ışık alacaktır.
Ayrıca koridor cepheleleri ofislerin iletişim alanları
olarak düzenlenecektir. Açık alanla görsel ve işlev-
sel ilişki kuran koridorlar yalnızca dolaşım amaçlı
olarak düzenlemeyip, yer yer oluşturulan nişlerle
bir sosyalleşme ortamı olacaktır. Binanın ana giriş
kotundaki atriumda avlu ile bağlantılı olacak kafe-
terya tüm bina kullanıcıları ve ziyaretçileri için ana
buluşma noktası olarak düşünülmüştür. Ayrıca
tüm yerleşkeye hizmet verecek sosyal tesis – resto-
ran binanın güvenliğini zedelemeyecek ve işletme
kolaylığı sağlayacak şekilde yerleştirilmiştir.

07 İZTEKGE İnovasyon Merkezi Binası

Proje Müellifi: M artı D Mimarlık
Tasarım Ekibi: Metin Kılıç, Dürrin Süer
Proje Ekibi: Merih Feza Yıldırım, Serdar Uslubaş,
Utkan Emek Seçgin, Ali Can Helvacıoğlu

08

09

10

AKASYA ACIBADEM

'KENT' ETABI

Mehpare Evrenol

İstanbul'a hizmet verecek bir alış-veriş merkezi üzerinde tasarlanan Kule ve Yatay Blok binalardan oluşan 'Kent' etabı, Kuru ve Göl etaplarının doğa içindeki dingin yapılarından farklı olarak, esnek plan tiplerine sahip üniteleri, kullanım çeşitliliği ve kendi alanı içinde projelendirilen sosyal tesisleri ile günün her saati farklı kişi ve kullanımlara açık dinamik bir yapıya sahiptir. İlk 15 katın ofis, 16-32. katların home-office ve en üst tepe noktasındaki ünitelerin konut olarak planlandığı kuleye, diğer etaplardaki gibi doğal yeşil ve açık alan kullanımı sağlayan kat bahçelerine sahip, Kuru ve Gölün peyzajı ile 'Central Park'ı manzarasına alan yatay konut blokları eşlik eder. Kule ofis katlarındaki ofis üniteleri, yatayda ve düşeyde modüler olarak birleşik ayrılabilen nitelikte alt yapı çözümlerine ve esnek bir planlamaya sahiptir. Ayrıca ofis kule ve yatay bloğun programları, üzerinde konumlandıkları alış-veriş merkezinin çatısında önerilen, kullanıcıları için toplanma, davet spor gibi aktivitelere olanak veren sosyal tesislerle ve rekreasyon/peyzaj alanlarıyla desteklenmiştir. 3 parselin merkezinde bulunan Central Life'a ek olarak tasarlanan rekreasyon alanı, modern gündelik hayatın tüm ihtiyaçlarına cevap vererek yeni, dinamik bir kamusal alan yaratılmasını sağlar.

Akasya 'Kent' alış-veriş merkeziyle birlikte havuz ve bahçe sulamada gri suların kullanılması, yağmur sularının değerlendirilmesi, kat bahçelerinin yaratılması, kuru ve göl peyzaj alanları ve verimli aydınlatma otomasyonları ile elde ettiği enerji verimliliği sayesinde Breem sertifikası adayı bir projedir.

08 Akasya Acıbadem 'Kent' Etabı, İstanbul

Proje Müellifi: Mehpare Evrenol

Mimari Proje: Mehpare Evrenol, Alp Evrenol, Tamer Tunbiş

İşveren-Mal sahibi: Saf A.Ş.

Mimari Knt.: Kerem Buğdaycıoğlu

Statik Proje: Balkar Müh.

Elektrik Proje: Cedetaş Müh.

Mekanik Proje: Çilingiroğlu Müh.

Alt yapı: Cowi Sns

Peyzaj: Optimum

İllustrasyon: Abdullah Sirt, Saydam Tasarım

Arsa Alanı: 42.800 m²

İnşaat alanı: 396.640 m²

AVM alanı: 36.000 m²

Yatırım Bütçesi: 650.000.000,00 \$

Yatırım Bedeli: 50.000.000 \$

MOBİLYAKENT

İNEGÖL'DE YÜKSELİYOR

Hasan Sözüneri

Bursa İnegöl'de kentin marka değerini yükseltecek ve dev bir mobilya alışveriş merkezi olacak Mobilyakent'in kurulması için çalışmalara başlandı.

Sözüneri Mimarlık bürosunun projesini gerçekleştirdiği Mobilyakent, İnegöl - Ankara yolu üzerinde kurulacak, 108.000 metrekairelik kapalı alana sahip 48 büyük, 7 küçük olmak üzere 55 mobilya mağazasından oluşacak. Modern tasarımıyla dikkat çeken AVM, yılın tüm aylarında açık kalacak kapalı bir alışveriş merkezi olacak. Projeleri Bursalı Mimar Hasan Sözüneri tarafından yapılmış olan Mobilyakent'te 2 adet kafe ve çocuk oyun alanı da bulunmaktadır. Çağdaş bir alışveriş merkezinde olması gereken özelliklerin yanında ibadet imkanlarıyla da adından söz ettirecektir. AVM'de esnafın ihtiyacını karşılayacak bir mescidin dışında, yurtdışından gelecek misafirler için ufak bir kilişinin ve havranın olması planlanmıştır. Alışveriş merkezi 91.048.67 m²'lik inşaat alanından oluşmaktadır. Yapı 4 katlı olup; yapıda çelik, betonarme ve prefabrik kullanılmıştır.

AVM'nin yanında Mobilyakent'te otel de tasarlanmıştır. Otel 126 odadan oluşmaktadır. Aynı zamanda otelde restoran, balo salonu, toplantı salonları, Türk hamamı, sauna ve spa bulunmaktadır. Otel toplam 15 katlı olup; otelin zemin katında 3 adet bağımsız işyeri tasarlanmıştır. Toplam inşaat alanı 13.510 m² olan otelin yapım tekniği betonarme olarak planlanmıştır. Mobilyakent Alışveriş Merkezi ve Otel'in 245 araç kapalı, 112 araç açık olmak üzere toplam 357 araçlık otopark alanı bulunmaktadır. Projenin toplam inşaat alanı 104.558.67 m²'dir. Mobilyakent'in tamamlanması Bursa'ya tanıtım ve dış ticaret açısından önemli bir katkı sağlayacaktır. Mobilyakent'te 400 araç kapasiteli otopark da yer alacak. Mobilyakent'in inşaatının 12 ay içerisinde tamamlanması ve Eylül 2013'te faaliyete geçmesi hedefleniyor.

09 Mobilyakent Alışveriş Merkezi ve Otel, Bursa

Proje Müellifi: Hasan Sözüneri

Mimari Proje: Sözüneri Mimarlık Ltd. Şti.

Statik Proje Müellifi: Proanaliz Ltd. Şti.

Mekanik Proje Müellifi: Biytaş A.Ş.

Elektrik Proje Müellifi: Emsan Mühendislik Ltd. Şti.

İşveren: S.S. Mobilyakent İnegöl Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi

Proje Tarihi: 2012

Toplam İnşaat Alanı: 104.558.67 m²

Arazi Alanı: 38.000.01 m²

KULÜP KAMP OLANAKLARINA

DA SAHİP YENİ BİR STADYUM

Erol Kuzubaşoğlu, Erkan Altuğ

Erol Kuzubaşoğlu ve Erkan Altuğ ortaklığında devam eden Arima Mimarlık ve Ere Mimarlık ofislerinin gündemdeki son projelerinden biri İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilecek olan Başakşehir Stadyumu & Spor Kompleksi.

Stadyum ve diğer hizmet alanları yaklaşık 162 000,00 m²'lik bir alanda planlanmış, yayaların dolaşım alanları, ticaret alanları, antrenman sahaları ve araç parklanma alanları ayrı ayrı çözülmüş ve stadyumun rahat çalışması planlanmıştır. 17.008 seyirci kapasiteli tribünler Alt ve Üst olarak 2'ye ayrılmıştır. Stadyumda Doğu ve Batı tribünlerde toplam 34 adet loca bulunmaktadır. Ana tribünler tarafında yaklaşık 1 800,00 m²'lik VIP ağırlama alanı mevcuttur. Bütün tribünlerde yeme içme alanları, her tribün için sağlık odaları, büfeler, dinlenme, genel ihtiyaç ve ibadet alanları bulunmaktadır.

Projede Stadyumun yanı sıra yaklaşık 6.100,00 m² kapalı alana sahip, aynı anda tüm teknik kadro ve takımın konaklayabileceği 19 yatak odalı konaklama tesisi, dinlenme salonları, yemekhaneleri, TV ve oyun odaları, Soyunma odaları, kondisyon salonu, teknik heyet ofisleri ve yönetim ofislerinden oluşan kulüp kamp ve antrenman tesisleri binası bulunmaktadır. Ülkemizde ilk kez Stadyum ile Kamp Antrenman Tesislerinin bir arada bulunduğu bir tesis ortaya çıkarılmıştır. Stadyum çevresinde Kulüp Binası haricinde, aydınlatmalı ve alttan ısıtmalı bir sahanında bulunduğu toplam 3 antrenman sahası bulunmaktadır. Ayrıca gelir getirici ticari alanlar, otopark alanları projeye dahil edilmiş ve kulüp ihtiyaç alanları ve stadyum bir arada çözümlenmiştir.

10 İstanbul BBSK Başakşehir Stadyumu

Proje Müellifi: Arima Mimarlık Dekorasyon İnşaat Ltd. Şti.(Erol Kuzubaşoğlu&Erkan Altuğ)

Mimari Proje: Erol Kuzubaşoğlu, Erkan Altuğ, Esra Ersoy Aydın, Emrah Gürdal, Hasan Demirci, Kemal Yüksel, Gürkan Anıl Bul

İşveren: İstanbul Büyükşehir Belediye Spor Kulübü

Spor Yapıları Proje Danışmanı: Mimar Yasin Sarı

Cephe Danışmanı: MRS Danışmanlık ve Mimarlık

Aydınlatma Danışmanı: Siteco/Siemens

Statik Proje: Mista Müh. Yapı Danışmanlık

Mekanik Proje: Ersan Tesisat

Elektrik Proje: Esan Mühendislik Elektrik

Peyzaj Proje: Arima Mimarlık

Proje Tarihi: 2012

Toplam İnşaat Alanı: 76.215,70 m² + 28.491,14 m² (antrenman sahaları)

Arazi Alanı: 161.645,75 m²

Yatırım Maliyeti: 135.000.000,00 TL

01/ Copan Apartman Kompleksi, 1966, Sao Paulo
 02-03/ Niteroi Çağdaş Sanatlar Müzesi, 1996, Rio de Janeiro
 04/ Eğitim ve Kamu Sağlığı Bakanlığı, 1943, Sao Paulo
 05/ Latin Amerika Parkı, 1989, Sao Paulo

01

02

03

04

05

MİMARLIK DÜNYASI EN BÜYÜK MİMARİ KAYBETTİ: OSCAR NIEMEYER

Hasan Özbay

Brezilya'lı mimar Oscar Niemeyer 5 Aralık 2013 tarihinde 105 yaşında hayata gözlerini yumdu. 15 Aralık 1907 tarihinde Rio de Janeiro'da doğan Niemeyer, 1930'lu yıllarda dönemin ünlü Brezilyalı mimarları olan Lucio Costa ve Carlos Leao'nun ofislerinde mimarlık kariyerine adım attı. 1935 yılında L. Costa ve C. Leao bürosunda Le Corbusier ile çalışma olanağı buldu ve Eğitim ve Kamu Sağlığı Bakanlığı binasının projelendirme sürecine katıldı. 1943 yılında tamamlanan bu yapı Corbusier'nin de uygulanan ilk yüksek yapısı oldu. Gerek Corbusier, gerekse Costa ve Leao ile olan çalışmaları onu modernizmin tutkulu bir uygulamacısı kimliğine büründürdü. Modernizmi heykelsi bir kavrayışla zenginleştirdi ve tasarım ilkelerini kararlılıkla tüm hayatı boyunca sürdürdü.

1939 yılında tasarladığı New York Dünya Fuarı'ndaki Brezilya Pavyonu Uluslararası mimarlık ortamında tanınmasını sağladı. Pampulha'da gerçekleştirdiği yapıları ile büyük ve farklı konularda çalışma olanağı buldu. Ancak kendisini ünlü bir mimar yapan en önemli eserlerini Brezilya'nın başkenti Brasil'de yaptığı yapılar ile verdi.

Gençlik yıllarından beri komünist ideolojiyi benimseyen ve de 1945 yılından beri Brezilya Komünist Partisi'ne üye olan Oscar Niemeyer, 1964 yılında gerçekleşen askeri darbeden sonra, siyasi görüşlerinden dolayı 1985 yılına kadar yurtdışında yaşamak zorunda kaldı. Bu dönemde daha çok Brezilya dışında tasarımlar gerçekleştiren mimar, ülkesine dönüşünden sonra hem yurtiçi hem de yurtdışında çalışmalarına devam etti. Aralarında Pritzker ödülü de olmak üzere, birçok ulusal ve uluslararası ödülün sahibi olan Oscar Niemeyer, öldüğü tarihe kadar mimarlık çalışmalarına devam etti.

FAALİYET ALANLARI

Cam Cephe Sistemleri • Kompakt Cephe Sistemleri
Kompozit Cephe Sistemleri • Sandviç Panel Sistemleri
Alüminyum Kapı Pencere Sistemleri
Işıklık Sistemleri • Mekanik Çelik İşleri
Güneş Kırıcılar • Kışbahçesi ve Cam Balkon Sistemleri
Korkuluk Sistemleri

Karabük Üniversitesi AR-GE Binası

Kardemir A.Ş.'nin Katkılarıyla

KÜLTÜR BAKANLIĞI

ANKARA ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ'Nİ YIKMAK İSTİYOR

Yıllar önce Atatürk Kültür Merkezi Kompleksi'nin bir birimi olarak yarışma sonucu elde edilmişti. Kompleksin diğer yapıları, projeleri hazır olmasına rağmen devlet tarafından inşa ettirilmeyince mevcut yapı çok bir büyük alanda hiç bir yere tutunamadan kalmıştır. Bu yapı mıdır yanlış olan, yoksa devletin bunca zamandır gerekli binaları inşa ettirmemesi mi?

TSMD Yönetim Kurulu, Türkiye Uygarlıklar Müzesi projesinin Atatürk Kültür Merkezi yıkılarak inşa edilmek istenmesi karşısında bir basın açıklaması yaptı. Kamu kaynakları kullanılarak yapılan ve kişisel beğenilere yaslı olarak yıkılmaya çalışılan Atatürk Kültür Merkezi'nin korunması gereken bir değer olduğunu vurgulayan Yönetim Kurulunun açıklaması şöyle;

“Türkiye Uygarlıklar Müzesi, Atatürk Kültür Merkezi Yıkılmadan Yapılmalıdır.”

Kültür Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Türkiye Uygarlıklar Müzesi'nin projelerini elde etmek amacı ile 2012/160322 kayıt numarası ile proje ihalesine çıkmıştır. Müze binası Hipodrom alanı içerisinde, Atatürk Kültür Merkezi'nin bulunduğu 1 numaralı bölge içinde yapılacaktır. İhale dokümanı arasında yer alan Teknik Şartname'de alan içerisinde korunması istenen yapılar, aşağıdaki ifadeler ile açıklamaktadır:

“AKM Birinci Bölge'de yer alan önemli yapılar, Tören Pisti, Şeref Tribünü, Eski Jokey Kulübü Binası, Belediye Park ve Bahçeler Müdürlüğü Binası, Eski Tavla Binası'dır. Tören geçit alanı, Türk tarihi açısından önemli olup korunacaktır. Eski Jokey Kulübü Binası, Belediye Park ve Bahçeler Müdürlüğü Binası, Eski Tavla Binası yapıları alanda yer alan korunarak değerlendirilecek yapılardır.”

Bu ifadeden anlaşılacağı üzere, alan içerisinde yer alan “Atatürk Kültür Merkezi”nin yıkılması hedeflenmektedir.

Atatürk Kültür Merkezi 1981 yılında açılan yarışmayı kazanan Filiz Erkal-Coşkun Erkal ekibinin projesinin uygulanması ile oluşmuştur. Yapı yarışma şartnamesinde belirtildiği gibi, çeşitli kültürel işlevlerden oluşacak Kültür Kompleksi'nin ilk ve çekirdek yapısıdır. Bu yapı 1988 yılında tamamlanmış ve hizmete açılmıştır. Atatürk Kültür Merkezi temel olarak iki işlevden oluşmaktadır: Cumhuriyet Devrimleri Müzesi ve Güzel Sanatlar Galerisi. Yapının merkezinde Cumhuriyet Devrimleri Müzesi yer almaktadır ve Güzel Sanatlar Galerisi ise bu bloğu sarmaktadır.

1990 yılında Mimarlar Odası tarafından verilen “Ulusal Mimarlık Ödülleri” kapsamında , “Yapı Dalı Başarı Ödülü”nü kazanan bu yapı, mimarlık kamuoyu tarafından kabul gören ve değer verilen bir yapıdır. Yapı açıldığı tarihten itibaren asli işlevi amacıyla hiç kullanılmamıştır. İlk yıllarda bu amaçlı çabalar olduysa da, son yıllarda yapı fuar ve panayır işlevine büründürülmüş, Kültür Bakanlığı tarafından, adeta kasıtlı olarak, bakımsız bırakılmıştır.

Yapı strüktürel olarak sağlamdır. Herhangi bir deprem riski taşımamaktadır. Yıkılmasını gerektirecek inşai problemi bulunmamaktadır. Bu alanda daha sonra, Kültür Bakanlığı tarafından 1995 yılında “Ankara Kongre ve Kültür Merkezi” yarışması açılmıştır. Bu yarışmayı kazanan Azize Ecevit-Özür Ecevit ikilisi uygulama projelerini de tamamlamıştır. Ancak bu proje de uygulanmamıştır.

Türkiye Uygarlıklar Müzesi birkaç yıl önce tekrar gündeme gelmiş ve projelerin “mimari proje yarışması” ile elde edilmesi kabul görmüştü. Bu çerçevede Kültür Bakanı’nın da olurları alınarak yarışma kararı alınmış ve jüri çalışmaları başlamıştı. Jüri üyeleri toplantılara katılan Kültür Bakanı’nın yapının yıkılmasını jüriye empoze etmek istediğini ve aralarında görüş ayrılığı çıktığını belirtmişlerdir.

Kültür Bakanı Sayın Ertuğrul Günay ile TSMD Yönetim Kurulu üyeleri olarak, çeşitli ortamlarda bir araya geldik. Kendisi bu yapıyı sevmemediğini ve yıkmak istediğini bizlere de söyledi. Anlaşılan bu ihale, Sayın Bakan’ın isteğini uygulamak amacı ile çıkarılmıştır. Yarışmadan da, ayak bağı olan jüriden kurtulmak amacı ile vazgeçilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti’nin başkentinde yapılacak “Türkiye Uygarlıklar Müzesi” konulu bir yapının, herhangi bir yapı gibi ele alınarak, en ucuz teklifin değerlendirme yöntemi olduğu, ihale usulü ile projelendirilmesini son derece yanlış buluyoruz. Toplumu ve mimarlık camiasını ilgilendiren, bu kadar önemli bir yapının “yarışma” ile elde edilmesi en doğru yöntemdir. Yarışma çeşitli önerilerin sunulduğu, farklı tasarım yaklaşımlarının ortaya çıktığı, niteliğin değerlendirme kriterini oluş-

turduğu tek yöntemdir. Bu yöntemin “Türkiye Uygarlıklar Müzesi” gibi iddialı ve ülke çapında öneme sahip bir yapının projesinin elde edilmesi için kullanılmasını doğru yöntem olarak görüyoruz.

Yapılar zamanla işlev değiştirebilir. Bu yapı da bu çerçevede işlev değişikliklerine uyum sağlayabilecek niteliktedir. Yapılması düşünülen “Türkiye Uygarlıklar Müzesi”nin bir parçası olarak korunabilir. Gelişmiş ülkelerde sanayi yapılarının, cezaevlerinin bile kültürel işlevli yapılara dönüştürüldüğünü Kültür Bakanlığı yetkilileri biliyor olmalarına karşın, yapılacak diğer binalarla entegre olma potansiyeli olan Atatürk Kültür Merkezi’nin yıkılmak istenmesinin gerekçelerini anlayamıyoruz. Yapının “Atatürk”ün adını taşıdığı için yıkılmak istendiğini düşünmek bile istemiyoruz.

Kamu kaynakları kullanılarak yapılan bir yapının, kişisel beğenilere yaslı olarak yıkılmaya kalkılması kabul edilemez.

Sonuç olarak:

Müze binası için açılan ihaleden vazgeçilmeli ve konu, alandaki mevcut AKM binası korunarak, yarışma ile elde edilmelidir.

Kamuoyuna duyururuz.

Modernleşme Sürecinin Tanığı İstanbul AKM Başkente Konuk Oldu

Türkiye’deki modernleşme sürecinin mimarlık ve üretimdeki yansımalarını inceleyen *Modernin İcrası: Atatürk Kültür Merkezi, 1946-1977* sergisi, Ankaralılarla buluştu.

21 Eylül 2012 - 6 Ocak 2013 tarihleri arasında sergilendiği SALT Galata’da büyük ilgi gören AKM sergisi, Türk Serbest Mimarlar Derneği (TSMD) Mimarlık Merkezi’nde 23 Ocak Çarşamba günü ziyarete açıldı. SALT tarafından, Kalebodur desteği, TSMD ve Tabanlıoğlu Mimarlık katkılarıyla Ankara’da gerçekleşen serginin küratörlüğünü Pelin Derviş ve Gökhan Karakuş üstlendi. Sergi, AKM’nin mimarisi ve yapımına dair bir kavrayış sunabilmek üzere kilit arşiv belgelerine odaklanarak, binanın zorlu ve incelikli tasarım ve yapım süreçlerini ortaya çıkarıyor. Mimari, toplum ve yapıyı çevre arasındaki ilişkileri inceleyen sergi, AKM özelindeki aktörleri ve tasarımlarını ortaya koyuyor. Bu proje için Kalebodur tarafından özel olarak ürettirilen AKM maketi, binanın mimarisinde izleyicinin erişemediği yapılanmayı okumayı sağlıyor. Maket, sergi bitiminde Kalebodur tarafından Kültür Bakanlığı’na AKM’de sergilenmek üzere hediye edildi. Türkiye’nin modern kültüründeki mihenk taşlarından biri olan ve sanatın kamuya açılması çabasının güçlü bir temsili haline gelen AKM’nin mimarlık tarihindeki yerini vurgulayan sergi, TSMD Mimarlık Merkezi’nde 23 Ocak - 24 Mart tarihleri arasında ziyaretçilerini kabul etti. 19 Mart 2013’de, Aydan Balamir ve Murat Tabanlıoğlu’nun katıldığı bir de panel düzenlendi.

Türkiye’nin sembol yapısının ruhuna yolculuk

1946 yılında, İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı Lütfi Kırdar döneminde opera binası olarak başlatılan bir proje olan Atatürk Kültür Merkezi modern Türkiye’nin çağdaş kültüründeki mihenk taşlarından biridir. Binayı gerçekleştirme girişimi farklı mimari müelliflerin farklı tasarımlar yaptığı zor ve uzun bir süreçti. 1969’da Hayati Tabanlıoğlu tarafından tamamlanan bina sadece bir yıl kullanılabilirdi. Ortaya çıkan yangın sonucu bina bu kez de 7 yıl süren bir inşaat dönemine girerek kapılarını ancak 1977 yılında yeniden açabildi.

Türkiye Cumhuriyeti modern devletin ve toplumun kurumlarını oluşturmaya çalışırken 20. yüzyılın ikinci yarısı boyunca AKM’nin planlama, yapım ve işleyişinde meydana gelen bu iniş çıkışlar onun modernleşme çabalarının gerisindeki dinamikleri ortaya koyuyordu. Ülkenin en büyük şehrinin kentsel merkezinde çağdaş kültürü temsil eden bir bina olarak AKM mimarisi, kentsel tasarımı, iç mekanı ve sahip olduğu opera ve tiyatro gibi özel işlevleriyle

Türkiye'deki kültür üretiminin doğasını sergileme görevi üstleniyordu. Bu dönemin belirgin siyasi atmosferi içinde bina ve nasıl çalıştığı kadar modernliğin kapsamı da, orada gerçekleştirilen etkinliklerin içeriği de önemli olmaya başladı.

Hayati Tabanlıoğlu önderliğindeki mimar ve tasarımcılar da AKM için geliştirdikleri planlarda aynı şekilde güçlü bir modernizm öngörüyorlardı. Alman eğitiminden gelen Tabanlıoğlu'nun opera ve tiyatro binalarına dair az rastlanan ileri düzeydeki bilgisinden başlayarak mimar Aydın Boysan'ın, mühendis Willi Ehle'nin, aydınlatma tasarımcısı Johannes Dinnebie'r'in, seramik sanatçıları Sadi ve Belma Diren'in teknik ve tasarım becerileri dikkat çekiciydi. Onların yanı sıra diğer pek çok birey ve kurum Türkiye'de daha evvel var olmayan bir ölçek ve detay düzeyinde bir kamusal bina ürettiler. AKM, 1960'lar Türkiye'sinin önemli projelerinden biriydi. Dolayısıyla Ankara'daki merkezi hükümetin politikalarıyla İstanbul'daki belediyeçilik ve kentsel yapı binanın oluşumundaki önemli etkenlerdi. Avustralya'daki Sidney Opera binası, New York'taki Metropolitan Opera ve Almanya'daki bazı tiyatro binaları gibi aynı dönemde dünyanın başka yerlerinde yapılan pek çok opera ve tiyatro binasının inşasına paralel olarak AKM, Türkiye'nin önemi giderek artan kamusal alandaki sanata yönelik çabalarını temsil ediyordu.

21. yüzyılda mimarlar, kamu, idari ve kültürel gruplar, Türkiye'deki modern ve çağdaş kültürün gidişatını kontrol etmek için birbirleriyle yarıştıkça AKM olayları ve tartışmaları alevlendiren bir nokta olarak rolünü sürdürüyor. Günümüzde birbiriyle rekabet halindeki farklı ilgiler AKM'yi ideolojik doğrultularda biçimlendirmeye çalışarak onun mimarisini, kentselliğini ve programlarını kendi vizyonlarına göre yönetmeyi deniyor. Bu tartışmalar beraberinde bugünün Türkiye'sindeki kültürün işleyişini merkeze alan bir dizi soru getiriyor. Bunlar, onun geçmişindeki mimarisine, kentselliğine, tasarımına ve sanatsal yönüne dair rolüne bağlanan sorular. Bu serginin ana amacı da bu tarihsel geçmişe bakmak.

Sergi, savaş sonrası Türkiye'sinde meydana getirilen AKM'nin mimarisine ve yapımına dair bir kavrayış sağlayabilmek için anahtar arşiv malzemelerine odaklanıyor. AKM'nin tasarımı ve yapımı kentsel ölçekten en ufak tasarım meselesine kadar planlama gerektiren detaylı bir girişimdi. Sergi, bu amacı ve bu farklı kademeleri, aktörleri ve onların tasarımlarını ortaya çıkarmaya çalışıyor. Binanın mimarisini, tasarımını, işlevini, içeriğini ve Taksim Meydanı'ndaki kentsel konumunu arşivsel bir gösterimle sunuyor. Malzeme, inşaat ve üretim teknikleri, tasarım dili, mimari, aydınlatma ve akustik serginin temel ko-

nulardan bazıları. Serginin merkezinde mimari, toplum ve yapı çevre arasındaki ilişkileri gösteren ve Türkiye'deki, bölgedeki ve dünyadaki daha geniş temalara ışık tutan bir zaman çizelgesi bulunuyor. Tasarım aşamalarını, yapımı, kentsel bağlamı konu edinen arşiv fotoğraflarının yanı sıra AKM ekibine dahil olan belli başlı kişi ve gruplara ilişkin bilgiler de bu serginin öne çıkan parçaları arasında yer alıyor. Ayrıca basılı medyada yer alan kimi arşiv malzemeleri bina hakkında genel bir fikir edinmeye yardımcı oluyor. Bunlara ek olarak sergi için özel olarak üretilen maket binanın mimarisini okumayı sağlıyor. Son olarak, Hayati Tabanlıoğlu'nun mimari pratiği, söz konusu dönem içindeki yerel ve küresel etkiler çerçevesinde izleyicinin ilgisine sunuldu.

Modernin İcrası: Atatürk Kültür Merkezi, 1946-1977 24 Ocak – 24 Mart 2013 TSMD Mimarlık Merkezi - Ankara Küratörler: Pelin Derviş ve Gökhan Karakuş

“Ankara’yı Değiştiren Projeler 10/10” Forumları Başladı

TSMD Mimarlık Merkezi 2013 senesini yeni bir forum serisiyle açtı. “Ankara’yı Değiştiren Projeler, 10/10” Forumları her ayın 3. haftası, yapılmakta olan yeni bir proje üzerinden, kenti, ana aksların dinamiğini, gelişimini, değişimini, mevcut ve gelecek öngörülerini tartışmayı hedefliyor.

“Ankara’yı Değiştiren Projeler, 10/10” forumları, Ocak 2013 de başlamak üzere 10 ay boyunca sürecek; Seçici kurul tarafından belirlenmiş güncel projeler TSMD Mimarlık Merkezi’nde tasarımcısı, işvereni, yatırımcısı, yüklenicisi, işletmeci/pazarlamacısı ve ilgili tüm tarafları ile sunulacak ve tartışılacak.

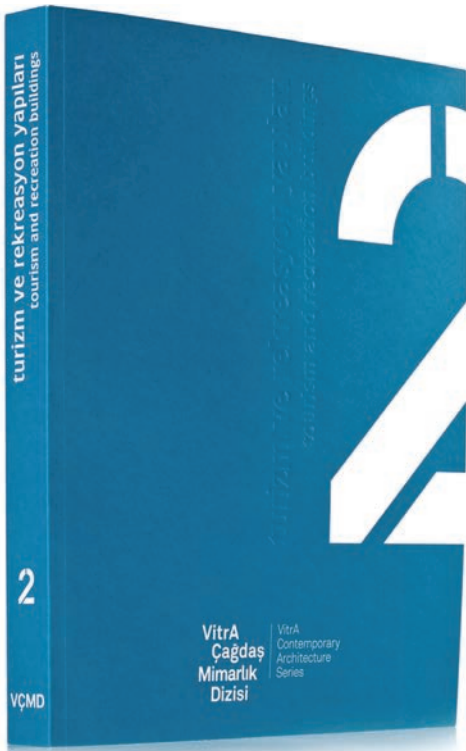
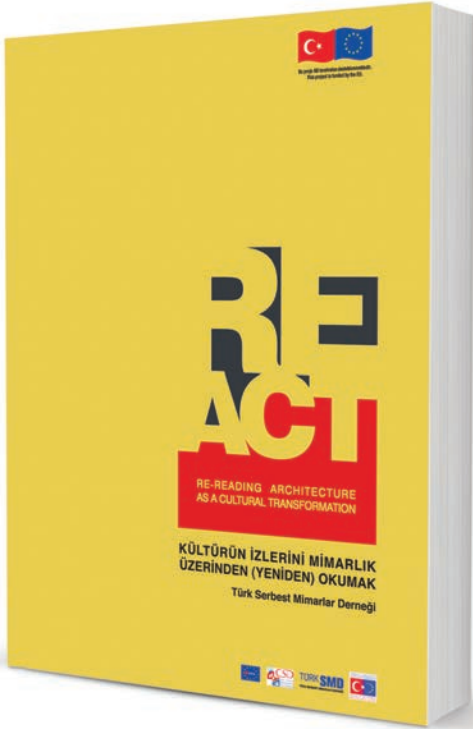
Forumlar, tüm mimarlık ve sektör paydaşlarını sağlıklı bir diyalog ve eleştiri ortamı için bir araya getirmeyi, mimarlık öğrencileri ve meslek pratiğinin yeni katılımcıları için, mesleki üretim ve süreçlere dair tüm aşamalar, sorunlar ve çözümlerin tarafları ağızından dinlenebileceği paylaşımcı bir ortam sunmayı amaçlamakta.

Seranit sponsorluğuyla hayata geçirilen, “Ankara’yı Değiştiren Projeler, 10/10” forum serisinin ilki “Ana Akslarda neler oluyor? Eskişehir ve Konya Yolu” teması altında, **Next Level** projesinin sunumu ile 18 Ocak 2013 tarihinde **TSMD- Mimarlık Merkezi’nde** tüm ilgililerin katılımına açık olarak yapıldı.

TSMD Başkanı Yeşim Hatırlı’nın açılış konuşmasını yaptığı Forum’u Abdi Güzer yönetti. Güzer projenin çerçeve ve amacını izleyicilere sunduktan sonra, Enis Öncüoğlu ve Ali Osman Öztürk “Ana akslarda neler oluyor /Eskişehir ve Konya yolu” temalı sunuşlar yaptılar. Forum proje mimarı Brigitte Weber, yatırımcı temsilcisi Bünyamin Mutlu ve pazarlama yetkilisi Özlem Kısakürek’in proje üzerindeki açıklama sunuşları ile devam etti. İzleyicilerin soruları ve konuşmacıların yanıtları ile, Ankara’daki önemli yatırımlardan, Next Level projesi tartışıldı.

Ankara’yı Değiştiren Projeler Forumları 2/10: Kazıkıçi Bostanları MiA (Merkezi İş Alanları) Projesi de 07 Mart 2013 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi’nde yapıldı. Her ay, güncel bir projenin tasarımcısı, işvereni, yatırımcısı, yüklenicisi, işletmeci/pazarlamacısı ve ilgili tüm tarafları ile sunulmasını amaçlayan Ankara’yı Değiştiren Projeler forumunda Mart ayında Enis Öncüoğlu’nun moderatörlüğünde Kazıkıçi Bostanları MiA Projesiyle Ali Osman Öztürk (Proje Müellifi), Ali Gökşin (Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili) ve Prof.Dr. Baykan Günay (ODTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü)’ı misafir etti.

Türk SMD Re-ACT Projesi Kitap Oldu

TSMD tarafından yürütülen “Re-ACT(Re-Reading Architecture as a Cultural Transformation) Kültürün İzlerini Mimarlık Üzerinden (Yeniden) Okumak” projesinin çalışmaları 2012 yılında tamamlandı. Proje kapsamındaki tüm etkinler bir kitapta toplandı ve 2012 yılı sonunda yayınlandı.

Türk Serbest Mimarlar Derneği (TSMD), imza attığı Re-ACT Projesi ile Türkiye’de bir ilki Ankara’da gerçekleştirdi. Re-ACT Projesi, Türkiye’de modern bir model olarak ayrıcalıklı bir konuma sahip olan Ankara’da gerçekleştirildi.

TSMD’nin AB Bakanlığı, Kültür Sanat Hibe Programı Sivil Toplum Diyalogu Projesi kapsamında almış olduğu hibe ile yürüttüğü Re-ACT projesi kapsamında 1/500 ölçekli dev Ankara kent maketi; “Kaleden Kuleye” ile aynı zamanda Türkiye’de bir ilki hayata geçirdi. Re-ACT projesi ayrıca, T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı’nın desteklerinin yanı sıra ODTÜ (Orta Doğu Teknik Üniversitesi), Mimarlar Derneği 1927, AFSAD (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği), DOCOMOMO’nun (Documentation and Conservation of Modern Movement) paydaşlıklarıyla gerçekleştirildi. Proje finansmanının büyük bölümünü karşılayan AB’nin yanı sıra Almanya’dan BDA (Bund Deutscher Architekten) ve Hollanda’dan ARCAM (Amsterdam Centre for Architecture) ise Re-ACT’de “proje ortağı” olarak yer aldı.

TSMD, mimarlık ortamının birçok paydaşını bir araya getiren, ama daha da önemlisi mimarlık mesleğinin toplumsal alanda tanınmasına, saygı görmesine zemin oluşturacak, toplumda mimarlık bilincini geliştirecek ve aynı zamanda da bir kaynak arşiv oluşturacak merkezin/müzenin kurulması için öncülük yaptı.

Re-ACT kapsamında AFSAD (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği) tarafından yürütülen “Benim Ankara’m” Fotoğraf Atölyesi çalışması ile elde edilen fotoğraflar, Prof. Dr. Ayşen Savaş ve Doç. Dr. Güven İncirlioğlu’nun küratörlüğünde sergilendi. Mutlu Ata Can tarafından hazırlanan maket yapım sürecini anlatan belgesel, Berlin ve Ankara’da sergi ile birlikte sunuldu. İkiz paneller kapsamında düzenlenen Berlin’deki “Batıdaki Doğu”: Avrupa kentlerini çok kültürlü değişim kapsamında anlama ve yeniden okuma başlıklı panelin yanı sıra Ankara’da da “Doğudaki Batı”: Modernizmi Ankara şehrinde sürdürülebilir bir proje olarak anlamak ve yeniden okumak başlıklı panel gerçekleştirildi.

Vitra TSMD Ortak Projesi Olan “Vitra Çağdaş Mimarlık Dizisi” Kitabının 2 ncisi Çıktı

Geçen yıl başlayan ve farklı yapı türlerini eksen alarak, Türkiye çağdaş mimarlık ortamını belgelemeyi, tartışmayı ve yeni çalışmalar için zemin oluşturmayı hedefleyen Vitra Çağdaş Mimarlık Dizisi’nin ikinci kitabı “Turizm ve Rekreasyon Yapıları” yayınlandı. 2000 yılı sonrasında inşa edilen turizm ve rekreasyon yapılarının farklı karakteristiklerini örnekleyen 50 seçkiye yer verilen çalışma bizlere tatil, eğlence ve dinlenme alışkanlıklarımızın nasıl değiştiği konusunda önemli ipuçları veriyor. Binaların kitaba sığmayan bilgilerine ise VitraCagdasMimarlikDizisi.com adresinden ulaşabilirsiniz.

TSMD 10.Mimarlık Ödülleri Sahiplerini Buldu

Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin (TSMD), mimarlık ortamına ve kültürüne katkı koyan mimarları, kurumları ve yapıları ödüllendirmek amacıyla iki yılda bir düzenlediği "TSMD Mimarlık Ödülleri"ni kazananlar belli oldu. Büyük Ödül, Yapı Ödülü, Mimarlığa Katkı Ödülü, Basın-Yayın Ödülü ve Jüri Özel Ödülü olmak üzere 5 dalda verilmekte olan ödüller sahiplerine 15 Aralık 2012' de Sheraton Ankara Otel'de düzenlenen, aynı zamanda TSMD'nin kuruluşunun 25. yılının kutlandığı "Gala Gecesi"nde verildi. Seçici kurulu Prof. Dr. Şengül Öymen Gür (Jüri Başkanı), Dürrin Süer, Kaya Arıkoğlu, Nuran Ünsal, Özcan Uygur, Prof. Dr. Celal Abdi Güzer ve Yeşim Hatırlı'dan oluşan 10.dönem "TSMD Mimarlık Ödülleri" Seçici Kurul açıklamalarıyla şu şekilde belirlendi:

TSMD Büyük Ödülü

Sevinç Hadi ve Şandor Hadi

Bir ömür boyu mimarlığa adanmış yaşamları içinde, gerçekleştirdikleri nitelikli projeler, mimarlığa ve kent kültürüne yönelik çok boyutlu katkıları, çok sayıda mimarın yetişmesine yönelik olarak verdikleri emek, taviz vermeden sürdürmeye çalıştıkları modernist ve çağdaş mimarlık arayışları ve bir model olarak öne çıkan mesleki beraberlikleri ile Sevinç Hadi ve Şandor Hadi oybirliği ile TSMD "Büyük Ödülü"ne değer bulunmuşlardır.

TSMD Mimarlığa Katkı Ödülü

Prof.Dr. Enis Kortan

Türkiye Mimarlık ortamına uzun yıllar eğitimci, mimar, eleştirmen ve araştırmacı olarak hizmet veren Prof. Dr. Enis Kortan Türkiye ortamında modern mimarlığın anlaşılmasına, sevilmesine ve yerleşmesine yönelik katkıları, gündelik ve moda olan eğilimlere taviz vermeksizin sürdürdüğü rasyonel ve tutarlı tavır, mimarın mimarlık mesleğinin saygınlığını korumaya, mimarlığın özgün bir yaratıcılık alanı ve bir sanat olarak algılanmasına yönelik çabaları ve bu doğrultuda yaptığı çok sayıda araştırma ve yayınlara TSMD "Mimarlığa Katkı" ödülüne, oybirliği ile, değer bulunmuştur.

Ali Sinan Konyalı

Ali Konyalı kültür ve sanat kitaplarının yanı sıra Didim-Milet-Priene, Doğu Karadeniz'de Kırsal Mimari, Bin Çeşit İstanbul ve Boğaziçi, Museum With No Frontiers, Discover Islamic Art, İstanbul Experience, Kuzey Doğu Anadolu'da Mimari, gibi mimarlık kitaplarında yer alan fotoğraflarının oluşturduğu zengin mimarlık birikimi, aralarında Berlin, Stockholm, Venedik gibi uluslararası sanat ortamlarının yer aldığı kentlerde gerçekleştirdiği sergilerle Mimarlığın ve mimarlık kültürünün yüceltilmesine, tanıtılmasına yönelik katkıları nedeniyle TSMD "Mimarlığa Katkı" ödülüne, oybirliği ile değer bulunmuştur.

Prof. Dr. Ali Cengizkan

Türkiye mimarlık ortamında ve uluslararası ortamda eğitimci, araştırmacı ve eleştirmen olarak tanınmanın yanı sıra şair ve sanatçı kimliği ile de öne çıkan Prof. Dr. Ali Cengizkan eğitim ve yayın ortamına verdiği aralıksız katkının içinde özellikle yakın dönem mimarlık mirasının özgün araştırmalar yolu ile tanıtılması, tartışılması ve bir değer olarak algılanmasına yönelik katkıları, mimarlığın kent ölçeğinde etki ve işlevselliğinin farkedilmesine yönelik çabaları, mimarlar odası ve mimarlıkla ilgili diğer sivil toplum örgütleri ile paydaş sanat ve disiplinler ortamlarına verdiği destek nedeni ile TSMD "Mimarlığa Katkı" ödülüne, oybirliği ile, değer bulunmuştur.

TSMD Basın Yayın Ödülü

MİMDAP

2003 yılından bu yana kesintisiz hizmet veren bağımsız mimarlık portalı MİMDAP, kent ve tasarım gündemini ilgilendiren her konuda, ülkemiz ve dünya medyasını takip etmesi, güncel konuları kapsayan dosyalar oluşturması ve sunması, mimarları, plancıları, malzeme üreticilerini, kısaca, kentsel gelişmenin çeşitli aktörlerini buluşturması ve özellikle mimarlık eğitimi ve öğrencilerine yaptığı aydınlatıcı katkılar nedeniyle TSMD “Basın-Yayın” ödülüne, oybirliği ile, değer bulunmuştur.

Bekir Coşkun

Günümüz kültür ve siyaset ortamı içinde giderek önemini yitiren kentleşme ve mimarlık konuları ile bu konuların siyasetle olan ilişkilerini eleştirel bir dil içinde basın ortamına taşıyarak geniş kitlelerin ilgisini çeken, yazılarında çevre bilincinin yanı sıra öne çıkardığı doğa saygısı ve tüm canlılara olan duyarlı yaklaşımı ile alternatif bir zemin oluşturan yazar Bekir Coşkun TSMD “Basın-Yayın” ödülüne, oybirliği ile değer bulunmuştur.

TSMD Yapı Ödülü

Mimar Semih Rüstem İş Merkezi, Adana

Prof. Dr. Ali Atilla Yücel

Adana'nın Atatürk Bulvarı üzerinde kentle kurduğu ilişkiyle monoton ve tipolojik kent dokusuna alternatif oluşturan yapılaşma cadde üzerinde bulunan Cumhuriyet tarihine ait iki villayı ve yarattıkları insani ölçeğine yönelik korumacı yaklaşımı, arka planda kalmasına karşın ve kendi varlığını çağdaş bir mimari dil içinde ve yarışmadan öne çıkarması ile takdire layık görülmüştür. Kentle kurduğu ilişkiyle, iç mekanlarda yaratılan kaliteyle ve yansıttığı çağdaş mimari anlayışıyla, çevresindeki yapı kalitesine yönelik olarak alternatif bir anlayış modeli sunan Semih Rüstem İş Merkezi, oybirliği ile, TSMD “Yapı Ödülü”ne değer görülmüştür.

İl Özel İdare Binası, İstanbul

Nimet Aydın / Gizem Turgut Altıkulaç

Kamu yapılarının alışılmış dışı kapalı dil anlayışına alternatif oluşturarak kullanıcı ve çalışanların ilişkisini şeffaflaştıran, ışıltı çalışma mekânlarının yanı sıra ortak mekânlarda da cömertçe içeri alan, katların dolaşım alanlarını bağlayan galerilerle iç mekânda görsel ilişkiyi sağlayan İl Özel İdare Binası, sıradan bir arsa üzerinde konumlanmasına rağmen kitlesel parçalanmalar, dolu boş oranları ile önce kentsel boyutta ve yaklaştıkça insan ölçeğinde ele alınan, tanımlı ve davetkâr kapı imgesinin getirdiği farklılaşmanın ulaştığı tasarım ve yapı değerlerinin yanı sıra bir yarışma projesi sürecinin özgün ve başarılı örneği olması ile, oybirliği ile, TSMD “Yapı Ödülü”ne değer bulunmuştur.

TSMD Jüri Özel Ödülü

Vali Konağı, Ankara

Enver Tokay

Özellikle modern mimarlık mirasının hızla aşınmaya uğradığı Başkent ortamında Ankara Vali Konağı, modernist dil kullanılarak geleneksel mimarimizin soyutlanıp yorumlandığı yapı olması ve bir dönem mimarlığını, bu mimarlığın başkentte kabul görme biçimini başarıyla temsil etmesi nedeniyle jüri özel ödülüne, oybirliği ile, değer bulunmuş, jüri bu ödül ile modern mimarlık mirasımızın korunmasının önemine dikkat çekmeyi hedeflemiştir.

Türk SMD, İstanbul SMD ve İzmir SMD Genel Kurullarını Yaptı

Türk SMD

Yönetim Kurulu Asil Üyeleri

Yeşim Hatırlı, *Başkan*
Nesrin Yatman, *2.Başkan*
Tülin Çetin, *Sekreter*
Saadet Sayın, *Sayman*
Gökhan Aksoy, *Üye*

Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri

Hasan Okan Çetin
Mete Öz
Bilge Sezer Ölmez
Önder Kaya
Kaan Özer

Denetleme Kurulu Asil Üyeleri

Faruk Eşim
Ali Osman Öztürk
Mustafa Aytöre

Denetleme Kurulu Yedek Üyesi

Selim Vanlı

Onur Kurulu Asil Üyeleri

Ercan Çoban
İlhan Kural
Şükrü Ünal

Onur Kurulu Yedek Üyesi

Turhan Kayasü

Ödül Kurulu Asil Üyeleri

Erkut Şahinbaş
Abdi Güzer
Adnan Aksu

Ödül Kurulu Yedek Üyesi

Mürşit Günday

Eser Tespit ve Tescil Kurulu Asil Üyeleri

Hasan Özbay
Gönül Tavman
Hakan Evkaya

Eser Tespit ve Tescil Kurulu Yedek Üyesi

Fatih Yavuz

Üye Kabul Kurulu Asil Üyeleri

Aytek İtez
Mete Öz
Yakup Hazan

Üye Kabul Kurulu Yedek Üyesi

Selim Vanlı

Uzlaşma Kurulu Asil Üyeleri

Ünal Tümer
Yurdanur Sepkin
Coşkun Erkal

Uzlaşma Kurulu Yedek Üyesi

Nami Hatırlı

Mimarlık Merkezi Yürütme Kurulu Asil Üyeleri

Enis Öncüoğlu
Selim Vanlı
Adnan Aksu
Ekin Çoban Turhan

Mimarlık Merkezi Yürütme Kurulu Yedek Üyeleri

Hacer Ayrancıoğlu Yetiş
Mehmet Soylu

İstanbul SMD

Yönetim Kurulu Asil Üyeleri

Ersen Gürsel, *Başkan*
Kerem Erginoğlu, *Başkan Yrd.*
Ayşe Hasol Erktin, *Sayman Üye*
Cem Sorguç
Yalçın Türkdogan
Aydan Volkan
Yavuz Selim Sepin

Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri

Nedret Butler
Mutlu Çilingiroğlu
Ertuğ Uçar
Abbas Hacıömeroğlu
Ziya Canbazoglu
Kerem Piker
Bican Tuğberk

Onur Kurulu Asil Üyeleri

Doğan Hasol
Levent Aksüt
Oktay Nayman

Onur Kurulu Yedek Üyeleri

Hasan Çalışlar
Umut İnan
Dilgün Saklar

Denetleme Kurulu Asil Üyeleri

Yaşar Marulyalı
Neşet Arolat
Ratip Kansu

Denetleme Kurulu Yedek Üyeleri

Murat Aksu
Umut İyigün
M. Kamil Özkartal

Üye Kabul Kurulu Asil Üyeleri

Ertun Hızıroğlu
Cafer Bozkurt
Hayzuran Hasol

Üye Kabul Kurulu Yedek Üyeleri

Timur Kayserilioğlu
Lütfü Ünver
Baran Uyan

Uzlaşma Kurulu Asil Üyeleri

Doğan Tekeli
Ali Muslubay
Hakkı Moltay

Uzlaşma Kurulu Yedek Üyeleri

Adnan Kazmaoglu
Yalçın İleri
Gürhan Bakırküre

İzmir SMD

Yönetim Kurulu Asil Üyeleri

Metin Kılıç, *Başkan Üye*
Alpay Demirci, *Sekreter Üye*
Hande Balcu, *Sayman Üye*
Hüseyin Egeli, *Üye*
Ahmet Sayar, *Üye*

Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri

Tamer Aksüt
Burcu Özen Kundak
Emre Öztürk
Burçin Demirci
Yaşar Kurtel

Denetleme Kurulu Asil Üyeleri

Nuvit Uyar
Turgut Çıkış
Emre Kaynak

Denetleme Kurulu Yedek Üyeleri

Tufan Arkayın
Şükrü Kocagöz
Ahmet Yoldaş

Üye Kabul Kurulu Asil Üyeleri

Vedat Tokyay
Salih Zeki Pekin
Erdal Kemahlioğlu

Üye Kabul Kurulu Yedek Üyeleri

Ahmet Tükel
Salih Seymen
Hüsamettin Özkaymakçı

farklılıkları birlikte yaratalım

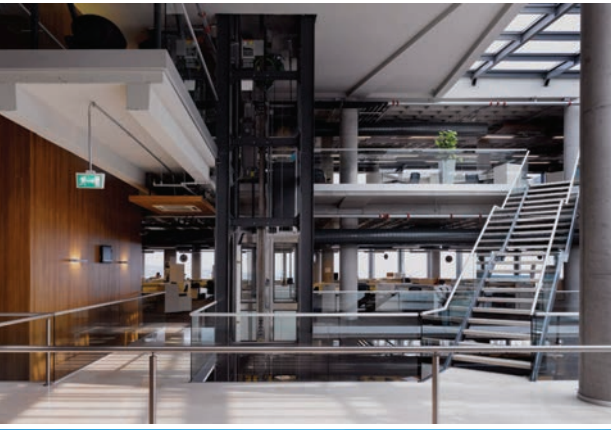
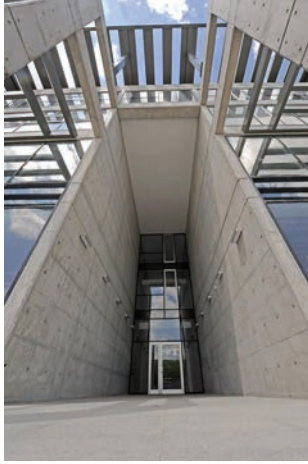
- Panel giydirme cepheler
- Strüktürel sistem giydirme cepheler
- Düşey ve yatay kapaklı sistem giydirme cepheler
- Düşey kapaklı yatay silikon derzli giydirme cepheler
 - Çelik takviyeli giydirme cephe ve camekanlar
- Tonoz, kubbe, piramit ve her türlü formda cam ile veya polycarbonat levha ile ışıklıklar
 - Isı yalıtımlı veya yalıtımsız pencere ve kapılar
- Sürme, çift açılır, tek açılır, katlanır, sürme+vasistas şeklinde açılabilen kanatlı doğramalar
 - Radarlı sürme ve döner otomatik kapılar
 - Otomatik garaj kapıları
- Alüminyum profilli sabit ve hareketli güneş kırıcılar
 - Manuel döner kapılar
- Alüminyum levha cephe kaplamaları
 - Kompozit levha cephe kaplamaları
- Paslanmaz çelik - cam malzemeli planer sistem
 - Cam cepheler
 - Cam malzeme ile özel saçaklar
 - Dekoratif kafes ve menfezler
 - Teknik danışma ve müşavirlik
 - Etüt ve planlama
 - Proje ve detaylandırma

www.ankaraaluminum.com.tr

Ceyhan Atıf Kansu Caddesi
Bayraktar Center E Blok
Kat: 3 No: 5-6
Balgat / ANKARA

Tel: 0312 473 39 11 - 12
Faks: 0312 473 72 99
info@ankaraaluminum.com.tr

THBB 2012 Mimarlık Ödülleri Sahiplerini Buldu

Türkiye’de standartlara uygun beton üretilmesi ve inşaatlarda doğru beton uygulamalarının sağlanması için çalışan Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB)’nin TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi’nin desteği ile üçüncüsünü düzenlediği “Türkiye Hazır Beton Birliği 2012 Mimarlık Ödülleri” sahiplerini buldu.

Türkiye Hazır Beton Birliği 2012 Mimarlık Ödülleri Yarışmasında, Mehmet Konuralp, Nesrin Yatman, Tülin Hadi, Durmuş Dilekçi, Boran Ekinci, Özgür Bingöl, Sema Özsaruhan’dan oluşan Seçici Kurul; “Türkcell Ar-Ge Binası” adlı yapıtlarıyla Hasan C. Çalışlar ve İ. Kerem Erginoğlu’nu “Eş Değer Ödül’e, “My Technic Pro” adlı yapıtıyla Yılmaz Değer’i “Eş Değer Ödül’e, “Pendorya AVM” adlı yapıtıyla Hasan C. Çalışlar ve İ. Kerem Erginoğlu’nu “Teşvik Ödülü”ne ve “Keyport” adlı yapıtıyla Gül Güven’i “Teşvik Ödülü”ne layık gördü.

Kazananlara ödülleri verilmesi için 1 Kasım 2012 tarihinde TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi’nde tören düzenlendi. Törenin açılışında Türkiye Hazır Beton Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Güleriyüz ve TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Zafer Akdemir birer konuşma yaptı.

Açılış konuşmalarının ardından, Türkiye Hazır Beton Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Güleriyüz ve TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Zafer Akdemir yarışmaya katkılarından ötürü Seçici Kurul üyelerine birer teşekkür plaketi takdim etti. Teşekkür plaketlerinin ardından Türkiye Hazır Beton Birliği 2012 Mimarlık Ödülleri kazanan mimarlara ödülleri takdim edildi.

Ödül Töreninin ardından yarışmaya katılan yapıtların sergisi açıldı. THBB, ödüllendirmeye katılan eserler arasından seçilen ve sayısı Seçici Kurul tarafından belirlenen eserleri sergileyecek ve ‘Türkiye Hazır Beton Birliği Mimarlık Ödülleri’ katalogunda yayınlayarak, mimarlık ortamına sunacak. Sergi, TMMOB Mimarlar Odası ile yapılacak bir program çerçevesinde diğer illerde de sergilenecek.

Türkiye Hazır Beton Birliği, Mimarlık Ödülleri ile yapılarında beton kullanımının düzeyi, yerindeliği ve farklı malzemelerle birlikteliğini mimari tasarım kaygısı ile yorumlayan, yaşama geçiren mimarları ödüllendirerek mimarlık ortamını desteklemeyi hedefliyor. Betonun doğru ve yerinde kullanımını özendirmek, malzeme seçimi ve mimari üretim sürecinde yaşanılır çevreler ve estetik duyarlılığı olan yapı örneklerini ödüllendirerek desteklemek, Türkiye Hazır Beton Birliği Mimarlık Ödülleri’nin temel amacı.

Türkiye Hazır Beton Birliği Mimarlık Ödülleri ilk kez 2004 yılında THBB’nin 15. Yılı kutlamaları çerçevesinde verildi. Betonarme yapıların mimarlarının ikinci kez ödüllendirildiği yarışma ise 2008 yılında THBB’nin 20. kuruluş yıl dönümünde, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi’nin düzenleme desteği ile yapıldı. Gelenekselleşen THBB Mimarlık Ödülleri’nin üçüncüsü 2012 yılında yine TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi’nin düzenleme desteği ile gerçekleştirildi.

2004 yılında Arkitera’nın düzenleme desteğiyle yapılan yarışmanın, Alpaslan Ataman, Cengiz Bektaş, Behruz Çinici, Mehmet Konuralp ve Şevki Pekin’den oluşan Seçici Kurul Üyeleri; Büyük Ödül’e Antalya Golf Kulübü ile Cafer Bozkurt’u, Onur Ödülleri’ne ise Enza-Zaden Tarım Ar-Ge Araştırma Merkezi’yle Özden Egel-Hande Egel’i, ODTÜ Ar-Ge Binası ile Boran Ekinci’yi ve TED Ankara Koleji Yerleşkesi - Lise ile Semra Uygur-Özcan Uygur çiftini layık görmüştü.

2008 yılında TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi’nin düzenleme desteği ile yapılan yarışmanın Cengiz Bektaş, Ahmet Eyüce, Mehmet Konuralp, Han Tümertekin, Erbil Çoşkun, Mahmut Durmuş ve Sinan Omacan’dan oluşan Seçici Kurul Üyeleri; “Prestige Mall” adlı yapıtlarıyla Durmuş Dilekçi ve Emir Uras’ı Eş Değer Ödül’e; “ODTÜ Hazırlık Okulları Ek Binası” ile Boran Ekinci’yi Eş Değer Ödül’e; “Yavuz Tekstil Ofis Binası” ile Murat Kader ve Sema Eser Özsaruhan’ı Eş Değer Ödül’e ve “Sudicne Furth Konutları” ile Ercan Ağırbaş ve Eckehard Wienstroer’i Jüri Özel Ödülü’ne layık görmüştü.

Yazgan Tasarım Mimarlık “The European Property Awards 2012”den İki Ödülle Döndü

Yazgan Tasarım Mimarlık, Avrupa’nın en prestijli gayrimenkul ödülllerinden biri olan “The European Property Awards 2012” kapsamında Tarsu Alışveriş ve Eğlence Merkezi projesi ile “Retail Architecture” kategorisinde Türkiye’nin ve Avrupa’nın en iyisi seçilirken, Yenigün İnşaat Yönetim Binası ile “Office Development” kategorisinde “Highly Commended” derecesinde ödül almaya hak kazandı. 29 farklı Avrupa ülkesinden katılımın olduğu ödüllerin değerlendirmesi konusunda uzman 60 kişiden oluşan jüri tarafından gerçekleştirildi.

The Marriott, Grosvenor Square Hotel Londra’da düzenlenen törenle ödülleri alan Yazgan Tasarım Mimarlık, Altoon Partners ile gerçekleştirdiği, Corio’nun bir yatırımı olan Tarsu Alışveriş ve Eğlence Merkezi projesiyle yarışmanın ikinci aşaması olan “The International Property Awards 2012” için Amerika, İngiltere, Afrika, Arabistan ve Asya Pasifik’teki ödüllü projelerle yarışacak.

Koleksiyon-TSMD Mimarları Ağırıyor 2. Yılı Doldurdu

“Koleksiyon-TSMD Mimarları ağırıyor” projesi ikinci yılını doldurdu. 2013 yılı Mart ayı içindeki Gökhan Aksoy Mimarlık sergisi ile 21 cisi gerçekleşti.

Geçtiğimiz bir yıl içinde İtez Mimarlık/ Neşe, Aytek İtez, MTK Mimarlık/ Turhan, Mert Kayasü, Tektonika Mimarlık/ Semra Teber Yener, AZ Aksu Mimarlık/ Zehra, Adnan Aksu, Uludağ Mimarlık/Zeynep, Orhan Uludağ, Hatırlı Mimarlık/Yeşim, Nami Hatırlı, Ercan Çoban Mimarlık/ Ercan Çoban, Ekin Ç. Turhan, Selda Gümüşdoğan Mimarlık/ Selda Gümüşdoğan, TH&İDİL Mimarlık / Tamer Başbuğ, Hasan Özbay, Baran İdil, Aslı Özbay, Hilmi Güner Mimarlık/ Hilmi Güner, Kural Mimarlar/ İlhan, Nerkis, Ali, Veli Kural sergileri gerçekleşti.

TSMD Koleksiyon Sergileri Üniversitelerde

Koleksiyon mekanında yapılan sergilerin dışında farklı üniversitelerde de devam eden sergiler ile mimarlar projelerini öğrencilerle birlikte değerlendirme imkanı bulmaktadırlar. Geçtiğimiz Şubat ayı içinde SFFM Mimarlık/Erkut Şahinbaş, İzzet Fikirlier, Mart ayı içinde Hatırlı Mimarlık/Yeşim, Nami Hatırlı sergileri ODTÜ’de, Ercan Çoban Mimarlık/ Ercan Çoban, Ekin Ç. Turhan ve UZ Mimarlık / Mehmet Soylu, Mete Öz sergileri ise Atılım Üniversitesinde açıldı.

ODTÜ Mimarlık Fakültesinin işbirliğiyle “Koleksiyon / TSMD Mimarları Ağırıyor” sergilerinin birincisi SFMM Mimarlık Bürosu / Erkut Şahinbaş, İzzet Fikirlier mimari proje sergisi 21 Şubat 2013 tarihinde ODTÜ Mimarlık Fakültesi’nde açıldı. Açılış sonrası Erkut Şahinbaş katılımcılarla bir söyleşi gerçekleştirdi.

“Koleksiyon / TSMD Mimarları Ağırıyor” sergileri ATILIM Üniversitesi GSTM Fakültesi’nde de Ercan Çoban Mimarlık / Ercan Çoban – Ekin Çoban Turhan ve UZ Mimarlık / Mehmet Soylu – Mete Öz ofisi mimari proje sergisi 12 Mart 2013 tarihinde Atılım Üniversitesi GSTM Fakültesi Sergi Salonunda yeniden açıldı. Aynı gün proje mimarları katılımcılarla bir söyleşi gerçekleştirdi.

22 Mart tarihinde ise İtez Mimarlık/Neşe, Aytek İtez, TH&İdil / Tamer Başbuğ, Hasan Özbay, Baran İdil, Aslı Özbay sergileri Mimarlar Odası Eskişehir Şubesi’nin katkıları ile Anadolu Üniversitesi’nde açıldı.

Fotoğraf: TSMD Mimar Dergisi, Sayı 3, Ekim 1994

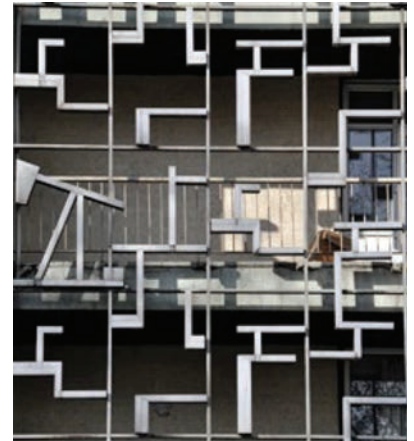
Ankara'da 1950'ler Yapıları Yıkılıyor

Başkent Ankara'da 1950'ler ve 1960'ların önemli iki yapısı olan Etibank Genel Müdürlüğü ve Türkiye Petrolleri A.O. Genel Müdürlüğü yapıları geçtiğimiz birkaç ay içinde peş peşe yıkıldı. Toğrul Devres ve Vedat Özsan tarafından 1950'li yıllarda tasarlanan Etibank Genel Müdürlüğü binası, Kızılay ile Ulus arasında yer alan Sıhhiye'de bulunuyordu. Ankara'da 2. Milli Mimari dönemi sonrası yapılan ilk modernist yapılar arasında önemli bir yere sahipti. Yapı dönemin modernist ilkeleri yaklaşımında tasarlanmış, bulunduğu yer ile doğru ilişkiler kurmaktaydı.

Rahmi Bediz ve Demirtaş Kamçıl tarafından 1962 yılında tasarlanan ve 1966 yılında kullanıma açılan TPAO Genel Müdürlüğü binası, Kızılay semtinde, Milli Müdafaa caddesi üzerinde yer almaktaydı. Yapı modernist bir kurguya sahip olması yanı sıra, caddeye bakan cephesindeki, kurumu temsil eden petrol sonda aletlerinin stilize edilmiş figurasyonu ile de "ornamental" bir cepheye sahipti.

Ankara'nın kent belleğinde önemli yerleri olan bu yapılar aynı zamanda mimarlık literatüründe de önemli bir yere sahiptiler. Her iki yapının ortak bir özelliği de mülkiyetlerinin Adalet Bakanlığı'na ait olması olarak ortaya çıkmakta. TPAO binası 1990'larda Adalet Bakanlığı'na geçmişti ve 2102 sonuna kadar Bakanlıkça kullanılmakta idi. Etibank binası ise Adalet Bakanlığı mülkiyetine son yıllarda geçti. Adalet Bakanlığı bu iki önemli yapıyı koruma, yeniden işlevlendirme, güçlendirme gibi yöntemlerle yaşatma yoluna gitmeden, yıkmayı ve yerine yeni yapılar yapmayı tercih etti.

Bu yapılar ile ilgili koruma kararı olmaması da yıkım sürecini meşru kılmakta. Değişen deprem şartları nedeniyle, zaten 2000 yılı öncesi yapılan tüm yapılar, kamuoyunda yaratılan algı nedeniyle, çürük olarak kabul edilir oldu. Güçlendirme pahalı olarak görülüyor. Son zamanlarda, nereden çıktığı belli olmayan, "onarım maliyeti yeni yapı maliyetinin %40'ını aşıyorsa, yıkım gerekir" yaklaşımı da eski yapıların yok edilmesini geçerli kılıyor. Hele bir de yapı "Osmanlı/Selçuklu" referanslarına sahip değilse ve "modernist" bir dille sahipse.

İLKELER VE DOĞRULUK ÜZERİNE İNŞA EDİLMİŞ BİR MESLEKİ YAŞAM

ERCAN ÇOBAN

Ercan Çoban Mimarlık Bürosu ve Şirketi kurulduğu ilk yıllardan itibaren tüm katılımcılarıyla beraber ana ilkesini mimarlık sanatına hizmet olarak belirlemiş bu ilke doğrultusunda araştırmacı, kendini sorgulayan ve yenileyen bir katılım çizgisine sahip olmuştur. Ulusal ve uluslar arası platformlardaki düşünsel ve teknolojik gelişmeleri takip ederek dengeli oluşturulmuş bir veri tabanında çizgisini insan çevre ve değişen talepler en iyi şekilde kesiştirmeyi amaçlamıştır.

Fatih Yavuz: Biraz klasik olacak ama kendinizi mimarlığın içinde nasıl buldunuz diye bir başlangıç yapsak?

Ercan Çoban: Aslında, açık konuşmak gerekirse, mimarlık hiç aklımda yoktu bile. Ben 1967 lise mezunuyum. O zamanlar ODTÜ'nün ve diğer üniversitelerin ayrı ayrı sınavları vardı, her ikisinin de sınavlarına girdim. Tercihlerimde ODTÜ'nün ve başka üniversitelerin Mimarlık bölümleri vardı ancak benim aklımdan Eczacılık eğitimi geçiyordu. Ama bu alanda başarı gösteremedim. Babam da Orman Mühendisi idi. İşte tek maaş, iki çocuk okutuyor. Biraz araştırdım, iki tane özel okul vardı Ankara'da. Bir tanesi Yükseliş idi. Binası çok kampüs havasında olmasa da diğerine göre kentin daha çok içindeydi ve burası herhalde iyi olacak diye düşündüm. O zamanlar gece eğitimi vardı ve ben de ekonomik nedenlerden ötürü mimarlığa gece eğitimi ile başladım. Ve de ilk sınıftan itibaren çok sevdim. En küçükleri bizdik gece eğitimi olduğu için. Biz 18'li yaşlardaydık ama diğerleri 40- 50 yaşlarında deneyimli insanlardı. Onlar işlerini bitirdiğinde, biz daha paftaları yapıştırmaya çalışıyor oluyorduk. Çok moralim bozulmuştu, ben bu işi beceremeyeceğim diye, ama sonra sevdiğim her şeyin daha iyi olduğunu gördüm.

FY: Nasıl oluyor peki hocam gece eğitimi dediğiniz? Orası aynı zamanda üretim yapılan bir mekan mıydı?

EÇ: Hayır, biz ilk öğrencileriydik Yükseliş'in. (şimdiki Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi) Gündüz ve gece öğrencileri olarak ilk öğrencileriydik. Şu anda bu öğrencilerden piyasada çalışan yok desem yeri. O dönemin öğrencileri arasında Şadi Toker, rahmetli Melih Baturalp, Cengiz Balkan, Oktay Veral, Ramiz Akgün vb. vardı. Gece olduğu için eğitim saatleri kısıtlıydı. Cumartesi de gidiyorduk. Dolayısıyla beş yıl okuduk. Benim geceyi tercih etmemin sebebi ekonomik nedenlerden dolayı gündüz çalışıyor olmamdı. Dolayısıyla birinci sınıftan itibaren kendimi mimarlık ofislerinin içinde buldum. O dönemlerde bizi mimarlık mesleği ile ilgili bilgilendiren kimse de yoktu. Araştırdığımda bu işin bir usta-çırak ilişkisi olduğunu görüp gözlerimi birinci sınıftan itibaren mimarlık ofislerinde açtım. Beş yıllık süreç bittiğinde şimdiki eğitime göre sanki on yıllık bir eğitim almış gibiydim. Ve bu eğitimin içinde uygulama da vardı. Keyifli günler geçirdim bu eğitim süresince. İşte, eğitim sürecinden itibaren kendimi mimarlığın ve mimarlık ortamının içerisinde buldum.

TSMD ödülllerinden
TSMD Uygulama
Ödülü'ne (Esenboğa
Havalimanı Yapısı)
2004-2006 döneminde
layık görülen
Ercan Çoban ile bu
söyleşiyi Fatih Yavuz
gerçekleştirdi.

FY: Peki o zamanın mimarlık eğitimine baktığımızda şimdi ile arasın-
da ne gibi bir temel fark görüyorsunuz?

EÇ: Aslında çok fark görüyorum. Bir kere ben bu eğitimin uygulama-
cılar ve akademisyenler ile beraber gitmesinin son derece doğru olduğu
kanısındayım çünkü ne yalnız bizimle ne de yalnız akademisyenlerle
yürümesi doğru değil. Zaten bu bütün dünyada da böyle. Hatta Batı
ülkelerinde akademisyenlerin üniversite yapısı içerisinde ofis kurguları
da var, orada kendi özel işlerini de yapıyorlar. Bu birikimlerini eğitime
de aktarıyorlar. Ben de 1977 veya 78’de kendimi Mimarlık eğitiminin
içinde buldum ki o dönemdeki ağabeylerimiz “Hadi gelin, bizleri de
asiste edin.” Dediler. Gerçi bizler de onlarla beraber okuduk. Yani be-
nim eğitim sürecim içerisinde fazlaca akademisyen yoktu okulda, hep
piyasadaki uygulamacı ağabeylerimiz vardı. Örneğin ikinci sınıfta sn.
Behruz Çinici çok sıkı bir grup ile gelmişti bize. Çok da rahat bir eği-
tim yaptırdı, “Hadi beyler puronuzu getirin, viskinizi açın.” derdi. Üs-
telik de Hacı Ali Demirel’in okulunda okuyorduk. Çok da iyi şeyler
aktardılar bize. Ama tabi mimarlık eğitimi sadece bizimle değil, akade-
misyenlerle de beraber yürür. İkisini bir arada kurgulamak çok önemli.
Beni üniversiteye davet ettiklerinde ilk başlarda çok ikileme düştüm,
ya bürocusundur ya da akademisyensindir ne işin var burada diye. Ama
süreç içerisinde baktım ki bir takım bilgileri gençlere aktarmakta fayda
var. Gerçi biraz sert yapmışımdır belki bu aktarımlar esnasında. Her jü-
ride bir iki kişinin ağladığı oluyordu. Yaş ilerledikçe birazcık hoşgörülü
olabiliyor insan, şimdilerde biraz daha hoşgörülü davranıyorum sanı-

rım. Esasen gençlerle birlikte olunca etkileşim karşılıklı oluyor. Neyse,
sonuç olarak o dönemki eğitim şimdikine göre çok daha doğrudu ve
iyiydi. Bu eğitimcilerden mi kaynaklanıyor veya öğrenci arkadaşlar-
dan mı kaynaklanıyor onu çok düşünmüşümdür zaman zaman. Bizim
mesleğimiz gözlemciliğe, araştırmaya, çok çalışmaya, azme dayanan bir
meslek. Şimdiki gençlerde ben onu göremiyorum açıkçası. Böyle söyle-
yince de yapıyoruz diyorlar ya da yaptıklarını zannediyorlar ama araş-
tırmadıkları ve de hırslarının olmadığı kesin. Hırs her ortamda insanı
başarıya götürür. Ama tabi bunu egoizm noktasına da götürmemek
lazım ki bunu kendi mesleğimizde de çevremizde de görüyoruz. Fazla
hırs insanı başarıya taşır ama süreç içinde egoizme dönüşür, dostunu,
mesleğini, sanatını sana kullandırır, sonra da döner seni boğar. Dola-
yısıyla hırsı çok iyi dengelemek lazım. Ayrıca bu kadar üniversitenin
ve mimarlık bölümlerinin Türkiye’nin her yerinde açılmasının doğru
olmadığı kanısındayım. Nicelik yerine nitelik ön planda olmalı...

FY: Mezun olduktan sonra kendi yolunuzu çizmeye nasıl karar verdiniz?

EÇ: Ben okurken zaten kendi yolumu çizmiştim biraz önce söylediğim
gibi. Mimarlık eğitimi alan kişi her işi yapar diye bir sloganımız vardır
ama tabi ki bu eğitimi aldığın süreçte bir şeylere karar veriyorsun. Ama
ben gündüz çalışıp gece okuduğum için belliydi çizgim ister istemez.
Öğrencilik yıllarımda çalışmadığım büro kalmadı. Mutlu olduğum yer
de oldu olmadığım yer de oldu. Sezar Aygen ile çok uzun süre çalıştım.
Mezun olduktan sonra da çalıştım. 1975’te askere gidinceye kadar be-
raber çalıştık, bol yarışma yaptık.

02

03

01-02/ 1992 Haziran mezunları
03/ Ekin Çoban Turhan ile birlikte çalışırken

Yarışma sürecini de ustalardan kaptım dersem doğru olur. Dolayısıyla çizgim belliydi zaten. Ama şimdiki gençlere bakıyorum dört yıllık süreçte ne yapacaklarına karar vermiyorlar gibime geliyor. Okul bittiğinde başarılı olan da olmayan da yüksek lisans yapmaya karar veriyor. Ancak bunu akademik kariyer yapmak için değil, yüksek lisans sürecini herhalde çezeceği yolu tayin etmek adına kullanıyorlar diye düşünüyorum. Eğitim sürecinde düşünmedikleri için okul bittiğinde sudan çıkmış balık gibi oluyorlar. Ya da bu eğitim süresince çalışacak vakitleri mi yok diye bakıyorum ama bu eğitimin dört yılda bitmesi de şart değil. Dışarıdan bunu söylemek kolaydır belki ama Anadolu'nun birçok kentinde ekonomik nedenlerle çok zor koşullarda eğitim yapıyorlar. Mimarlık eğitimi de ekonomik olarak ağır bir eğitim.

FY: Hayat ile ilgili bir şeyler sormak istiyorum. Mimarlık mesleği yoğun bir çalışma temposu gerektirdiği için sosyal hayata yansımaları da çok direk oluyor. Arkadaşlardan kopabiliyorsunuz, evden uzak kalabiliyorsunuz, tatile gidemeyebiliyorsunuz; çünkü birçok noktada üretmeyi, yarışma teslim etmeyi tercih ediyoruz.

EÇ: Hakikaten öyle. Sosyal konuda ya ben beceriksizim ya da sanatın, mesleğin böyle bir baskısı var. Ben karımla yıllardan beri 15 gün kesin-tisiz tatil yaptığımı hatırlamıyorum. Bu bir sevgi midir, aşk mıdır, tutku mudur ya da iş koliklik midir, biraz aptallık mıdır bilmiyorum, adını koyamıyorum bir türlü. Mimarlık sanatı ve mesleği insanın ruhuna işleyince bazı sözleri bile çizgilerle anlatıyorsun, Emel devamlı bu konuda bana takılır "gene şekillerle anlatıyorsun,, diye.

FY: Üretmeyi çok seviyorsunuz herhalde.

EÇ: Tabi ki seviyorum, Yarışma olduğu sürece, ya da avan proje süresince zaten benim frekanslarım kapanıyor. Gözüm kimseyi görmüyor, sosyal yaşantımı unutuyorum, ailemi unutuyorum. Mesela sevgili kızım Ekin'le çocukluğunda oynayamadığım için üzüleniyorum. Ekin'e baban ne iş yapıyor diye sorulduğunda "Araba kullanıyor" derdi. Çocukcağız beni görmüyordu ki. Sabah kreşe veya anneanneye/ babaanneye bırak, akşam al derken beni sadece araba kullanırken görüyordu. Bu mesleğe aşkın, sevginin çok katkısı var ama en büyük katkı sevgili eşim Emel'in. Onun hoşgörüsü ve toleransı ile yürüyebildi. Sosyal hayatı da gerçekten kısıtlı oluyor. Kırk yılın başında arkadaşlarla öğle yemeği için bir araya geliyoruz ve onda da genellikle mimarlık konuşuluyor. Sosyal hayatı da sürdürebilmek hayattan beslenebilmek adına çok önemli. Bu anlamda bazı ofisler Cumartesi- Pazar çalışmıyor ama nedense ben bunu beceremiyorum. Mesela ben balayına gidemedim. Perşembe günü evlendik. Ben Çarşamba akşamı büroda yattım, Perşembe sabahı kalktım berbere gidip tıraş oldum üstümü değiştirdim. Nikâhtan sonra yine çalışmaya devam. Gerçi balayına gidecek paramız da yoktu vaktimiz de. Hiç unutuyorum Salı gününe de bir yarışma teslimi vardı, Pazartesi günü Emel dedi ki "Kafese kapatılmış aslan gibi dolaşıyorsun, nereye gideceksen git." Ben de koşa koşa ofise gittim.

FY: Özellikle de ülkemizde mimarlık çok zor bir meslek, diğer mesleklerle göre farklı bir tarafı da var. Çok yoğun ve farklı bir tempo gerektiriyor. Siz bununla nasıl başa çıktınız? Kendinize has yöntemleriniz oldu mu? Mesela umutsuzluğa düşüp mesleği bırakma noktasına geldiniz mi?

EÇ: Hiç o noktaya gelmedim. Ama şu anda gençlere hep bu tempo ile çalışmamalarını söylüyorum. Bizim ülkemizde, Her yatırımcının, her yapımının işi acele. O yüzden bir şeyleri yetiştirmeye çalışırken kendilerini yıpratmasınlar. Gerçi ben şu anda, en verimli çağım olması gereken bu dönemde kendimi yorgun hissediyorum. Bu fiziksel bir yorgunluk değil. Mesleğin ülkede bu noktaya gelmiş olması belki böyle hissettiriyor. Başka bir iş yapsam mı diye zaman, zaman düşünmedim değil ama mimarlık dışında bir mesleği de biraz zor yaparım diye dü-

şünüyorum. Herhalde sevgi ve azimle keyif alarak ve de çok çalışarak başa çıktığımı zannediyorum. Ofisi kurduğum ilk yıllardan itibaren ana ilkemi mimarlık sanatının ve mesleğinin doğru ilkeler içerisinde uygulanmasına yönelik belirledim. Bu ilke doğrultusunda da araştırmacı, kendini sorgulayan ve yenileyen bir katılım çizgisine sahip olmaya çalıştım.

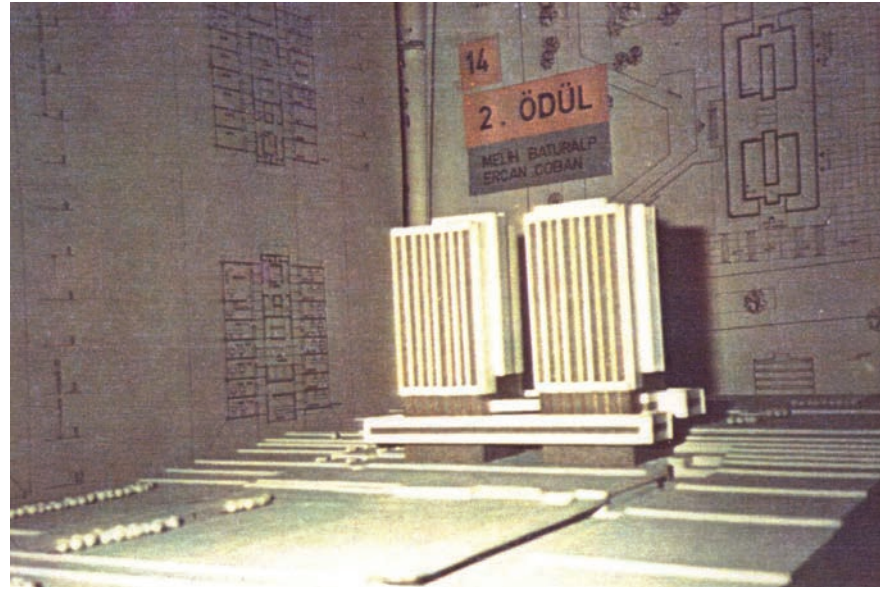
FY: Sizi meslek hayatınızda en çok heyecanlandıran projeniz hangisidir?

EÇ: Tabi ki hepsi. Hiç ayırım yapmadım bütün yaptığım tasarımları büyük bir heyecanla yaptım. Bir mimar olarak tasarımlarımın kâğıt üzerinde kalmasını hiç istemiyorum, ayaklansınlar istiyorum. Bizden önceki ağabeylerimiz bizden biraz daha şanslılardı çünkü sayı olarak çok azlardı. Yarışmaya girdiklerinde bugünkü kadar çok proje teslim edilmiyordu. Kâğıt üzerinde kalmasın projelerimiz diyoruz ama bu ülkede tasarım yapmakla da bitmiyor. Bu anahtar teslimi ihale sisteminin önceki süreçte yarışmayı kazanıyordun yıllarca hayata geçirilmiyordu veya ihalesi olsa bile 15- 20 senede yapı ancak bitiyordu. O günün şartlarına göre düzenlenmiş, 15-20 sene sonra yapımı tamamlanmış bir proje güncelliğini ve heyecanını yitirmiş olabiliyordu. O yüzden beni en çok heyecanlandıran Esenboğa'dır. 1998- 2004 arası çok sıkıntılı bir süreçti. "herhalde yapılmayacak" diye sızlandığım zamanlardı (o süreçteki gelişmelerden bahsetmeyeyim). Yarışma dan 6 yıl sonra, koca bina 2 yıl içerisinde ayaklandı bitti. Zira iki yıllık yapım sürecinde gece- gündüz, başta ben olmak üzere ekip olarak Suzan Esirgen, Süleyman Bayrak, Ahmet Yertutan ile birlikte şantiyede işimizin başındaydık. Hem Ankara ya, hem ülkemize geç de olsa çok yakışan bir yapı oldu, çok da takdir ve çeşitli dallarda, hem proje ve hem de yapı olarak ödüller aldı. Kendi kategorisinde Avrupa'nın en iyi hava terminal yapısı olarak seçildi. Uçaklar alana inerken "ödüllü hava alanına iniyorsunuz,, anonslarını duydukça mutlu oluyordum,ama ne hikmetse yetkililer, "bu ödüllü yapı Türk Mimarları tarafından tasarlanmıştır, sözcüklerini kullanamadılar.Bu davranışa hala bir anlam veremiyorum ve mimarlık adına içim sızlıyor.

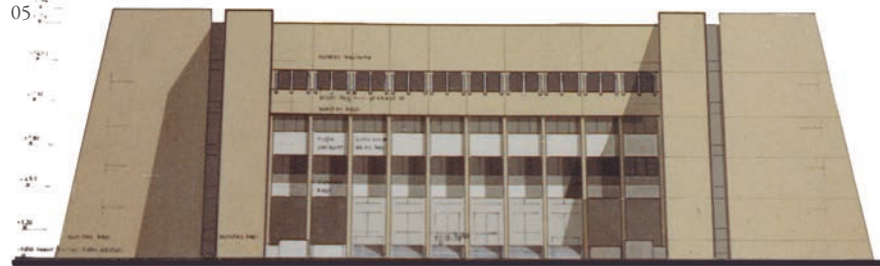
FY: Esenboğa'nın çok nitelikli bir yapı olduğunu düşünüyorum. Aslında ulaşım yapısı olması sebebiyle çok zor bir konu, çok sayıda kişinin kullandığı bir yapı aynı zamanda. Dolayısıyla çok fazla kişiye hitap etmesi gerekiyor. İnsanların yönünü kolay bulması gerekiyor. İyi şeyler hissetmesi gerekiyor. Tasarım ve genel detay kalitesi anlamında çok nitelikli olduğunu düşünüyorum. Bildiğim kadarıyla yarışma projesiydi. Proje ve yapım süreçleri nasıldı?

EÇ: Sevgili Fatih, Esenboğa'nın proje ve yapım sürecini konuşmaya başlarsak günler yetmez, Yarışma projesiydi. O dönemden önce; İstanbul -Atatürk Havalimanı müteahhit firmalardan proje elde etme yöntemi ile yapıldı. Mimarlar Odası ve Türk Serbest Mimarlar Derneği tarafından bu duruma karşı çıkıldı. Bundan sonraki süreçte Esenboğa, Bodrum ve İzmir Hava limanları, daha sonra Dalaman yarışmaya açıldı. Bunda tabi Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin çok etkisi oldu. Üçü üst üste 15'er gün arayla yarışmaya çıktı. Bu tür yapıların çok önemli olduğunu, katılımın artması adına yarışma aralarının uzatılması gerektiği üzerinde duruldu ama bir kere şartnameleri çıkmıştı, değiştirmediler. Biz üçünü de yapalım diye oturup, çalışmaya başladık ama Esenboğa'dan birincilik haberi gelince diğerlerini bıraktık. Aslında bu yanlış bir şey, yarışmaya çalışıp bırakmak, alışkanlık haline gelebiliyor. Bu nedenle keşke bırakmasaydık diye bakıyorum şimdi. 1998'den 2004'e kadar hiç ses çıkmadı. Sonra 2004'de yap işlet- devret modeli ile TAV aldı. Bu işten hiç anlamayan birisi de alabilirdi. TAV firmasının alması çok iyi oldu. İşlerini çok iyi biliyorlardı ve acayip bir pozitif enerjileri vardı, yapım ve işletme konusunda çok deneyimlilerdi.

04

05

06

07

08

09

04/ Çalışma Bakanlığı

05/ Antalya Adliyesi

06/ Ankara Büyükşehir Belediyesi

07/ Antalya Adliyesi

08/ Ankara Büyükşehir Belediyesi

09/ Dalaman İç Hatlar Terminali

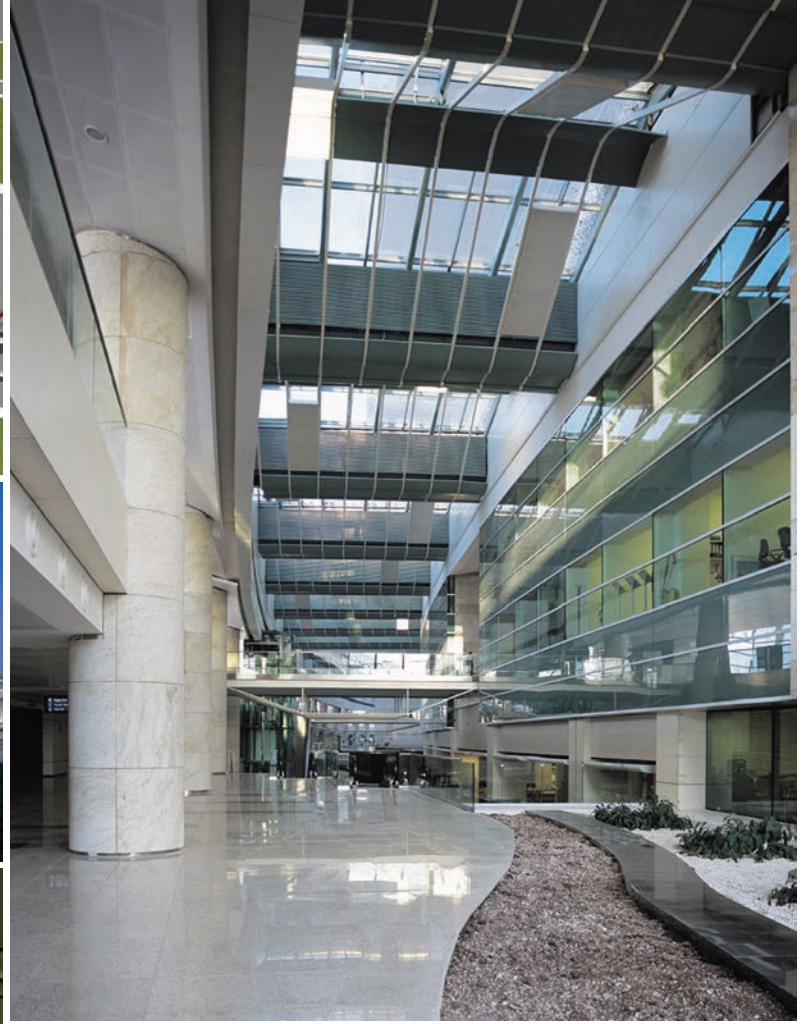
10

36 ay yapım süreci vermelerine rağmen bundan daha kısa bir sürede bitirdiler. 29 Ekim 2006'da açıldı ki ben Haziran ayında imkânı yok bu bina bitmez diyordum. Ama gece- gündüz çalışıldı ve biz de gece- gündüz oradaydık. Bütün ofisler olarak orada barakalarda imalatçı firma yetkilileri ile birlikte tartışarak proje ve detayları ürettik. Zaten mimarın, prensip detaylarını koyup diğer detayların uygulamacı ile birlikte tartışarak ve çalışarak çözülmesi gerekiyor. Biz prensipleri koyduk. Asma tavancısıyla, çelikçisiyle, doğramacısıyla, taşçısıyla, camcısıyla vb. birlikte yürüdü. Tabi ki yapım hızından dolayı bazı işçilik hataları var, başlarda ben de bunlara çok takılıyordum. Ama şimdi gittiğimde hep mekanlara bakıyorum, çokta keyifli oldu, o güçlü, akıcı mekanları gözlemledikçe hala mutlu oluyorum. Yapının sakin, huzurlu ve aydınlık olmasını amaçladık, amacımıza da ulaştık sanıyorum.

FY: Terminal yapısına hep bir yetişme telaşıyla gidiyoruz ama yapıya adım attıktan sonra mekandaki doğal ışık, ölçeği, malzeme kullanımları ve dolaşım şemasının netliği bana kendimi gerçekten çok iyi hissettiriyor. Biçim olarak da çok güçlü, dinamik bir formu olduğunu düşünüyorum. Aslında ben Esenboğa'ya her gittiğimde yeni bir şeyler keşfediyorum.

EÇ: Ben her tasarıma, tabi ki diğer etkileyici faktörleri göz ardı etmeyerek, fonksiyon ve işlev ağırlıklı olarak başlıyorum. İşin gerçeğinde her yapı fonksiyon olarak doğru kurgulanmak ve sağlıklı işlemek zorundadır, zira engelli bir kişiyi olimpiyata sokup hadi bakalım rekor kır demek gibi bir şansımız yok. Bu ulaşım yapısı da olsa, hastane, spor vb. yapıları da olsa, öncelikle işlevin çok iyi kurgulanması gerekir, biçim ve estetik kaygıların sonra gelmesi gerekir. Bu yapımızda da programın matematik verileri, yolcu akışının matematiği, işleyişi ve farklılıkları değerlendirilerek, İç hatlardan dış- hatlara doğru genişleyen, ancak sistemi bozulmayan radyal bir şema oluşturuldu. Başkent'in bu kapısı, yapının genel konsept kararlarından, son detayların oluşumuna kadar, ağacı, doğal ışığı, seçilen malzemeleri, vadi boyunca uzanan su ve yansımalarıyla yolculuğun stresini azaltıp keyfini artırabilmek için insan, yolcu ve yolculuk için tasarlandı. Ve de işlevi çok iyi çözümlendi, zira hava ulaşım yapıları kişilerin zamana karşı yarıştıkları mekanlardan oluşur ve yolcuya hizmet etmek zorundadır.

Eğitim sürecinde gençlere bakıyorum tasarıma çoğu hep bir biçim endişesiyle başlıyorlar, evet bazı yapılar vardır ki, önce dışını oluşturup- çözüp, sonra içine girebilirsin ancak işlev, biçim ve estetik bir arada

10-11-12-13-14-15/ Esenboğa Havalimanı

çözümlemeli diye düşünüyorum. Esenboğa bu üçlüye cevap veren ve kurguyu yaşamla birleştiren bir yapı oldu kanısındayım.

Bu benim ikinci havalimanı projem, Dalaman Havalimanı'nın ilk binasını (şimdiki iç hatlar terminali) 1980- 82 yıllarında Ülgen Arıkkök ile birlikte tasarlamıştık. O da çok net bir binadır. O da çok iyi işler. Bu tür yıllarca kullanılacak yapılarda İlk yatırım maliyeti fazla ya da uygulanması zor da olsa kalıcı ve bakım gerektirmeyen malzemeler kullanmak doğrudur. Şu konuya da değinmeden geçemeyeceğim; Kurumlarımızın Yap-işlet devret / kiralama modeli içerisinde gerçekleştirmeyi düşündükleri yapıların veya yatırımların tüm projelerinin(mimari ve tüm diğer mühendislik disiplinleri dahil), malzeme kararlarının ve şartnamelerinin kesinleştirilmesinden sonra ihalelerini yapmalarının daha doğru ve sağlıklı olacağı kanısındayım. Esenboğa'da tam olmasa da, böyle oldu diyebilirim. Aksi takdirde yatırımcı, yapımcı-işletmeci ve projeci tasarımcılar hep birlikte güç durumlarda kalabilirler.

Tabi ki şunu da unutmamak gerekir; her türlü yapı kullanım süreci içerisinde zaman dilimi ve doğan ihtiyaçlara yönelik değişiklikler içerebilecektir, Yeter ki; bu ihtiyaçlara yönelik değişiklik ve düzenlemeler telif hakları yasası ve mimarlık sanatına saygı gereği ve de sağlıklı neticeler

almak adına o tasarımı gerçekleştiren müellifin fikirleri de alınarak yapılsın. Ne yazık ki Ülkemizde çoğunlukla bu durum göz ardı edilmektedir. Şu anda bizim yapımızda da bu durum söz konusudur, buda beni son derece üzmektedir!!!!

FY: Şu ana kadar yapılmış bir bina için keşke ben yapsaydım dediğiniz bir bina var mı? Mesleki kıskançlık olarak algılanmasın lütfen. Ayrıca Türkiye'de olmak zorunda da değil.

EÇ: Mimari proje yarışmalarında zaman içerisinde hem yarışmacı hem de jüri üyesi olarak yer aldım, bence jüri üyeliği yarışmacılıktan daha çok sorumluluk ve deneyim isteyen bir görevdir. Herhalde 100 ün üzerinde yarışma yapmışımdır, bunlardan da 7si birincilik olmak üzere 40 civarında ödül ve mansiyon var diye biliyorum, ama şu anda keşke daha fazla üretebilseydim diyorum. Öyle bir hırslım, kıskançlığım yok. Ama şöyle bir şey de var mesela yıllar önce Çalışma Bakanlığı yarışmasında ikinci olduk biz. O dönem, yanlış hatırlamıyorsam 1980- 83 arası, Sn.Orhan Dinç genel müdür ve üst üste çok fazla yarışma çıkıyordu. Rahmetli Melih Baturalp ile bizim bir büro mekanı ortaklığımız olmadı ama yarışma ortaklığımız oldu. Kendi işlerimizi öğleye kadar halle diyorduk, öğleden sonra ucunu açık bırakıp yarışmalara çalışıyorduk.

Üst üste yarışmalarda çıkınca kaç tanesini yapabiliriz diye masaya yattık. Çalışma Bakanlığı ve Didim Emniyetçiler Sosyal Tesisi yarışmalarını aynı gün teslim ettik. Sonra bir Antalya Adliye binası vardı. 8-9 günlük bir süre vardı. Ona da girelim dedik, üst üste tasarım yapınca hızlı karar veriyorsun. Birini yaparken öbürünü de düşünüyorsun. Kılı kırk yarmıyorsun. Antalya'da birinci olduk, en az çalıştığımız yarışmaydı. 8 gün şema kararı etüt ve çizim dahil tamamladık. Biraz farklıydı. Koridorlar, bekleme holleri, dış cephesi... Bilinen adliye imajından biraz kurtaralım diye düşündük. O arada da Çalışma Bakanlığı'nda ikinci olduk. Eskişehir aksında bir bina yapmak isterdim. Ama o yarışmada bizimkinden daha iyi projeler de vardı. Hiç bir meslektaşımın yapısına kötü olmuş demedim bugüne kadar. Herkesin bakış açısı farklı, o öyle düşünmüş, öyle tasarlamış. Kıskançlığım olmadı. Ama Çalışma Bakanlığı yarışmasında Antalya değil de Ankara olsaydı demişimdir. İşte Başkent' de bakanlıklar aksında bir Bakanlık yapısı tasarlamış olurdum. Dışişleri Bakanlığı yarışmasına girdim (2010), gittim herkese de kuruma da söyledim yer olarak yanlış dedim. Dışişleri Bakanlığı'nın arsası burası olmamalı dedim. Çünkü soruyor insanlar nerede yapılacak, Konya yolunda bir kebabçı var ya işte oradan sağa dön sonra sola dön filan... Tamam belki Dikmen'den gelen aksı ODTÜ'den devam ettireceğiz diye düşünceler var ama yine de yeri orası değil diye düşünüyorum. Bir gerçek var ki Meclisten başlayan Eskişehir aksı, Bakanlıklar aksı, Dışişleri Bakanlık binası da bu aks üzerinde olmalı diye düşünüyorum. Mimarlık mesleği çok zor, bir kere kendin mutlu olacaksın, sonra o binada yaşayanlar mutlu olacak, sonra kullanıcılar mutlu olacak. Biraz zor bir işimiz var. Yoruma, tenkite de çok açık. Herkes mimar bizim ülkemizde. TSMD' nin ana amaçlarından bir tanesidir mesela mimarlığı topluma tanıtmak. Anadolu'da birisine ben mimarım dersin o da sana anladım sen mühendissin der. Anlatmaya çalışırsın basitçe, İnşaat mühendisi yapıyı ayakta durdurur, makine mühendisi ısıtır, havalandırır, elektrik mühendisi aydınlatır, biz mimarlar yoktan var ederiz, tasarlarız diye anlatırsın ama yine olmaz, anladım sen mühendissin der.

FY: Ülkemizdeki mimarlık ortamının en büyük sorunu sizce nedir?

EC: "Mimar Sinan mimarlıktan daha güç bir sanat yoktur,, demiş, Üzülererek söylüyorum ama bizim mesleğimizin bu ülkede bir saygınlığı yok. Tabi bu saygınlığı yitirmede bizim rolümüz veya bizden önceki ustaların rolü oldu mu olmadı mı bilmiyorum. Eğer senin mesleğine saygı duyan bir yatırımcıya denk gelirsen çok keyifle tasarım yapıyorsun veya keyifli bir yapı da ortaya koyabiliyorsun. Ama öbür türlü kısıtlayıcı bir takım faktörler ile yola başladığında ki bunlar kurumlar veya kurumdaki masanın arkasındaki meslektaşın bakış açısı oluyor genelde. Ya bu ülkede bu yapılamaz diye mi başlıyoruz genelde ya da öyle mi alıştırılmışız bilmiyorum. Bayındırlık Bakanlığı'nın bizim neslimiz üzerinde çok büyük etkisi oldu diye düşünüyorum. Yani 3 kat yüksekliğinde kolon yapınca bu olmaz diyorlardı. Bu üç kat yüksekliğindeki pencereler nasıl silinecek diyorlardı. Bu günkü teknolojide bunlar aşıldı, Ama kabahat yine de bizde diye düşünüyorum. Bir kere ihale yöntemine son derece karşıyım. Yani ihale ile iş aldım tabi ki, ilk işimi 1975 yılında askerden dönüp büroyu açtıktan sonra Bayındırlık Bakanlığı'ndan % 42, 6 ile aldım ama ondan sonra da hiç o rakamlara çıkmadım. Çünkü hem mesleği geriye götürüyorsun hem saygınlığını yitiriyorsun. Tasarım ve yapım düşünülmeyen Fiyat kırdırtmaya çalışıyorlar, karpuz alır gibi bir sistem. Son derece de üzüliyorum bizlerle alay mı ediyorlar diye çünkü Bayındırlık Bakanlığı'nın proje için belirlediği fiyatlar bugün son derece komik bir rakam. Eskiden bir bina inşaatının tamamlanması 15-20 sene filan sürüyordu. Örneğin Kızılay Binası. O yarışma içindeki en doğru tasarımı gerçekten ama daha yeni açılabilirdi. 2 sene içinde bitseydi insanların üzerindeki etkisi çok farklı olacaktı. Ama 30 sene bo-

yunca tahtalar, perdeler arkasında meydanın sirkülasyonunu engelledi. Eğer bina hemen tamamlanmış olsaydı insanların üzerindeki etkisi çok farklı olurdu. O yüzden bir yapının inşaatının çok kısa sürede bitmesi lazım. Yurtdışında proje süreci uzun inşa yapım süreci kısa, ama bizde durum tam tersi. Örneğin Ankara Adliye Sarayı'nın yarışması 1975'tir ama yapımı herhalde 1990'da bitti. Toplam 15 sene sürdü. Mesleğe saygınlığı nasıl arttırırız? Belki kilitlenerek, sıkı durarak. Örneğin, taksiciler kontak kapatıyor, ama biz hiç bir şey yapamıyoruz. Bilgisayarları alıp Güvenpark'a gidip çadır mı açacağız, bilmiyorum. İşte 60 tane mimarlık fakültesi var bunlar sene de iki defa 20şerden 40 mezun verse 2400 mimar yapar bu bizim ülkemiz için çok büyük bir rakam. Hadi bunun sadece 400 ü mimarlık yapacak olsa o bile çok. Maalesef gençlerin, yeni mezunların işi çok zor. Bu kadar mezun nereye gidiyor onu da ayrıca çok merak ediyorum, çünkü çalışacak arkadaş bulmakta da zorlanıyoruz.

FY: Sizde dediğiniz gibi Bayındırlık Bakanlığı'nın özellikle Ankara'lı mimarlar üzerinde bir dönem bir etkisi olmuş olabilir. Dışişleri Bakanlığı'nın yeni yerleşkesinin yarışma kolokyumunda bununla ilgili bir tartışma olmuştu. Ankara'lı ve İstanbul'lu mimarlar arasında çok keskin bir ayrım olduğundan bahsedilmişti. Ankaralı mimarların devlete proje çizmekten, artık Bayındırlık standartlarında proje yaptıklarından, heyecansız işler yaptıklarından.

Ödül grubunda İstanbul'dan çok az mimarın olması, onların mesleğe daha farklı bir şekilde bakmalarından kaynaklandığından bahsedilmişti. Siz böyle bir kabule nasıl bakıyorsunuz?

EC: Bu bence tabi ki Bayındırlık Bakanlığı'nın etkisi değil. Bakanlıklar Ankara'da olduğu için devlet yarışmaları Bakanlıklar tarafından çıkarılıyordu. Mimarların sayısı da gerçekten azdı ve yarışmaları Ankara olarak hepimiz takip ediyorduk. O süreçte İstanbul'dan yarışmalara katılan mimar sayısı da azdı. Ama şu anda İstanbul ve diğer illerden katılım çok yüksek. Fakat İstanbul' lular belki de yatırımcıyla, işverenle farklı diyalog kuruyor olabilirler. Veya İstanbul'daki kurallar, şartlar, ekonomik ortam Ankara'ya göre farklı gözlemediğim kadarıyla. Belki bunu sağlayan kendileri bilemiyorum ama Ankaralı mimarların kendilerinin eskiye alışkanlıkları çok fazla, özgün projeler üretmiyorlar söylemlerine katılmıyorum. Yarışmalara son derece saygım var ve de en sağlıklı, doğru proje ve yapı elde etme yöntemi olduğunu düşünüyorum. Fakat şunu da yadsımamak lazım İstanbul'daki meslektaşlarımızın birçoğu Ankara'dan gitmedir. Benim de orada okuyabilme şansım olsaydı ben de orada kalırdım. İstanbul bu anlamda Türkiye'nin dışa açılan kapısı. İstanbul'da okuyup buraya gelenlere neden geldin diyorum. Bir kere biz Ankara'lıların frekansları medyaya kapalı. Ama İstanbullu meslektaşlarımız medya ile dirsek temaslarını da çok iyi tutuyorlar. Ayrıca uluslar arası vizyon daha geniş ve finans olanakları Ankara ya göre farklı olsa gerek.

FY: Ülkemizde serbest mimarlık yapan kişilerin gündelik hayatta çok fazla şey ile ilgilenmek zorunda kaldığını görüyoruz. Sadece tasarım ve projeler ile ilgilenmek yerine muhasebe, iş geliştirme, PR, personel vb işlere de ciddi vakit ayırmak gerekiyor. Batılı ülkelerde ise daha profesyonel bir sistem görebiliyoruz. Finans, İş geliştirme, İdari işler, İnsan kaynakları PR gibi özelleşmiş ve uzmanlık gerektiren konulara mimar daha uzaktan bakabiliyor. Bu yapının çok daha sistematik bir ofis yapılanması getirdiğini düşünüyorum. Bunun sonucu olarak mimarın daha net bir zeka ile mesleğini icra edebildiğini düşünüyorum. Sizin bu konudaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?

EC: Bir kere bizler kurumsallaşmasını bilmiyoruz. Bunun birinci sebebi bu işe ilk başladığımızda ustalarımızdan bireysellik görmüş olmamız. Biz de bireysel devam ettik. Ama artık bireysellik bitti diye düşünüyorum.

16

20

17

18

21

22

16-17-18/ Dışişleri Bakanlığı
19/Halide Edip Adıvar Külliyesi
20-21/Petrol Bakanlığı
22/ Irak Genel Hastanesi
23/ Irak Trafik Hastanesi

23

19

Sabah git ofisini aç, muhasebeyle, çalışanlarla, dış ilişkilerle ilgilen, sonra projeye odaklan, olmuyor artık. Biraya gelmek gerekiyor. Bir araya gelmek bir başlangıç, bir arada kalmak gelişme, birlikteliği sürdürebilmek ise başarıdır diye düşünüyorum. Ama ne hikmetse yapamıyoruz. Bu biraz farklı beyinlere kapalı olmaktan biraz bencillikten, birazda finans zorluğundan kaynaklanıyor olabilir. Ancak işbölümü yapabiliyor olmak son derece doğru. Kurumsallaşırken gençlerle bir arada da kurumsallaşmak lazım çünkü bizim beyin kıvrımları artık düzelmeye başladı. Sizler daha atak olabiliyorsunuz. İleriye dönük farklı düşünceleriniz olabiliyor, cesaretlisiniz. Biz biraz katılaşmışız, ayaklarımız yere sağlam basmak istiyor. Sonuç olarak, tasarım yapan beynin boşalması ve rahatlaması lazım. Ama bu ülkedeki proje ücretleri ve şartnamelerle, mimarlık dışındaki işleri uzmanlaşmış kurum veya kişilere bırakmak çok zor bir iş. Türkiye'deki rakamlar bunu beslemiyor. Bu kadar iş yaptıktan sonra benim helikopterim yatım filan olmalıydı. Olanlar var tabi ki ama nasıl beceriyorlar bilmiyorum, ben beceremedim. Ama tabi ki önemli olan yaptığın işten duyduğun mutluluk ve hayatı belirli standartlarda sürdürebilmek, işte ben bunu başardım.

FY: Bizimle aynı jenerasyondaki diğer mimarların ofislerinin bilinirliklerine, ürettikleri işlerin niteliklerine, medya ile ilişkilerine bakınca arada ciddi farklar olduğunu görüyorum. Mesela, 74 doğumlu Bjarke Ingels örneği var tüm dünyanın bildiği; mimarlık camiasında yaptıkları takip ediliyor ve merak uyandırıyor. Müthiş bir ivme ile ofislerini iyi bir noktaya getiriyorlar, nitelikli işler üretmeye başlıyorlar, sağlam bir ekip kuruyorlar. Siz mesela Esenboğa gibi bir yapıyı ülkeye kazandırmış bir mimarken bu tarz konularda dert sahibi olduğunuzu görmek beni gerçekten üzüyor ve umutsuzluk yaratıyor bende gelecekle ilgili.

EC: Aslında her iş zor, riskli, beklentilere cevap vermeyebiliyor. Ama sevgi ve tutku ile yürüyor bir şekilde. Para kazanmanın da bir sınırı yok. Bizim meslekte ürettikçe mutlu oluyorsun. Ama üretim sürekli kağıt üzerinde kalmamalı. Ürettiğin şey gerçekleşmeli ve senin istediğin gibi gerçekleşmeli. Ama bizim ülkemizde yetkilerimiz ve sorumluluklarımız çok kısıtlı.

FY: Biz aslında zoru başarmaya çalışıyoruz bu ülkede. Bu mesleğin bize sunduğu imkanların çok daha fazla olması gerektiğini düşünüyorum.

EC: Altında öyle bir kadro olacak ki sen sadece tasarımı, fikri kurgulayacaksın, yaşama onlar geçirecek. Yukarıdaki beyin takımı olarak de-taylarla bu kadar da uğraşmamak lazım ama tabi bu kurumsallaşma ile ilgili. Bir yerden sonra gözün arkada kalmamalı. Bunun içinde tabi öyle de bir karaktere sahip olmalısın.

FY: Son zamanlarda karşımıza sıkı sık çıkan bir Osmanlı – Selçuklu Mimarisi durumu var. Bunun çok ciddi bir problem olduğunu düşünüyorum. Bu ve buna benzer istekler her zaman karşımıza çıkabilir. Bunun yanında bu kadar tepeden inme bir şekilde karşımıza çıkan böyle bir talep cepheye sadece birtakım desenler eklenerek ya da bir kapıyı biraz modifiye ederek yerine getirilmeye çalışılıyor. Bu konuda siz neler düşünüyorsunuz?

EC: O tür isteklere ve dayatmalara, ben hep karşı çıktım. Geçmişle gelecek arasında bir köprü tabi ki kurulabilir, yaptığımız tasarımlarda tarihi motifler yer alabilir. Ama bunları yaparken günün mimarlık anlayışı ve günün teknolojisi ile harmanlama daha doğru olacaktır. Hak etmeyen bir yapıya yaptığınız bezeme ve motifler çok iğreti ve gülünç olabiliyor. Hiç yapmadım yapacağımı da zannetmiyorum. Çamlıca camisi ile ilgili meslek örgütleri olarak ne yapabildik,birkaç basın bildirisinden öteye gidemedi,Teslim edilen tasarımlar arasında günün anlayışını yansıtan çağdaş sunumlar vardı mutlaka,ama netice malum!!!!

FY: Evet vardı.

EC: Ne yaptılar; İstanbul'da Çamlıca Tepesi'ne yapılan proje yarışmasında birinciyi bulamadıklarını söylediler, mevcut camilere benzer bir projenin yapılmasına karar verdiler. Hiç katılmıyorum tabii böyle giydirme mi dersin taklit mi dersin, anlayış mı dersin. Bizim Esenboğa projemizin VIP salonunun döşemesinde bir Selçuklu deseni kullanmak istedik ve bunun için kitapları açıp konu ile ilgili çalışmalar yaptık. Sonra da Selçuklu yıldızını yaptık. Sonra da "Aaa, bu İsrail yıldız olmuş" dediler. Biz de nasıl olur, biz acaba yanlış bir kitaptan mı aldık dedik. Ama bunun yanında hiç bir zaman moda akımlarla binanın cephesine şunu yapayım, tepesine de şunu takayım gibi bir yaklaşımda olmadım. Talep gelirse yapmam da diye düşünüyorum. Yeri gelir çevreye uyumludur, çevresindeki bir şeyler onu yapmanı gerektiriyordur, o zaman yapmanın gerekli olduğunu düşünüyorum.

Tasarımı etkileyen faktörler için çevre diyoruz, bağlam diyoruz. Ama yoksa aman Selçuklu mimarisi yapacağım gibi bir düşünceye hiç bir zaman kapılmadım. Tarihin çeşitli zamanlarına ait bir kısım motifleri son zamanlarda sık sık yapıldığı gibi salt turizmin otantik yeni yerler bulma ihtiyacına malzeme yapmayı da düşünmedim. Devlet yapıları(hükümet konakları ve adliyeler) kentin temsil niteliği olan yapılardır. Bizim Antalya Adliye binası da öyledir. Mütevazı, biraz çatık kaşlı, ağırlığı olan bir binadır. Şimdilerde yeni bir adliye binası yapmışlar, otel midir nedir anlamadım. Fethiye'de bir adliye yapısı gördüm- pembe beyaz, giydirmeler, süslemeler...

FY: Son sorulara geliyoruz hocam, biraz yordum sizi. Mimarlık dışında ilgilendiğiniz ya da ilgilenmek istediğiniz bir şey var mı?

EC: Ben keyif aldım, yorulmadım. Aslında ben biraz fazla işkoluğim herhalde. Mimarlık dışında fazla yaşantım yok desem yeri. Bir iki dernek faaliyeti dışında fazla bir şey yapmıyorum. Bir aralar tenis oynuyordum rahmetli Yüksel Erdemir sayesinde haftada üç gün. Bunun 2 nedeni vardı: biri sağlık,diğeri de farklı bir sosyal çevrenin içinde olmaktı, bel fıtığı nedeniyle bıraktım Kurumsallaştığında birilerinin dışarıda olması lazım,sosyal aktiviteler,değişik diyaloglar her zaman geçerlidir. Ama bunu çok da yapamıyorum nedense. Şimdi bir şeyler dürtüyor mesela bizim Erkut Şahinbaş Ağabey bongo çalıyor. Geçenlerde ben de özendim ona. Bir ara kayak yaptım. Ama eş dost ile tatile gitmek çoluk çocukla gezmek haricinde fazla bir sosyal yaşantım yok. Emeklilik günlerimde heykel sanatı ile uğraşmak istiyorum, denize fazla vakit ayırmak istiyorum.Yapacak zamanım ve fiziki gücüm olur mu dersin?

FY: Ama hocam anladığım kadarıyla düzenli olarak arkadaşlarla buluşup yemek yemek gibi bir durumunuz var ve bence bu çok güzel bir şey.

EC: Onu yapıyoruz çünkü benim eşim hukukçu. Ben gece okuduğum için o dönemin, 68 kuşağının boykot olaylarını, fakülte yaşantısını filan ben Hukuk'ta tattım. Benim dört yılımın gündüzlerinin bir kısmı orada geçti. Böyle olunca iki farklı grubumuz oldu. Bir tarafta benim mimarlık grubu, bir tarafta onun hukuk grubu. Onlarla beraber vakit geçirmeye çalışıyoruz. Birde artık tatilleri ailemle geçirmeye özen gösteriyorum. Şimdi kızım ve damadım da mimar, onlarla mesleki görüş alışverişi ve sohbet beni keyiflendiriyor. Kızımla birlikte çalışıyoruz bu bana ayrı bir itici güç oluyor, motivasyon kazandırıyor.

FY: Yarışma sayılarındaki düşüşle ilgili ne düşünüyorsunuz peki? Çünkü son zamanlarda özellikle nitelikli yapıların yarışmaya açılması konusunda ciddi bir düşüş olduğunu görüyoruz. Son örnek Uygurliklar Müzesi. Belki de çok nadir görebileceğimiz bir program. Ama ihaleye dönmesi durumu söz konusu oldu. Yarışma sayılarındaki düşüşün sebebi ise idarelerin yarışma süreçlerinden memnun olmamalarıymış. Arkitera da şu anda bu durumla ilgili bir durum tespiti yapmaya çalışıyor.

24

26

25

24/ İstanbul Büyükşehir Belediyesi
25-26/ Garanti Bankası (Ankara)
27/ Nahçıvan İkametgah Konutu
28/ Nahçıvan Kançılırya Binası
29/ Garanti Bankası (Ankara)

Genel kanı ise yarışma sürecinin sağlıklı bulunmaması, istedikleri, ihtiyaçlarına cevap veren projenin aslında seçilmemesi gibi birçok şey. Sizin genel olarak konuyla ilgili düşünceleriniz neler? Sorun meslektaşlarımızda mı, idarelerde mi, plan- programsızlıkta mı? Çözüm olarak bence bakanlıklardan ve kamu kurumlarından her sene en az birer yarışma açacaklarına dair söz alınabilir. Bu sayede en azından 20- 30 tane yarışma açılmış olur. Daha da önemlisi eğer bu süreç büyük bir titizlikle yönetilebilirse idarelerin de yarışmalara olan bakışı pozitifçe çevrilebilir belki. Şu anda uçlarda bir şey yaşıyoruz sanki; nitelikli proje sadece yarışmalarla elde edilebilirmiş, yarışmalar haricinde elde edilen projeler de sanki niteliksizmiş gibi. Siz nasıl görüyorsunuz bu durumu? İşlerin yarışmalarla elde edilmesi yoluna tekrardan nasıl gidilebilir?

EÇ: Yarışma ile elde edilen her proje doğru olmayabilir. Orada 5 tane meslektaşın bakış açısına göre değerlendiriliyor projeler. Tabii burada hata hep zincirleme gidiyor, kurumlarda da var, biz mimarlarda da var, jürilerde de var. Ya da yasa, yönetmelik ve şartnamelerimizde de var. Kurumların yarışma ile elde edilen binalar bizim istediğimiz gibi olmuyor savını kabul etmiyorum çünkü ihtiyaç programları kurumlar tarafından hazırlanıyor, sonra jüri ve kurumun yetkilileri tarafından bu program tartışılarak belirli bir noktaya getiriliyor. Tabi ki jüri olarak orada bir takım düşünceleri de dile getiriyorsun örneğin Danıştay Başkanlığı Yarışması'nda Ziya Tanal, ben, Hasan Özbay, Onur Bezirci, mühendis arkadaşlar vardı. Bir yandan da önceki başkan ve genel sekreter bizim her toplantımıza katıldılar ve programı beraber tartıştık, kurumla ortak bir diyalog kuruldu. Sonuç olarak jüriye çok görev düşüyor, yarışmacı olarak bizlere de düşüyor, sonuç olarak hepsi değil ama önemli kamu yapıları veya belirli bir metrekaresinin üzerindeki yapıların hep yarışma ile elde edilmesi doğru diye düşünüyorum. Yarışmalar, araştırma ve özeni de beraberinde getirir. Ama kurumlar nasıl teşvik edilebilir? O sürenin kayıp olduğu görüşündeler ama ben ona inanmıyorum.

Yarışma olmazsa genç meslektaşlar kendilerini nasıl tanıtacaklar, ya araya birini sokacaklar kendilerini davet ettirecekler filan. Davetli yapılamaz mı? Tabi ki yapılabilir. Ama yeter ki bu davetlilerde de birbirimizin gözünü çıkarmayalım. Kurumları ikna etmek adına hakikaten böyle 1- 2 tane söz alınabilir. Çünkü 10- 12 yarışma bu mesleği beslemez diye düşünüyorum. Yarışmalara 2. Eğitim gözüyle de bakıyorum aslında. Çünkü yaşamda bazı yapıları tasarlama ve bitirme şansını elde edemiyorsun. Yarışmada çok daha özgün tasarımlar ortaya çıkarabiliyorsun. Ama 1. olmak isteyince de ülkeyi, ekonomik şartları da göz önünde bulunduruyorsun tabi ister istemez. Böylelikle çok ütöpik şeyler de sunamıyorsun. Seçilmeyeceğini bile lades demek olmuyor. Jüriler sanatı ve meslektaş korurken yatırımcıyı da korumak zorundadır. Yönetmelik ve şartname gereği jürinin "Bu tasarım yapılabilir, uygulanabilirliği vardır." diye altına not düşmesi gereklidir.

FY: Yarışma sonuçları açıklandıktan sonra mimarlık forumlarında ve kolokyumlarda çok ayakları yere basan bina seçmişsiniz tartışmaları da sıklıkla oluyor. Tabii ki yapılabilirlik, bütçe, detayların çözülebilirliği önemli.

EÇ: Orada dengeyi iyi kurmak lazım. İpin ucunu kaçırmamak lazım. Farklı jüriler farklı projeleri seçebilir. Bu jüri için de bir beyin jimnastiği aslında. Ama jüriler toplumsal sorumluluklarını bilmeli, seçim yaptığı alanın özelliklerini kavramalı, projeyi değerlendirirken birçok faktörü bir arada harmanlamalıdır. Arkitera'nın yarışmalara ilişkin çabasını takdir ediyorum aslında, ama nasıl yapacaklar bilmiyorum. Umarım başarırız da, yarışma sayısı ortamı besleyecek kadar artar.

FY: Bu konuda destek olan bir sponsorları var şimdi. Ömer YILMAZ şahsen bu işle ciddi olarak ilgileniyor, bazı illerde de görüşmeler yapı-

yor. Antalya, Diyarbakır, Adana, İzmir, Samsun ve Ankara'da buluşmalar gerçekleşti. Kamuyu da çağırıyorlar bu görüşmelere.

EÇ: Sayın Yılmaz'ın bu çalışmaları meslek örgütleriyle birlikte yapmasını yerinde buluyorum. Birlikten güç doğar.

FY: Mimarlık medyasında olduğu için ortaya çıkan ürünlerin niteliği onu da doğrudan ilgilendiriyor diye düşünüyorum. İhale ile elde edilmiş projelerin görsellerine proje bilgilerine ulaşamıyor olabilir. Ama yarışma projeleri sonuç olarak çok açık bir şekilde herkes tarafından paylaşıp görülebiliyor. Biraz onları önemseydiğini düşünüyorum. Nitelikli mimarlığın ortaya çıkabilmesi için çok uğraştığını biliyorum. Umarım bir dönüşüm başlatabilir. En azından kurumlardaki kişilerin bir projeyi elde etmek için en iyi proje elde etme yöntemi olan yarışmayı düşünmeleri sağlanabilir. Şimdi mesela İstanbul'a 3. bir havalimanı yapılacak. Bu konuda bir yarışma düzenlenebilirdi diye düşünüyorum.

EÇ: İşin enteresan tarafı yanlış bilmiyorsam konuyla ilgili herhangi bir çalışma yok. Yap, işlet / kiralama konularıyla ilgili görüşlerimi biraz önce dile getirmiştik. İstanbul'un 3. havalimanı konusunda da hızlı davranmak gerekir, zira iş işten geçebilir. Ulusal mimari proje yarışmasıyla elde edilmesi konusunda meslek örgütlerimize çok görev düşüyor. Doğrunun peşini bırakmamak lazım. Yarışmaların sayısını artırma konusunda dile getirdiğimiz gibi bakanlıklardan veya kurumlardan 2-3 adet proje yarışması sözü alınabilirse, bu da yılda epey rakam tutar.

FY: Ve bence bunun devamı da gelebilir. Yani bunun arkasından belediyeler de gelir.

FY: Son olarak Genç mimarlara ne tavsiye edersiniz?

EÇ: Bir arada dursunlar, kurumsallaşsınlar. Bu sanatı ve mesleği etik kurallar içerisinde yapsınlar. Fazla taviz vermeden kollarını kaptırmadan yapsınlar bu işi. Ancak araştırmayı ve gözlemlemeyi hiç ihmal etmesinler. Bu arada sana çok teşekkür ediyorum. Gençlerle bir arada olmak çok güzel bir şey. 1987'de kurduğumuz Türk Serbest Mimarlar Derneği (TSMD) üyeleri ile her ayın 2. Salı günü yemek yiyorduk beraber, ama sonra aksadı, bu yemekler senede 2-3 defa yapılır oldu, bu tip beraberlikleri sıklaştırmak lazım. Söyleşiler, başka aktiviteler yapılmalı. Profesyonelce kurgulanması lazım bu bir araya gelmelerin. Üyeleri sık sık bir araya getirmek lazım katılım oranı az da olsa.

FY: Bu güzel ve keyifli görüşme için çok teşekkür ederim. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

EÇ: Ben teşekkür ederim, umarım mimarlık sanatı ve mesleği adına her şey dilediğimiz gibi olur.

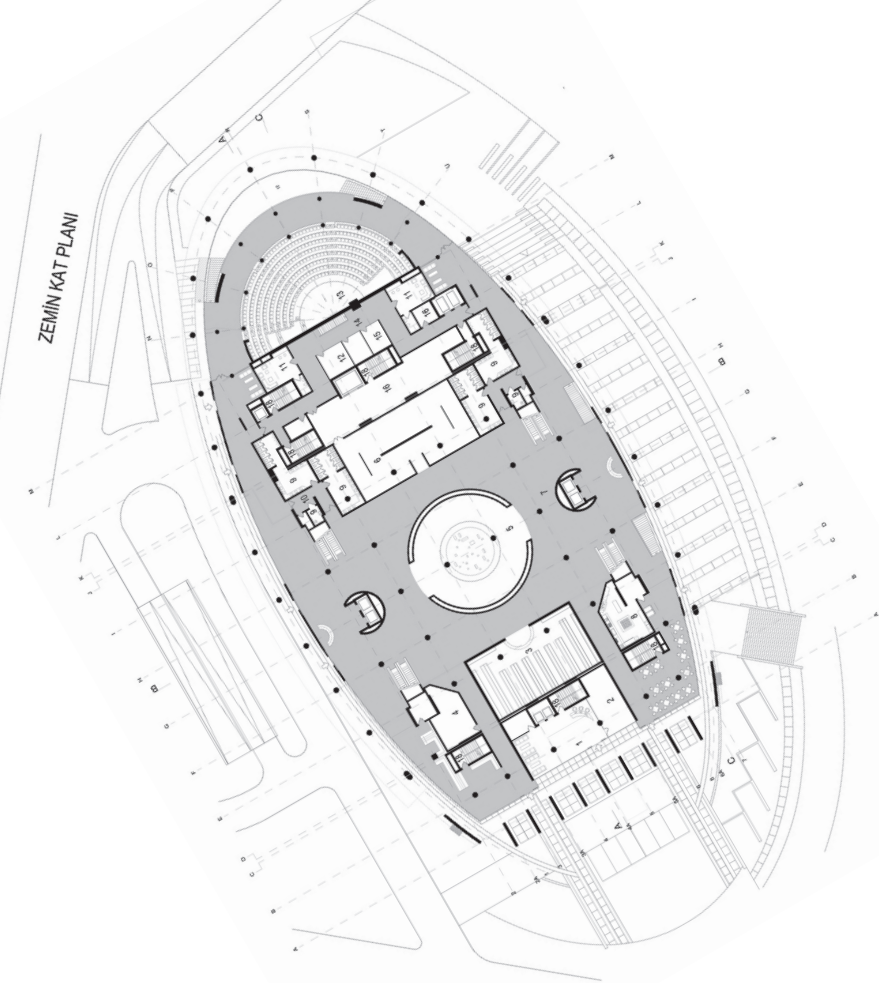
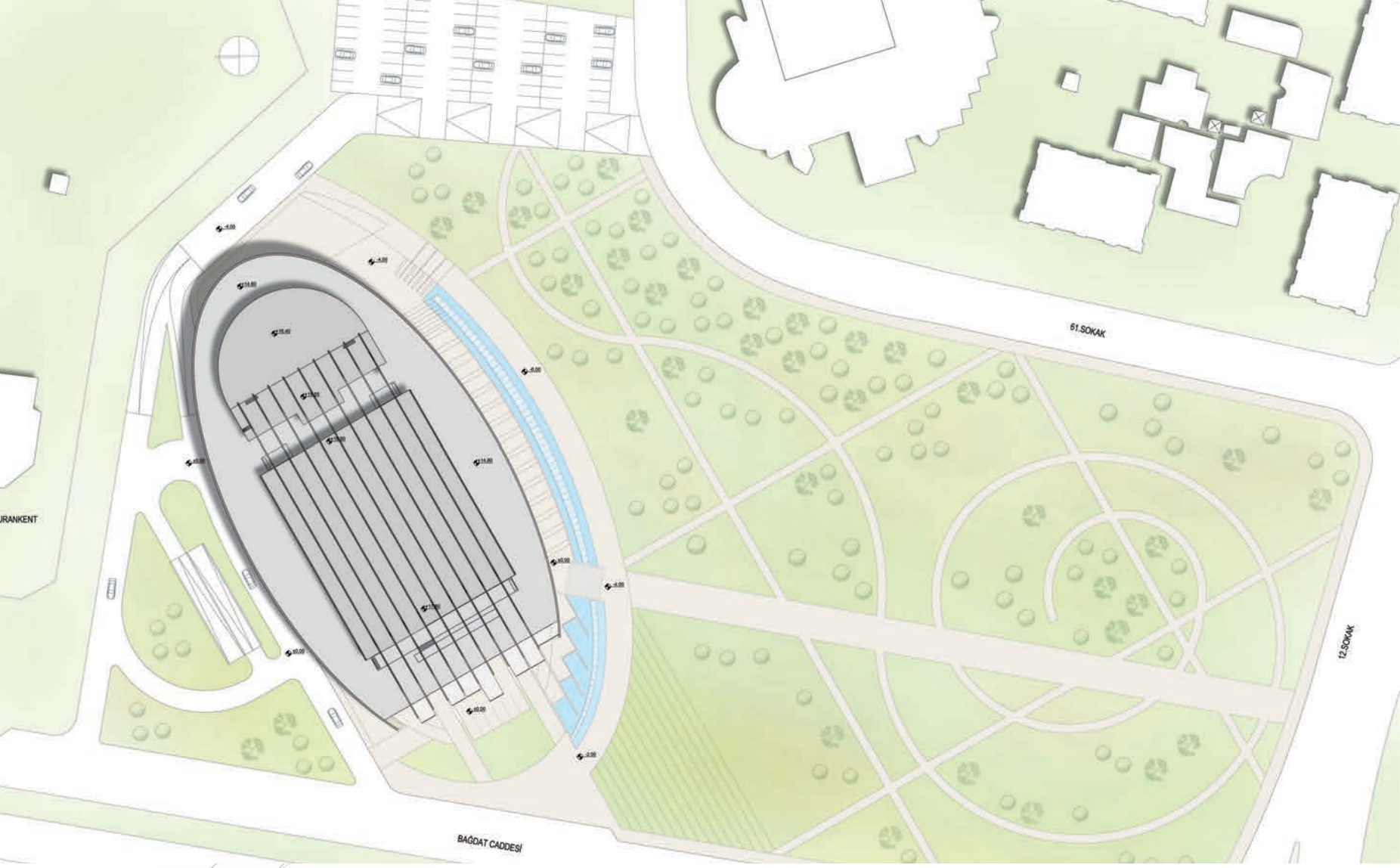
YENİMAHALLE BELEDİYESİ KÜLTÜR MERKEZİ

NAZIM HİKMET KÜLTÜR MERKEZİ

Düşünsel olarak yer aldığı çevreye, başka bir söylemle var olduğunu anlatmak düşünselliği sadece form olarak değil mekansal ve kültürel yaşam farklılığı olarak kentliye sunmak isteyen bir yapı

Yenimahalle Belediyesi Sosyal Kültürel Yapısı (Nazım Hikmet Kültür Merkezi) 2007 yılında Yenimahalle Belediye Başkanlığı tarafından yapılan davetli bir proje yarışması sonucunda uygulanmak üzere seçilmiş, yine 2007 yılında projelendirilmiş ve 2008 yılında da inşaatına başlanmıştır. Ancak söz konusu yapı 2012 yılında hizmete açılabilmiştir.

“Kültür Merkezi” için seçilen arsa, Demetevler mahallesi kıyısındaki mevcut yerleşim alanı ile Sanayi sitelerinin (Gimat - Ostim) bulunduğu bölgenin kesişim noktasında bulunmaktadır. Bağdat Caddesi üzerinde ve bu caddenin Anadolu Bulvarı ile kesiştiği noktada bulunan Gimat Kavşağına yakın bir bölgede bulunan Kültür Merkezi arsası Yüksek blok yapılardan oluşan Urankent yerleşiminin de hemen bitişiğinde yer almaktadır.

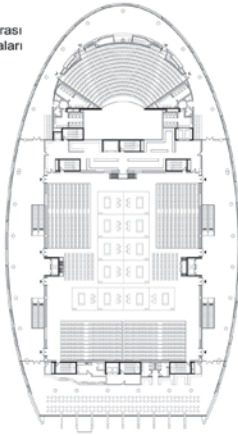
Kentsel dokunun gevşeyip çözüldüğü, kentin bu ara kesitinde tasarlayacağımız yapının öncelikle yaslanıp ilişkileneceği bir dokunun olmayışı onu kendi başına var olup, kendi sözü ve gücüyle Kent’e katılabileceği düşüncesiyle tasarım süreci başlamıştır. Arsanın sınırlı büyüklüğünün de programın kompakt bir form içinde çözülmesi gerektiği yönünde sıkıştırması sonucunda eliptik bir plan çözümü tercih edilmiştir.

Tasarıma özgün formunu veren eliptik çerper ve bunun üzerinde kurulan cephe dinamikliği yapının kent ve kentliyle güçlü bir görsel ilişki kurmasını sağlamaktadır. Bu eliptik formula ortaya çıkan ikonik duruşun, kentin dönüşmesi-dönüştürülmesi sürecinde de önemli bir katkısı olacağı düşüncesiyle hareket edildi. Eliptik çerper çok amaçlı salonu ve tiyatroyu sararak tekil bir fuaye çözümü getirmektedir.

• Ulusal ve Uluslararası
Bilardo Karşılaşmaları

FUAYE - 2 : 2. kat
- Sergi ve Kütüphane
FUAYE - 3 : 3. kat
- Sergi ve Kütüphane
FUAYE - 4 : 4. kat
- Yemek (240 kış) + Bar
- Cafe (100 kış) + Bar
SERVİS ALANLARI :
- 2 adet S. WC = 4 x 3m + 3m
- 2 adet K. WC = 4 x 3m
- 2 adet Eng. WC
- Kula = Seyir ve Hareket Odası
- Teleskopik Tribün (2x14m) 540 kış
- Teleskopik Tribün (2x14m) 510 kış
- Diğer = 200 kış / Toplam = 1364 kış

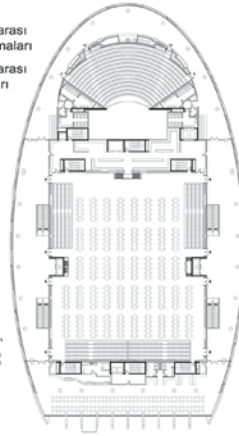
SALON - A
1850 m² / 1364 kış

• Ulusal ve Uluslararası
Satranç Karşılaşmaları
• Ulusal ve Uluslararası
Briç Karşılaşmaları

FUAYE - 2 : 2. kat
- Sergi ve Kütüphane
FUAYE - 3 : 3. kat
- Sergi ve Kütüphane
FUAYE - 4 : 4. kat
- Yemek (240 kış) + Bar
- Cafe (100 kış) + Bar
SERVİS ALANLARI :
- 2 adet S. WC = 4 x 3m + 3m
- 2 adet K. WC = 4 x 3m
- 2 adet Eng. WC
- Kula = Seyir ve Hareket Odası
- Teleskopik Tribün (2x14m) 540 kış
- Teleskopik Tribün (2x14m) 510 kış
- Diğer = 200 kış / Toplam = 1364 kış

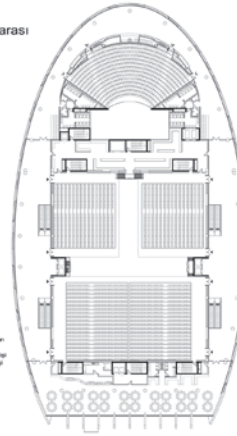
SALON - A
1850 m² / 550 kış

• Ulusal ve Uluslararası
Moda Gösterileri

FUAYE - 2 : 2. kat
- Sergi ve Kütüphane
FUAYE - 3 : 3. kat
- Sergi ve Kütüphane
FUAYE - 4 : 4. kat
- Yemek (240 kış) + Bar
- Cafe (100 kış) + Bar
SERVİS ALANLARI :
- 2 adet S. WC = 4 x 3m + 3m
- 2 adet K. WC = 4 x 3m
- 2 adet Eng. WC
- Kula = Seyir ve Hareket Odası
- Teleskopik Tribün (2x14m) 540 kış
- Teleskopik Tribün (2x14m) 510 kış
- Diğer = 200 kış / Toplam = 1364 kış

SALON - A
1850 m² / 1070 kış

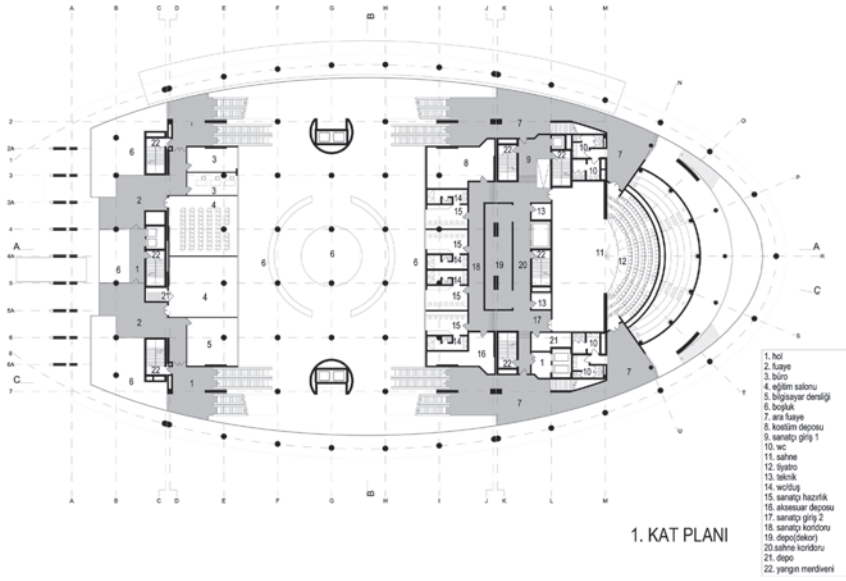
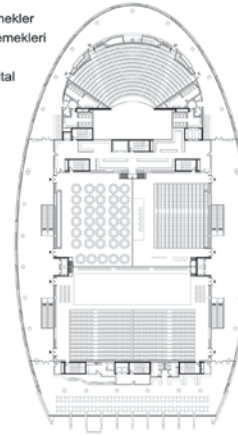
• Özel Davetli Yemekler
• Düğün, Nişan Yemekleri

• Dinleti veya Resital
• Konferans

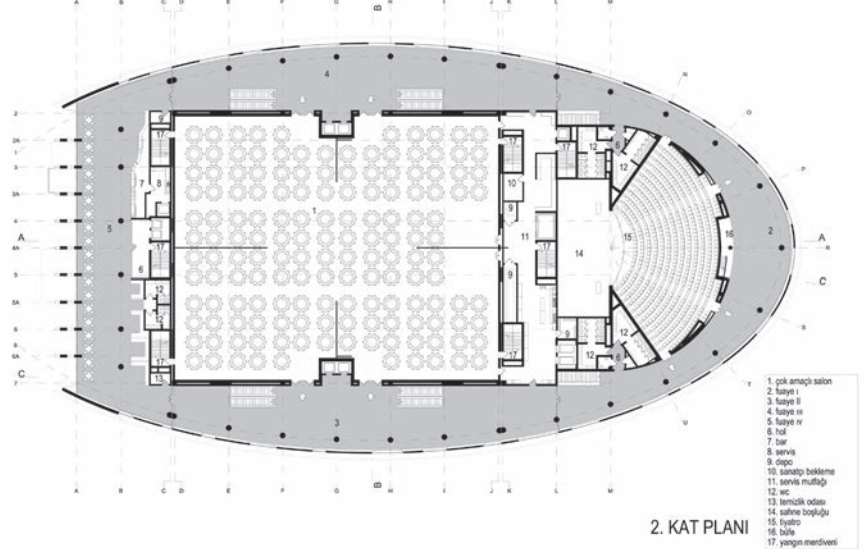
• Dans Gösterileri
ve Yarışmaları

FUAYE - 2 : 2. kat
- Sergi ve Kütüphane
FUAYE - 3 : 3. kat
- Sergi ve Kütüphane
FUAYE - 4 : 4. kat
- Yemek (240 kış) + Bar
- Cafe (100 kış) + Bar
SERVİS ALANLARI :
- 2 adet S. WC = 4 x 3m + 3m
- 2 adet K. WC = 4 x 3m
- 2 adet Eng. WC
- Kula = Seyir ve Hareket Odası
- Teleskopik Tribün (2x14m) 540 kış
- Teleskopik Tribün (2x14m) 510 kış
- Diğer = 200 kış / Toplam = 1364 kış

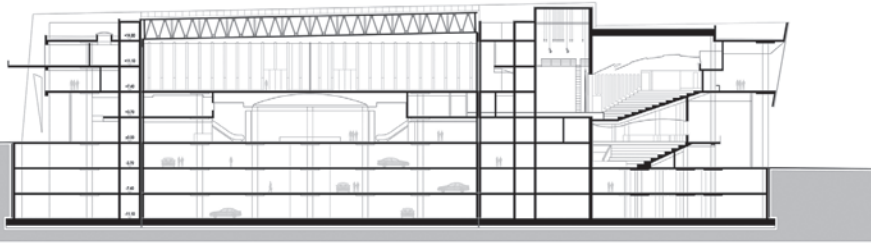
SALON - E
450 m² / 350 kış
SALON - F
450 m² / 350 kış
SALON - G
534 m² / 798 kış

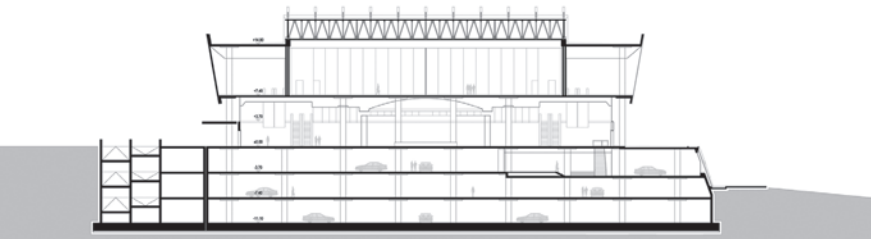
1. KAT PLANI

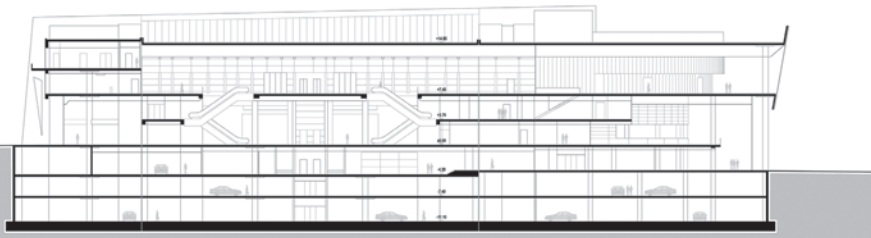
2. KAT PLANI

A-A KESİTİ

B-B KESİTİ

C-C KESİTİ

Yapıya ön ve yan yüzeylerden çok sayıda giriş verilerek sergi alanlarının yoğun kullanımları desteklenmekle birlikte, özellikle üst kat çeperde yer alan fuaye alanına kolay ve etkin bir şekilde ulaşım da gerçekleştirilmektedir. Salonları saran fuaye alanının kentle kurduğu güçlü görsel iletişim ve ilişki, güçlü bir kullanım ilişkisiyle tamamlanmaktadır. Kültür merkezinin, bitişiğinde bulunan park alanı ile fiziksel ve görsel anlamda sürekliliğinin kurulması ve kullanım sürecinde yapı-park bütünlüğünün sağlanması da önemli bir tasarım kriteri olmuştur.

Kültür merkezinin en önemli program parçasını yaklaşık 2000 m²'lik bir alana sahip olan Çok Amaçlı Salon oluşturmaktadır. Bu salonun farklı büyüklüklerde bölünebilmesi sağlanarak çok farklı sayıda etkinliğe aynı anda hizmet edebilme imkanı sağlanmıştır. Bunun dışında yaklaşık 500 kişilik bir tiyatro salonu ve 300 kişilik Nikah salonu, Sergi salonları ve gerekli destek ve servis alanları bulunmaktadır.

Bu "merkez"in, Ankara'nın önemli bir Kültür odayı olabilmesi için, salonlarının etkin bir şekilde kullanımı ve işletilmesinin yanı sıra, tüm yapının kültür ve sanat insanlarını da çekebilecek şekilde kullanıma katılması gerekmektedir. Bu amaçla, yapıda çeşitli amatör sanat topluluklarının (tiyatro, müzik, grafik, heykel, resim, fotoğraf vs.) kullanımına yönelik çeşitli atölyeler, çalışma birimleri, karanlık oda ve kayıt stüdyoları, prova salonları ve kurs yerleri için yapı içinde bazı alanlar belirlenmiştir.

Toplam yedi kattan oluşan ve yaklaşık 31.000 m²'lik bir alana sahip yapının üç katında yaklaşık 500 otoluk bir kapalı otopark alanı bulunmaktadır. Kültür merkezi içinde yer alan programlar katlara şu şekilde dağılmaktadır;

YENİMAHALLE BELEDİYESİ
KÜLTÜR MERKEZİ
NAZIM HİKMET KÜLTÜR MERKEZİ

Mimari: Erdal Sorgucu
Yardımcı Mimar: Seçkin Akşit
Statik: Yüksel Konkan
Mekanik Proje: Melih Özener
Elektrik Proje: Kemal Aykaç
İşveren: Yenimahalle Belediye Başkanlığı
Yapımcı: Demars İnşaat
Fotoğraflar: Erdal Sorgucu
Proje Tarihi: 2007
Yapım Tarihi: 2008-2012
Toplam Yapı Alanı: 31.131 m²

3.Bodrum kat: Otopark (162 oto), ısı ve teknik merkez, sığınak

2.Bodrum kat: Otopark (159 oto), mutfak (depolar, hazırlık, pişirme, servis birimleri, personel soyunma, dinlenme ve yemek bölümleri)

1.Bodrum kat: Otopark (157 oto), nikah salonu (Bahçe bağlantılı kutlama fuayesi, otopark bağlantısı giriş holleri)

Zemin kat: Giriş holü / holleri, Belediye sürekli sergi salonu, Geçici sergi salonu, Vestiyer alanları, Wc ve lavabolar ve gerekli servis birimleri, depolar, Nikah Salonu (300 kişilik, giriş fuayesi, gelin odası, nikah memuru, bürolar ve arşiv, Wc ve lavabolar ve gerekli servis birimleri, kafeterya (mutfak ve servis birimleri)

Ara kat: Tiyatro sahne arkası, hazırlık alanları ve depolar (sahne ve yan sahne, sanatçı giriş holü, kulis ve sanatçı hazırlık odaları, kostüm, aksesuar ve dekor depoları ve teknik birimler), Tiyatro çıkışı fuayesi, Belediye personel eğitim salonları ve bürolar, Wc ve lavabolar ve gerekli servis birimleri.

Birinci kat: Çok Amaçlı Salon (1800 kişi konferans, 1500 kişi yemekli düğün vs.), Fuaye, Hazırlık ve servis mutfak ve depolar, Depo, Wc ve lavabolar ve gerekli servis birimleri, Tiyatro Salonu (534 kişi) (ışık kontrol odası, simultane çeviri imkanı), Fuaye, Dekor depoları, teknik birimleri, Wc ve lavabolar ve gerekli servis birimleri, Kafeterya (Vitamin bar, Manzara imkanı/teraz kullanım imkanı, mutfak ve depoları)

Asma kat: Başkanlık Makam bölümü (Başkan çalışma, dinlenme ve yemek birimleri), Bürolar (Tesis müdürü, Başkan sekreter, bekleme, güvenlik birimleri), Başkanlık toplantı salonları 50 ve 80 kişilik), Teknik birimler ve depolar.

Yapının gerçekleştirme sürecinde, brüt beton uygulamasının becerilemeyişi (!) dışında, özellikle iç mekan kullanımlarını etkileyen veya değiştiren müdahalelere maalesef engel olunamadığını ifade etmeliyim. Yarışma sonrasında uygulama projeleri çok kısa bir süre içerisinde ve

çok yoğun bir çalışma sonrasında tamamlanmıştır. İnşaat başladığında kontrollük görevi tarafımıza verilmemiş, ancak inşaatın ilerleyen safhalarında bir ara çözüm bulunarak, inşaatın süresine kıyasla -resmi olmasa da- kısa bir dönem mesleki kontrollük yapılmıştır. Ancak Belediye kontrol amirinin görevine hakim olamaması ve sürekli tasarıma müdahale eden tavrı yapının uygulanması sürecinde- bir çok noktada- sıkıntılar yaratmıştır. Buna rağmen yapının çatı bölümü hariç, genel olarak kütlesi ve cephe düzenlemesinde tasarım sürecinde ki hedefe ulaşılmıştır diyebilirim. (Yapı cephe panelleri fiber katkılı beton prekast elemanlar ile gerçekleştirilmiştir.) İnşaat sürerken yapılan Belediye seçimleri sonucunda, yönetimin değişmesi de yapının uygulanması konusunda önemli sıkıntılar yaratmıştır. Yeni yönetimin yapıyı anlaması ve benimsemesi için oldukça uzun bir zaman gerekmiş ve bu durum inşaatın gecikmesine ve gereksiz kişilerin gereksiz müdahaleleri ile olumsuz sonuçlara ve oyalamalara sebep olmuştur. Özellikle Çok Amaçlı Salon konusunda önyargılı bir yaklaşım gösteren yeni yönetim bir türlü proje sürecinin nasıl yürümesi gerektiği konusunu anlamamış ve bu konuda sanki ne kadar bilgi ve görgü yoksunu olduğunu

gösterme çabası içinde olmuştur maalesef. Söz konusu projenin / yapının bir müellifi olduğunu ve telif haklarının kanunla korunduğunu ancak resmi bir bildirim sonrasında anlamış veya hatırlamak zorunda kalmıştır. Bu müdahaleden sonra Çok Amaçlı Salon konusunda yeni bir çalışma yapılmış ve salonun 'teleskopik tribün' kullanımıyla birlikte, konferans, kongre, balodan, tiyatro gösterilerine, spor karşılaşmalarından defile gösterilerine, küçük çaplı fuar organizasyonlarından çeşitli turnuvalara imkan verecek yüzlerce farklı kullanım imkanı/ kombinasyonu projelendirilerek idareye teslim edilmiştir. Buna rağmen yine de projesinden farklı bir uygulama yapılmış olduğuna dair duyumlar almış bulunmaktayız. Böylesine önemli kamusal bir yapı için; sınırlı bir çerçeve içinde bile olsa, yapıyı yarışmayla elde etmeye çalışan bir idare ile işe başlanıp, mimari telif haklarını hiçe sayan bir yaklaşım gösteren bir yönetim ile sonlanan bir hikaye bu maalesef. Bu yapının bir yarışma sonucu elde edilmesi ve bunun uygulamaya kadar götürülmesi konusunda Mimar Osman Gazi İlhan'ın ve o dönem başkan yardımcısı olan Mimar Kenan Yılmaz'ın çok değerli katkıları- nı burada özellikle anmak gerekir.

CHARLES DE GAULLE

ANKARA FRANSIZ LİSESİ

Gün ışığı ile yeterince aydınlanmış bir sokak üzerinden kendini var eden park içinde bir okul binası

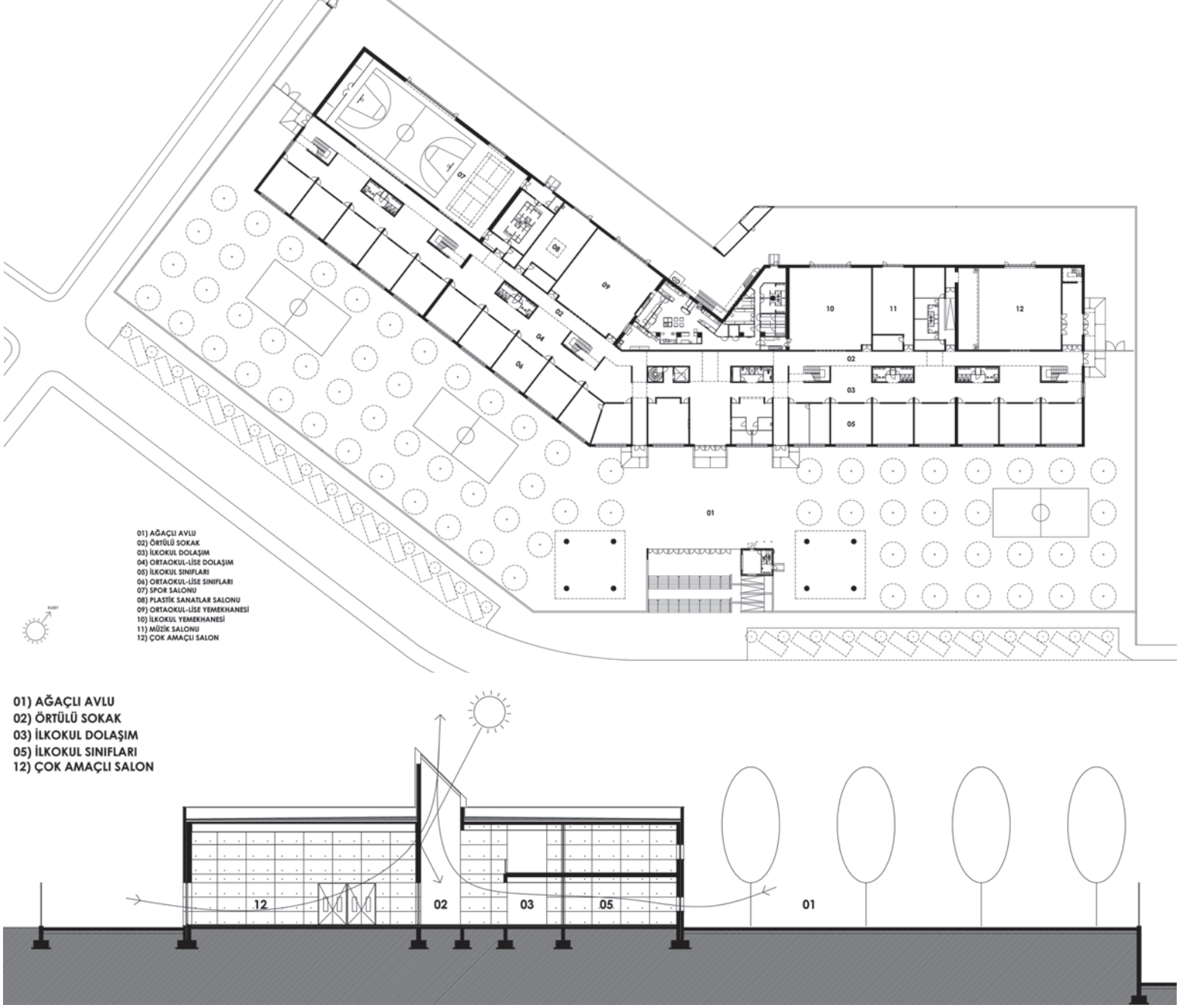
CHARLES DE GAULLE
ANKARA FRANSIZ LİSESİ
Ankara, İncek

Mimari: Rasim Özveren (Kolektif Mimarlık)
Yardımcı Mimarlar: Zeynep Önen Özveren, Deniz Üçer, Güneş Gökçek
Statik: Mustafa Çobanoğlu (Birim Mühendislik)
Elektrik: Kemal Ovacık (Ovacık Mühendislik)
Mekanik: Haldun Karaca (P-Tim Mühendislik)
Altyapı: Koray Güneri (Sigal Mühendislik)
İşveren: Fransa Büyükelçiliği
Yüklenici: Yenigün-YG Ortaklığı
Proje Dönemi: Mart 2008 - Ağustos 2008
İnşaat Dönemi: Ağustos 2008 - Aralık 2009
Yapı Alanı: 9.870 m²
Fotoğraflar: Rasim Özveren, Batur Gökçeler

Charles de Gaulle Fransız Lisesi'nin, daha önce Ankara'nın farklı yerlerinde bulunan İlkokul ve Ortaokul – Lise bölümlerini biraraya getiren yapı, İncek bölgesinde, Mogan Gölü ve çevresine orta mesafeden bakan bir konumda bulunuyor.

Yoldan 30 metrede yapı yaklaşma sınırı olması ve okul yönetiminin yapının iki katı geçmemesi isteği, ana yerleşim kararlarını şekillendiriyor. Kapalı mekanlar arazinin kuzey bölümüne çekilerek güney ve güney-doğuya bakan yükseltilmiş Ağacli Avlu'yu oluşturuyor. Ağacli Avlu, enlemesine ve boylamasına eşit olan ve yapı modülasyonuna uyan aralıklarla, sıcaklarda yapraklarıyla güneşten koruyan, soğuklarda gövdeleriyle rüzgarı yavaşlatan yaprak döken ağaçlarla donatıldı. Ağaçlar büyüdüğünde toplu halde bir saçak etkisine daha da yaklaşarak içerideki Örtülü Sokak'la daha güçlü organik bir devamlılık sağlayacak. Bir anlamda, ağaçların büyüme sürecinde inşaat devam ediyor.

İçeride, kesitte güney ve güneydoğuya bakan cam örtünün altındaki Örtülü Sokak, kapalı mekanların omurgası ve her mevsim gün – güneş ışığını içeriye alıyor. İnşaat tamamlandıktan sonra bir ilkokul öğrencisinin gözlemlerinde yazdığı gibi, "Güneş okulun içinde doğuyor". Örtülü Sokak'tan Ağacli Avlu'ya farklı yönlerde farklı giriş çıkışlar verilerek doğal akış sağlanıyor.

Arazinin kuzey bölümüne çekilmiş kapalı mekanlar Örtülü Sokak etrafında kompakt bir nitelikte gruplanıyorlar. Örtülü Sokak'ın güney ve güney-doğu tarafında sınıflar, kuzey ve kuzey-batı tarafında ortak kapalı mekanlar bulunuyor.

İlkokul ve Lise bölümlerinin ortak dolaşım alanı olan Örtülü Sokak'ın yanı sıra, her bölümün kendine ait dolaşım alanı bulunuyor. Böylece, belli bir anda farklı şeyler yapmakta olan farklı yaş grupları birbirlerini görebiliyor ama istenmeyen çakışmalar da engelleniyor. Örtülü Sokak ile bölümlerin kendi dolaşım alanlarının arasına belli bir ritimde merdivenler ve diğer servisler yerleştirildi. Böylece içerideki büyük ortak mekanın tek kerede algılanması engelleniyor ve farklı nitelikte alt mekanlar tanımlanıyor. Sınıflar, güneşe bakan tarafta bulunuyor ve her birinin kendisine ait, çocuklar otururken göz seviyelerine gelen ve Mogan Gölü ve çevresindeki manzarayı çerçeveleyen pencereleri bulunuyor. Sınıflarda, Ağacli Avlu'ya bakan açılır pencereler – Örtülü Sokak'a bakan açılabilir pencereler – Örtülü Sokak'taki ve üzerindeki ışıktaki açılabilir pencereler devamlılığında doğal havalandırma sağlanıyor. Sınıflarda, zemin kaplamalarında, mobilyalarda, perdelerde diğer sınıflardan farklı renkler kullanılarak, renk farklılaşmanın aracı olarak kullanılıyor.

Örtülü Sokak'ın kuzey ve kuzey-batı tarafında gruplanmış ortak kapalı mekanlar, Spor Salonu, Plastik Sanatlar Salonu, İlkokul ve Ortaokul – Lise Yemekhaneleri, Müzik Salonu ve Çok Amaçlı Salon. Ortak kapalı mekanlar, pencereler yoluyla hem dışarıdan, hem de Örtülü Sokak'tan

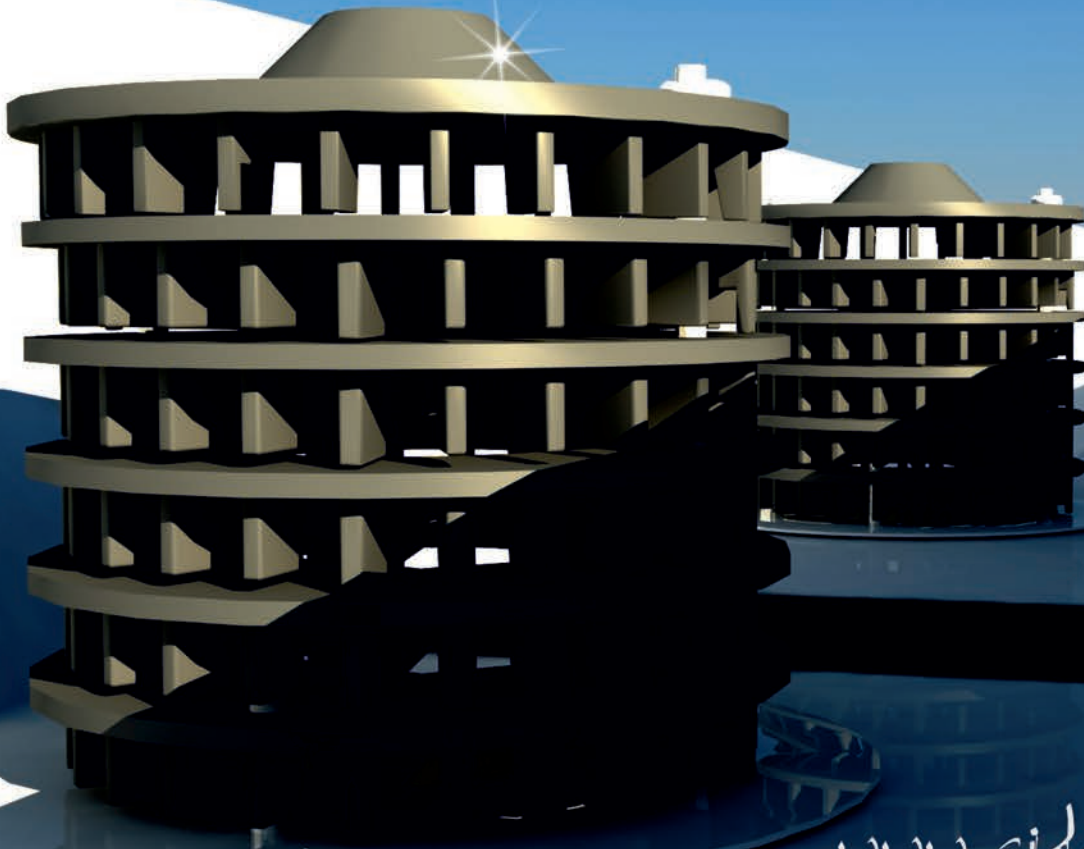
gün – güneş ışığı alıyor. Bu mekanlardaki ve okulun diğer kapalı bölümlerindeki insanlar birbirlerini görebiliyorlar. Örneğin, Örtülü Sokak'ta oturup Spor Salonu'ndaki maçı seyredebiliyorlar.

Yapıda az sayıda malzeme kullanıldı. Bunlar, iç ve dış duvarlarda ağırlıklı olarak brüt beton, doğramalarda ve mobilyalarda ahşap, Örtülü Sokak'ta cam, kapalı hacimlerde zeminde doğal malzeme olan linolyum ve Ağacli Avlu'da zeminde kırmızı kilitli parke. Brüt beton, demir korozyonuna, beton tozumasına ve özellikle grafitiye karşı beton boyası ile korundu. Brüt betonun nihai yarı rafine halini öğrenciler de, öğretmenler de, veliler de sevdi. Dış cephelerde, içerideki brüt beton perde duvarlara tutunan dış brüt beton perde duvarlar ve aralarında ısı yalıtımı bulunuyor. Bu sistemin sonucu olarak oluşan toplam kütle ısıyı tutarak, İncek soğuk bir bölge olmasına karşın, inşaat bittikten sonraki üç yılda ısıtma sisteminin aralık ayından önce çalıştırılmamasını sağlıyor.

Yapının doğal ışık ve doğal havalandırmadan faydalanması, yapay aydınlatmayı okul saatlerinde neredeyse tamamen gereksiz kılıyor, yapay havalandırmayı da en aza indiriyor. Yapının doğal olandan faydalanmasının yanında, az sayıdaki elektrik ve mekanik otomasyonuyla konforlu ve tutumlu bir ortam sunuluyor.

Daha yarışma aşamasında görece tutumlu olan, daha sonra da projelendirme sırasındaki ek taleplerle daha da tutumlu hale gelen inşaat bütçesi, zaten mimari tutum olarak genelde hedeflediğimiz 'yeterli olan'ı anlamaya çalışmamızı teşvik etti.

SİFONİK SİSTEM Yağmur Suyu Drenaj Sistemi

www.sifoniksistem.com.tr

Siirt Devlet Hastanesi 10,350m²

Adıyaman Havaalanı 14,950m²

Kazakistan Astana Kongre Merkezi 11,000m²

Kastamonu Entegre Adana 75,102m²

siphonic®

maxdrain®
maximum drainage system

sifonik®

Sifonik Sistem kullanmış olduğu tüm fittings ve askı lama elemanları nı kendisi üretip uygulayan Türkiye'deki İLK ve TEK firmadır.

Sifonik sistem temelde akışkanın enerji dengliği prensibinden yararlanarak suyun herhangi bir eğime gerek kalmadan oluktan ya da çatıdan tahliye edilmesini sağlamaktır.

www.sifoniksistem.com.tr

Merkez (Trakya Bölge Müdürlüğü)
Tel : +90 282 650 00 51 (pbx)
Fax: +90 282 650 01 94
Muhittin Mah. Çetin Emeç Bulvarı
Erdim Apt. No:42/1 Çorlu / TEKİRDAĞ
info@sifoniksistem.com.tr

Kayseri Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 352 236 26 96
Fax: +90 352 235 50 62
Köşk Mahallesi Kuruyaka Sok.
No:6 Melikgazi / KAYSERİ
kayseri@sifoniksistem.com.tr

Konya Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 332 346 0 743 (pbx)
Fax: +90 332 346 07 84
Fabrika: Konsan Sanayi Bölgesi
10728. Sokak No:2 Karatay / KONYA
fabrika@sifoniksistem.com.tr

Bursa Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 224 411 09 67
Fax: +90 224 243 65 27
Körfez Mah. Haldız İş Hanı
Kat 5 No:20 BURSA
bursa@sifoniksistem.com.tr

İzmit Bölge Müdürlüğü:
Tel: +90 262 322 93 00
Fax: +90 262 322 92 59
Körfez Mah. Ankara Karayolu Cad.
Haldız İşhanı No:121 İzmit/KOCAELİ
izmit@sifoniksistem.com.tr

T.C. MSB SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI YENİ HİZMET BİNASI

ÖN SEÇİMLİ MİMARİ PROJE YARIŞMASI

Proje elde etme sürecinde izlenen mimari proje yarışma yöntemi ve idarenin proje sürecine, Proje Müelliflerine bakışı ile şekillenen, gerçekleşen proje ve yapım süreçlerinin sonucunda iyi bir ekip çalışması ile sonuçlandırılmış bir yapı. Bu olumlu diyalogun etkileri yapının genel kurgusuna yansıdığı görülmektedir. Tüm aşamaların sonucunda; kurumsal temsiliyet özelliği olan temel tasarım kurgusunu topografyanın özelliği üzerine kuran ve çevre verilerinin birebir değerlendirildiği “yerine ait bir yapı”

2006 Yılında Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yarışmalar Yönetmeliği çerçevesinde Ön Seçimli Ulusal Mimari Proje Yarışması açmıştır. Şartnamesinde koşulları belirlenen yarışmaya ön seçim için 20 firma dosya vermiştir. Başvuru yapan Firmalar arasından şartları sağlayan 8 firma yarışmaya proje vermesi için jüri tarafından belirlenmiştir. Mustafa Aslaner (Jüri Başkanı), M. Kadri Atabaş, Sait Kozacıoğlu, Haluk Pamir, Çetin Yılmaz'dan oluşan Asıl Jüri üyelerinin projeleri değerlendirme çalışmaları sonucunda sıralama şu şekilde olmuştur:

1. Ödül Mehmet Soylu, Mete Öz
2. Ödül Hasan Özbay, Baran İdil, Tamer Başbuğ, Aslı Özbay
3. Ödül Erdal Sorgucu
4. Ödül Cem Açıklol, Kaan Özer
5. Ödül Umut İnan
6. Ödül Neşe İtez, Aytek İtez
7. Ödül Gönül Tavman, Dilek Berberoğlu
8. Ödül Salih Zeki Pekin

01

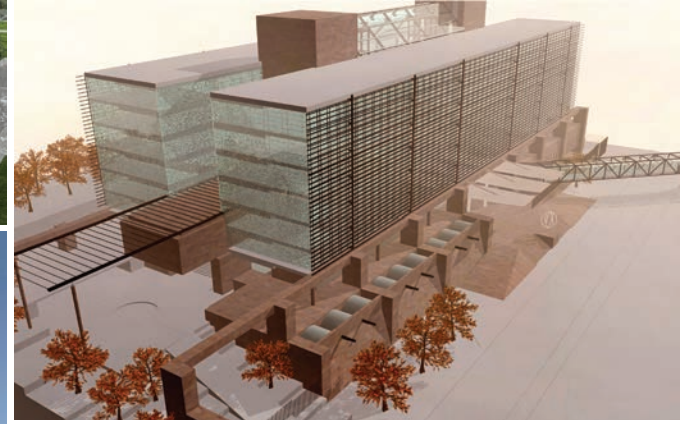
02

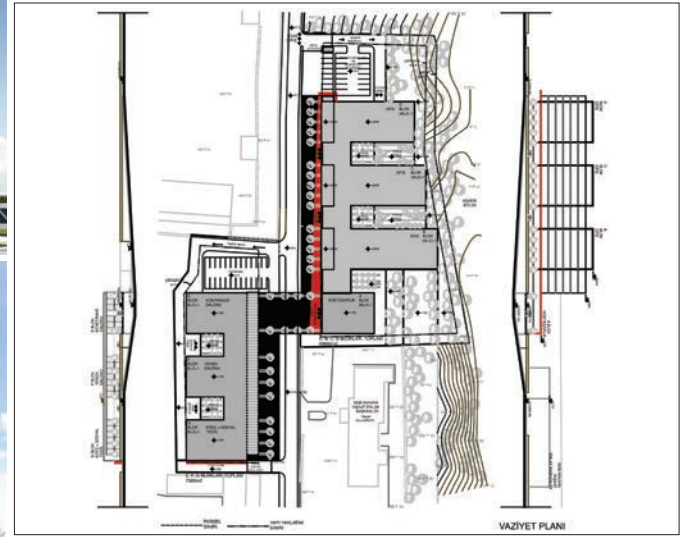
03

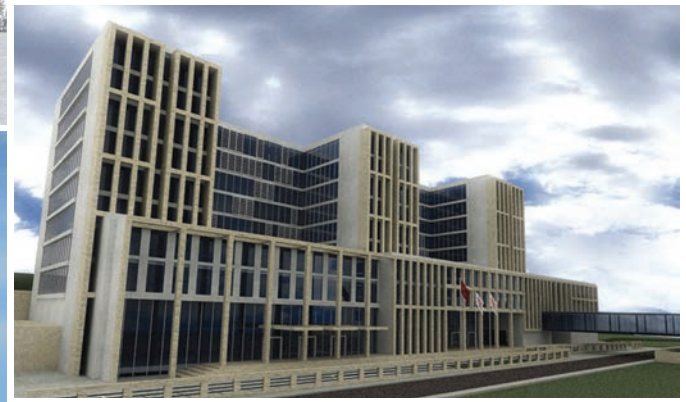
04

05

06

07

08

- 01/ 1. Ödül: Mehmet Soylu, Mete Öz
 02/ 2. Ödül: Hasan Özbay, Baran İdil, Tamer Başbuğ, Aslı Özbay
 03/ 3. Ödül: Erdal Sorgucu
 04/ 4. Ödül: Cem Açıkkol, Kaan Özer
 05/ 5. Ödül: Umut İnan
 06/ 6. Ödül: Aytek İtez, Neşe İtez
 07/ 7. Ödül: Gönül Tavman, Dilek Berberoğlu
 08/ 8. Ödül: Salih Zeki Pekin

Fotoğraflar: Murat Sönmez

T.C. MSB Savunma Sanayii Müsteşarlığı Yeni Hizmet Binası

Yarışma Aşaması:

2006 Yılında Savunma Sanayii Müsteşarlığı açmış olduğu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Yarışmalar Yönetmeliği çerçevesinde Ön Seçimli Ulusal Mimari Proje Yarışması sonucunda tasarımını yapmış olduğumuz proje 1. ödüle layık görülmüştür.

Jüri, yarışma şartnamesinde proje hizmetleri bedellerinin hesaplanmasına esas olan yapı sınıfını ve iç mekan tasarımı hizmetlerinin bedelinin nasıl hesaplanacağına ilişkin yöntemi belirlemiş, mesleki Kontrollük hizmetinin de proje ekibine yaptırılacağını belirtmiştir. Son yıllarda açılan bazı yarışmalarda jürilerin şartnamelerde bu ayrıntıda tanımlar yapması, mal sahibi ile proje müellifi arasında uygulama projeleri hizmetleri bedellerinin hesabına esas olacak hangi yapı sınıfının kabul edileceği konusundaki görüş ayrılıklarını ve hizmet kapsamı tartışmasını da ortadan kaldırmaktadır.

İdare hem bu büyüklükte bir yapının projelerini yarışma yoluyla elde etmekle hem de proje çalışmalarını aşamasında proje ekibinin mimari yaklaşımına müdahalede bulunmamakla süreçlerin bütününde tutarlı bir davranış içinde bulunmuştur. Günümüzde bu tür davranışlara kamu kurumlarında sık rastlanmadığını da burada açıkça belirtmek gerekir.

Proje Aşaması

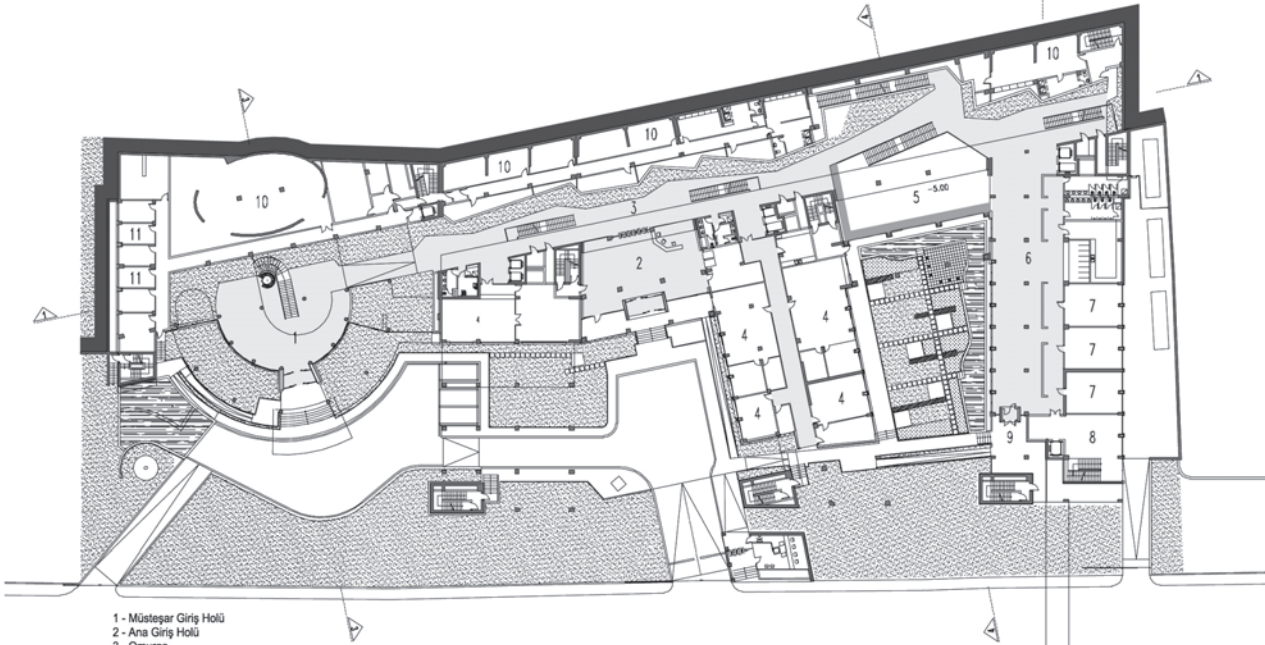
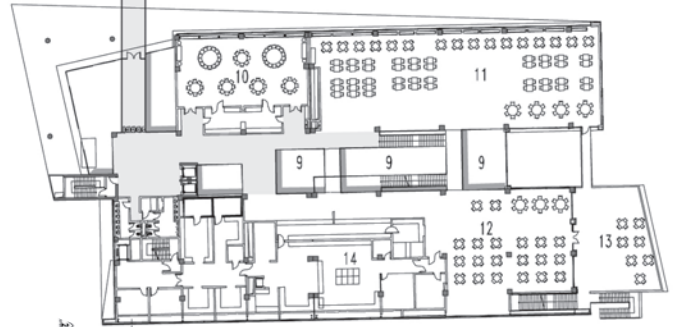
İdare ile sözleşme hazırlık görüşmelerinin yapıldığı süre içinde Proje ve inşaat kontrollüğü Müşavirlik hizmetlerini Tumaş firmasının yapacağını öğrendik. Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın ana görevi dışında olan uygulama projelerinin ve inşaatın denetleme işlerinin bu konuda uzman bir firmaya vermesinin projenin ve yapının iyi sonuçlanması için önemli bir faktör olduğu deneyimlenmiştir.

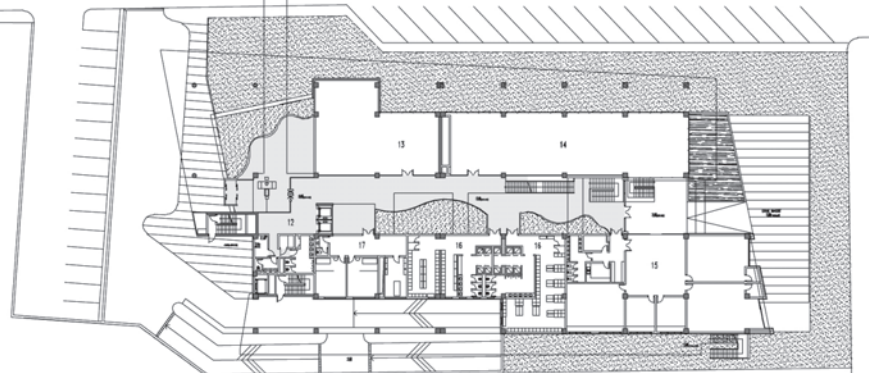
- 1 - SSK Salonu
- 2 - Fuaie
- 3 - Müsteşarlık Büroları
- 4 - Müsteşar Yardımcıları Büroları
- 5 - Bürolar
- 6 - Toplantı Odaları
- 7 - Teknik Alanlar
- 8 - Omurga Boşluğu
- 9 - Galeri Boşluğu
- 10 - Özel Yemek
- 11 - Yemek Salonu
- 12 - Seçmeli Yemek Salonu
- 13 - Teras
- 14 - Mutfak

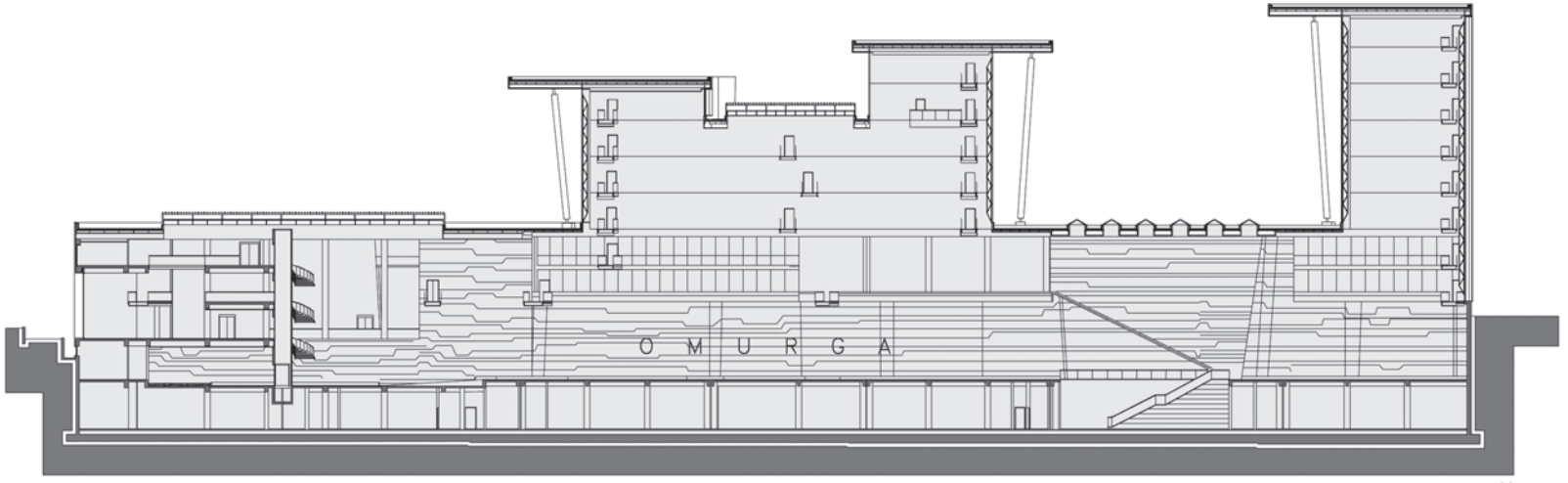
1. KAT PLANI

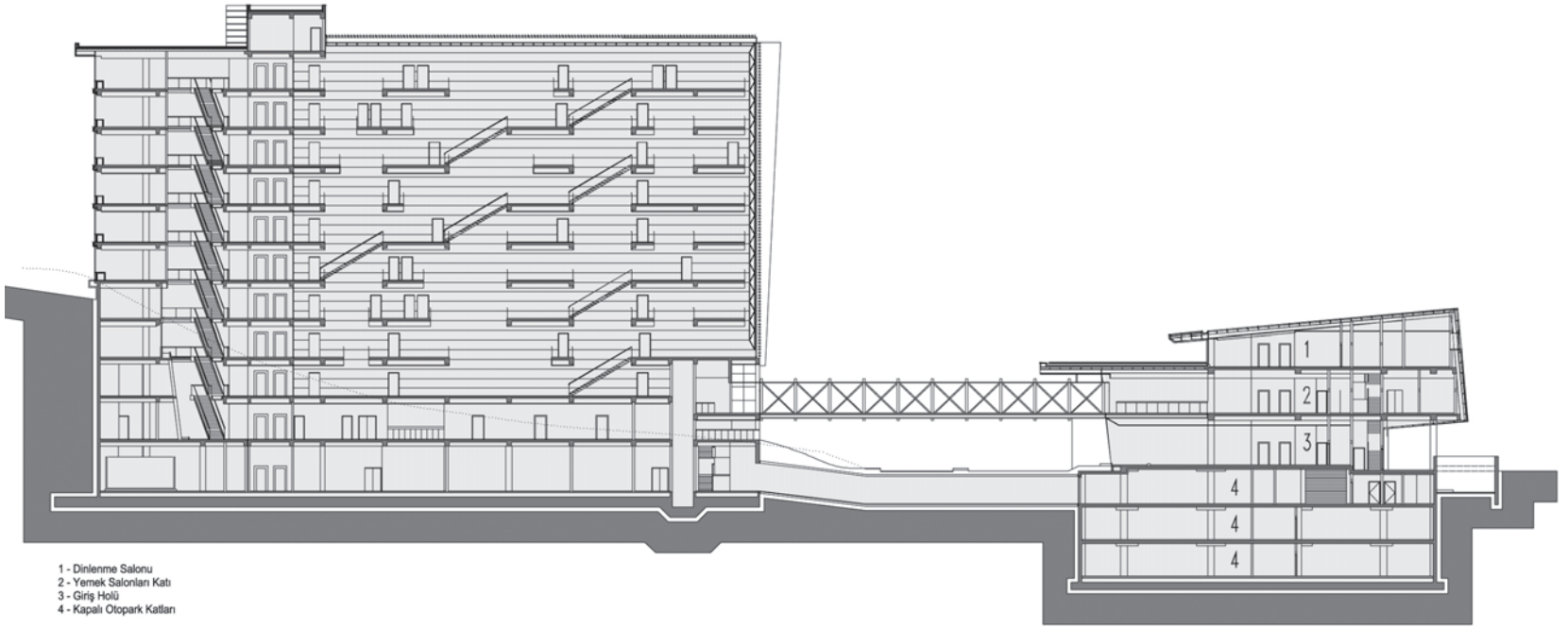
- 1 - Müsteşar Giriş Holü
- 2 - Ana Giriş Holü
- 3 - Omurga
- 4 - Bürolar
- 5 - Altı Fuaie
- 6 - Üst Fuaie
- 7 - Eğitim Salonu
- 8 - Sosyal Blok Bağlantı Holü
- 9 - Konferans Salonu Çıkışı
- 10 - Teknik Alanlar
- 11 - Teknik Büro
- 12 - Giriş Holü
- 13 - Aletli Jimnastik
- 14 - Aletli Jimnastik
- 15 - Kış
- 16 - Soyunmalar
- 17 - Sağlık Birimi

ZEMİN KAT PLANI

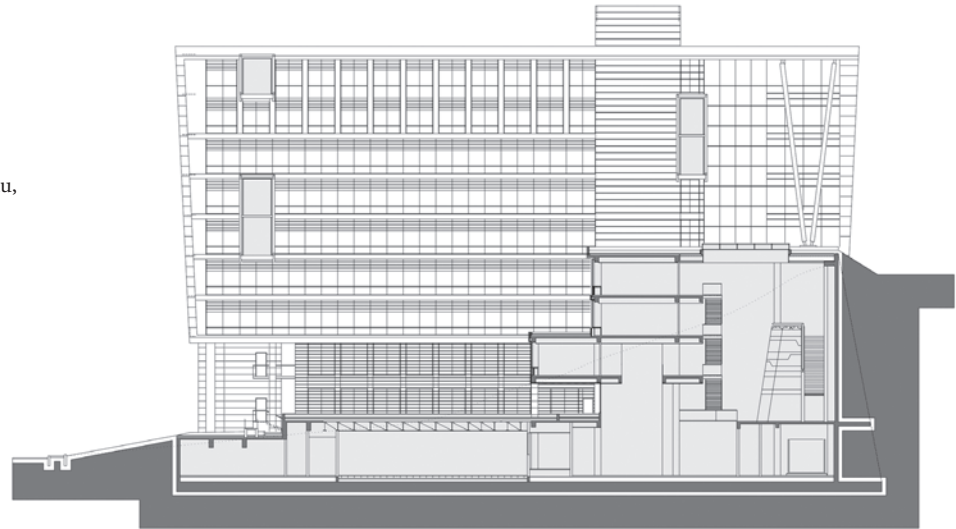

1-1 KESİTİ

2-2 KESİTİ

- 1 - Dinlenme Salonu
- 2 - Yemek Salonları Katı
- 3 - Giriş Holü
- 4 - Kapalı Otopark Katları

4-4 KESİTİ

Savunma Sanayii Müsteşarlığı Yeni Hizmet Binası

Mimari: Mehmet Soylu, Mete Öz

Proje Yürütücüsü: Övünç Tarakçıoğlu

Mimari Proje Ekibi: Mehmet Soylu, Mete Öz, Övünç Tarakçıoğlu, Neslihan Şen, Mine Güney, Emre Odabaş, Tuğçe Kurtboğan, Gülçe Demirtaş, Eray Demirer, Şentürk Topçuoğlu, Abdülkadir Yılmaz, Serkan Çerezcioglu

İç Mekan Tasarımı: UZ-Tümer&Onaran Ltd. Şti.

Peyzaj Tasarımı: Promim Ltd Şti.

Statik Proje: Ural Ltd. Şti.

Mekanik Proje: Beşeli Ltd.Şti.

Elektrik Proje: Matris Ltd. Şti.

Altyapı Projeleri: Ural Ltd. Şti.

Yangın Güvenliği: Karina Ltd. Şti.

Güvenlik Projeleri: Atlas Ltd. Şti.

Akustik Projeleri: Cüneyt Kurtay

İşveren: TC. MSB. Savunma Sanayii Müsteşarlığı

Proje Sorumluları: Tamer Özdemir-Hünkar Urfalıoğlu

Proje ve İnşaat kontrolüğü: TÜMAŞ A.Ş.

Kontrol Amirleri: Faruk Tümer- Sezer Kartal

Yapımcı: MBD-Kaya İş Ortaklığı

Proje Müdürü: Olgaç Odabaş

Yapım Türü: Betonarme- Çelik

Proje Tarihi: 2006-2007

Yapım Tarihi: 2010-2012

Arsa Alanı: 16.000 m²

Toplam İnşaat Alanı: 51.000 m²

Fotoğraflar: Murat Sönmez

Program

Binanın ihtiyaç programı; Müsteşarlık ve Müsteşarlığa bağlı Hukuk Müşavirliği, Kurumsal Hizmetler, Sanayileşme Hizmetleri ve Savunma Hizmetleri Müsteşar Yardımcılıkları, bu Müsteşar Yardımcılıklarına bağlı Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri programın büro kısımlarını oluşturmaktadır. Savunma Sanayii İcra Komitesi (SSİK) salonu, Konferans salonu, sergi alanı, kütüphane, 300 oto kapasiteli kapalı otopark, dinlenme ve yemek salonları, spor merkezi, sağlık bölümü, kreş ve teknik alanlar programın diğer kısımlarını oluşturur.

Yarışma aşamasında kurum çalışanı sayısının 350 civarında olduğu bildirilmiş, yapı ihtiyaç programında ise istenilen yedek büro ve çalışma alanlarının kullanılması sonucu bu sayının 450-500 olabileceği öngörülmüştür. Genel program içinde önemli bir büyüklüğe sahip olan Savunma Hizmetleri bölümünün beklenenden hızlıca büyüdüğü avan proje aşamasında tarafımıza bildirildi. Bu durum zemin katta yapılan boşaltmaların bir kısmının kaybedilmesine neden olduğu gibi güneydeki büro bloğuna da bir kat ilave edilmesini gerektirmiştir.

Tasarım Yaklaşımı

- Programın büyüklüğü ile ters orantılı arsa büyüklüğü,
- Tasarım alanının topografik özelliği ve iki parçadan oluşması,
- Kurumun uluslararası temsil özelliği,
- Kurumun organizasyon yapısı,
- İhtiyaç programının farklı işlevleri bir arada barındırması vb. özellikler tasarımda önemli derecede belirleyici olmuştur. Belirtilen bütün bu özelliklerin gerçekleştirilmesi projeyi ve yapıyı bu arsaya ait kılmış, başka bir söyleyişle “yerinin binası” olmasını sağlamıştır.

Programın alan olarak büyüklüğünün arsanın alanına göre orantısız olarak daha büyük olması yapı dışında sosyal ve rekreasyon alanları oluşturulması koşullarını zorlamıştır. Bu nedenle yapıda çatı bahçeleri ve blok altlarında boşaltılmış zemin katlar oluşturulmuştur. Bu alanlar yapısal ve bitkisel peyzaj elemanları ile desteklenmiştir.

Tasarım alanını iki parçaya ayıran kuzey- güney yönü doğrultusundaki İç yolun doğusunda kalan büyük parsel parçasının doğu kenarında yola doğru kotu düşen yer yer 15 m. yüksekliğe kadar ulaşan kot farklarından oluşan etkili bir topografya vardır. Kuzey-güney yönünde arsa (150 m) boyunca uzanan bu yamaç yapı içinde eğime paralel konumda büyük bir iç boşluk (Omurga) oluşturma fikrini getirdi. Bu büyük boşluk (Omurga), çevresindeki tüm birimlere hem yatay hem de düşey sirkülasyon elemanları ile bağlantıları sağladığı gibi, farklı mekanlar arasında görsel ilişkileri de sağlamaktadır. Yapı boyunca (140 m uzunluğunda) farklı yükseklik ve genişliklerde devam eden bu mekanın bir sınırını oluşturan eğik ve kırıklardan oluşturan doğal taş ile kaplanmış duvar bu mekanın ana elemanlarından biridir. Duvarın değişken olan hareketleri oldukça uzun sayılabilecek bu büyük boşlukta monoton olmayan dinamik bir ortam yaratır.

Arsanın farklı büyüklükte iki parçadan oluşması bina ihtiyaç programının da işlevlerine ve bölümlerin özelliklerine uygun olarak bölümlere ayrılmasını gerektirmiştir. Bu nedenle ihtiyaç programında ana büyüklüğü oluşturan büro kısımları büyük parça içinde sosyal mekanlar ve kapalı otopark ise topografyası düz olan küçük parça içinde çözülmüştür.

Her iki blok birbirlerine hem zemin üstünden bir çelik köprü ile hem de yol altından bir tünelle yapının güvenlik koşullarını zorlamadan bağlanmıştır.

İdare devletin diğer kurumlarına göre hem yurt içinde hem de yurt dışında önemli ilişkiler zincirine sahip olup, yurt dışından birçok ülke yetkilisinin iş görüşmeleri yaptığı bir kimliğe sahiptir. İdarenin proje çalışmaları aşamasında da gördüğümüz modern bakış açısı hem mekanlara hem de yapısal elemanlara yansıtılmıştır.

Müşterilerlik ve müşterilerliğe bağlı üç müşteri yardımcılığı makamı ve bağlı büro bölümleri yapısal biçimlenmede üç düşey blok ve birinci kattaki makam katı ile tamamlanmıştır. Böylece bölümler arasında işlevsel ilişki kurulmuş olmaktadır. Kurum çalışanları dışında, askeri ve diğer kurumlardan (Aselsan, Havelsan vb.) ortak proje çalışmaları için birçok kişi gelmektedir. Farklı birimlerde önemli projeler olması nedeniyle yapı içinde giriş yetkisi tanımlamaları gereken alanlar olmuştur. Bu açıdan bakılınca yapı iki zondan oluşacak şekilde planlanmıştır. Daha önce bahsi geçen büyük boşluk (Omurga) serbest alan (ziyaretçi zonu) bu büyük boşluğa dik konumda planlanan büro alanları ise yetki kısıtlaması olan güvenli alandır. Serbest alanda yer alan toplantı odaları, kat holleri ve kafe- kütüphane gibi mekanlarda çalışanlar ziyaretçileri ile görüşebilmektedir.

Yapının sadece bir büro yapısı olmaması, ihtiyaç programı içinde çok farklı işlevlerin varlığı tasarımı mekansal ve biçimsel olarak ifade edilmesini gerektirmiştir. Tasarım alanının da iki parçadan oluşması bu işlevlerin ifadesini kolaylaştırmıştır. Büro blokları içinde bulunan sosyal kültürel işlevler (Müze-sergi, Kafe-kütüphane, konferans salonu SSİK salonu vb.) genel mekansal kurgunun içinde özgün mekanları ve biçimlere sahip olacak şekilde tasarlanmıştır.

Taşıyıcı Sistem

Yapının taşıyıcı sistemi betonarme ve çelik olarak belirlenmiştir. Büyük açıklık gerektiren dinlenme ve yemek salonları, konferans salo-

nu, yapı içinde büyük boşluğun bazı mekanlarında Büro bloklarında büro mekanlarının büyüklüğüne uygun şekilde 6x8 m. ve 6x5.5 m'lik modüller, sosyal birimlerin olduğu bloğun bodrum katındaki kapalı otoparkın yerleşimine uygun olan 8.40x8.40 m'lik aks aralığı belirlenmiştir.

Elektrik-Mekanik Tesisat Sistemleri

Yangın ihbar, havalandırma ve ısıtma- soğutma sistemleri bina otomasyonuna bağlanmış olup enerjinin faydalı olarak kullanılması hedeflenmiştir. Klima santralleri ısı geri kazanımlı olarak seçilmiştir. Yapıda ısıtma ve soğutma sistemleri fan-coil ile çözümlenmiştir. Karışımli hava kullanılan havalandırma santrallerinde mekan içindeki insan sayısının artış ya da eksilişine göre taze hava miktarı ayarlanabilmektedir. Yapının bütününde havalandırma sistemi kurulmuş ve kapalı otoparkta ise egzost havalandırması yapılmıştır. Aydınlatma otomasyonu ile belirli zamanlarda, genel kullanım mekanlarındaki aydınlatma elemanlarına tek merkezden müdahale edilebilmektedir. Yapının tamamında düşük enerji yükleten ekipmanlar ve aydınlatma elemanları kullanılmış olup büro ve toplantı odalarında kablo sistemi (data, enerji, zayıf vb.) kablo kanalları ile çözümlenmiştir.

Güneş Kontrolü-Güneş Işığından Yararlanma

Yapının genelinde hem sirkülasyon alanları hem de genel mekanlarda gündüz saatlerinde yapay aydınlatma kullanılmaması için çok sayıda çatı pencereleri düşünülmüş ve güneş ışının yapı içine kontrollu olarak alınması amacıyla güneş kırıcıları ile gölgeleme yapılmıştır. Batı cephesine bakması gereken tüm mekanlarda hareketli güneş kontrol elemanları kullanılmıştır. Güneş ışığından daha fazla yararlanmak amacıyla büyük ve derin bürolar (derinlik 8 m) güney cephelere bakacak şekilde planlanmıştır.

Adres verirken
“sokađa girince
binamızı hemen
göreceksiniz”
diyebilmek
Taşonit ister! ←

dwt / mandalina

TBMM KAMPUS ALANI YARIŞMALARI VE MİMARİDE ETİK KAVRAMI

“TBMM yerleşke alanında, 1996 yılında “Milletvekili Çalışma Ofisleri” ve 2006 yılında “Genel Sekreterlik, Kütüphane, Arşiv ve Ziyaretçi Kabul Binası” Ulusal Mimari Proje Yarışmaları olmak üzere iki farklı yarışma düzenlenmiştir. İlkini Semra ve Özcan Uygur, ikincisini ise Cem Açıklık ve Kaan Özer kazanmışlardır. İlginç ve üzücü olan hiçbir ekibin kendi kazandıkları yarışmanın binasını yapamamalarıdır”

Bugünlerde Ankara’da TBMM yerleşkesi içinde, Dikmen Caddesi boyunca, 2006 yılında “TBMM genel sekreterlik, kütüphane, arşiv ve ziyaretçi kabul binası” adıyla yarışmaya çıkan yeni bir bina bitmek üzere. Fakat bu binanın mimari içeriği uygulama süreçlerinde değiştirildi. Bina artık “Genel Sekreterlik” programı yerine “Milletvekili Çalışma Ofisleri” programı başlığı altında kendini mimarlık ortamına, kullanıcısına ve kente açmaya hazırlanıyor.

Toplumsal ve gündelik hayatında ki değişimleri kolaylıkla kabul edemeyen bir toplumun parçası olarak biz mimarların ana programı veya içeriği böylesine kökten değişmiş bir yapıyı nasıl değerlendirdiğimiz veya değerlendireceğimiz, yapılmasında geç kalınmış, ilginç bir tartışma alanını tanımlıyor. Fakat bu tartışmanın sadece Genel Sekreterlik binası özelinde yapılması sürecin bütünü görmekte yeterli olmayabilir. Bu nedenle, TBMM yerleşkesi içinde yakın dönemde açılan iki yarışmanın oluşturduğu mimari çerçeveye bakmanın ve bu ikisinin tanımladığı mimari süreçleri irdelemenin bugünü daha iyi açıklayacağı ön görülmektedir. Bu bağlamda, bu çalışma TBMM yerleşkesi içinde yakın dönemde düzenlenmiş iki yarışmayı tasarımcıları ile yapılan görüşmeler ve onların bakışları çerçevesinde irdelemiştir. Bununla birlikte oluşan içeriğe kuramsal bir derinlik kazandırmak bakımından idarenin istekleri, sorumlulukları, etkileri; meslek odamızın mimarlık ortamındaki rolü, yükümlülükleri; mimarın yaptıkları ve yaşadıkları, katlandığı zorluklar ve çıkan sonuç-ürün bağlamında “mimari etik” kavramını tartışmanın içine eklenmiştir. Her tür geç kalmışlığa rağmen, böylesi bir çalışma mimarlar, kentliler, meslek odaları, mimarlıkla ilgili diğer sivil toplum kuruluşları ve eğitimciler için önemli çıkarımlar yapılabilmeye olanak tanıyabilir.

Murat Sönmez
Dr. Mimar

Mimarlık ortamımızda olması beklenen etik kurallar sayesinde, mimari programı bir yarışma kapsamında belirgin bir biçimde tanımlanmış böylesine önemli bir binanın, “TBMM Genel Sekreterlik Binasının”, uygulama aşamasında yaşadığı “işlev değişimiyle” ilgili her türden aşamanın, tüm mimari paydaşların bilgisi dahilinde gerçekleşmiş olması beklenebilirdi. Oysa böyle olmadı. Ortamda geçerli olan etik kuralların doğru davranma kılavuzluğu yanında, doğrudan iletişim kurabilme yeteneğini de geliştirmiş olması gerekirdi. Etiğin doğruluk ve iletişime yönelik kapsamı, eğer sağlıklı işleyen bir sisteme sahip olunsaydı, böylesi önemli bir projede gelişen olumlu veya olumsuz tüm süreçler için idareden jüriye, yarışmacıdan odaya ve tüm mimarlık ortamına kadar her paydaşın bilgi sahibi olmasını ve böylece sorumlulukların paylaşılabilmesini sağlayabilirdi. Fakat geçmişte binanın yaşadığı değişimler ve geçirdiği zorlu süreçler düşünüldüğünde tartışmaların fısıltılardan oluşan bir gizemden öteye gitmediği söylenebilir. Dahası binanın uygulama aşamasında mimarlık ortamının kurumsal düzeyde herhangi bir tartışma, takip, destek, eleştiri bağlamında bir ilgisi hiç olmamış ve binanın değişen içeriğine yönelik herhangi bir tartışma hiç yapılmamıştır. Dolayısıyla ortamımızda var olan bu eksiklik, etiğin tanımlanan doğruluk ve iletişim alanlarında, bugün yaşadığımız ilginç sonuçlarla bizleri karşı karşıya getiriyor.

Bu sonuçları iki temel durum üzerinden tartışmaya açmak mümkündür. Birincisi, bugünlerde hemen herkesin binaya yönelik sadece birtakım homurtularla ifade ettiği kişisel eleştirilerinin ne kadar doğru veya geçerli olduğudur. Doğruluk ve geçerlilik geçmişte yapılan eylemlerden kaynaklığında meşru bir durumu tanımlayabilir. Oysa, geçmişte TBMM Genel Sekreterlik Binasına yönelik, kurumsal veya kişisel düzeyde yarışmadan uygulamaya geçilen süreçte, bir sorun kimse tarafından tanımlanmamıştır. Bu durumda mimarlık ortamımızın doğru veya iletişime açık bir davranış takınmadığı söylenebilir. Hatta bugün kısık sesle yapılan eleştirilerin bile herkesin besleneceği bir tartışmaya dönüşmesi zor görünmektedir. Dahası böyle bir tartışmada tarafların kim olabileceğini bile belirlemek zordur. İkincisi ise, önemle belirtmek gerekir ki TBMM Genel Sekreterlik binasının yasal düzlemde itiraz gerektirecek bürokratik, idari, mesleki hiçbir eksikliği veya anormal bir durumu yoktur. Bu iki durum dikkate alındığında, TBMM yerleşkesi için sorunu kayıtsızlıklarda ve her şeyin bu kadar normal olmasında, normal görünmesinde aramak doğru olacaktır. Bu durumda sorulması gereken soru **“Süreçlerinin nasıl geliştiğinin bilinmediği, kimlerin neye karşı çıktığının anlaşılmadığı, odanın rolünün kavranmadığı, kentle ve onun gelişimi ile ilgili olan herhangi bir ilgilinin müdahil olmadığı, kimsenin bir şey tartışmadığı bir süreçte etik olarak problem nedir?”** sorusudur. Fakat binanın bugünkü programını göz önüne alındığında ve aynı programın geçmişte “Milletvekili Çalışma Ofisleri” binası olarak yarışmaya açıldığı, sonlandığı ve uygulama projelerinin çizildiği düşünüldüğünde idarelerden, kurumlara ve kişilere; yarışma jürilerinden, akademik ortamlara ve kentlilere kadar herkesin kendine ait sorumluluklarını gözden geçirmesini gerektiren, “etik” alanında bir sorunsaldan bahsetmek hiçte zor değil.

TBMM yerleşke alanında yakın geçmişte, 1996 yılında “Milletvekili Çalışma Ofisleri” ulusal mimari proje yarışması ve 2006 yılında “Genel Sekreterlik, Kütüphane, Arşiv ve Ziyaretçi kabul Binası” ulusal mimari proje yarışması olmak üzere iki farklı yarışma düzenlenmiştir. İlkini Semra ve Özcan Uygur, ikincisini ise Cem Açıkcol ve Kaan Özer kazanmışlardı. İlginç ve üzücü olan odur ki, hiçbir ekip kendi kazandıkları yarışmanın binasını yapamadılar. Bu çalışmanın bir sorunsal olarak tanımladığı “mimarlık etik” konusu tamda bunun üzerinden derinleşiyor. Hiçbir mimari ekip kazandığı yarışmanın binasını yapamıyorsa, hem de durum günümüz Türkiye’sinin toplumsal, kültürel, ekonomik, siyasi ve mimari koşullarında gerçekleşiyorsa, problem olarak tanımlanabilecek birçok ayrıntıdan söz etmek ve mimari ortamın etik değerlerini sorgulamak mümkündür. Hele de gelişen bu süreçler bu ülkenin siyasi hayatının şekillendiği, özgürlüğün, demokrasinin, hukukun kurallarının, adaletin, eşitliğin biçimlendirildiği TBMM yerleşkesinde, bu ülkenin başkentinde ve herkesin gözü önünde

gerçekleşmişse o zaman mimarlık ortamımız için yarışmaların gerekliliğinin, süreçlerin mimarlık ortamı tarafından nasıl izlendiğinin, jürilerin yarışma ve sonrasına yönelik görevlerinin, meslek odalarının yarışma ve uygulama süreçlerinde yetkilerinin ve mimarların idare ve meslektaşlarına karşı yükümlülüklerinin sorgulanmasını gerektirir.

Bu sorgulamada öncelikle “Neden yarışma yapılıyor?” sorusunu tekrar düşünülebilir. Ülke mimarlık ve yarışmalar hayatının en sıra dışı işlerinden biri olması gereken ve herkesi ilgilendiren “TBMM Milletvekili Çalışma Ofisleri” ve “TBMM Genel Sekreterlik” binalarının yarışma yoluyla elde edilmesi ne kadar önemli ise onların yarışma şartnamesindeki tanımlar bağlamında uygulanması/tamamlanması da o kadar önemli değil midir? TBMM yerleşkesinde Uygur’ların tasarımı birçok nedenden ötürü uygulanmamıştır. Bu yarışma idare tarafından göz ardı edilmiştir. Ama bu, günün birinde “Milletvekili Çalışma Ofisleri Binasına” ihtiyaç olduğunda, başka bir yarışma ile elde edilmiş bir programın içine bu ihtiyacın enjekte edilmesini gerektirmemeliydi. Sonuçta elde hazır bir tasarım varken neden bu süreç, enjeksiyona ihtiyaç duyulduğu ilginçtir. Daha ilginç olan ise idarenin kütüphane, genel sekreterlik, arşiv gibi asal ihtiyaçları, Meclis alanı dışına çıkararak bir anlamda tasfiye etmiş görünmesidir. İdare istediği zamanda istediği projeyi istediği yere yaptırabiliyorsa yarışmaya gerek olmadığı açıktır. Bu durumda da bu TBMM kampus alanında açılmış iki farklı yarışmanın bir önemi kalmamıştır. Bu da başka türlü bir etik sorununu tanımlıyor.

Bu noktada, yarışma sonrasında gelişen süreçleri izleyecek ve yarışma müelliflerinin çabasına bağlı olmaksızın yarışmanın sonucu tüm zamanlarda ve durumlarda takip edebilecek bir mekanizmasının eksikliğinden söz edilebilir. Buna ek olarak, yarışma jürilerinin sadece şartnameyi oluşturup, birinciyi seçme yetkileri dışında yarışma sonrasında gelişen süreçlerde de yer almalarının önü açılmalıdır. Ayrıca mimarlar odasının da yarışma sonrasına yönelik kendine bir sorumluluk alanı bulması beklenebilir. Böylece yarışmanın sonuçlanması sonrasında müellif ve idare ikilisine kalan tasarımın gelişim süreci, tüm mimarlık ortamını temsil edecek bir mekanizma sayesinde birçok sorunu çözebilir ve eksik görülen mimari paydaşlar arasındaki iletişimi kurabilir. Bu eksikliğin giderilmesinde proje müelliflerinin de katkısı sorgulanabilir. Fakat bir taraftan idare ve süre ile öte taraftan tasarım nitelikleri ile uğraşan mimardan tasarımına ait içeriği/sorunları ortama açmaya çalışması ne kadar beklenebilir; bu şüphelidir. Açıkcol-Özer ikilisinin tasarımlarının uygulamaya dönüşme süreçlerinde idare ile yaşadıkları ve belki de onlara dayatılan bir takım program değişimlerine ne kadar karşı koyabilecekleri tartışmalıdır. Mimari etik konusunun içeriğinin biçimlendiği önemli bir alanda burasıdır. İş yapmak ve mesleğini yapmak arasında kalan mimarın bu noktada kendi kendine geliştirdiği etik kurallarını ortaya koymasına gerek kalmayacak kural, prensip veya bir sistemin kurumsal olarak öncesinde düşünülmüş/geliştirilmiş olması önemlidir. TBMM Genel Sekreterlik Binası, Milletvekili Çalışma Ofisine dönüşürken ve bu süreçte ana Meclis binası gabarisini aşılırken bir kurumsal değerler sistemine ihtiyaç olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla sorgulanan tüm durumlar yarışmanın açılmasından seçimlerden, tasarımın uygulamaya dönüşmesinden, uygulamaya etki eden diğer tüm unsurlardan; gelişen tüm süreçlerde bir iletişim ve sorumluluk eksikliğiyle karşıya karşıya gelmekteyiz. Mimari paydaşların örgütlenme ve sorumlulukları paylaşma biçimleri gelişmiş bir örgütlenmenin barındıracığı yeterlilik ve derinlikte değildir. Bu durumda “etik” ortamımız için bir doğruluklar alanını değil bir eksiklikler ve iletişimsizlikler alanını tanımlamaktadır. Bu durumda “Mimarlık etik” kavramını tüm içeriği ile epey bir tartışmak gerektiği açıktır. Bu çalışmada “etik” konusunu, mimarın mesleki eylemleri, onun üretiminin sonuçları ve bunlara etki eden diğer faktörler bağlamında tartışılmıştır ve konunun kuramsal içeriği, TBMM yerleşkede yapılan iki yarışma bağlamında mimarların, idarelerin, meslek odalarının ve kentlilerin yaptıkları, yapmadıkları, olumlu-olumsuz etkileri, süreç içerisindeki tavırları üzerinden okuyucunun değerlendirmesine veya çıkaracağı sonuçlara bırakılmıştır.

Derginin “dosya” bölümü okuyucunun “kişisel fikirlerine etki etmek” için üç bölüme ayrılmıştır. Bunlardan birincisi, bir tartışma ve bakış çerçevesi oluşturması bakımından, TMMOB’ un Mühendis ve Mimarlar için geliştirdiği, “bir hap” niteliğindeki “mesleki etik” ilkelerinin özetlenmesini/yeniden hatırlatılmasını kapsar. İkincisi, Cem Açıklol-Kaan Özer ve Semra-Özcan Uygur ikilileri ile yapılan TBMM yerleşkesinde kazandıkları yarışmalar bağlamında “yerleşkenin bugününe ve geçirdikleri süreçlere” yönelik yapılan görüşmelerdir. Diğeri ise iki farklı makalenin yer aldığı ve etik konusuna farklı bakışlar getirmesi amaçlanan makalelerdir.

1. TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri

TMMOB’un “mesleki davranış ilkeleri” 1998 yılında 35. Genel kurulda gündeme gelmiş ve 36. ve 37. Kurultaylarında önemli tartışma konularından biri olmuştur. Sonunda 2003 yılında, arada birçok başka sempozyum ve kurultay çalışmaları sonunda, 38. Genel kurulda, bu ilkeler kabul edilmiştir. Bu ilkelerin oluşturulmasında amaç “Etiğin meslek alanlarında, meslektaşın mesleki ve toplumsal ilişkilerinde, üstü örtük olarak var olan değer yargılarının açıklığa kavuşturularak öncelikle bünyemizde ilkeler dahilinde genel kabule ulaşmasına, giderek toplumsal ilişkiler içerisinde kültürel yapıya yansımaya aracı olmak” şeklinde belirlenmiştir. Bu amaç bağlamında kabul edilen kararlar şöyledir:

1. Nolu karar: “Mühendis ve Mimarların mesleki sorumlulukları, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin topluma, doğaya, çağımıza ve geleceğimize olan etkileriyle doğrudan bağlantılıdır. Aşağıda yer alan TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri, mühendislerin ve mimarların mesleki etkinliklerinde göz önünde bulundurmaları gereken değerleri, kararlarına kılavuzluk edecek bir toplumsal sözleşmenin öğelerini vermek için hazırlanmış ve kabul edilmiştir.”

2 Nolu karar: “TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri, geleceğin mühendislerinin ve mimarlarının, bilim ve teknolojinin, mühendislik ve mimarlık etkinliklerinin topluma olan etkilerini, meslek mensuplarının bu etkilerden doğan kişisel sorumluluklarını, kararlarında başvurdukları değerleri ve etik ikilemleri tanımalarını gerektirmektedir. Bu amaçla, bilgi ve düşünce zenginliği yaratmak, yaşam kültürü düzeyini yükseltmek, etik ikilemleri tartışma yeteneğini geliştirmek için mühendislik ve mimarlık lisans eğitiminin “etik”le ilişkili konularla zenginleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması öngörülmüştür.” Bu kararlar bağlamında “TMMOB mesleki davranış ilkeleri” dört başlık altında toplanmıştır:

A- Topluma ve Doğaya Karşı Sorumluluklar:

Bilimi ve teknolojiyi insanlık yararına kullanmayı mesleki etkinliklerinin temel ilkesi kabul eden mühendis ve mimarlar;

1. Mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerini, toplumun güvenliği, sağlığı ve refahı; insani kazanımların ve kültürel mirasın korunması için kullanırlar. Toplum yararı için duymuş oldukları sorumluluk ve kaygı her zaman kendi kişisel çıkarlarının, meslektaşlarının çıkarlarının ya da içinde bulundukları meslek grubunun çıkarlarının üstünde yer alır.
2. Doğaya ve gelecek kuşaklara karşı sorumluluklarının bilinciyle, doğayı ve çevreyi korumayı, uygulamalarının doğayla uyumlu olmasını sağlamayı mesleki sorumluluklarının ayrılmaz parçası olarak görürler; doğal kaynakların ve enerjinin tasarrufuna özel önem verirler.
3. Mesleki etkinliklerini sürdürürken, din, dil, ırk, inanç, cinsiyet, coğrafi ayırım farkı gözetmezler; farklı kültürlerle saygıyla yaklaşır; toplumdaki herkese adil, dürüst ve iyi niyetle davranırlar.
4. Kendilerinden istenen için toplum ve doğa için ciddi bir tehlike yaratacağı sonucuna varırlarsa ve bu konudaki mesleki yargıları hizmet verilen gerçek ve tüzel kişiler tarafından dikkate alınmıyorsa, onların talimatlarına kayıtsız şartsız uymayı reddederler; bu durumun kendilerine hizmet verilenleri uyarmak, gerektiğinde meslek örgütlerini ve hatta kamuoyunu bilgilendirmek gibi hak ve yükümlülükler getirdiğini dikkate alırlar.
5. Toplumun ilgi alanı içinde bulunan teknik konulardaki görüşlerini, raporlarını, konuyu yerinde ve tam anlamıyla incelemiş ve yeterli bilgi

ve verilerle donanmış olarak, ticari ve kişisel kaygıları bir yana bırakarak, adil, doğru, eksiksiz ve nesnel bir biçimde açıklarlar.

6. Ülkenin teknoloji yeteneğinin geliştirilmesi sürecinde, teknolojinin gerek kendisinin gerekse yanlış kullanılmasının olası olumsuz sonuçlarının da toplum tarafından anlaşılması ve gerekli önlemlerin alınması için çaba harcarlar.

7. İşyerlerindeki sağlık ve güvenliği titizlikle ve ertelemeksizin korur ve geliştirirler. Gerekli önlemlerin alınması için zorlayıcı, uygulayıcı, eğitici ve dayanışma içinde olurlar

B- Hizmet Verilen Gerçek ya da Tüzel Kişilere Karşı Sorumluluklar:

Mühendisler ve mimarlar,

1. Mesleki hizmet verilirken, güvenilirliklerini titizlikle gözeterek, yaptıkları her türlü sözel ya da yazılı sözleşmede yer alan bütün hükümlere tam olarak uyarlar ve karşı taraftan da aynı duyarlılığı beklerler.
2. Her türlü mesleki hizmet sırasında, toplumun güvenliğini, sağlığını ve refahını tehlikeye atmamaya en üst düzeyde özen göstererek, mesleki beceri ve deneyimlerini yaptıkları işe bütünüyle yansıtarak düzgün bir iş standardıyla çalışırlar.
3. İş ilişkilerini etkileyecek şekilde doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir armağan, para ya da hizmet ya da iş teklifi kabul etmezler; başkalarına teklif etmezler; mesleki ilişkilerini geliştirmek amacıyla siyasal amaçlı bağış yapmazlar.
4. Yaptıkları işin kendi deneyimlerini zenginleştirmesi için titizlikle çaba gösterirken, toplum ve doğa için kesin bir tehlike oluşturmadığı sürece, hizmet verilen gerçek ve tüzel kişilerin ticari ve teknolojik sırlarını izin almadan başkalarına açıklamazlar, kişisel çıkarları için kullanmazlar.

C- Mesleğe ve Meslektaşına Karşı Sorumluluklar:

Mühendisler ve mimarlar,

1. Mesleki etkinliklerini, tüm meslektaşlarının güvenliğini kazanacak bir biçimde ve mesleğin saygınlığına azami özen göstererek sürdürürler.
2. Tüm meslektaşlarına saygıyla yaklaşır, dürüst ve adil davranırlar. Meslektaşlarıyla haksız rekabet içinde olmazlar. Genç meslektaşlarının gelişimi için özel çaba harcarlar, onlara yardımcı olurlar. Telif haklarına ve özgün çalışmalara saygı gösterirler; başkalarının çalışmalarını kendi çalışmalarını gibi göstermekten titizlikle kaçınırlar.
3. Yalnızca yeterli oldukları alanlarda mesleki hizmet üretmeyi hedef ve ilke kabul ederler; hizmetlerini etkileyebilecek diğer uzmanlık alanlarındaki yetkililerin görüşlerine başvururlar; disiplinler arası ortak çalışmayı özendirirler.
4. Mesleki görev, yetki ve sorumluluklarını, sadece zorunlu durumlarda ve ancak ehil olan meslektaşlarına devrederler.
5. İşlerini yalnızca kendilerine tanınmış mesleki görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde yaparlar, yalnızca resmi olarak hak kazanmış oldukları sıfat ve unvanları kullanırlar.
6. Meslek örgütlerinin etkinliklerine aktif olarak katılmaya çaba gösterirler, onları desteklerler, mesleğin gelişmesine katkıda bulunurlar.
7. Mesleki Davranış İlkelerine aykırı davrananlara yardımcı olmazlar; onlara hoşgörü göstermezler, etkinliklerinin içinde yer almazlar ve uyarırlar; bu konuda meslek örgütleriyle işbirliği içinde olurlar; bu ilkelere uygun davrananları bütün güçleriyle desteklerler.

D- Kendilerine Karşı Sorumluluklar:

Mühendisler ve mimarlar,

1. Mesleki bilgilerini ve kültürlerini sürekli geliştirirler.
2. Mesleki etkinliklerine ilişkin olarak meslektaşlarının dürüst ve nesnel eleştirilerini dikkate alırlar, gerektiğinde kendilerini eleştirmekten kaçınmazlar. TMMOB’nin 2003 yılında yayınladığı kabul edilmiş meslek ilkeleri göz önüne alındığında TBMM yerleşkesi içinde gelişen süreçlere ait eksikliklerin daha belirgin hale geldiği açıktır. Bundan sonraki bölümler bu eksikliklerin tasarımcı ekipler tarafından nasıl giderildiği, göz ardı edildiği, genişletildiği veya daraltıldığı üzerinedir.

TBMM Yerleşkesini ve Genel Sekreterlik Binasını Tartışıyor

Mimarlık inşa etme sanatıdır. Bizim gibi profesyonel insanlar her türlü olumsuz koşullarda binasını tamamlamalı ve eserini ortaya çıkarmalıdır. Hiç mi fedakârlık yapmadık? Hiç mi taviz vermedik? Tabi ki verdik. Sadece bizim değil bütün mimarların sorunu bu.

Cem Açıklol

Yarışma sonundaki vaziyet planı

Uygulanan projenin vaziyet planı

Murat Sönmez: Bu çalışmanın neden yapıldığı ile ilgili başlamak istiyorum. Genel sekreterlik binası yarışmasından bugüne kadar geçen o süre içerisinde birçok tartışmayı içinde barındırıyor. Mimarlık ortamı da bu tartışmaları az çok biliyor. Bir kısmını bilmiyor. Bir şekilde kulaktan kulağa dolaşan bir sürü bir şey var. Hem bunları anlatalım, hem öğrenelim hem de bu durumun genel mimarlık ortamına yansımaları ne olur onları dinleyelim. Siz bu süreç içerisinde neler yaşadınız, neler yaşıyorsunuz. Sonuçta ortaya çıkan bir yapı var. Bu yapının mimarlık ortamına bir yansıması var. Yani herkesin bu yapı hakkında bir fikri var. Bu fikirler yarışma sürecinden bu güne kadar oluştu, gelişti. Yarışma sürecini hepimiz biliyoruz. Yaklaşık 70 bin m²'lik genel sekreterlik; kütüphane, araştırma merkezi, arşiv, ziyaretçi kabul binası ile başladı. Birçok ekip katıldı bu yarışmaya ve sonuçta siz yarışmayı kazandınız. Anladığımız kadarıyla uzun ve zor bir süreç başladı bundan sonra. Neler yaşadınız, süreç nasıl gelişti, neler değişti?

Cem Açıklol: Sonradan öğrendiğimiz bilgiler ışığında, süreci başından itibaren anlatmak isterim. O dönem TBMM Başkanı olan Sayın Bülent Arınç bir yurt dışı gezisine çıkıyor. Gittiği ülkelerden birinde bir kütüphane binasından etkileniyor. Döndüğünde Meclisin içinde de böylesi güzel bir kütüphane olsun istiyor. Meclis ana binasının içinde bir kütüphane var; ama yeterli görmüyor. Yarışma yapalım kararı kütüphane ile başlıyorlar. Genel sekreterlik binasının eski ve ihtiyaçlara cevap vermemesi nedeni ile o da programa dahil ediliyor. Bu arada arşivlerin durumu da içler acısı, çok sıkışık, ahşap raflar ve yangın söndürme sistemi de yok. Arşivi de programa alıyorlar. Sonra "Araştırma Merkezi" de olsun diyorlar. "TBMM Kütüphane-Araştırma Merkezi, Arşiv Binası ve Genel Sekreterlik Hizmet Binası Yapı Kompleksi ile Ziyaretçi Kabul Binası" adı altında çok programlı bir yarışma haline geliyor. Zaten bu yarışmanın en zor yanı bu programın bu kadar yüklü ve karmaşık olmasından kaynaklanıyordu. Tabi süreçlerde kütüphane önemini yitiriyor.

Kaan Özer: Ben burada bir ek yapmak isterim. Bize genel sekreterliğin aktardığı bir bilgiyi paylaşmak isterim. Bu yarışma çıkmadan önce Meclis Genel Sekreterlik binası adı altındadır bir proje ihalesi çıkarmış.

Murat Sönmez: Şu an sizin yaptığınız Genel Sekreterlik binası yarışma öncesinde proje ihalesi olarak ortama sunuldu öyle mi?

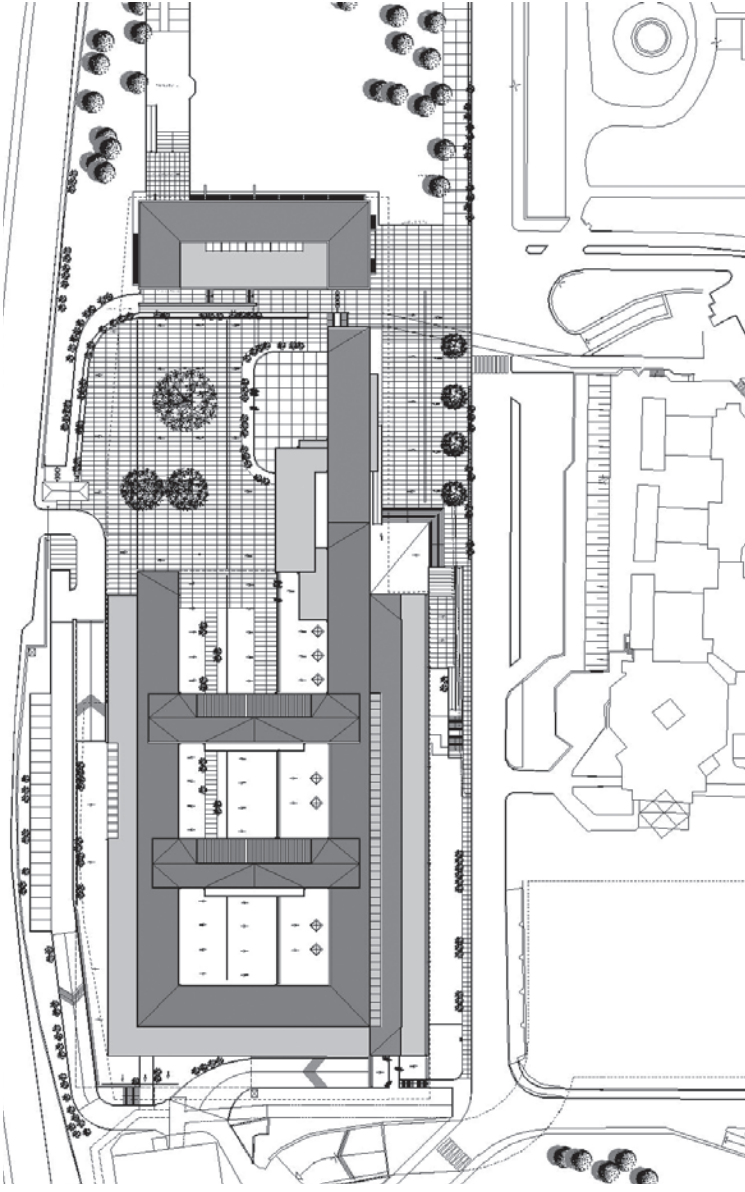
KÖ: Evet. Yapılan genel sekreterlik ihalesini yüksek bir kırımla bir firma kazanmış ve sözleşmeye davet edilmiş.

MS: Bir taraftan Meclis kütüphane, arşiv binası yarışmasını çıkaracak, diğer taraftan da genel sekreterlik binası yapılacak.

KÖ: Genel sekreterlik ihalesi yapıldı bir firma bu işi aldıktan sonra, burada yine Genel sekreterliğin ifadelerine göre aktarıyorum; ihaleyi alan firmanın mühendislik firması olduğundan, bir mimar/mimari büro bulup projeyi yaptıracaklarını söylemişler. Bu durumda Meclis idaresi paniklemiş. Çünkü projenin niteliği konusunda emin olamamışlar. Bu sıralarda Meclisin aynı zamanda danışmanı olan ve konuştuğumuz yarışmanın da jüri başkanlığını yürüten Mustafa Aslaner idare ile yaptığı görüşmelerde, Meclisin geleneklerinde ihale ile iş vermek gibi bir yöntemin olmadığını, Meclis Kampusu sınırlarında bütün binaların yarışma ile elde edildiğini idareye ısrarla anlatmış. Mustafa Aslaner, Genel Sekreterlik binasının da bu yapılacak Meclis Kütüphanesi yarışmanın içine entegre edilmesini önermiş. Bu öneriyi Meclis İdaresi olumlu bakmış, verilmiş Genel Sekreterlik Binası ihalesi iptal edilmiştir. Sonrasında Genel Sekreterlik binası da kütüphane ve araştırma merkezi programı içine eklenerek sonuçta bizim kazandığımız yarışmaya dönüştürülmüş. Bu tabi bize anlatılanlar. Ne kadar doğrudur bilemiyorum.

MS: Bir şekilde yarışma noktasına kadar geldik. Aslında sizden bir taraftan süreçle ilgili bilgiler alırken bir taraftan da yarışmanın içerikleri ve bunların nasıl değiştiği konusunda bilgi almak isterim. Böylece süreci daha iyi anlayabileceğimizi düşünüyorum. Bu noktada önemli bir veriyi hatırlatmak yarar var sanırım. Bu yarışmanın şartnamesinde yarışmacılar için kısıtlayıcı temel kriterler konulmuştu. Ana Meclis binasının çatı kotu yüksekliğinin aşılmaması bu kriterlerden bence en önemlisi. Bize biraz programı ve bu kısıtları nasıl gördüğünüzden ve yarışma şartnamesini nasıl yorumladığınızdan bahseder misiniz?

CA: Daha önce de bir yarışma çıkmıştı. Uygurların (Semra ve Özcan Uygur) kazandığı. O Yarışma alanı TBMM yerleşkesinin doğu bölgesindedir.

Güvenlik caddesine paralel, Muhafız Alayının olduğu yerdedir. O yarışmada bir gabari söz konusu değildi. Meclisin imar düzeninde herhangi bir kat sınırlaması, saçak kotu, gabari yok, emsal var. Anıtlar Kurulundan onay almak şartıyla yükselebilirsiniz. Jüri üyesi hocamız Sn. Yıldırım Yavuz, yarışmanın jüri çalışmaları sırasında yeni yapılacak binanın, TBMM Genel Kurulu salon saçak kotunu geçmesini önerisini getiriyor. Bu öneriyi jüri üyeleri uygun buluyorlar. Çok büyük bir program, sınırları çizilmiş bir arsa, güney yönünde gelişemiyorsun, ısı santrali var, doğuda iç yol var, batı yönünde güvenlik caddesi ve yaklaşma hududu, kuzey yönünde imar durumu nedeni ile TBMM yapı hizasını geçemiyorsunuz. Dolayısıyla bu yarışmada jüri üyelerinin gabari koyma kararı bence yarışmanın en sıkıntılı yanıydı. Zaten yarışmacıları bu karar zorlandı.

MS: Bu çok kritik bir konu. Bu konuyu tartışmak gerekiyor. Jürinin Meclis gabarisi ile ilgili olarak bir kriter koyması kendi içerisinde bir tartışmayla olmuş ve oraya konmuş bir durum. Ama şuanda binaya baktığımızda böyle bir gabari söz konusu değil. Sizler bu projenin mimarları olarak bu gabari meselesini nasıl gördünüz, fikriniz ne? Hangi taraftasınız? Meclisin hemen yanı başında olan bir binanın Meclisten daha baskın olması ya da olmaması gibi iki şey söz konusuydu burada. Meclis gabari geçilirse başka bir bina olabilirdi. Şimdi Meclis gabarisini geçti başka bir bina oldu. Nasıl bakıyorsunuz bu önemli konuya?

KÖ: Biz yarışmayı kazandıktan sonra o zamanki Meclis Başkanı Bülent Arınç'ın da bulunduğu ilk toplantımızda "Bu yarışmayı Genel Sekreter-

lik binası olarak kazandınız ama biz, Orman Bakanlığı'nın eski binası aldık, restore ediyoruz ve Genel sekreterliği oraya taşıyacağız. O yüzden de sizin yapacağınız binayı parlamenter çalışma birimleri olarak kullanmak istiyoruz, dolayısıyla, yarışma projenizde bir revizyon yapar mısınız?" denildi. Biz yarışma projemizde tadilat yapabileceğimizi belirttik. Fakat bu tür bir tadilatla ciddi sorunlarla karşılaşabileceğimizi de önemle vurguladık. Bu yarışmada yükseklik sınırından ötürü ancak yerin üzerinde 4 kat çıkılabiliyordu. Bu durumda idarenin milletvekili çalışma ofisleri için istediği 40 m² büyüklük bağlamında tasarım yenilendiğinde yaklaşık 250 vekil odası sığabileceğini idareye bildirdik.

MS: Bu durumda tadilat projenizde Meclis binası gabarisinin altında kalarak Genel Sekreterlik binası yerine milletvekili çalışma ofisi olarak binayı tasarlamayı kabul ettiniz.

KÖ: Evet. Genel sekreterlik yapısı modüler odalardan oluşuyordu. Biz burada yalnızca aksları ayarlayıp 40'ar m² yaptık. Meclis bize Mustafa Aslaner'i danışman olarak atadı. Mustafa Aslaner de aynı konuda görüş belirtti. Biz projeye böyle başladık. Bu gabari kısıtlamasından dolayı 3,5'ar metre kat yüksekliklerini 3'er metre yapıp araya bir kat daha ekleyip, 300 tane vekil odası olsun, gibi başka bir fikir/durum daha idare tarafından önerildi. Biz bunu kabul etmedik ve o zamanki Meclis Başkanı'nın da oluruyla 250 vekil odasının yeni yapılacak binada 250 vekil odasının da yapılacak bir tadilatla eski yapıda olmasına karar verildi. Arşiv binası ve Kütüphane bölümü de bu işin içerisinde olmak üzere proje ihalesi yapıldı.

MS: Genel sekreterlik yarışa şartnamesi formatından çıkıp öyle bir rahatlama sağlandı.

KÖ: Burada önemli bir ayrıntıyı belirtiyim. İdarenin şöyle bir planı vardı. İleride kampusun diğer kanadındaki muhafız taburu eğer kampusundan ayrılırsa bu alana Semra ve Özcan Uygur'un milletvekili çalışma ofisleri binası yapılacak ve bizim yaptığımız yeni bina, (Genel sekreterlik olarak başlayıp, sonra milletvekili çalışma ofislerine dönen) küçük tadilatlar yapıldıktan sonra, yeniden tümüyle Genel Sekreterlik binasına dönüştürülerek hizmet verecekti. Fakat bu planın uygulanabilmesi için idarenin Genel sekreterlik binası içinde vekil çalışma odalarında ısrarla istediği tuvalet ve lavabo koyulması önemli bir sorundu. Biz bir itirazda bulunduk, Meclis Başkanı'na gittik ve bu isteğin yapılabileceğini fakat bunun geri dönüşünün, büyük tadilatlarla yol açacağını belirttik. Zamanın Meclis Başkanı Bülent Arınç da itirazımızı doğru buldu ve "içinde tuvalet ve lavabo olan odalar yapmayalım" dedi. Bu iş böyle devam etti. Yarışmanın sonuçlanması 2006 yılında Eylül-Ekim ayı gibiydi. Ama ancak 2007 yılı başında sözleşme imzalayabildik.

MS: Bu bahsedilen durumlar sizin birincilik aldığınız tarihle sözleşme imzaladığınız ocak ayı arasında oldu değil mi?

KÖ: Evet. Sözleşmemizi Ocak ayında imzaladık. Ama kazandıktan sonra 2 aylık sürede yarışma projesinde ufak tefek revizyonları yaptık.

MS: Hala Meclis gabarisini esas alan, bu kısıta uyan bir süreç içerisindeyiz ama değil mi?

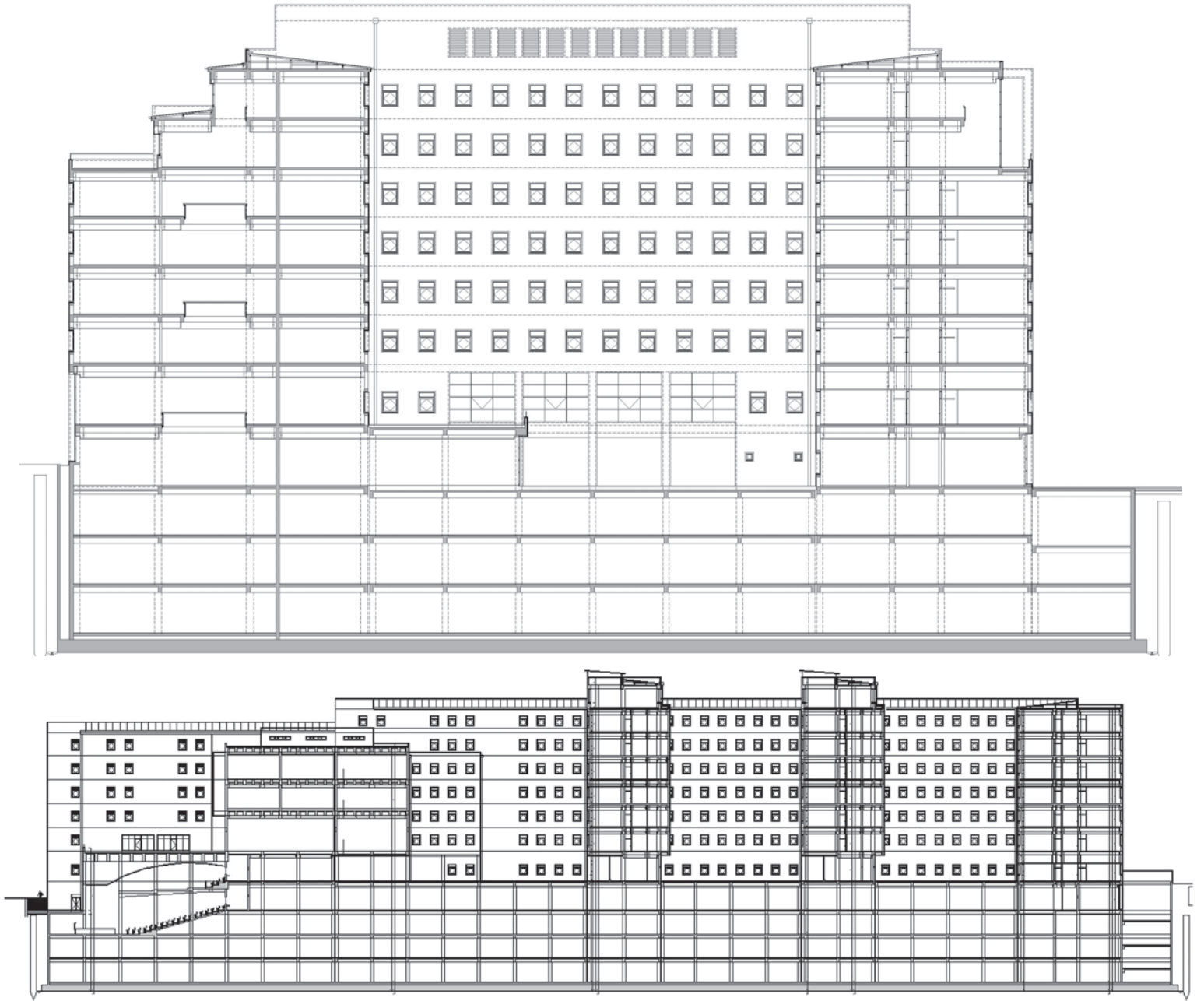
KÖ: Evet. Fakat farklı gelişmeler oldu bu sürede. Birileri söz vermiş biz 23 Nisanda buranın temelini atarız diye. Dolayısıyla tüm projenin bitmesi gerekiyor çok kısa bir süre içinde.

MS: Yani siz 4,5 ay içerisinde uygulama projesini yapıp temel atılacak duruma gelmesi gerekti.

CA: Sadece A Blok (ziyaretçi kabul binası) için.

KÖ: Temel atılması için kanuna göre süreler hesaplandı. Siz martın başında projeleri vereceksiniz dediler. Biz de o zaman projeyi ayırın, biz size A bloğun uygulamasını yapalım diğer tarafta devam etsin dedik. Tamam dediler. A blok yarışmada hazırlanmış olan projenin bir kat arttırılmışı olarak tamamlandı ve inşaat ihalesi yapıldı. Diğer binalara ait uygulama projeleri de yıl sonuna doğru bitti. Tabi bu arada Mecliste bir sürü değişiklik oldu. Meclis Başkanı değişti, Köksal Toptan göreve geldi. Proje sözleşmemizde son aşamaya geldik, ancak Yeni Başkan "250 vekil orada 250'si burada olmaz" diyerek bir itirazda bulundu.

MS: Peki bu duruma ne zaman gelindi?

KÖ: Eylül gibi. Yani sözleşmeden sonra 8-9 ay geçti. Köksal Bey'in, "250 vekil orada 250'si burada olmaz" söyleminden sonra bizim sözleşmemizi feshettiler. "Bu şekilde bir binayı istemiyoruz" dediler. Bu arada bu sözleşme feshi esnasında belirli şeylerde gündeme geldi. Kat mı arttırsak, kütüphaneyi mi kaldırsak, arşivleri mi kaldırsak gibi. Mustafa Aslaner bu durumdan çok rahatsız oldu ve bir yazı yazarak görevinden istifa etti. İdare gelişen süreçte "Arşivi de kütüphaneyi de kaldıralım" dedi. Tüm binayı vekil çalışma odası olarak kullanılmasını istediler.

CA: Burada bir saptama yapayım. Ben bu konuyu çok önemsiyorum. Biz uygulama projesini bitirdik ve TBMM'nin fuayesinde bir sergi açmak istediler. Projeyi sergilemek üzere panolar hazırladık. Güzel de bir sergi oldu. O sırada Başbakan Sn. Recep Tayyip Erdoğan, sanırım grup toplantısından çıkıyor, sergiyi geziyor. Sergiyi gezerken vekil odalarına takılıyor, "tuvalet ve lavabo yapmamışsınız" diyor. Benim tahminim, projenin kaderi orada değişti. Başbakanın vekil oda sayısının eksik olduğundan galiba haberi yoktu, tuvaletsiz vekil odasını uygun bulmadı.

MS: Başbakanın bu değerlendirmesinden sonra size birtakım geri dönüşler oldu sanırım. Vekil çalışma odalarının içinde tuvalet koymak kaçınılmaz hale geldi kanımca. Tabi bu durumda sonrasında binanın program değiştirmesi ve bütünüyle Genel Sekreterlik binasına dönüştürülmesi imkansızlaşıyor.

CA: Biz kesin proje aşamasında isterseniz tuvalet, lavabo yapalım demiştik, o dönem görevde olan genel sekreter yardımcısı, tuvaletlerin temizliğinin, bakımının zor olacağını söyleyerek istemedi. Bu sebeple uygulama projelerinde koymadık.

KÖ: Biz aslında yapmak istemedik, "yapmasak çok daha iyi olur" dedik. Ama mecbur kalınırsa yapılacak bir şeydi bu. Hatta o dönemin Meclis Başkanı Bülent Arınç'a kadar gittik, O' da "yapılmasın" dedi.

CA: Her odaya tuvalet koymak zor iş. Uygulama projesi bitmiş tasdik olmuş.

KÖ: Aslında projenin süreci az çok bu kadar. Sözleşmemiz feshedildikten sonra 1 yıl geçti yaklaşık olarak. O arayı Cem Açıkcol anlatsın.

CA: Sözleşmeyi feshedip ilişkimizi kestiler. Genel sekreter Yardımcısı, Meclis Başkanı

Sn. Köksal Toptan'ı Uygur'ların projeye yönlendirmiş. "Geçmişte böyle bir yarışma yapıldı, bu proje tam vekillere uygun" diyerek. Köksal Bey'in aklına yatmış ve Uygur'ları çağırmış. Projede bazı revizyonlar istemişler. Proje Anıtlar Kuruluna girmiş. Kurul projenin gabarisini yüksek bulmuş ve reddetmiş. Kurul kararını görmediğimiz için, biz o süreci bu kadar biliyoruz. Tabi o projenin yapılabilmesi için, Muhafız Alayının taşınması lazım. Galiba bu sebeplerden dolayı Sn. Köksal Toptan bu projeden de vazgeçiyor. Köksal Beyin 2 yıllık görev süresince bu iş duruyor.

KÖ: Bizim sözleşmemiz feshedildiği zaman Meclis Başkanı Köksal Bey'di sanırım. Tuvaletleri isteyen oydu. "Kütüphaneyi kaldıralım, arşivleri kaldırıp, oda sıkıştıralım, hatta birde bir sağlık birimi ekleyelim" dediler.

MS: Burada çok tuhaf bir şey var aslında. 2006 yılında çıkan projede ortalama 2008'lere geldik. Sizin sözleşmeniz feshedilene kadar geçen sürede program neredeyse baştan sona değişti. Yarışmada istenilenlerin hiçbirisi artık yok.

KÖ: İlk verdiğimiz proje tamamen yarışma projesinin benzeri bir projeydi. Yalnızca içerideki oda bölüntüleri değişmiş durumdaydı. Çünkü ileride binanın tekrar Genel Sekreterlik olarak kullanılabileceği tartışılıyordu. Sözleşmemiz feshedildikten sonra. Kütüphaneyi kaldıralım gibi düşünceler ortaya çıktığını ve bu düşüncelerin eski Başkan Bülent Arınç'a iletildiğini biliyorum. Onun da bu duruma karşı çıktığını söylediler.

MS: Süreç nasıl tekrardan hareketlendi? Bugünkü noktaya gelen süreç nasıl başladı?

CA: Sn. Köksal Toptan'ın görevi bitti, Sn. Mehmet Ali Şahin bey geldi. Bu değişim proje konusunda sürecin tekrar başlamasına neden oldu.

MS: Anladım. Ama ben bugün gördüğümüz binaya ulaşmamızı sağlayan gelişmeleri merak ediyorum. Nasıl başladı bu süreç?

CA: Bir gün bana telefon geldi. "Sn. Mehmet Ali Şahin Bey ile görüştük, biz yeniden başlamak ve sizinle devam etmek istiyoruz" dediler. İlk görüşmemizde "TBMM içerisinde gabari yok, imar planı açık, izin verin projeyi yeni oluşan ihtiyaçlar çerçevesinde geliştirip, Anıtlar Kuruluna sunalım" dedim. "Siz çalışın, kurul kararını alın, sizinle çalışalım" dediler. Kaan'la birlikte, yeni oluşan istekler doğrultusunda projeyi hazırladık ve Anıtlar Kuruluna sunduk. Bu isteklerin ne olduğunu sıralayayım. En az 40 m², içerisinde WC, lavabo, sekreter, bekleme ve danışman olan, 526 adet vekil odası. Kütüphane ve Araştırma Merkezi'nin program dışı bırakılarak, yerlerine komisyon toplantı salonlarının tasarlanması. Ayrıca eski başkanlar için özel çalışma odalarının tasarlanması.

MS: Bu başlı başına yeni bir ihtiyaç programı ve yeni bir proje demek.

CA: Evet aynen öyle. Değişen program için bizim mevcut projeye 3 kat eklememiz lazım. Bunu nasıl yapacağız? TBMM yerleşkesine bakan doğu cephesinde zemin+4 kat gibi bir gabari tutalım, batı cephesine, yani Dikmen Caddesine bakan cepheye, alt zemin+zemin+6 kat, toplam 8 katlı yapalım. Doğü cephesi ile batı cephesi arasında 3 kat fark vardır. Yani bir anlamda yapı yoğunluğunu Meclis içine değil, Dikmen Caddesine yükleyerek bir çözüm oluşturma yoluna gittik.

MS: Tasarım bu ana karar bağlamında mı gelişti?

CA: Evet. Yeni tasarımda programın içine 526 odayı da sığdırdık. Yapı yükseince iç avluların oranlarını değiştirdik, bir aks büyüttük. Projeyi Anıtlar Kuruluna sunduk. Maket hatta çevre maketlerini yaptık. Batı yönündeki yüksek maliye bakanlığı binasını da makete ekledik. Anıtlar Kurulu toplantılarına üç kez katılarak projeyi anlattık. Anıtlar Kurulu yaklaşımımızı uygun buldu. Bu süreçten sonra, TBMM idaresi ile sözleşmemizi yaptık ve işe tekrar başladık. Yapının isimi değişmiyor, yarışmaya çıkan isim aynı fakat "kapasitesinin geliştirilmesi" projesi olarak bir ek yapıldı bu isme.

MS: Siz bu süreç sonunda Anıtlar Kurulundan binanın yükselmesine dair bir onay aldınız. Böyle bir izin alındığı zaman alanının bütününe yönelik olarak bir emsal karar niteliği taşıyor. Yani siz Meclis kampusu içerisine Meclis gabarisinden yüksek bina yapabilirsiniz. Bu noktada idare sizce neden şöyle bir karar vermemiş olabilir; Uygurların projesi, sizin söylediğiniz üzere gabarisinin yüksekliğinden ve muhafız alayı mevcut yerinden ayrılmadığından ötürü idare tarafından tercih edilmemişti.

Hatırladığım kadarıyla o dönemden bir süre sonra muhafız kampus alanından ayrıldı. Bu gabari sorunu da sizin tarafınızdan çözüldüyse eğer milletvekili çalışma binası için Uygurların projesinin uygulanması ve sizin sekreterlik binasını yapmanız mümkün olabilirdi. Çünkü burada en önemli sorun gabariydi. Gabari aşıldıktan sonra çalışma ofisi ve genel sekreterlik binası bu kampusun bütünü içinde tekrar oluşturulabilirdi.

CA: Anıtlar Kurulu kararını sadece gabari meselesi olarak görmeyin. Kurul duyduğum kadarıyla, Semra ve Özcan Uygur'un projesini şehircilik

açısından da orada uygun bulmuyor. Kurul kararını görmek lazım.

KÖ: Benim duyduğum Uygurların projesini bizim projenin olduğu yere de uygulamak istediler. Burada işleyiş farklı. Herkes bir şey söylüyor. Herkes yorumlayarak anlatıyor. Uygurların projelerinin bir dönem gündeme geldiğini, hatta onlarda da bir takım istekler olduğunu duydum. Bu çalışmaların yapıldığını, 2-3 ay gidip geldiğini ama sonuçta niye olmadığını ben bilmiyorum.

MS: Uygurların şehircilik adına iyi bulunmayan projesindeki kaygılar sizin projenizde giderilmiş oluyor. Çünkü anıtlar Kurulu sizin projenizi kabul ediyor. İlginç bir süreç bu. Peki, anıtlar kurulu sizin projenizi neden kabul etti?

CA: Bu kabulde birkaç etken var. Birincisi Kaan ile benim Kurulu ikna edebilme yeteneğimiz. İkincisi bizim binamızın bir parçasının yapılmış olması.(A Blok, Giriş Kabul Binası) Üçüncüsü ise biz burada bir ağaç dahi kesmedik, üç çınar ağacını koruduk. Bizim inşaat alanımızda çok eski binalar vardı sadece onları yıktık. Dikmen Caddesi üzerinden inşaat araç, ekipman ve malzeme giriş çıkışının kolaylığı da var tabi.

KÖ: Güvenlik caddesinde bulunan binaların gabarileri Meclis gabarisinin altında. Uygurların projesi sanırım 8 katlıydı. Güvenlik caddesinin bu yükü kaldıramayacağı düşünülüyordu. Bizim kabul binamız içinde sayılar verilmişti. Ne kadar kişinin girip çıkacağına dair sayılar verildi. Güvenlik Caddesinin de bu yükü kaldırıp kaldıramayacağı hep tartışılıyordu.

MS: Genel sekreterlik binasının bütün sürecini yaşamış, bu yarışmayı yapmış bir mimar olarak öncelikle size Anıtlar Kurulunun bu kararı doğru mu diye size sormak isterim. Sonra başka bir şekilde bu konuyu yeniden açacağım. Meclis binasının tarihsel süreci, mimari geçmişi, kentle kurduğu ilişkiler, sembolik değerleri olarak düşünüldüğünde, Meclis binamızın bütün ülke adına sembolik ve mimari değeri olduğunu düşünüyorum. Ama Anıtlar Kurulu öyle bir karar alıyor ki Meclis kampus alanında o binanın sembolik niteliklerinin çok üzerine çıkabilecek, o binayı geri plana itebilecek mimari yaklaşımlar çıkabiliyor. Sizin anıtlar kuruluna yönelik anlattıklarınız öyle ilginç ki, Anıtlar Kurulu bir jüri gibi düşünülüp kentsel olarak bir binayı yeterli veya doğru ya da yanlış olarak değerlendirebiliyor. Uygurların binası kentsel açıdan Kurul tarafından doğru bulunmamış. Sizin belirttiğiniz birçok nedenden ötürü ise sizlerin tasarımı olumlu bulunmuş. Bu binayı yapmamış olsaydınız kurulun bu kararlarını nasıl değerlendirirdiniz?

KÖ: Anıtlar Kurulu yapıyı doğru bir bina olarak değerlendiriyor değil. Yanlış bir bina olarak değerlendirmiyor. Ben kurul kararını görmedim ama oy çokluğuyla alınmış bir karar olduğunu biliyorum. Oybirliğiyle alınan bir karar değil.

MS: Bu karar alındıktan ve projelendirildikten sonra hiç tepki aldınız mı? Anıtlar Kurulu kararını sorgulayan birileri oldu mu?

KÖ: Kurumlardan hiçbir tepki almadık. Kurumları yalnızca devlet olarak değil sivil toplum kuruluşlarını da dahil ederek söylüyorum. Ben kendi açımdan söyleyeyim, yükseklik ve ağırlık konusunda endişelerim oldu hala da var. Ama meslektaşlarımız açısından Semra Uygur'un bu konuda söyledikleri vardı. Beni aradı, bunu tartıştık, konuştuk. Bu konuyu mimarlar Odası'na da anıtlar Kurulu'na da bildireceğim dedi. Beni Mimarlar Odasından süreçle ilgili bir kere aradılar. Bildiğim kadarıyla anlattım. Ama sonuç ne oldu bilmiyorum.

MS: Anladığım kadarıyla gelişen sürece itiraz eden sadece Semra Hanım olmuş. Cem Bey sizin bu konuda ki değerlendirmeniz nedir?

CA: Biz profesyonel mimarlarız. Yarışmayı kazanmışız, amacımız sonuna kadar gidip, Anıtlar Kurulu'nu ikna edip işimizi yapmak. Bu binanın bir servis binası olduğu unutulmamalıdır. Konumu itibarıyla Meclisin güney-batı çaprazında duruyor. Meclise yakın A-blok yarışma gabarisinin altında, zemin+iki katlıdır. Yapı Meclisten güneybatı yönüne doğru, kademe kademe yükseliyor ve yoğunluk Dikmen Caddesi üzerinde. Dikmen caddesi üzerindeki batı cephesi belki ilk anda farklı yorumlanabilir ama karşısında Maliye Bakanlığının kulesi var. Çaprazında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı binası var.

O da aynı formda, kuzey güney yönünde uzanan bir bloktur. Ayrıca Dikmen Caddesi üzerinde bir yaya hareketi yok. Orada bir hız var, taşıt hızı. Dolayısıyla Dikmen Caddesi tarafında bu binanın 8 katlı olması kimse için umurunda olmamalı. Yapıya araçla Deniz Kuvvetleri Komutanlık binası yan yolundan yaklaşırsanız, Maliye Bakanlığı yapı blokları ile çok uyumlu olduğunu görürsünüz.

MS: Siz binanın Anıtlar Kurulunun verdiği kararlar şöyle bir nitelik geliştirdiğini söylediniz; “bu bir servis binası aslında”, Dikmen caddesi tarafından baktığımızda, bu binanın yüksekliği makul bir yükseklikte olduğunu iddia ettiniz. Dikmen Caddesinin bir hız yolu olduğunu ve bu cadde sürekliliğinde kentsel algıya göre nitelikler düşük olduğunu iddia ettiniz. Bunların hepsi tartışmaya açık yorumlamalar. Ben başka bir noktadan tekrar binanızı ele alacağım. Genel sekreterlik, bir hizmet binasıdır. Yarışmada ziyaretçi kabul binası tarihi Meclis binasında yer alan vekil çalışma ofislerine göre sizin tarafınızdan tasarlandı. Diğer bir deyişle Milletvekili çalışma odaları uzaktaydı. Şimdi bütün çalışma ofisler bu binanın içinde. Şuna geliyorum; bu bina Dikmen caddesi tarafında bir yoğunluğu karşılamak durumunda. Çünkü ziyaretçi kabul Dikmen Caddesi üzerinden servis alacak. Dolayısıyla dikmen Caddesi üzerinde bir yaya akışı olmak zorunda.

CA: Tam öyle değil. Ziyaretçiler Dikmen kapısından girip, ilk kontrolden sonra Ziyaretçi Kabul Binasına (A-blok) giriyorlar, ziyaretçi girişi kartı alıp binadan çıkıyorlar. Ziyaretçiler salı günleri büyük yoğunlukla grup toplantılarının olması sebebi ile Meclis Binasına gidiyor.

MS: Ziyaretçi kabul binası yarışma aşamasında da sonraki aşamalarda da oluşan niteliğine göre hala orada duruyor.

KÖ: Yarışma projesine göre 1 kat arttırıldı.

MS: Ama öncesinde Meclise hizmet vermesi gereken bina şimdi kendi içine hizmet veriyor.

CA: Giriş kabul binası nasıl tasarlandıysa öyle kaldı, bir değişiklik söz konusu değil. Bu yapıdan çıkar çıkmaz ya Meclis Binasına ya da Halkla İlişkiler Binalarına gidiyorsunuz.

MS: Burada irdelemeye çalıştığım şey şu. Dikmen caddesi sizin trafik akışını gerekçe göstererek, yüksekliğinde sıkıntı duymadığınız bina için kentsel bir akış barındırıyor. O akışın temelini oluşturanda ziyaretçiler kabul binasına dikmen caddesi tarafında gelecek.

KÖ: Meclis İlk proje sürecinin sonlarında Uygulama projesinden sonraki aşamaya geçmeyin, işi durdurun dediler. 6-7 ay sonrada Meclis sözleşmeyi feshetmeye karar verdi. O 6-7 aylık süreçte çalışmalar durmadı. Müellifler ve idare olarak sürekli tartışmalar yaşandı. Behruz Beyin mevcut bulunan halkla ilişkiler binasının yıkımı falan gündeme geldi. Meclis te her gelen yeni yönetim kendi doğrularını koymak istiyor. Bir ara biz vatandaş Meclis kampusunun içerisine almayalım. Yapılmış giriş kabul binasını

kütüphane olarak kullanalım, Girişlerin şuan girilen Dikmen kapısından değil de avludan yapılması gibi öneriler geldi. Bunların hepsi tartışıldı.

MS: Tüm bu sürecin sonunda, Anıtlar Kurulunun verdiği kararlar sonrasında, bütün gelen başkanların tasarımı kendi doğrularını ekleme çabaları sonunda oluşan binaşuan ki yaptığınız genel sekreterlik binası. Bu noktada başka bir soru sormak istiyorum. Genel sekreterlik binasını ülkemizin yönetildiği, Meclisin bulunduğu bir alanda konumlandı, sembolik değerleri olarak baktığımızdabinanızı nasıl değerlendiriyorsunuz? Binanın mimarlık ortamına katkısı, kentsel sürece katkısı, mevcut Meclis ile ilişkilerine getirdiği yeni yorumlar nedir? Bu soruyu sormaktaki temel amacım binanıza yönelik kendi eleştirel bakışımı yorumunuzu almaktır. Bana göre Dikmen Caddesi sürekliliğinde sizin olumlu bulduğunuzun aksine, bina büyük bir yoğunluk oluşturuyor ve kütesinden kaynaklı kente bir basıncı var. Bu oluşturduğunuz yüzeyden kaynaklanıyor. Yüzeyin oluşturduğu basınç olarak değerlendiriyorum bunu. Pencere oyuklarından, granit cephenin malzeme etkisine kadar bu noktada bir şey var bence. Siz her ne kadar bunu araçla gelip geçerken algılamıyorsunuz gibi düşünüseniz bile orada pekte olumlu olmayan bir etki söz konusu bence. Bu etkiyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

CA: Yapının dikmen caddesi üzerinden kente basınç yaptığını düşünmüyorum. A-blok la diğer bloklar arasında büyük bir boşluk var. Bu boşluk içerisinde koruma altına aldığımız çınar ağaçları altında avlu var. Bu avlu güneye doğru binanın altından geçerek diğer iki avluyla birleşiyor. Yapının servis binası olması sebebi ile çok yalın bir dili var. Batı cephesinde sadece 8m yüksekliğinde, 24m genişliğinde var olan kolonat, sembolik bir değer taşıyor.

MS: Anladım. Bu söylediklerinizden anladığım, “biz Meclis binası, ana bina tasarlamadık” diyorsunuz.

CA: Evet biz TBMM tasarlamadık. TBMM yerleşkesi içerisinde mimar elini tutmasını bilmeli. Senin beğenmediğin Dikmen Caddesi cephesinde, pencereler kapı büyüklüğünde ve oranları ile Meclis pencerelerine göndermede bulunuyor.

MS: Başlangıçta 2006 yılındaki genel sekreterlik, kütüphane ve arşiv binası yarışması ile şuan gördüğümüz yakında bitecek bina arasında gerçekten büyük farklılıklar var. Artık burada milletvekilleri çalışma ofisleri binası var. Programda farklılıklar var. Binanın büyüklüğünde ciddi farklılıklar var.

KÖ: Yarışma sürecindeki ofis kısmı, yani kütüphane ve arşiv kısmı hariç 45 bin metrekare. Şu andaysa bina 101 bin metrekare. Toplam yarışma 70 küsur bin metrekareydi. Şimdi ise 101 bin metrekarelik bir yapıdan bahsediyoruz. Benim kişisel değerlendirmelerimi söyleyeyim. Bu yapı Meclis ana binası ile aynı kareye pek girmiyor. Aynı anda iki binayı görmezsiniz.

MS: Ama bu mekanik olarak böyle. Zihnimizde her zaman kampusun bütününe yönelik bir imgelem yok mudur?

KÖ: Bir tek girdiği nokta var. (Proje üzerinden gösteriyor) dönüp bakmak gerekiyor. Ama bu hep böyle zihnimizde var. Bu sekiz katlı bina, bunların dili aynı değil. Bizim bina granit kaplı, ağır, Meclis binası daha naif. Mekânsal hareketleri var, doluluk boşlukları var. Bana bu yapının dili ile ilgili sorunun var mı dersen, evet daha alçak olabilirdi. Jüri olarak baksanız diye sordun, öyle baktığında şu bölge biraz fazla geliyor. O kısım daha alçak olabilirdi. (Yine projeden gösteriyorlar) bundan beş ay evveline kadar “parti grup toplantı salonlarını da bu yapının içerisine koyabilir miyiz?” diye bir öneri geldi. Bunu “artık yapacak yer yok” diyerek reddettik.

MS: İki sene önce olsa bunlar konulabilir miydi projeye?

KÖ: Yer altına gömmek dışında başka seçenek yok. Vazgeçildi. Şu blok olmasa şu blokta biraz daha aşağıda olsa olabilirdi. (Projeden gösteriyor yine ve anlatıyor.)

MS: Yarışmadan bugüne kadar geçen tüm bu süreci düşündüğünüzde mimar olarak sizlerin bu tasarımda direndiği, etik olarak karşı çıktığı veya katıldığı, genel olarak sizin idare ile gelişen ilişkilerde özellikle direnç gösterdiğiniz durumlar var mı?

Mimar olarak başlangıçtakiyle son arasındaki durum içerisinde sizin genel olarak durumunuz neydi?

CA: O kadar çok ki. Ben bunu çok söyledim, keşke bu yarışmayı kazanmasaydık. Yedi senede ömrümün yarısı gitti. O kadar çok problemle karıştık ki. Hep direnç gösterdik.

KÖ: Ben kendi adıma söyleyeyim. Benim çok fazla direnç gösterdiğim bir şey olmadı. Belki de yarışma projesinden sonra oluşan bu durumları pek de sahiplenemediğimden. Bu 6 senelik süreç içerisinde, mimar olarak bir şey yapıyorsanız, karşınızdaki idarenin ya da işvereninde sizinle birlikte hareket etmesi, tutarlı olmasını bekliyorsunuz. Bizi de rahatsız eden çok şey var. Devlette işler farklı yürüyor. Ama bir kişi gidiyor, tam her şey bitmiş, iş ihale aşamasına gelmiş, bir başkası geliyor bambaşka bir şey diyor.

MS: Anladığım kadarıyla idarenin binanın mimari nitelikleri ile ilgili hiçbir kaygısı yok. Onların bütün amacı projeden maksimumum yararı sağlamak. Sizde buna yönelik olarak elinizden geleni yaptınız.

KÖ: İdare de bu konuda çok fazla tutarlı davranmadı.

CA: Çünkü neden; 4. Meclis Başkanı ile çalışıyoruz.

KÖ: Dediğim gibi 5 ay öncede gelip “grup toplantı salonlarını bu yapının içine koyalım” denebiliyor. Dedikleri alanda fuayeleri ile birlikte 6-7 bin metrekarelik bir program. Sen tasarımınla direnebiliyorsun, onun dışında fazla direnemiyorsun. Burada mesele kimin ne konuda çalıştığı belli değil. Bazı mekanların dekorasyonunu yapan bir firma vardı. Onlar proje çalışması yaparken imalatlar yapılıyor, bitiyor. İşin sahibi Meclis, ama ihaleyi yapan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bunun dışında biz varız, dekorasyon firması var, müteahhit var, onların taşeronları var. Kimin ne kadar sorumlu olduğunu veya yetkili olduğunu ben bilmiyorum. Örneğin burada 6 tane örnek oda var. Örnek olarak yerinde yapılmış 6 tane oda var. Hala değişiklikler isteniyor. Karar süreçlerinde çok başlılık var. Sende müellif olarak varlığını sorguluyorsun. Meclisinde teknik kadrosu var bu arada. Onlar da proje üzerinde çalışıp şu malzemeyi kullanalım diyorlar. Bizde eğer bu projenin müellifi bizsek, bizim sözleşmemizde de malzeme seçimi konusunda görev ve yetkimiz varsa bu görevi bizim yapmamız gerektiğini söylüyoruz. Burada her hafta toplantılar yapılıyor ama müellif olarak ne biz ne de dekorasyonu yapan firma katılmıyor.

CA: Biz bütün ıslak hacim detaylarını çizdik. Her ayrıntı belirlendi, 30x60 cm ebatlarında seramik kullanıldı. Şantiyede Kaan ile birlikte rengini de seçtik. Ertesi gün genel sekreter yardımcısı gelmiş, bunlar olmaz demiş, gitmiş 25x80 cm seramik beğenmiş. Yüklenici firma değişikliği bize onaylatmak istedi, imzalamayız dedik. Yapı İşleri Genel Müdürlüğüne yazı ile durumu bildirdik. Bunun dışında hiçbir yaptırımımız yok. Az daha zorlasak sözleşmemizi feshedecektler. O durumdayız.

KÖ: Sonuçta biz mimarlar olarak bu işten para alıyoruz. Bizim görevimiz bu. İşler öyle bir noktaya geldi ki, bizim dışımızda çok fazla karışan

var. Projede yapılmış olan bazı detaylar burada uygulanmıyor.

MS: Bu galiba buraya özel bir sorun değil. Bütün idarelerle mimarlar arasında yaşanan sorun.

KÖ: Çoğu kamu projelerin de bu problem. Çünkü kamu çok başlı. Mimarlık ve tasarım konusunda herkesin bir fikri var. Giriş binası yapılırken bizim herhangi bir kontrollük görevimiz yoktu. İnşaata gezerken tuvaletlerde duvardaki seramikleri görünce herhalde bir seçim yapılacak zannettim; sorduğumda imalatın bittiğini projenin çok sade olduğunu “yavruağzı renkli seramiklerle sıcaklık katıldığını” söylediler. “Kim seçti bunları?” diye sorduğumuzda herkes birbirine baktı.

CA: Bu arada Mecliste herkes mimar. Ağzı olan mimar. Evinde boya badana yapan kendisini mimar sanıyor.

KÖ: Olay şu noktaya geldi, bu binanın bir şekilde bitmesi gerekiyor. Türkiye’de artık çok çabuk bitirilen şey iyidir mantığı geçerli olmaya başladığı için. Nitelikten öte süreden bahsediyoruz. Binanın bitmesinin Ağustos’a kadar süresi var. Şu anda yılbaşına bitirmek için uğraşıyorlar. Dolayısıyla bazı kararları çok çabuk alarak, bir miktar bizi de dışarıda tutarak,

MS: Sonuç olarak süreçle ilgili, özellikle mimarlık ortamının bilmesini istediğiniz, sizce kritik veya önemli bulduğunuz şeyler var mı?

CA: Ben şunu söyleyebilirim; mimarlık inşa etme sanatıdır. Bizim gibi profesyonel insanlar her türlü olumsuz koşullarda binasını tamamlamalı ve eserini ortaya çıkarmalıdır. Hiç mi fedakârlık yapmadık? Hiç mi taviz vermedik? Tabi ki verdik. Sadece bizim değil bütün mimarların sorunu bu. Maalesef kamu da yetişmiş, egosunu yenmiş personel yok.

KÖ: Kamuya iş yapmak hakikaten zor. Hele üst düzeyde olan kurumlarda çok fazla karışan insan oluyor. Burası siyasetin merkezi olan bir yer. Bu inşaat başladığı zaman bile 6-7 aylık bir süreçte durdu. Çünkü bütün herkesin gözü burada. Mahkeme süreçleri bile yaşandı. Yargıtay’da devam eden davalar var. Ama Cem Bey’in söylediği ana nokta şu ki; kamuda herkes bu işi bildiğini düşünüyor. Bu binadan hoşnut olmayan Meclis çalışanları var. Sanki bu yapının büyüklüğünü ilk defa görüyorlarmış gibi davranılıyor. Mimarı suçluyorlar. İyi bir yapı ortaya çıktığında iş hemen sahipleniliyor, kötü bir şey ortaya çıktığında ise süreçler göz ardı edilerek mimar böyle yaptı oluyor. Bu Ankara’da Eskişehir yolundaki demir kafeste bile oldu. Çıktılar mimar öyle yapmış dediler.

CA: Sayıştay Binasının arşivleri yandı, rahmetli Bülent Ecevit çıktı “mimar yüzünden oldu” dedi.

KÖ: Bu ortamda “ortaya çıkan ürün sizi tatmin ediyor mu?” diye sorarsanız, daha iyi olabilirdi. “Bu projenin yarışma projesiyle ilgisi var mı?” dersin yok şu anda. Programatik olarak da yok. Yapısal olarak da yok. Ama Türkiye’deki çoğu yarışmaların sonu böyle oluyor. Yarışmalar artık proje seçmek değil müellif belirlemeye dönüştü. Artık yeni ihaleler de yarışma gibi olmaya başladı. Artık fiyatların yanında projeler veriliyor. Bugün idarelere neden yarışma yapmıyorsunuz diye sorduğumuzda, yarışma projelerine çok müdahale edemediklerinden dolayı olduğunu söylüyorlar.

CA: Binanın iç mekanları ile ilgili hiçbir şey sormadınız. Yapının içini tıkkış tıkkış oda doldurduğumuzu zannetmeyin. Yapabildiğimiz kadar keyifli mekanlar tasarlamaya çalıştık. Kuzey yönündeki giriş kapısında, güney doğru uzanan oldukça keyifli bir iç sokağımız var. Meclis ana binasını, başkanlık binasına bağlayan köprülere benzer, atıfta bulunduğumuz, avlulara bakan geçit mekanlarımız var.

MS: Haklısınız, binanın elde edilme sürecini ve kentsel niteliklerini tartıştığımız için içine ait nitelikleri çok tartışmadık.

CA: Sekiz katlı, batı yönüne karşı tavır almış duvarı görüp de projeyi değerlendirmeyi doğru bulmuyorum. Diğer cephelerini kimse bilmiyor, içini kimse bilmiyor, avluda kimse gezinmedi, üç katlı kapalı otoparkına araba park etmediniz. Binayı batıya karşı kapatarak bir duvar etkisi ve daha sonra duvar arkasında birbirine bağlanan ikisi kapalı, biri batı yönüne açılan üç avlu ve avluların doğusunda bir iç sokak planladık. Ayrıca enerji verimliliği açısından çok verimli bir yapıdır. Bunlar çok önemli şeyler.

MS: Bizimle bu süreci paylaştığınız ve zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim.

Semra Uygur, Özcan Uygur, Murat Sönmez

TBMM Yerleşkesini, Genel Sekreterlik Binasını ve Milletvekili Çalışma Ofisleri Binasını Tartışıyor

Bizim işimiz profesyoneldir ama bizim kamu sorumluluğumuz var ve profesyonelliğimizin önünde gelmelidir. Hele böyle bir alanda.

Türkiye’de tek olan bir alanda iş yapıyorsanız bu sorumluluklarla yapmak zorundasınız.

Semra Uygur

Murat Sönmez: Öncelikle benimle görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Sizlerinde bildiği gibi bu görüşme TBMM yerleşkesi ve burada gerçekleşen yarışma ve binalar üzerine olacak. Biz TSMD dergisinin gelecek sayısında TBMM yerleşkesini, bu alanın yarışmalar geçmişini ve şimdiki durumunu irdelemeyi istedik. Çünkü bu alan Ankara için ve ülke için önemli. Kampus alanında yarışmalarla başlayan ve gelişen süreç bugünlerde Milletvekili Çalışma Ofisleri olarak işlevlendirilen bir bina ile bir anlamda son buluyor. Bu süreci anlamayı ve irdelemeyi amaçlıyoruz. Bu nedenle, derginin dosya konusunun içeriğinin oluşturulması sürecinde Cem Açıklol ve Kaan Özerle de görüşerek, 2006 yılında “TBMM Genel Sekreterlik Kütüphane ve Arşiv Binası” olarak yarışmaya çıkan ve kazandıkları bu yarışmanın sonrasında, bugüne kadar ne yaşadıklarını, varsa sorunları ve TBMM alanını, binalarını nasıl gördüklerini anlamayı istedik. Çünkü 1996 ve sonrasında 2006 yılında açılan yarışmalar ve orada yaşananlar Meclis Kampusunun şimdisini şekillendirdi.

Yarışmaları ve içeriklerini düşündüğümüzde milletvekili çalışma ofisleri sizlerin kazandığınız bir yarışmaydı. Cem Açıklol ve Kaan Özerle ise Genel sekreterlik binasını kazanmışlardı. Biz bu noktada 1996’da Milletvekili çalışma ofislerine ait yarışmayı kazanmış ve binası çeşitli nedenlerle uygulanmamış sizlerin söyleyecek sözlerinin olduğuna inanıyoruz. Öncelikle bu sürecini nasıl görüyorsunuz?

Semra Uygur: TBMM Milletvekili Çalışma Binası 1996 yılında yarışmaya çıktı. O dönemde Genel Kurul salonunun inşaatı devam etmekteydi. Gönül Tankut’un jüri başkanlığında Mustafa Aslaner, Yıldırım Yavuz, Affan Yatman ve Oral Vural asli jüri üyeleri, Sait Kozacıoğlu ve Murat Uluğ da yedek jüri üyeleri idi. Jüri, Milletvekili Çalışma Binası için Meclis Yerleşkesi içindeki Güvenlik Caddesine paralel, Egemenlik Parkının devamında tabur binasını kapsayan ve lojmanlara doğru giden halkla ilişkiler binasına paralel olan ince uzun arsayı belirliyor. Bu yerin seçilmesindeki ana amacı yarışma şartnamesinden “Yarışmanın Konusu ve Amacı” bölümünden alıntı yaptıktan sonra belirtmek doğru olacaktır.

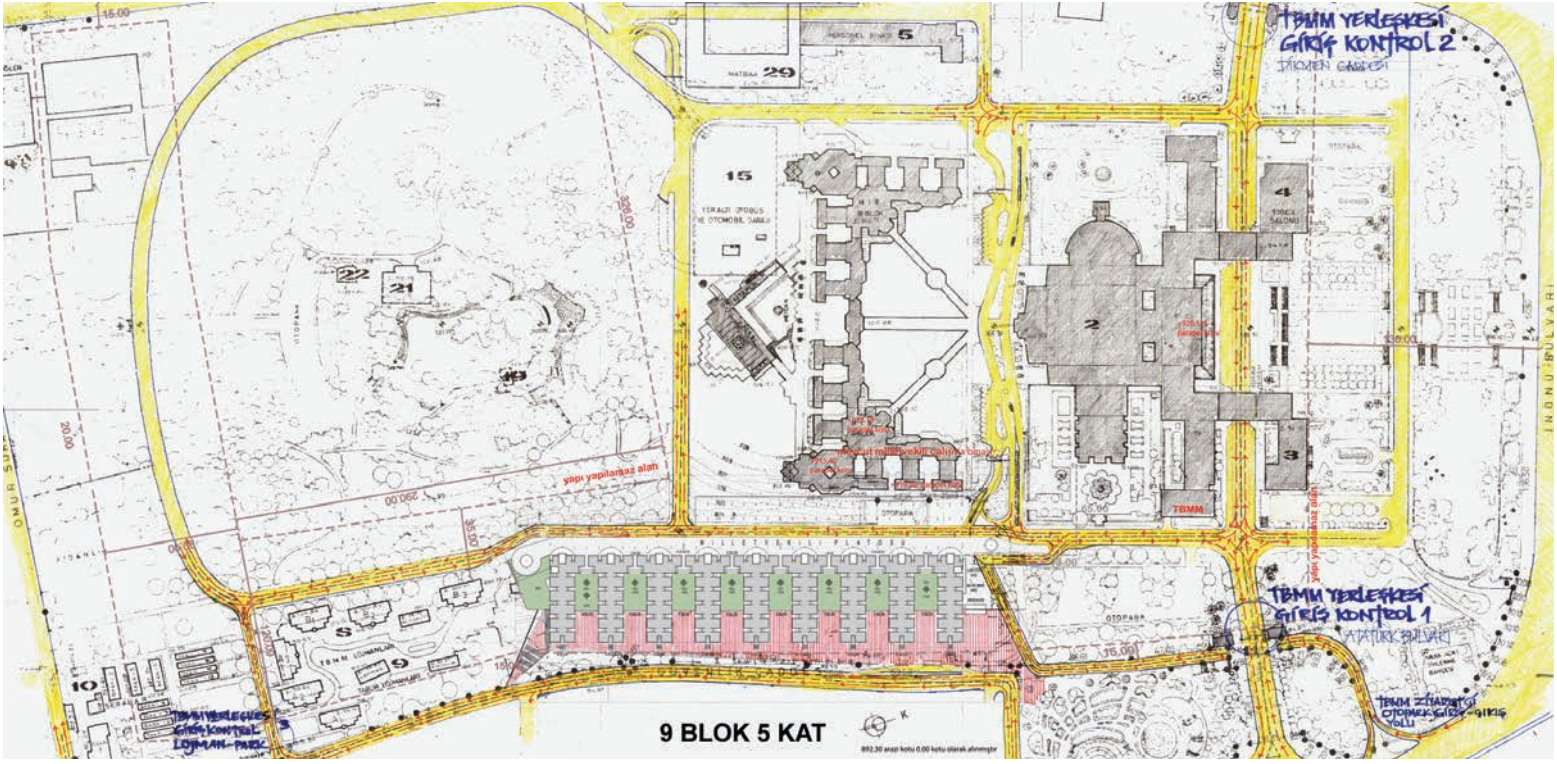
“Türk toplumunun devingen yapısı, siyasal otoritenin merkezi karakteri ve artan milletvekili sayısı nedeni ile T.B.M.M.’nin bugünkü yerleşkesi, yoğun ziyaretçi (dinleyici, seçmen, iş takipçisi, protokol, vs) trafiği ile karşı karşıyadır. Günlük dolaşım ortalama 6000 kişiye ulaşmaktadır. T.B.M.M. Genel Kurul Salonu ve Halkla İlişkiler Binalarının yeterince ayrılmamış yapısı nedeniyle bu dolaşım Genel Kurul Çalışmalarını zorlaştırmakta olduğu gibi, ayrıca güvenlik ve denetim sorunları da yaratmaktadır.

Bu sorunları çözebilmek, yoğun dolaşım karmaşasını milletvekili, protokole mensup kişiler, ziyaretçi ve seçmen ayırımlarını yaparak yalınlaştırmak ve aynı zamanda milletvekillerinin çağdaş iletişim, güvenlik ve teknolojik olanaklardan tam anlamıyla yararlanabilmelerini sağlamak amacıyla yeni bir T.B.M.M. Milletvekili Çalışma Binası yapımına gerek duyulmuştur. Bu yeni yapı, demokratik yönetimin en üst düzeyinde, halkı temsil eden seçilmiş kişilerin kullanacağı ve seçmenlerini T.B.M.M. yerleşkesi iç trafiğine sokmadan, doğrudan dışarıdan kabul edip, sorunlarına yanıt arayacakları bir yapı olacaktır.”

Şartnamenin yukarıda alıntı yapılan bölümü sindirilerek yorumlanınca jürinin bu alanı hem Milli Egemenlik Parkına yakınlığı hem de kot farkı nedeniyle seçtiğini anlamak zor değil.

MS: Bu açılımlar bağlamında sizin tasarımınız nasıl gelişti?

SU: Bizim yaptığımız tasarım jürinin ifade ettiği sorunlara çözüm getirirken aynı zamanda da halkın içinde bir Meclis binası düşüncesini, vatandaşın Meclisine dokunabilme hissiyatını karşılamaya yönelikti. Bir şartnameyi anlamak ve yorumlamak aslında yorumlayanın dünya görüşü ve ideolojisi ile birebir ilişkilidir.

Buyarışma Meclis yerleşkesinin yapısal sorunlarını ve milletvekillerine rahat çalışma olanağı sağlamak için açılmış bir yarışma idi. **Mimarın görevi öncelikle bir işin yapılma amacını yerine getirmekle başlar ve onu mimari yapabilmekle devam eder**, eğer başardı ise de o yapı vazgeçilmez olarak yaşamını sürdürebilme özgürlüğüne kavuşur.

Bu bakış çerçevesinde oluşturduğumuz tasarım üç ana bölümden oluşuyor. Birincisi ziyaretçi giriş holü ve giriş holünde bulunması istenen mekanlar, ikincisi milletvekilleri ile görüşmek için randevu alan ziyaretçilerin bekleme holü, bu alanda bulunan yemek ve toplantı salonları, üçüncüsü ise milletvekili ofisleri. Yeri belirlerken seçilen eğimli alan işte bu programı yorumlamakta ana unsur olmuştu. Giriş ve bekleme alt kotlarda, milletvekili çalışma ofisleri ise Meclis yerleşkesi kotundan başlayarak üst katlara doğru devam eder. *Bakınız yarışma maketi*

MS: Aslında önerdiğiniz bu tasarımda bir çeşit eşik fikrini gündeme getiriyorsunuz demek yanlış olmayacaktır. Bu eşiğin belli sınırlar içerisinde kentlilerin veya bu ülkede yaşayan herhangi birinin TBMM'ye kısıtlama veya denetim olmadan erişebilmesine olanak sağlayabilecek nitelikleri var. Bu alanda kentliye her tür olanak verilmiş. Dolayısıyla kamusal alanın bir yorumu söz konusu. Burayı eğer isterlerse vekiller

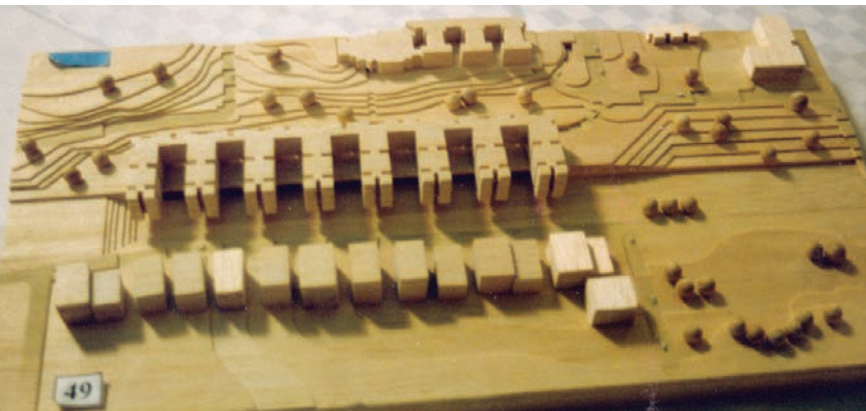
de kullanıyor ve seçmenleri ile burada görüşebiliyorlar. Fakat bu alanda kentsel bir kullanım olmasına rağmen vekillerin çalışma odalarına erişim son derece sınırlı ve denetimle sağlanıyor sanırım. Ancak bir geçiş kartı ile vekil odalarına ulaşılabilir. Dolayısıyla vekiller ve kentli arasında yapılmış bir mekansal organizasyondan aralıktan / eşikten söz etmek mümkün. TBMM için bir çeşit kapı da denebilir bu tasarıma.

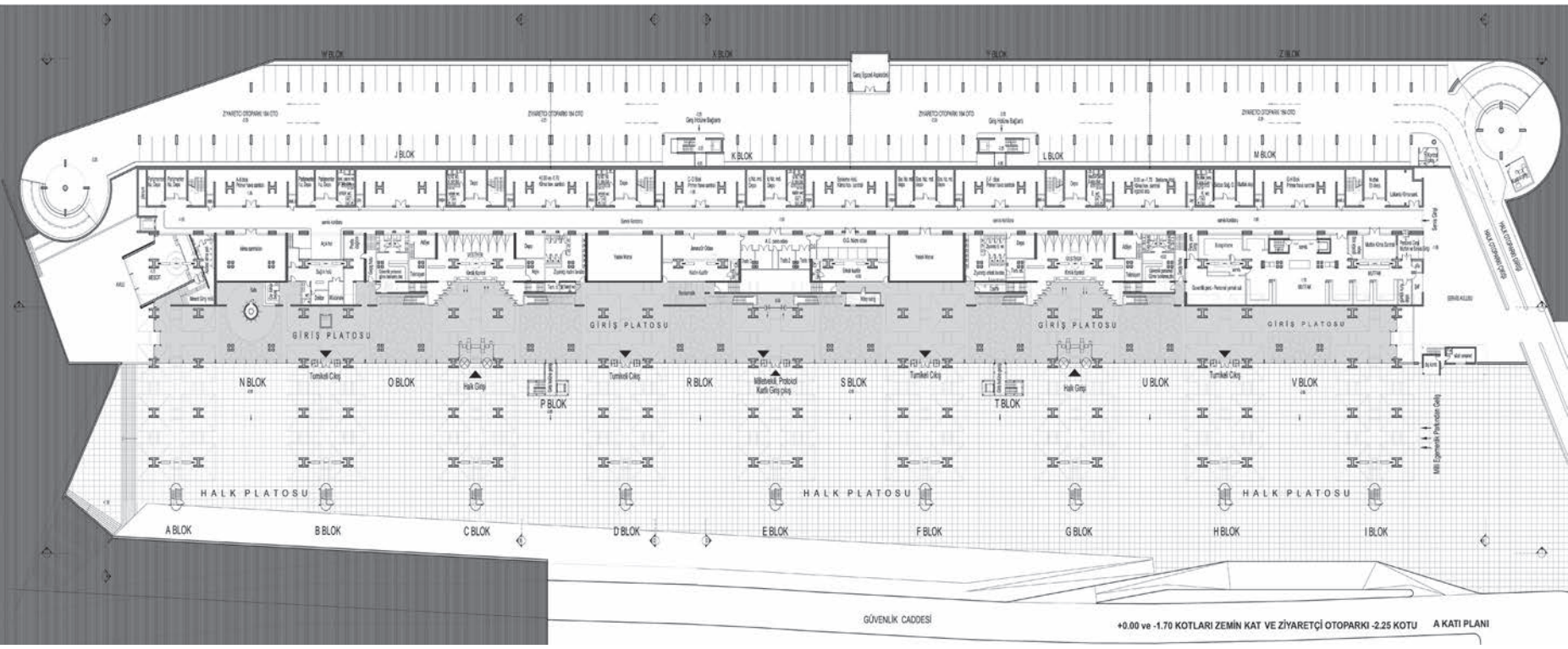
SE: Eşik yapı tanımı çok doğru bir benzetme gerçekten de. Aslında jürinin yarışmacılara sunduğu mimari programı okuyup, istenene vakıf olduktan sonra biz jürinin Meclis yerleşkesi ile güvenlik caddesi arasında var olan 10 metre kot farkının yarışmacılar tarafından doğru biçimde kullanılmasına odaklandığını hissettik. Biz burada vatandaşın kentin bir parçası olarak kullanabileceği alanları, üst kotlar da yani Meclis yerleşkesi kotu ve üstünde de milletvekili çalışma ofislerini konumlandırarak sorunu çözebileceğimiz düşüncesi ile tasarım yaptık. Bu bizim arsa ve program yorumumuz oldu.

MS: Ana Meclis binası ile ilişki nasıl biçimledi?

SU: Şartnamede Meclis kotu ile ilgili bir kısıtlama olmamasına rağmen biz Meclis ana bina yüksekliğini aştık. Güvenlik Caddesi ile Meclis yerleşkesi arasındaki kot farkında, kentsel kullanımı tasarlayarak iki farklı kullanımı birbirinden net bir biçimde ayırabilmeyi denedik ve sanırım bunu başardık. Sonuçta da seninde tanımladığın gibi Güvenlik Caddesi sürekliliğinde bir eşik yapı tasarlandı. Bizim tasarımımız tam da bu prensipler üzerine gelişti. Bu yarışma 1996'da yapıldı ve sonuçlandı. Jüri bizim yaklaşımımız ve mekansal çözümlemelerimizi birinciliğe layık gördü. Biz 1998'de uygulama projelerini tamamladık ve idareye sunduk. İhale dosyası dekorasyon, altyapı, çevre düzeni her şey vardı projelerin içinde. Uygulama projesi süreci Sayın Mustafa Kalemli'nin Meclis Başkanlığı döneminde başladı, Sayın Hikmet Çetin döneminde tamamlandı.

MS: Peki ne oldu da bugün sizin binanızı göremiyoruz? Süreç nasıl gelişti ve bina neden uygulanmadı?

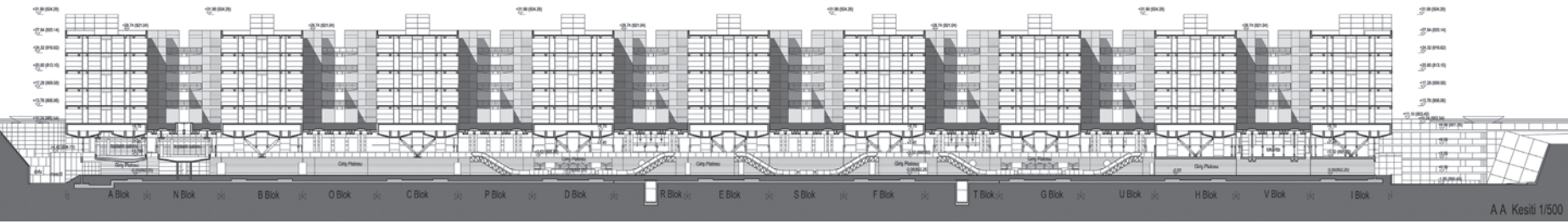
SU: TBMM idaresi 1/100 proje üzerinden inşaat ihalesini gerçekleştirmek istiyordu. Bununla ilgili hazırlıklarda başlamak üzereyken Genel Kurul Salonu'nun inşaatındaki yolsuzluk konusu basına yansıdı. Bu durum ortaya çıkınca Meclis Başkanlığı bu sansasyona alet olmasını istemediğinden 1/100 üzerinden ihaleye çıkmayı durdurdu. Gelişen süreçte Meclis Başkanlığı değişimleri oldu. İdareden bize işi yapmaya yönelik herhangi bir istek gelmedi. 2004 yılında Sayın Bülent Arınç'ın Meclis Başkanı olduğu dönemde bizi projemizi ve süreci anlatmak üzere davet ettiler. Biz Meclis Başkanı'na gittik, Meclis yetkililerinin de olduğu, Meclis'in yapısal sorunlarını anlattıkları, bizimde projemizi anlattığımız bir toplantı yapıldı. Bülent Bey projeyi çok iyi anlamıştı. Tasarımımızın özünü oluşturan kentsel, vatandaşa ve vekile yönelik değerleri önemli bulmuştu. Bu görüşmeden sonra gelişen süreçte bizden tasarımın içine grup toplantı salonlarını eklememizi ve milletvekili otoparkını büyütmemizi istediler. TBMM kampusu içindeki lojmanların kaldırılması ile oluşturulacak alanda, Milletvekili Çalışma Binası projesinin güneyinde grup toplantı odalarının tasarlandığı ve otoparkın büyütüldüğü bir çalışma yaptık ve sunduk. Sonra milletvekili odalarında tuvaletler gündeme geldi. Bülent Bey bizi Meclis'teki bütün mimar, mühendis milletvekillerinin katıldığı bir sunuşa daha çağırdılar. Biz orada da bir sunuş yaptık. O toplantıda da tuvalet gündeme geldi. Bize de her vekil odasında tuvalet ve lavabo konulması için tasarımın yeniden ele alınması fikri doğru geldi. Çünkü hem ziyaretçinin hem de milletvekilinin ortak kullanacağı bir tuvalet sisteminin uygun olmayacağı açıktı. Tasarım kurgumuzda çalışma birimlerinin grup grup olması böylesi bir durumu çözmeyi kolaylaştırdı. O arada birçok görüşmeler yapıldı. O dönemde hükümet ile asker arasındaki ilişkilerden kaynaklı olarak bizim tasarımımızın konumlanacağı alandaki taburun bu bölgeden başka bir yere taşınması konusu bir endişe kaynağıydı. Bize ifade edilen ya da hissettığımız askerin bu aşamada oradan çıkartılmasının sorun olduğuydu.

Özcan Uygur: Hatta şöyle konuşmalar oldu. Askerin TBMM alanı içinde eğitim yaptığı, eğitim yaparken sabahları şehrin göbeğinde doğal olarak marşlar söylediği. Bu durumun hoş bir görüntü oluşturmadığı. Asker yine kalsın ama eğitim yapılmasın, askere Meclis alanındaki parkın içinde bir yer verilsin orada konuşlansın, eğitimini dışarıda yapsın gibi bir formül üzerinde konuşuldu.

SU: Bülent Arınç ikinci defa Meclis Başkanı seçildi. Bu arada "Kütüphane, Genel Sekreterlik yarışması" da çıktı. Bizim "Milletvekili Çalışma Binası" ile ilgili o dönemde bir gelişme olmadı. Fakat tekrar söylemek isterim Bülent Arınç bizim projemizi, genel yaklaşımımızı çok iyi anlamış ve benimsemişti. Sonra Meclis Başkanlığı değişimi oldu ve Köksal Toptan geldi. Biz Köksal Toptan'a projeyi anlatmak için jüri üyelerinden merhum Affan Yatman ile gittik. Projeyi anlattık. O zaman Genel Sekreter yardımcılara da anlattık. Zaten biliyorlardı. Ama o arada Meclis'in teknik kadrosu değişmişti. 2007-2008 yılıydı. Bu arada teknik kadrolara gelen yeni kişilerle görüşmelerimiz oldu. O arada yönetmelikler değişti. Deprem, yangın yönetmeliği gibi. Mevcut projenin yürürlüğe giren yeni yönetmelikler çerçevesinde değerlendirilmesini istediler. Bu çalışmayı da yaptık ve bazı revizyonlar yapılması gerektiğini de raporlar ile anlattık.

ÖU: Değişen teknik kadrolara, Milletvekili Çalışma Binası yarışmasının yapıldığı, uygulama projelerinin ve şartnamelerinin hazır olduğu, her şeyin arşivde bulunduğu konusunda zaman zaman bilgilendirmelerimiz oluyordu.

SU: Aralık 1998 tarihinde proje tesliminden sonra yapılan tüm çalışmalar Meclis çalışanlarının sözlü istekleriyle yapıldı. Bu çalışmalara ilişkin yazılı bir evrakımız yok maalesef. 2009 yılında bir hareketlenme oldu. Dendi ki bu projeyi Kurula sunalım. Daha önceden de belirttiğim gibi bizim yarışma şartnamesinde Meclis kotu ile ilgili bir not ya da kısıtlama yoktu. Ancak biz buna bir tasarım kararı veya duyarlılığı olarak dikkat etmiştik. Milletvekili çalışma ofislerinde kat yükseklikleri 306 cm idi ve toplam bina yüksekliği Meclis ana bina kotunu geçmiyordu.

Meclis ana bina en üst kotu 923.18' dir. Bizim en üst kotumuz 921.80, asansör makine daireleri üstü ise 925.04 idi. Sekiz blok olan tasarımı Meclis gabarisini asansör-makine dairelerinin de artık yapılmadan çözümlendiğini düşünürsek Meclis üst kotundan 1.38 m daha aşağıda idi. Projenin Kurula verilmesinin istendiği süreçte milletvekili çalışma ofislerinin kat yüksekliğinin de artırılmasını talep ettiler. Kat yükseklikleri arttırılmış olarak düzenlenen projeyi Kurula sunduk. Sunulan projede üst kot asansör daireleri hariç 924.56 metreydi. Yani ana bina kotunu 1.38 m geçiyordu. Kuruldan gelen yanıtı da görüleceği gibi bizim sorumluluğumuzu ve yetkimizi aşan çalışmalar istiyorlar. Bkz. *T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20.02.2009 tarih, 3953 sayılı kararı*. Biz emsal hesaplarını yaptık. Gabariyi geçen 1.38 metre nedeniyle tasarımı sekiz bloktan dokuz bloğa çıkarttık ve 5 kata indirdik. Bu durumda en yüksek kot 921.04 metre oldu, yani yapı yüksekliği Meclis kotundan 2.14 metre daha alt kote inmiş oldu. Milletvekili Çalışma binası giriş çıkışlarını daha büyük ölçekli paftada anlatan çizimler ile birlikte değiştirilmiş ve yenilenmiş tasarımı Meclise teslim ettik, Kurula sunulup sunulmadığını bilmiyoruz. Biliyorsunuz bizim tasarımı Kurula doğrudan sunma yetkimiz yok. Sonra da ilişkimiz kesildi. Mehmet Ali Şahin Bey Meclis Başkanı oldu. Ben oraya yeni gelen Genel Sekreterlik yetkilisini aradım ve projeyi anlatmak istediğimizi ifade ettim. Fakat ilginç bir geri dönüş oldu, genel sekreter "konudan haberdar olduklarını ve ayrıca bir bilgilendirmeye gerek olmadığını" bize söyledi. Biz de bir daha aramadık, hiçbir görüşmemiz olmadı.

MS: Önemli bir konuyu açtınız. Koruma Kurulunun sizin projenizi kentsel nitelikleri bakımından değerlendirerek kentsel açıdan yeterli veya yetersiz bulmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

SU: Kurulun bizim projemizi hangi düşünce ile ve ne niyetle bakarak değerlendirdiğini anlamak ne yazık ki pek mümkün değil. Burada geçmişe giderek Anıtlar Yüksek Kurulunun bir kararını sizinle paylaşmak isterim. Meclis'e yönelik Anıtlar Yüksek Kurulunun 1978'de aldığı önemli bir karar var. "*Kültür Bakanlığı Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığının 14.07.1978 tarih A-1258 sayılı*" kararı Kültür Bakanlığı Eski Eserler Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı'nın aldığı bu kararın çok büyük anlamı ve önemi var. Bu kararın altında imzası olan insanlara bir bakın, o kadar önemli ve değerli insanlar ki bunlar. İmzalarını koydukları kararlar, kentsel ve binaya yönelik nitelikleri tanımlamışlar. Meclis ana binanın önemini son derece net biçimde vurgulamışlar. Bölge Kurulları Yüksek Kurulun kararlarına uymak zorundadırlar. Buna rağmen Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Anıtlar Yüksek Kurulunun kararına uymayarak yasadışı işlemi gerçekleştirmiştir ve bu karar yok hükmündedir. Bugünlerde Dikmen Caddesi tarafında yapılmakta olan binaya izin veren Bölge Kurulunun, Yüksek Kurulun

kararına aykırı olarak izin verdiği binanın yapısal nitelikleri ortada. Meclis binasını 3 kat geçen, Meclis'in halkla kentle ilişkisini koparan bir binadan söz ediyorum. Böylesi bir binaya izin vererek vatandaşla/kente ve Meclis'e saygısızlık ediliyor.

ÖU: Milletvekili çalışma binası ile ilgili diğer önemli bir konu; kentin ortasına odaklanan ve ziyaretçilerin otolarını park edecekleri yerin sağlanması. Yarışma ihtiyaç programında istenen milletvekili kapalı otoparkı sayısı projede 250 adettir ve mevcut kapalı otoparkla ilişkilendirilerek çözülmüştür. Daha sonra yapılan çalışmada idarenin isteği üzerine Milletvekili kapalı otoparkı 500 oto kapasitesine yükseltildi. Milletvekili kapalı otoparkı giriş çıkışı Meclis yerleşkesi

KÜLTÜR BAKANLIĞI
GAYRİMENKUL ESİKİ ESERLER ve ANITLAR
YÜKSEK KURULU BAŞKANLIĞI

K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi : 295-14.7.1978
Karar No. ve Tarihi : A-1258.14.7.1978

Toplantı yeri : 1 n o

T.B.M.M. Başkanlığının 11.7.1978 gün ve 437 sayılı yazısı ve eki üç proje eskizi incelendi.

Yapılan müzakere sonunda;

Bütün ile inşa edilmiş ve bitmiş bir bina olan T.B.M.M. Binasına yapılacak ilavelerin bu binaya ek olarak yapılmayıp, orkadan geçen yolun karşı tarafında düşünülmesinin, eski eserin korunması bakımından da uygun olduğuna, bu yapıların yerüstündeki kısımlarının B.M.M. Binasına 50 m. den fazla yaklaşmaması, B.M.M. Binasından da yüksek olmaması, bu kısımdaki bahçeyi (parkı) büyük ölçüde ıssal etmek ve onunla organik bağlantılı olacak şekilde planlarak koşullarıyla yapılmasına ve bu şartlarla yapılacak tam bir avan projenin Kurulumuzdan geçirildikten sonra uygulanmasında eski eser açısından sakınca olmadıkına karar verildi.

Ash Gübeldir

Prof. Orhan ALSAĞ **H. Kemali SÖYLEMEZÖĞLU**

BAŞKAN BAŞKANVEKİLİ

MEMUR KATAN
Arkeolog

Üye Aksozan (Feridun)	Üye Aktepe (Münir)	Üye Akurgal (Ekrem)	Üye (Alkım) (Bahadır)	Üye Alsağ (Orhan)
Bulunmadı				
Üye Eldem (Sedad H.)	Üye Eyice (Semavi)	Üye Kırnoğlu (Fahrettin)	Üye Kuban (Doğan)	Üye Kuran (Aptullah)
Bulunmadı				
Üye Bilir (Remin)	Üye Ögel (Semra)	Üye Söylemezöğlu (H. Kemal)	Üye Tayla (Hüseyin)	Üye
Üye Kültür Müsteşarı Serafettin Turan	Üye Vakıflar Genel Müdürü	Üye Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü	Üye Turizm Genel Müdürü	Üye Planlama ve İmar Genel Müdürü Orhan Eronat
Bulunmadı				Bulunmadı
Üye İstanbul Vakıflar Baş Müdürü Tandoğan (Rifat)	Bulunmadı			

20.7.1978: NA 10

içindendir. Biz uygulama projelerini hazırlarken ziyaretçiler için ayrıca 250 kapasiteli kapalı otopark daha oluşturduk. Daha sonra yapılan çalışmada ziyaretçi kapalı otoparkı da 500 oto kapasitesine yükseltildi. Ziyaretçi otopark giriş-çıkışı Meclis yerleşkesi dışından ve Atatürk Bulvarına yapılan doğrudan bağlantı yolu ile gerçekleştirildi. Meclis yerleşkesine Atatürk Bulvarından girilen yolun altında bir taş köprü vardır, önceleri Güvenlik Caddesi'ne Atatürk Bulvarı'ndan bu köprü'nün altından geçilerek ulaşıldı. Bu yolun Atatürk Bulvarı'na bağlandığı bölgede de eskiden Halkevi vardı. Şu anda Egemenlik parkı içinde kalan bu yolu biz aktif hale getirerek TBMM'ye gelen ziyaretçi araçlarının Atatürk Bulvarından doğrudan halk otoparkına giriş çıkışını sağlamış olduk. Dolayısıyla Güvenlik Caddesine oto trafiği yükü getirilmedi (Göstererek anlatıyorlar). Yayalar ise Egemenlik Parkından ve Güvenlik Caddesinden gelip önce bir meydana (Halk Platosuna) oradanda ana hola ulaşıyorlar (MS: ana hol eşik alan diye nitelendirdiğimiz, güvenlik caddesinden ulaşılan eşik alanıdır). Yani yapı Güvenlik Caddesi'ne araç trafik yükü getirmeyecektir.

M.S: Dolayısıyla bu yaklaşımınız, Güvenlik Caddesi'nin büyük bir yoğunluk altında kalacağı türden kentsel endişeleri de ortadan kaldırmış oluyor.

ÖU: Evet, aynen dediğiniz gibi. Güvenlik Caddesi'nden sadece yayalar gelecektir. Biz, Meclis yerleşke alanının bir bölümünü alıp açık ve kapalı mekanları ile halka açık bir kentsel tasarım yaptık. Açık mekan; üzeri yarı örtülü halk platosudur, meydandır, Güvenlik Caddesine paralel bir vadi gibi uzanır, Egemenlik Parkının devamıdır. Kapalı mekan ise yine halka açık Giriş Platosu/atriumdur, halkın vekili ile buluşmasına aracılık eden terminaldir. Ve daha öncede konuşulduğu gibi bu açık ve kapalı alanlar bütünüyle halka açık kentin bir parçasıdır. (Vaziyet planından gösteriyorlar ve anlatıyorlar).

MS: Sizlerin tasarımının hem kentle hem Meclis'in kampusundaki topografya ile hem de ana Meclis binası ile doğrudan ilişkili olduğunu anlıyorum, ya da bu verileri fazlasıyla dikkate aldığınızı. Bu alan ülkenin kalbi, Cumhuriyet Türkiye'sinin birçok anısıyla yüklü. Siz bu alanı kentliye açacak bir tasarım şekillendirmişsiniz. Böylesi bir yaklaşımın sonuçları gerçekten çok iyi olabilir. Ama bu durumu artık analiz etmemiz, binanız gerçekleşmediği için ne yazık ki imkansız. Biraz bu durumu tartışmak istiyorum. Sizin vekil çalışma binanız ve şimdiki bina arasında kente ve kentliye yönelik değer farklılaşmalarını yorumlayabilir misiniz?

SU: Ben milletvekillerinin bizim binamızdan ve onun niteliklerinden haberdar olduklarında şu an Genel sekreterlik binası bağlamında konumlandırılan çalışma odalarını başka bir amaç için kullanıp, gerçek derde deva bir yapıyı gündeme getireceklerini umuyorum. Ama asıl umudum ise, adı bile gerçek işlevini anlatmayan Dikmen Caddesi tarafında yapılan adete kale duvarı gibi Meclis'i, kentten halktan koparan bu yapıyı ortadan kaldırmaları.

ÖU: Ben öyle bir şey olacağını sanmıyorum. Bizim toplum olarak hafızamız zayıf. O yapının öncelikle yukarıda bahsettiğim anlamda vekil çalışma odalarına yönelik işlevi yerine getiremeyeceğini ve yakınmaların devam edeceğini düşünüyorum. Bu yarışma çıkarken TBMM yerleşkesine günde 6.000 ziyaretçi geldiği yarışma şartnamesinde yazıyor, şimdi bu sayının çok arttığını sanıyorum. Milletvekillerinin kendi odaları dışında Milletvekilleri ile ziyaretçileri buluşturacak ortak mekanlar olmadığı sürece bu ihtiyacın karşılanması imkansız. Bizi projemizi yaparken Meclis idaresinden durumu gözlememiz için birçok defa Meclis lokantasına götürdüler. İdarenin de belirttiği gibi ziyaretçilerin Meclis çalışmalarını nasıl engellediğini gözlemledik. Ziyaretçiler vekili ile görüşmek, konuşmak ve yemek yemek istiyor. Bu nedenle Milletvekillerinin ziyaretçilerle yemek yiyebilecekleri lokanta, toplantı yapabilecekleri salonlar istenmişti ve bizim projemizde bu işlevler bulunuyor. Bir de Meclis Genel Kurul toplantısı aralarında milletvekilleri kulis yapacakları zaman vatandaş da kulislere giriyor. İdare bunu da önemsiyordu. Vekil ile halk belirli zamanlarda buluşup görüşmeli buna olanak tanınmalı ama Genel Kurul ve çalışma döneminde Milletvekillerine çalışma ortamı sağlanmalı.

SU: Halkla ilişkiler ve ziyaretçi giriş binası eski yerinde yapıldı. Eskiden de şimdi de sistem aynı. Güvenlikten geçtikten sonra sen Meclis'in içinde her yere ulaşabilirsin. Zaten problemin kaynağı da bu. Önemli olan burada bir eşik alan oluşturmaktır. Bu kalabalıkla ilgili tüm sorunları çözerdi. Bizim tasarımımızı meşru kılan gerekçeler bugün yok olmadı. Burada sadece her milletvekilinin odası olacak belki. Gelen kalabalık nasıl yalıtılacak bilmiyorum. Bu yeni tasarımın böylesi bir problemi dikkate alıp almadığı, aldıysa buna yönelik nasıl çözümler geliştirdiğini de bilmiyorum.

ÖU: Mustafa Kalemlî yarışma kolokyumunda bu kalabalık ziyaretçi problemini dile getirmişti. "Biz bu işten çok rahatsızız" dedi. "O kadar çok ziyaretçi geliyor ki, olmaz da diyemezsiniz. Biz çözüme yönelik bir yöntem önerdik. Bu, Milletvekillerinin her ayın belirli bir zamanında kendi seçim bölgesi illerde çalışmalarını içeriyordu. İllerde, biz Meclis olarak yerler kiralayıp, vatandaşla milletvekilini buluşturalım, ayın diğer zamanlarında da TBMM' de genel Kurula gelsinler" dediler. Yani vatandaş Ankara'ya getirmek yerine Milletvekili vatandaşla gitsin formülü. Bu öneriye partiler olumlu yaklaşmışsa da il başkanları kabul etmediği için öneri gerçekleştirilememiş. "Bu yüzden bu yapıları yapmak zorunda kalıyoruz" dediler. Genel parlamenter sistemin işleyişi açısından bizim ülkemizin gerçekliği de böyle.

MS: Bu söylediğiniz ilginç gerçekten. Bizde halkla milletvekili arasında bir temas söz konusu. İnsanlar bu teması önemsiyor. Bu temas binayı şekillendiriyor. Sizin tasarımınızın temelini bu durum sağlıyor.

ÖU: Şartnamede bu durum ayrıntılı olarak yazıyor. Bu yarışma jürisi çok ayrıntılı çalışma yapmış.

Çok ciddi tartışmalar yapmışlar idare ile. Bu çalışmanın özeti yarışma şartnamesinin başında açıkça ifade ediliyor. Milletvekili çalışma binasının yerleşke içindeki yer seçiminin yerleşke master planı, kentsel planlama, ziyaretçi ile ilişki, genel kurul salonu ile ilişki ve topoğrafya açısından ne kadar isabetli olduğu gözükmektedir.

MS: Fakat sizin tanımladığınız sorunu, kalabalığı nasıl organize ettiğini bilmediğimiz ve merakla önerilen çözümü öğrenmeyi istediğimiz Cem Açıklol, Kaan Özer binası var TBMM yerleşkesi içinde. Sizin tasarımınızın bu probleme yönelik net bir tavrından söz etmek mümkün. Ya da siz tasarımınızı jürinin baştan ortaya koyduğu böylesi bir problem bağlamında şekillendirdiniz. Umuyorum ki yeni bina da bu türden tasarımsal problemler çözümlemiş olsun ya da otoparktan, restorana, kentliyle vekili bir araya getirmeye yönelik böylesi tüm problemler göz ardı edilmemiş olsun. Gelecek on binlerce kişinin Meclis alanı içinde oluşturacağı yoğunluğa mekanlar hazırlamış olsun.

SU: Bizim tasarımımızla ilgili birkaç ilginç ayrıntıyı daha paylaşmak isterim. Ana Meclis binasında elektrik batı yoktur. Ayrıca ana Meclis binasında duvarlardan ısıtma vardır. Yapısal detayları çok inceliklidir, ince ayrıntılar vardır. Tasarladığımız yapı da, tasarlandığı döneme ilişkin en yeni teknolojiler kullanılmıştır ve her noktası detaylandırılmıştır. Ana Meclis binasına öykünmeden, soylu bir yapı ortaya konulmuştur.

MS: Siz sanıyorum ki bu tür ayrıntıları bir sorumluluk olarak gördünüz.

SU: Elbette. Başka şeyler de var. Örneğin bizim yarışmanın ihtiyaç programında ziyaretçiler için halk otoparkı yoktu. Biz böylesi bir otoparka ihtiyaç olduğunu söyledik ve bunu karşılıksız yaptık. Çünkü bu bizim sorumluluğumuz. Ödemiyorlar diye, bunu yapmıyoruz diyemeyiz. Çünkü bizde vatandaş olarak bir gün oraya gidebiliriz ve böylesi bir eksikliği yaşayabiliriz. Halk otoparkı Güvenlik Caddesinde olabilecek muhtemel yoğunluğu da proje aşamasında çözmeye yöneliktir. Bizim işimiz profesyoneldir ama bizim kamu sorumluluğumuz var ve profesyonelliğimizin önünde gelmelidir. Hele böyle bir alanda. Türkiye’de tek olan bir yapıda iş yapıyorsanız bu sorumluluklarla yapmak zorundasınız. Bunların profesyonel beklentiler karşılanmadığı için yapılmaması, arka plana itilmesi söz konusu olamaz. Bizim meslek etiğimizde bu tür şeylerin yeri yoktur.

ÖU: Biliyorsunuz müslüman olmayanlar Mekke’ye alınmıyor, hristiyan mimar Mekke’ye gidip bir yapı yapmak istiyor, sünnetli olmadığı için almıyorlar. Mimar sünnet olup geliyor yapı yapabilmek için. Profesyonellik bu değil bence, başka bir şey, bizlerin toplumsal sorumluluğu var. Bir laf vardır, “doktorun hatası gömülür, mimarın hatası dikilir”. Oraya bir yapı dikildi. Bunu da mimarlık tarihi, mimarlık ortamı ve kullanıcılar zaman içinde değerlendirerek kararlarını verecekler. Ben herhangi bir yorum yapmayacağım. Burada temelde bir yanlışlık var. Yapının iyiliği- kötülüğü bir yana, temel kararda bir yanlışlık var, bu nedenle sağlıksız ve zoraki bir doğum olduğunu düşünüyorum.

MS: Ben tekrar projeye geri dönmek istiyorum. Siz Kurul kararına yönelik değişiklikleri yapıp idareye ilettikten sonra ne oldu? Projenizin Kurulda kabul görmemesini ve idare ile olan ilişkilerinizi biraz anlatabilir misiniz?

SU: Biz 2009’da 9 blok 5 kat projeyi verdikten sonra bir daha Meclis idaresi ile bir iletişim olmadı.

ÖU: Bu arada belirtmekte fayda var, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun bizim projemizle ilgili 20.02.2009 tarihli, 3953 sayılı kararının kasıtlı ve yanlış olduğu içeriğinden anlaşılıyor.

SU: Biz yaptığımız çalışmalarda hiç kimseye gebe kalmadan iş yaptık. Onun için yaptığımız her şeyi ya meslek için ya kamu için yaptık.

ÖU: Aynı tarihlere rastlıyor. 3-4 yıl sürdü bu CSO Konser Salonunun bulunduğu AKM alanı konusu. Adliye bu alanın bir kısmını kanuna aykırı olarak işgal etmeye çalıştı. İmar plan değişikliği yaparak AKM alanına doğru adliyeyi büyütmek istediler. Ben edindiğim belgeleri Mimarlar Odası Ankara Şubesine ve Şehir Plancıları Odası’na aktardım ve bilgilendirdim. O dönemdeki şube başkanı arkadaşımıza ve yönetim kuruluna konuyu anlattım. Genel merkezden izin aldılar ve o belgeleri bir araya getirdik. Şehir Plancıları Odası ile ortak dava açtılar, ayrıca bizde dava açtık. Dava açılıp Danıştay’a gidince Danıştay yürütmeyi durdurma kararı verdi, sonra kararı iptal etti. Ben dava açılmadan önce kurul üyelerine ve kurul müdürlüğüne imar plan değişikliğinin kanuna aykırı olduğunu ve onaylamamaları konusunda uyarılarda bulundum, buna rağmen imar plan değişikliğini onayladılar. Danıştay kararı iptal edince Kurul bize karşı cephe aldı. Arkadan Meclis işi geldi.

SU: Bize kızgınlıkları kente mal oldu. Biz kendimiz için bir şey iddia etmiyoruz. Yasaya aykırı iş yapılıyordu. Bu dönemde başka bir işimiz daha vardı Kurulla. O işte de a lehimize karar çıktı. Bu olaylardan sonra, 2009’dan sonra Kurulla bir işimiz olmadı.

MS: Peki siz şuan bitmek üzere olan yapının geçmişte program olarak dönüştüğünü, kuruldan olumlu yanıt aldığını, uygulanacağını nasıl öğrendiniz. Bu süreçte bir girişiminiz oldu mu?

TMMOB MİMARLAR ODASI GENEL MERKEZ YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞINA		18 Şubat 2011
Sayı :	Gnl.11/002	
Konu :	TBMM Yerleşkesi içinde yapılacak yapı	
İlgi :	TBMM Kütüphane – Araştırma Merkezi, Arşiv Binası ve Genel Sekreterlik Hizmet Binası Yapı Kompleksi ile Ziyaretçi Kabul Binası Mimari Proje Yarışması Şartnamesi 2006	
Türkiye Büyük Millet Meclisi Yerleşkesi Dikmen Caddesi tarafında yapılacak üzere 2006 yılında temel amacı, kütüphane - araştırma merkezi ve arşiv olan yapı kompleksinin elde edilmesi için açılan ulusal mimari proje yarışması sonucunda Cem Açıklol ve Kaan Özer’in müellif oldukları proje jüri tarafından birinciliğe layık görülmüştür. Yarışma şartnamesinin, ekte sunulan, II. Yarışmanın Amacı bölümünde <u>“Yeni tasarımın ana ilkesi bu bütünü algılamak, yorumlamak ve bozmadan katkıda bulunmak olmalıdır”,</u> ayrıca gene yarışma şartnamesi -VIII. Yarışmacılardan İstenenler bölümünde: <u>“Kat yükseklikleri için katsayı söz konusu değildir. Ancak yeni yapılacak yapı kompleksi ile Halkla İlişkiler Binası arasındaki yol kotu olan +904.00 + 0.00 kotu kabul edilmiştir. Bina saçak kotu en fazla +918.00 (Halkla İlişkiler Binası çatı döşeme üst kotu) alınmıştır”</u> Olarak açıklanmıştır. Yarışma sürecinden sonra yapı kompleksi içeriğinde değişiklikler yapılmış, ana işlev, Kütüphane – Araştırma Merkezi, Arşiv binası iken, ana işlev Milletvekilleri için çalışma ofislerine dönüştürülmüştür. Meclis Yerleşkesi içerisinde hangi işlevin nerede konumlandırılacağı doğal olarak TBMM Başkanlığının kararıdır. Ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi Yerleşkesinde yapılanlar ise tüm yurttaşları özellikle de biz mimarları yakından ilgilendirmektedir. Ana işlevin Milletvekili çalışma ofislerine dönüştürülmesinin yanı sıra ve en önemli konu ise yeni işlev için yapılan binanın kotunun, yarışma şartnamesinde belirtilen kotu üç kat yüksekliğinde aşılıyor olmasıdır. Şartnamede belirtilen kotu aşan proje Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulundan onay almıştır. Bu onay ile ilgili belgeyi kişisel olarak elde etme şansım olmadı. Ama bu onayın alındığını bu belgeyi görenler teyit ettiler. Ayrıca, daha önce hafriyat ve temel ihalesi yapılmış olan bu yapının, Şubat 2011 in son haftasında da yapı inşaatı ihalesi yapılacaktır. Sonuç olarak, Başkent Ankara’nın giderek yapısal ve kentsel asaletini kaybedişine bir katkı da Türkiye Büyük Millet Meclisi Yerleşkesi ile Meclis Başkanlığı, Koruma Kurulu ve müellifler aracılığı ile yapılacaktır. Mimarlar Odamızın bu konuyu belgeleri ile kanıtlaması, gerekiyorsa yargı yolu ile bu durumu sonlandırması için konuyu bilgilerinize arz ederim.		
Saygılarımla		
 Semra Uygur. 11956		
Ekler: Ek 1 : Yarışma Şartnamesi II. Yarışmanın Amacı Ek 2 : Yarışma Şartnamesi VIII. Yarışmacılardan İstenenler		
Dağıtım:	Mimarlar Odası Genel Merkez Mimarlar Odası Ankara Şubesi	18.02.11 18.02.11 01/1482 657

SU: İnşaat ihalesinin yapılacağını ve Kurulun, Meclis ana binasını üç kat geçen yükseklikte bir yapıya izin verdiğini duydum. O sırada Güldal Mumcu'nun, Kemal Kılıçdaroğlu'nun ve Oktay Vural'ın Meclis maillerini bulup mail attım. Yanıt gelmedi. Kemal Kılıçdaroğlu'ndan bir yanıt geldi, arkadaşlar inceliyor, size dönülecek diye. Ama bir cevap gelmedi. Mimarlar Odası'na bir müracaatta bulundum ve dilekçe verdim. Başkentin, Meclis'in kentsel asaletinin bozulmasına bir katkı da Meclis'ten, koruma kurulu ve müellifleri aracılığıyla yapılacağını vurguladım. Mimarlar Odasının bu durumu kanıtlaması ve araştırma yaparak durumun sonlandırılmasını talep ettim. Ankara Şubesi Yönetim Kurulunda da durumu anlattım. Bizim binamız yapılsın diye ısrar etmiyorum. Bir vatandaş olarak bunu söylediğimi de vurgulayarak ifade ettim. Burada yapılacak bina Meclis'in ana problemini çözmeyecektir. Doğrunun yapılması ve Kurul kararının öncekilere ters olduğunun kanıtlanmasını istedim. Ben o Kurul kararını kişisel olarak elde edemem. Ama Mimarlar Odasından tepki gelmedi. Bundan sonra biz sorumluluğumuzu yaptık artık elimizden geleni, uyarılarımızı yaptık. Elimizden geldiğince anlattık ama zorlada kimseye bir şey yaptırılamaz. Mimarlar Odasına verdiğimiz dilekçeden sonra hiçbir şey ile ilgilenmedik. *Bakınız 18 Şubat 2011 tarih Gnl.11/002 sayılı Mimarlar Adası Ankara Şubesinde 01/ 1482 kayıt nolu ve Mimarlar Odası Genel Merkezinde 657 kayıt nolu Semra Uygur dilekçesi*

MS: 2006 yılında Genel Sekreterlik, dokümantasyon, arşiv ve kütüphane binası programı ile yapılan yarışma sonuçta milletvekili çalışma ofislerini de barındıran bir programa dönüştü. Bu süreçte size kimse bir bilgi vermedi sanırım?

ÖU: Doğrudan bilgi veren olmadı. Böyle çalışmalar yapıldığını bizde dolaylı olarak duyduk.

MS: Kütüphane ve genel merkez binasının başladıktan sonra, onun uygulama projeleri çizilene kadar herhangi bir ortamda proje müellifleri ile görüşebildiniz mi? Sonuçta sizin bir yarışma ile kazandığınız mimari bir program, vekil çalışma odaları, başka bir program olarak başlayan fakat sonra sizin programınızın içine enjekte edilmesi ile dönüştü. Bu süreçte Cem Açıkcol veya Kaan Özer'le bir iletişiminiz oldu mu?

SU: Kaan'la konuştum. Onlarda o dönemde yarışmanın ilk kısmını yapmışlar mıydı hatırlamıyorum. Onlar, bizim yaptığımız yere ya da bizim binamıza bir tahribat yapmıyorlar. Biz tüm Meclis'in müellifi de değiliz, söylediklerimiz, alınan kararlar ve çıkan sonuç açısından, kentsel değerler, Meclis yerleşkesi, mesleki ilkeler açısından. Ancak şunu yapabilirlerdi belki, biz burada bir şey yapıyoruz, problemi siz nasıl çözdünüz ile ilgili bir muhabbet, bir görüş alışverişi olabilirdi.

MS: Burada aslında idareden, Koruma Kuruluna, Mimarlar Odasından, üniversitelere ve diğer sivil toplu kuruluşlarına uzanan bir eksiklikten söz etmek mümkün. Buna eksiklik diyorum çünkü başka tanım bulamadım. Bu eksiklik içinde mimari etiği tartışmak mümkün, idarelerin kurumsal hafızasını tartışmak mümkün, mimarların iletişimini örgütlemek durumunda olan fakat yapmayan odayı tartışmak mümkün. Bu ülkenin en önemli alanlarından birinde yaşanan böylesi şeyler insanın tüylerini ürpertiyor. Bizim bugün bina niteliklerinin yeterlilik düzeyi tartışıyor olmamız, TBMM kampus alanının kentselliğin tartışıyor olmamız gerekirdi. Fakat her halde dünyada çok az yerde yaşanabilecek bir süreci şimdi tartışıyoruz. Bir alanda iki yarışma yapılıyor farklı programlarda ama hiçbiri kendi programının gereğini yerine getirmiyor. Siz milletvekili çalışma binası yaptınız ama o bugün yok, Cem Açıkcol ve Kaan Özer Genel Sekreterlik, Kütüphane ve Arşiv binası yaptılar komik ama o bina da

yok. Bu kadar önemli bir alanda yapılan her şeyin mimarlık ortamını oluşturan tüm paydaşların tartışma gündeminde olması gerekirdi.

ÖU: Burada, gerek TBMM ile olan görüşmelerimizle, gerekse mesleki örgütümüz olan Mimarlar Odası'na yaptığımız yazılı başvuru ve bilgilendirme ile bizim kendi mesleki sorumluluğumuzu yerine getirdiğimizi düşünüyorum. Mimari paydaşların başında gelen kurumsal yapısı ile Mimarlar Odası ne yazıkki asli görevini yerine getirmedir. Devreye girip tüm süreçlere müdahil olması gerekirken bunu yapmadı. Konu hakkında bilgilendirip yazılı olarak başvurduğumuz halde tartışma gündemine almak bir yana bu kadar önemli bir konuda herhangi bir girişimde dahi bulunulmadı.

MS: Benim görüşmemizden çıkarttığım temel bir sonuç var. O da eksiklikler ve etik meselesi. İlginç bir süreç söz konusu. Sizin tasarımınız bu alanın kentle ve ülkenin tüm insanları buluşturulmasını içeriyor. Açıkcol-Özer tasarımının da kendilerinin bakış açıları bağlamında mimari, kentsel nitelikler var. Bunları iyi ya da kötü olarak tartışmıyorum. Kişisel bakışım, bina bittiğinden oluşturduğu mekansal etki olarak, Açıkcol-Özer tasarımının kente bir basınç oluşturduğuna, oluşturacağına inanıyorum. Tabi bunu bina işlemeye başladığında daha net göreceğiz. Ama mimari nitelikler veya kentsel nitelikleri bir kenara bırakırsak gelişen süreç sorgulanmaya ve dersler çıkarmaya yönelik bir dolu yaşanmışlıkla dolu.

SU: Bu söylediklerine ilave olarak, Meclis yerleşkesi Türkiye Cumhuriyeti var olduğu sürece kalacak, yapılan yapı da orada kalacak. Oraya verilen önem bizim profesyonelliğimizin çok çok üstünde. Bu bağdaştırılmaz bile.

ÖU: Profesyonelim diye bir hekim gereksiz ameliyat yapıyorsa yada tıbbi müdahalede bulunuyorsa bu profesyonellik olamaz, başka bir şey olur, bizlerinde yazılı olmayan hipokrat yeminimiz var, topluma karşı sorumluluklarımız var.

MS: İşte etik kavramı altında tanımlamaya çalıştığım tartışmada tam bu söylediğiniz şeyleri kapsıyor.

SU: Bu kararları, kurul kararlarını herkesin bilmesi gerekir.

MS: Aslında iki farklı kurul kararı var. Bugün yapılan binanın inşasına, elde edilmesine yol açan kurul kararına 1978' de alanın ve binaların niteliğini belirleyen kurul kararını veren, Cumhuriyet mimarlık tarihini şekillendiren o insanların hiç sevmeyeceğini ve katılmayacağını düşünüyorum.

SU: Türkiye'de ki kentleşmenin içinde bulunduğu sorun da bu zaten. Çünkü o insanlar düşünerek, ince eleyip sık dokuyarak kararlar vermeye çalışmışlar ama bugün geldiğimiz durumda Türkiye'nin okumuş yazmış, teknik insanları bunu nasıl yok edebiliyorlar diye sormak lazım. Bu anlaşılabilir bir durum değil. Elbette kararlar değişecek ama oluşmuş değerleri yok etmek yerine yeni değerler yapmak üzere yola çıkmak gerekir.

MS: Benim endişem ve üzüntümde tam da bu yönde. Ben bu alana yönelik yapılan yanlışların gelecek 10-15 yılda da görülebileceğini düşünmüyorum. Problemleri varsa bile, oluşacaksa bile ya da ne kadar sorunlu olursa olsun şimdiki binaya da alışabileceğimizi, onun bizde herhangi bir baskı yapmayacağını düşünüyorum.

SU: Kentsel hafızayı yok etmemek ve hatırlatmak lazım. O yüzden Meclis yerleşkesi alanı içinde mimarlar aracılığı ile koruma kurulları kararları ile ve Meclis idareleri tarafından yapılanlar, yaşananlar önemli. Bunların bilinmesi ve unutulmaması gerekli.

MS: Bu gerçekte çok önemli. Bu görüşmede sanırım bunun belgesi olacak. Çok teşekkür ediyorum düşüncelerinizi ve belgelerinizi bizimle paylaştığınız için.

SU, ÖU: Bu süreci anlatma ve kayda geçme fırsatı yarattığınız için biz teşekkür ederiz.

Mimarlığın Hakikatle İmtihanı

*“Tutku, cansız taştan bir coşku yaratabilir.”
Le Corbusier¹”*

Napoleon’un Mısır seferinde tarihin tozla kaplı çöllerinde unutulmuş büyük medeniyetlerin kalıntılarını incelemeye gelen Fransızlar Arkeolojiye çağ atlatarak çalışmalara imza atmışlardır. Geçmişin büyük medeniyetlerine ait izleri bulmak, parçaları birleştirmek ve hatta kendilerine bu görkemli kalıntılar üzerinde yükselmiş “uluslar” inşa etmek konusunda İngilizler ve Almanlar’da oldukça hevesli davranmışlardır. Bu çabanın arkasında, Avrupa’nın hemen her yanında düşünen ve üreten bilim ve sanat insanlarının iletişimi ve kültürel alışverişi ile doğmuş olan Rönesans’ın tüm parıltısını kendine maleden ve üzerinde oturduğu Roma’nın mirasından aldığı güçle 13. yüzyıldan bu yana Avrupa’nın geri kalanını barbar olarak niteleyen Floransa’lı yazarlara cevap verme ihtiyacı olduğu da söylenebilir.²

Bu ihtiyaç zamanla, uluslaşma sürecindeki diğer Avrupa toplumlarının, otoritelerini ve kültürlerini dayandırabilecekleri “meşru” ve görkemli tarih arayışına dönüşmüştür. İnanç, meşruiyet ve medeniyet olarak benzer ya da aynı kökleri paylaşan Avrupa için, kudretli ataların bıraktıkları en büyük ve görkemli miras, İtalyanların küçümseyerek verdikleri isimle, Gotik Mimari ve onun anıtsal katedralleridir. Her birinin yapımı 30, 40 hatta 50 yıl süren bu katedrallerin, dini değerlerinin yanısıra yeni biçimlenmekte olan uluslar için sembolik değeri de büyüktür. Bu sembolik değer sadece ulusları için “Mimari Simgeler” bulmakla ilgili de değildir.

Gotik Katedraller ve onları inşa eden taş yontucularının loncaları, 19. yüzyılda bilim ve teknolojinin aydınlık yüzünün yanısıra sanayileşmenin karanlık yüzünü de farkederek entelektüeller için tutunulacak bir dal olarak görülmüştür.³ Bu entelektüeller, Ortaçağ’ın inançlı, hiyerarşik, herkesin görevinin belli olduğu toplumlarına, elleri ile üreten ve “ürettiklerine ruhlarını katan” gezgin taş ustalarına hayranlıklarını gizlememişlerdir. Onlara göre, sanayileşme yüzünden artık ustalar yerine hangi makinenin hangi parçasını ürettiğini bile bilmeyen, işine ve dolayısıyla insanlığına yabancılaşmış işçiler vardır. Bundan kurtulmak için sanayileşmeye karşı durmak,

Aktan Acar
Yüksek Mimar
Gazi Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi
Mimarlık Bölümü

1 “Yeni bir Mimarlığa doğru: yönlendirici ilkeler” den. “20.yüzyıl Mimarisinde Program ve Manifestolar”, der. Ulrich Conrads, çev. Sevinç Yavuz, Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı Yayınları.

2 Ortaçağ’a “Karanlık Çağ”, dönemin mimari atılımına ise barbar Gotlar’a referansla “Gotik” adını yakıştıranın büyük İtalyan düşünür, şair, yazar, ilk hümanistlerden Petrarch olduğu söylenmektedir. Bkz. Walter-Kruft, H., (1994), *A History of Architectural Theory from Vitruvius to the Present*, New York: Princeton Architectural Press.

3 Bu entelektüellerin başında John Ruskin gelmektedir. Bkz. Walter-Kruft;

hatta kırsal yerleşimlere ve loncalarda örgütlenmeye, elle üretime geri dönmek gereklidir.⁴

Ortaçağ'ın loncalarına ve onların üretim biçimlerine olan bu bağlılığı romantik bir özlemle açıklamak haksızlık olacaktır. Katedral yapımında uzmanlaşmış olan bu loncaların üyeleri arasında katı bir disiplin ve hiyerarşi söz konusudur.⁵ Bu hiyerarşi içinde kimin hangi taşı yontacağı bellidir ve görevinde yükselene kadar katedralin aynı yerindeki aynı taşı hazırlamak ve yerleştirmekle yükümlüdür. Bu katı işbölümünün temelinde yatan şey loncaların kendilerini adadıkları itikatlarıdır. Bu ustalar, Evren'de en küçük bir taşın bile belirli bir görev – amaç için var olduğuna, ancak ve ancak hemen yanındaki taş ve binanın bütünü ile olan ilişkisi sayesinde bu görevi yerine getirebileceğine inanmışlardır. Kendi görevleri ve loncadaki diğer ustalar ile birlikte çalışma biçimleri de bu anlayışla şekillenmiştir. İnşa ettikleri katedral ise, taşların, tek tek toplamalarından fazlasına dönüştükleri, evrenin küçük bir ölçekli kopyalarıdır.⁶ Neredeyse 50 metreyi bulan yüksek tavanları, bu yüksek tavanlı çatıların ağırlıklarını bina dışından taşıyan payandaları, bu sayede hafifleyen duvarlara açılan vitraylı pencerelerden içeri süzülen ilahi ışıkları ile Gotik Katedraller yüzyılların bilgi ve deneyiminin bir sonucudur. Ortaya çıkan bu anıtsal mimarlığa 19. yüzyılın yeni yeni biçimlenen devletlerinin sahip çıkması şaşırtılacak bir durum değildir.

Ancak, “yeniden” keşfedilen ve ulusal simge olma yolunda ilerleyen bu yapıların birçoğunun bitiriliş tarihlerinin üzerinden neredeyse 250 – 300 yıl geçmiştir (başlangıç tarihleri ile birlikte 300 – 350 yıllık bir zamandan sözedilebilir). Görünen odur ki bu küçük ölçekli evren modellerinin bakım, onarım ve sonrasında korunmaya gereksinimi vardır. Bu noktada tartışma yeni bir boyut kazanır. Katedrallerin hasar gören kısımları nasıl onarılacak, yenilenmesi gereken bölümlere nasıl müdahale edilecektir?

Bu sorunun cevabı, bugün bile Restorasyon ve Koruma tartışmalarının merkezinde durmakla birlikte esas olarak “Mimari ahlâk” üzerine bir ders değeri taşımaktadır. Cevaba geçmeden önce “Mimari ahlâk”tan ne anlaşılması gerektiğini açıklamakta fayda var.

“Mimari ahlâk”, sıklıkla mesleği icra etmekle ilgili etik kodlarla karıştırılmaktadır. Meslek etiğini oluşturan bu kodlar, bir yandan mimarlık hizmetinin doğru, adil ve güvenli bir şekilde sunulmasını – alınmasını garanti altına almakla, bir yandan da mimarın işveren ve meslektaşları nezdinde fikri ve mülki haklarını korumak ve savunmakla ilgilidir.

“Mimari ahlâk” ise, mimari tasarım ve uygulamanın, düşünsel bir içerik ve amaçla olan ilişkisini belirler. Mimarlık üzerine verilecek bir yargı bu ilişkiye bakılarak ortaya konabilir ve ürünün “değer”inin ayrılmaz bir parçasıdır. Mimari ürünün⁷, “değer”inin ne olduğu ve

neye göre yargılanması gerektiği konusu, mimarlığın çağlar boyuca zanaattan sanata gidip gelen kategorik tanımlamalarına göre değişiklik göstermiştir. Mimari tasarım süreci ve ürününe dair yargıların dayanaklarını açıkça ortaya koymadan, Mimarlığı ahlâki bir zemine oturtmak mümkün görünmemektedir. Gotik Katedrallerin bakım ve onarımlarının nasıl yapılacağı sorusu bu zemin oluşturmak için iyi bir başlangıç noktasıdır. Temelde iki görüşten bahsetmek mümkündür. İlki, eskiyen taşların yerine benzeri taşları, yapım yöntemlerini taklit ederek, yerleştirmeyi önermiştir. İkincisi ise dönemin şartlarında “küfür” ile eşdeğer tutulabilecek bir öneri ile tarih sahnesine çıkmıştır.⁸ : Katedrallere yapılacak müdahale ve eklerin orijinal malzeme olan taş yerine “demir” ile yapılması. Bu görüşü ortaya atan Viollet-le-Duc, Mimarlığın esas amacının, “hakikatın”⁹ kendisini ifade ettiği bir sonuca ulaşmak olduğunu söyler.¹⁰ Bu sonuca ulaşmak için iki yerden geçmek şarttır: Programın gerekliliklerine karşı hakikatli olmak. Malzeme ve yapım yöntemine karşı hakikatli olmak.

Elbette “hakikat” ve “hakikatli olmak” ilk defa dile getirilen bir görüş değildir. Ancak neredeyse 2000 yıldır ilk defa yeni malzemelerin ortaya çıktığı yeni bir çağda, “hakikatli” olmanın, “eski ve onaylanmış” olanı değil “çağın gereklerine ve koşullarına uygun” olanı kullanmak olarak görülmesi sıra dışı bir durumdur. Bu, gerekçelerini bir dünya görüşünden, yargısını ise ahlâk’tan alan, hem mimari program, hem malzeme hem de yapım yöntemi için ortaya konmuş bir “doğruluk” ilkesidir. Viollet-le-Duc’a göre Gotik Mimarlığın ihtişamlı katedralleri biçimlerini takdir edemeyiz. O katedralleri gerçekleştiren Ortaçağ’ın taş ustalarının akıllarını ve becerilerini takdir edebiliriz ancak. Yaşam biçimleri ve dünya görüşlerini yukarıda açıklamaya çalıştığımız bu gezgin loncalar ve onlarla birlikte çalışan rahipler, bir dünya görüşünü, kendi çağlarının malzemesi olan taş ve ona uygun olarak yüzyıllar içinde geliştirilmiş yapım yöntemleri ile içinde yaşanabilir bir mekan olarak inşa etmişlerdir. Tıpkı kendine biçilmiş görevi yerine getiren taş ustası gibi, taş da, binadaki görev yerine uygun biçimde yontulmuş, diğer taşlarla birlikte, doğasına uygun bir şekilde yükünü taşıma görevini başarıyla yerine getirmiştir. Aradan geçen onca zamandan sonra, katedrallere bir müdahale yapılacaksa, tıpkı kendi zamanlarının malzemesi ve yapım yöntemini en doğru biçimde kullanan Ortaçağ’lı taş ustaları gibi, Sanayi Çağı’nın malzemesi olan demir ve demire uygun yapım yöntemleri kullanılmalıdır. Başka türlü bir müdahale hem katedralleri yapanların aklına ve becerisine, hem de kendi çağının koşullarına haksızlık olacaktır. Taşa taş, demire demir, ahşaba ahşap gibi davranılmalı ve kullanılmalıdır. Başka türlü “doğru” ve “iyi” olarak nitelendirilemez.

Viollet-le-Duc’un bu görüşleri ağırlıklı olarak malzeme ve yöntemi öne çıkartıyormuş gibi görünebilir. Ancak tam aksine, malzeme ve yöntemin, programın gereklerine karşı hakikatli olmanın ayrılmaz bir parçası olduğunu göstermek için özellikle Gotik Mimarlık üzerinden konuşmaktadır. Bina içinde öngörülen yaşantının, kullanıcılara

4 Karl Marx ile John Ruskin’in Sanayileşmenin sonuçları ile ilgili öngörülerinin aynı olmasına karşın çözümlerinin bu kadar farklı yönlerde olması dikkat çekicidir.

5 Bkz. Walter-Kruff, ve Panofsky, E., (1995), *Gotik Mimarlık Ve Skolastik Felsefe*, Çev. Engin Akyürek, İstanbul: Kalcı Yayınları.

6 Bu evren anlayışı ile onun ortaçağ ve sonrasına yansımaları için Ronan, C., (2003), *Bilim Tarihi : Dünya Kültürlerinde Bilimin Tarihi ve Gelişmesi*, Tübitak Yayınları. Watson, P., (2005), *Ideas: A History of Thought and Invention, from Fire to Freud*, Harper Collins Pub.: New York. Bütünün parçaların toplamından fazla olması ile ilgili görüşler günümüz Temel Tasarım Eğitimi’nin olmazsa olmazı Gestalt İlkeleri ile anılmakla birlikte kökenleri Antik Yunan filozoflarına kadar gitmektedir.

7 Ortaçağ’a kadar bugün bize ifade ettiği değerlerle tanımladığımız bir “mekan”dan basetmek kolay değil. Önceki çağlara ait mimar ürünleri dışarıda bırakmamak adına “ürün” ifadesi tercih edilmiştir.

8 Eugene Emanuel Viollet-le-Duc tarafından yapılan bu öneri Mimarlık Tarihi ve Restorasyon Kuramları açısından bir milattır. Viollet-le-Duc’un çalışmaları ve görüşleri için bkz. Viollet-Le-Duc, E., (1875) *Discourses on Architecture*, (trans.) Henry Van Brunt, Boston: James R. Osgood And Company.

9 Burada, İngilizce’de “truth” olarak ifade edilen terime karşılık “hakikat” kullanılmıştır. Devam eden kısımlarda hakikat kavramına “vefali – sadık olmak” anlamlarını da ekleyerek devam etmek gerekmektedir.

10 Bkz. Viollet-Le-Duc, E., (1875)

yaşatması beklenen deneyimin, ustanın elindeki malzeme ve yapım yöntemi ile nasıl hayat bulduğunun kanıtını, katedralin bitmiş hali ile karşılaştırarak verebilmek adına, ilk Gotik Mimarlığın bir dönem olarak başladığı yer olarak kabul edilen St. Dennis Katedrali'nin başrahibi Abbot Suger'in dizelerinde bulabiliriz.¹

Abbot Suger, 12. yüzyılın ilk yarısında tamamlanan eklerle "Gotik" ruhuna kavuşan katedralin girişine aşağıdaki dizeleri yazdırmıştır:

*Siz, bu kapıları onurlandırmayı düşünenler,
Üstlerindeki altınlar ve pahası değil, işçiliği kamaştırsın gözlerinizi.
Soylu bir ustalık parlaktır.*

*Ama ışıkların içinden geçirip kurtuluşun gerçek kapısına,
Hz.İsa'ya, ulaştırdığı zihinleri aydınlatan ustalık taşır o asaleti üzerinde.
Altın kapılar ise, bütün bunların arasında, faniliğimizi anımsatır.
Basit ruhlar, fani şeyler arasından geçip ulaşır hakikate
Ve ışıkla birlikte yeniden canlanır içinde boğulduğu karanlıktan fırlayıp.²*

Bu dizelerin rehberliğinde bakılan Gotik Katedrallerin, vaat edilen huzur ve aydınlığı, taşıyıcı sistemin dışarıya alınması, hafifleyen duvarların içeriye ışıkla yıkayacak pencereler ile donatılması ve de kaba burğa tonozlu tavanlardan zemine kadar her biri diğerinin yükünü omuzlayarak inen taşlar sayesinde elde ettikleri görülebilir. Yapının taşıyıcı sisteminin doğruluğu ile mekanların amaca uygunluğu ve doğruluğu sayesinde ortaya çıkan sonuç ürün "mimarî" olarak "iyi" nitelmesi ile değerlendirilmektedir.

Burada altı çizilmesi gereken bir diğer önemli nokta, Mimarlık için salt ahlâkî "doğruluk" veya "iyilik"ten bahsedilemeyeceğidir. Bir sanat olmasından kaynaklı olarak, Mimarlık için üçüncü bir yargı daha verilmelidir: Güzel. Bu üçüncü yargı ile birlikte, Mimarlık için tarih üstü pusulasına, Romalı Mimar Vitruvius tarafından formüle olan üçlemeye ulaşılır: Sağlamlık, Faydalılık ve Güzellik. Çağlar boyunca bu üçlemenin bileşenleri, mimari ürün değerlerini kategorize etmek için kullanılmıştır.

Sağlamlık, zamandan ve bağlamdan bağımsız olarak her koşulda geçerli bir niteliğe karşılık geldiği için diğer iki başlığın gölgesinde kalmıştır. Güzellik ise, her ne kadar Antik Yunan'dan bu yana insanlığın temel sorunlarından biri olsa da, 18. yüzyılda rüştünü ispatlayarak bağımsız bir bilgi alanı haline gelen Estetik³ tarafından

sahiplenilmiş ve kendi içinde tartışılabilir bir kategori olarak kabul görmüştür. Faydalılık, en az Güzellik kadar tartışmalı bir kategoridir. Fayda, çağlar boyunca, mekanik araçsallık ile sembolik işlevler arasında geniş bir yelpazeyi taramıştır. Oysa önce Vitruvius, ondan neredeyse 16. yüzyıl sonra da bir Rönesans sanatçısı olan İtalyan Mimar Andreas Palladio açık bir şekilde, Sağlamlık, Faydalılık ve Güzellik'in birbirini tamamladığını, diğer ikisinin altında değerlendirilmeyeceğimiz bir mimarlık ürününün üçüncüsünün gereklerini zaten karşılayamayacağını söylemektedirler. Özetle bu iki büyük üstat, bir yapının sağlam ve faydalı değilse güzel de olamayacağını, ya da sağlam ve güzel değil ise faydalı olamayacağını ifade etmişlerdir.⁴

Bütün bu tarihi ve kuramsal bilginin perspektifinden bakıldığında, mimari ürünü yargılamak için yaslanılan ölçütlerin esasında yapının biçimine, cephe düzenine veya üzerinde yer alan sembollere dayanmadığı görülmektedir. Elbette böylesi "biçimsel" değerlendirmelerin varlığı yadsınamaz. Bu tür biçimsel değerlendirmeleri, zaman içinde sanat ile zanaat arasında yapılan ayırmadan sonra, fayda ve sağlamlığı zanaatın, güzelliği sanatın payına veren görüşlere dayandırabiliriz. Oysa tarih bize, değişen paradigmlar bağlamında, sanatın hep bir "fayda"sının ve belirli bir amaca uygunluğunun olduğunu göstermiştir. İster büyüsel – metafizik amaçlarla (ilkel çağların mağara resimleri), ister sadece mesaj verme kaygısı ile (mabet duvarları), isterse dekoratif amaçlı (Rönesans ressamalarını çoğunun çalışmaları gibi), her zaman bir "fayda" gözetildiğini biliyoruz bugün. Dahası, ne sanat ne de zanaat için fayda, sağlamlık veya güzellik bir hedef değil, birer nitelik olarak görülmelidir. Böyle bakıldığında, sanat, dolayısıyla Mimarlık, insana dair birtakım duyarlılıkları, farkındalıkları, deneyimleri aktarırken, paylaşırken, ortaya koyarken, amacına, malzemesine, yöntemine karşı hakikatli olduktan sonra ortaya çıkacak ürün koşulunda faydalı, sağlam ve güzel olacaktır. Bu ürünü değerlendirmek için verilecek yargılar da "hakikat" temeline oturmalıdır. Aksi halde, Antik Yunan Mimarlığı ile Hint Mimarlığı arasındaki farkın, Platon ile Budha arasındaki düşünsel fark kadar olduğunu kavrayamayız. Geriye de sadece renkleri ve duvarlara işlenen sembolleri kalır karşılaştırma ölçütü olarak.

1 Abbot Suger 'in titiz yazmaları Ortaçağ tarihinin en çok referans verilen metinlerindendir.
<http://www.fordham.edu/halsall/source/sugar.html> adresinden bazı bölümlere ulaşılabilir.

2 Çeviri yazara aittir.

3 Tunalı, İ., (1989). *Estetik*, Remzi Kitabevi: İstanbul.

4 Vitruvius, *Mimarlık Üzerine On Kitap*, çev. Suna Güven, Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı Yayınları.

Palladio, A., (1965), *Four Books on Architecture*, Dover Publications: New York.

01

Etik Bir Sorun Olarak Mimarlar İş-Galindeki Mimarlık

01/ Satılık Mimarlar,
Sheffield Üniversitesi
Öğrencilerinin 2008 Londra
Mimarlık Festivalindeki
Sunumları (<http://softpraxis.wordpress.com/2008/04/04/national-architecture-student-festival/>)

Mimarlık alanının tarihsel gelişimine baktığımız zaman, mimarlığın bir zanaat olarak ortaya çıkışını ve zanaatkar ustalar olarak mimarların bu alandaki kontrolü ele geçirmelerini, daha sonra mimarlığın bir disiplin haline gelmesini ve böylelikle formel eğitim almış mimarların bu alanda güç sahibi olmalarını, bunların birleşerek ve örgütlenerek, toplumsal yapı ve devlet nezdinde tanımlanarak ve kamu onayı alarak mimarlığı bir meslek alanına dönüştürmelerini ve son olarak da mimarlığın bir iş (*business*) ve uğraş (*occupation*) olarak kapitalist düzen içerisinde yerleşmesini çeşitli aşamalar olarak tanımlayabiliriz. Bu yazıda özellikle son yıllarda kapitalist düzen içerisinde yerini daha da pekiştiren mimarlığın durumu, İngilizce uğraş ve ayrıca işgal anlamına gelen *occupation* kelimesinden esinlenilerek ve mimarlığın ticarileşmesine vurgu yaparak türetilen “iş-gal” terimi bağlamında ve etik bir değerlendirme çerçevesinde eleştirilmektedir.

Mimarlık Alanı:

Mimarlık tarihiyle ilgili yazılı kaynaklar, mimarlığın tarihini on binler yıl geriye götürmektedirler. Bunlardan bazıları “homo erectus”ların dört yüz bin yıl önce ilk yerleştikleri mağaraları ve barınakları ve “homo sapiens”lerin mamut kemiklerinden yaptıkları çadırları kapsamaktadır (Roth, 2007). Mekanı, ikamet etme pratiklerini ve mimarlığı aynı çerçevede değerlendiren bu mimarlık anlayışı, insanlığın kültürel ürünü olarak, muazzam bilgi birikimiyle oluşan, nesilden nesile aktarılan, geniş bir alanı kapsayan ve “mekan çalışmaları”nın (*spatial studies*) çok çeşitli dallarıyla ilgili olan tüm bu alanları içermektedir.

Bu doğrultuda mimarlık alanı ve “mekan çalışmaları” insan türünün refahıyla ilgili olan mekân kullanım ve üretim pratikleri bağlamında gelişen bilgi birikimi olarak karşımıza çıkmakta, mekânların varoluş biçimleri ve süreçleriyle ve bunlarla ilgili tüm alanlarla ilgilenmektedir. Bu bilgi alanı, yaşam alanlarımızı düşünmek, tasarlamak ve yapmak için çaba harcayan toplumun önemli bir çoğunluğunu ilgilendirmektedir (Wasserman, v.d. 2000).

Hossein Sadri
Yrd. Doç. Dr.
Girne
Amerikan Üniversitesi

Bu alanda gelişen ve biriken bilgi, aynen tıp alanında olduğu gibi, asırlar boyu insanlığın ortak mirası olarak ortaya konulmuştur ve bireysel faaliyetlerden daha ziyade, insanlığın bilgi birikimine dayanmaktadır.

Mimarlık Zanaatı

Bu geniş alanın küçük bir parçası bir zanaat alanı olarak yürütülmektedir. İnşa süreçleriyle kısıtlı olan bu zanaatın çok farklı aktörleri vardır. Bu aktörler bin yıllar boyunca farklı mekanların inşasında rol almış, farklı alanlarda uzmanlık kazanmış, yenilikler üretmiş ve sonraki nesillere aktarmışlardır. Bina ustaları ve inşaat uzmanları olarak geleneksel yöntemlerle ve zanaatkar olarak yetişen mimarlar, mimarlık zanaatının aktörlerinden biri olmuşlardır. Mimarlar ilaveten bu zanaatta, inşaatla ilgili çeşitli zanaatkarlar rol almışlar. Bu zanaatkarlardan heykeltıraşlar, ressamlar, ahşap ustaları, taş ustaları ve diğer inşaat erbabını saymak mümkündür.

Mimarlık zanaatında hiyerarşik yükselme sürecinin gerçekleşmesiyle “master” ve mimar olarak isimlendirilen zanaatkar ustalar ortaya çıkmışlar. Mimarların görevleri, sorumlulukları, becerileri ve yetiştirme süreçleri, elde ettikleri farklı güçlerle tanımlanmıştır.

Bu güç biçimlerinden biri mimarlık zanaat alanlarının birden fazlasında uzmanlaşmalarından ve mimarlık zanaatı alanlarında uzun bir süre çalışmalarından kaynaklanmış ve mimarlara bilgi ve tecrübe üstünlüğü sağlamıştır. Mimarların önemli olan diğer bir güç kaynağı onların erklerle olan ilişkilerinden gelmiştir. Bu her iki güç Roth’un (2007) ilk mimar olarak tanıttığı Mısırlı Imhotep’te görülmektedir. Imhotep sadece mimar değil, bir heykeltıraş ve marangozdur. Ayrıca Imhotep Firavunun “mühür taşıyıcısı” (*seal-bearer*) olarak bilinmektedir (Roth, 2007). Mühür taşıyıcılığı otoriteyi temsil etme anlamında mimar ve erk arasındaki ilişkiye göstermektedir. Bu güç biçimlerine ilaveten “master” ve usta olarak da isimlendirilen geleneksel ve zanaatkar mimarların dinle olan ilişkileri onlara başka bir güç kaynağı sağlamıştır. Hem İslam dünyasında ve hem Hristiyanlıkta zanaatkar mimarların din örgütlenmesi içerisinde yer almaları bu zanaatkarlara daha fazla kontrol ve otorite gücü vermiştir.

Imhotep’ten Rönesans’a kadar baktığımız zaman mimarlık zanaatında yetişen ve yetkilendirilen tüm mimarlar, mimarlık alanında güç sahibi olan, güç sahiplerini temsil eden ve onlara hizmet veren kişiler olmuşlar ve bu güçle mimarlık zanaatındaki kontrolü ve otoriteyi sağlamaya çalışmışlar.

“Mimar”lık Disiplini

1415 yılında Floransalı bilim insanı Poggio Bracciolini, mimarlık hakkında antik bir eser olan, Vitruvius’un bir kitabını St. Gall manastırı kütüphanesinde buldu ve bu buluş Vitruvius’un bu kitabının ciddi bir oranda mimarlık ortamında tartışılmaya açılmasına sebebiyet verdi (Ettlinger, 2000). Aynı anda bu kitabın bir sürü baskısı, yeni eklerle beraber ve birçok Avrupa diline çevrilerek yayınlandı (Roth, 2007). Vitruvius bu kitapta mimarlığı bir fen (*Science*) olarak ve mimari teori ve uygulamayı (*praxis*) bir arada bulunduran kişi olarak tanıtmaktaydı.

Ettlinger’in de söylediği gibi, sadece iyice eğitilmiş olan bir kişi bu her ikisine, yani teoriye ve uygulamaya sahip olabilir (Ettlinger, 2000). Bu iyi eğitilmiş olma ve teoriye hakim olma durumu mimara zanaatkarından öte bir entelektüel karakter vermekteydi ve Wilkinson’un deyişiyle mimara bir sanatçı (*dillettante*) statüsü kazandırıyor (Wilkinson, 2000). Bu statü ile birlikte mimarlığın bireyselliğini ön plana çıkaran ve mimara yeni bir rol tanıyan tasarımcı sıfatı mimara eklendi. Bu rolle beraber yapı sürecinde, inşaat öncesi ve inşaat süreci birbirinden ta-

mamen ayrıldı. Tasarım bir bilgi alanı olarak tanındı, tasarım yarışmaları yapıldı ve tasarım eğitiminin gelişmesi için okullar kuruldu. Roth bu süreçle mimarlığa yeni bir dil icat edildiğini, bu dilin tasarım dili olarak teknik çizimler, maketler ve eskizler olduğunu belirtmektedir (Roth, 2007). Böylelikle “mimar”lık bir disipline dönüştü ve bu disiplinde formel eğitim görmüş ve “mimar” unvanını kazanmış şahıslar mimarlık zanaatı ve alanında hakim olmaya başladı.

“Mimar”lık Mesleği

Bir meslek olarak mimarlığın ortaya çıkışı ne kadar da Rönesans sonrası sürece bağlı olsa da, mimarlığın tam anlamıyla meslekleşmesi 19. Yüzyıla dayanmaktadır. Bir disiplinin mesleğe dönüşmesinde, Larson’un da yazdığı şekliyle, dört önemli aşamadan bahsetmek mümkündür. Bunlardan ilki, meslek insanların, birleşmeleridir (Larson, 1977). Bu çerçevede bir meslek olarak mimarlık, 1834 yılında Britanyalı Mimarlar Kraliyet Enstitüsü’nün ve 1857 yılında Amerikan Mimarlar Enstitüsü’nün kuruluşuyla modern toplumsal yapı içerisine yerleşti ve yerini tahkim ettirdi.

Larson bunun ardından mesleğin oluşumundaki ikinci adımı, bir bilgi alanının tanımlanması ve bunun da okullar aracılığıyla güvence altına alınması olarak belirtmektedir (Larson, 1977). The Ecole Nationale et Speciale des Beaux-Arts ismiyle 17. Yüzyılda Mimarlık disiplini yaygınlaştırmak için Fransa’da kurulan mimarlık okulu bunun temelini oluşturdu. Ancak 18. Yüzyılın sonlarında İngiltere’de kurulan Royal Academy of Art ve Beaux-Arts okulunun etkisi altında 19. Yüzyılda Amerika’da Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Urbana ve Illinois gibi mimarlık okullarının kurulması mimarlık disiplininin yayılması, formel mimarların eğitilmesi ve mimarlık mesleğinin daha da pekişmesine yardımcı oldu (Wilton-Ely, 2000, Draper, 2000, Roth, 2007). Mesleğin oluşması için Larson’un sunduğu üçüncü aşama, devlet korumasını garanti altına alma amacıyla alandaki uygulama normlarının belirtilmesidir (Larson, 1977). İngiltere’de 18. Yüzyılın sonunda kararlaştırılan İnşa Yasası (*the Building Act*), bunun ardından 19. Yüzyılda yayınlanan Britanyalı Mimarlar Kraliyet Enstitüsü’nün Şartı ve bu şartın Kraliçe Viktoria tarafından kabul edilmesi ve buna benzer bir sürecin Amerika’da gerçekleşmesi ve hatta 20. Yüzyılın başında Amerikan Mimarlar Enstitüsü’nün bir yönetmelik yayınlarak, mimarlık unvanını kullanmak isteyenleri bir sınava tabii tutması mimarlığın meslekleşmesindeki üçüncü adımın tamamlanmasını beraberinde getirmiştir (Wilton-Ely, 2000, Draper, 2000).

Larson son olarak da kısıtlayıcı uygulamalara yönelik kamunun onayını almanın mesleğin oluşmasındaki dördüncü adım olarak ifade etmektedir (Larson, 1977). On dokuzuncu yüzyılın sonunda mimarlık mesleğinin tamamen yerleşmesiyle gündeme taşınan mimarların sosyal sorumlulukları sorusuyla mimarlığın meslekleşmesindeki dördüncü adımın temelleri atıldı (Roth, 2007). Özellikle 1930’larda Modernizm savunucuları tarafından ciddiyetle takip edilen, tasarımın toplumsal problemler için devrimci ideal çözüm olabilme düşüncesi, bu etik soruya cevap vermeye çalışarak ve mimarların kolektif olarak sistemi ve insanların hayat kalitesini iyileştirmesi gerektiği konusunda oybirliği oluşturarak mimarlığın kamu onayını sağlamlaştırdı (Spector, 2001). Ancak Spector’un da tespit ettiği şekliyle, 1970’lerde oluşan post modern eleştirilerle mimarlığın moral misyonunun sorgulanarak önem kaybetmesi ve mimarlık etiğinin kargaşa durumuna düşmesi mimarlık mesleğinin dönüşmesine ve toplumsal amaçlarla kurgulanan bir meslekten, lonca çıkarları ve bireysel faaliyetlere dayanan bir iş-gale dönüşmesine sebep oldu (Spector, 2001).

“Mimar”lık İş-galı

Mimarlık unvanını kullanmaya hak kazananların, profesyonel olarak yürüttükleri mimarlık mesleği pratikleri, Weisman’ın da tanımıyla, inşa edebilme gücüne sahip olanların yapmış oldukları işlerin kayıdır (Wasserman, v.d. 2000). Mimarlık mesleğinde, bu inşa edebilme gücünün -ya da daha geniş olarak iktidar ve sermaye ile iş birliği içinde elde edilen yapabilme gücünün – ele geçirilmesi ve iş-gal edilmesi önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Sadri, 2010). Bu gücün günümüzde ticari amaçlarla iş-gal edilmesi, sermaye ve erk taleplerinin yerine getirilmesi için kullanılması ve sonuç olarak mimarlık mesleğinde “mimar”lığı iş-gal edenlerin diğer mimarları kontrol altında tutmaları ve etkileyebilir olmaları günümüz mimarlığının önemli etik sorunlarıdır.

Bu sorunlara ek olarak, post-modern dönemle beraber mimarlığın demoralize olması ve böylece kolaylıkla iktidarların insanlar üzerindeki hakimiyetine ve politik propagandalarına, sermaye sahiplerinin ise daha fazla rant elde etmelerine ve insanlar üzerinde sömürü sistemi kurabilmelerine alet olması iş-gal edilmiş mimarlığın etik sorunları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu etik sorunların büyümesiyle ve mimarlığın kamu onayının tehlikeye girmesiyle özellikle son yıllarda bir çözüm olarak mimarlık mesleğinin imajını iyileştirme çabaları ortaya konulmakta, bu çerçevede birbirine zıt olan iki önemli çalışma paralel olarak yürütülmektedir. Bunlardan ilki mimarlığı erke ve sermayeye hizmet eden bir meslek olarak değil, bir kamu hizmeti olarak sergilemektir. Diğeri ise mimarlığı bir yaratıcılık ve sanat şekli, estetik ve yüce eserler ortaya koyan bir meslek olarak göstermektir. Bu her iki kamu onayını alma çabalarını yürütmek üzere meslek içinde iki önemli grup tanımlanmaktadır.

Bunlardan ilk grup “sıradan” (*rank-and-file*) mimarları içermektedir. Bunlar mesleği bir kamu hizmeti aracı olarak göstermekle mükellefler. Spector, mesleğin kamu alanındaki onayını büyük ölçüde bu “sıradan” mimarlar ve onların uygulamalarıyla alakalı bulmaktadır. Aynen tıp mesleğinin geniş çaplı onayının yeni teknolojik ürünlerden değil, milyonlarca doktor ve hasta arasındaki ilişkilerden gelmesi gibi. Bu nedenle Spector’a göre, elitler, sıradan mimarları statüleri nedeniyle aşağılamaya çalışsalar da, kamu onayını garanti altında tutmak için onları, yaptıkları işi yapmaya devam etmeleri konusunda ikna etmektedirler (Spector, 2005).

İkinci grup elit uygulamalarıyla “elit” mimarları içermektedir. Elitler kültürel sermaye elde ederek mimarlığın kamu onayı almasında yardımcı olmaktadır. Spector’a göre kültürel sermaye için verilen mücadele vasıtasıyla elit mimarlar, mesleği “vasatlığa” düşmekten kurtarmaktadırlar. Zira herşey en iyiyi tanımlamak içindir, ama “en iyi” mimarlığı diğer alanlarla birleştiren değil, onu en ayrıcalıklı kılan ve diğerlerinden ayıran uygulamalardır. Dolayısıyla mimarlık mesleği ve alanının otonomisini destekleyen uygulamalar ödüllendirilmekte, mesleğin devamını sağlayan “sıradan” mimarlar, “sıradan” işler yapmakla cezalandırılmaktadırlar (Spector, 2005).

Bu iki gruptan ilki, yani sıradan mimarlar günümüzde mimarlığın mesleki formatını savunurken, ikinci grup, yani elit mimarlar, erk ve sermayeyle birleşerek mesleğin dönüşmesini ve neo-liberalleşmesini talep etmekte, böylelikle mesleği bir iş-gale dönüştürmeyi hedeflemektedirler. Elit mimarların ve elit mimarlık yaklaşımlarının mimarlığı iş-gal edişleri, mesleği kendi içine daha da kapalı hale getirerek, sıradan mimarları tahakküm altında tutmaya, mesleğin yapabilirlik gücünü korumak amacıyla bu kendi içine kapalı ve ayrıcalıklı statü sahibi olmayı bir gereklilik olarak sunmaya ve tüm bu nedenlerle mesleğin insanlık yararı kaygısı taşımasını, bu kaygıyla diğer alanlarla birleşme-

sini, kendi sınırları dışına çıkmasını ve toplumsal sorunları sorgulamasını ve onlar için çözüm arayışı içine girmesini imkansız hale getirmekte ve böylelikle gün geçtikçe kamu hizmetinden soyutlanan bir anlayışın gelişmesine sebep olmaktadır (Sadri, 2012). Erkin ve sermayenin taleplerine alet olan ve tamamen ticari kaygılarla donatılan “mimar”lık iş-galı ve iş-gal edilmiş mimarlık, mimarı ve mimarlığı satın alınabilen bir meta haline getirmekte ve tam da bu nedenlerle kültürel sermayesini ve kamu onayını kaybetme riskiyle karşı karşıya gelmektedir (Resim 1). Çelişkili olsa da, battıkça ve kültürel sermayesini kaybettikçe, daha şaşırtıcı, değişik, sıra dışı ve elit uygulamaları gözler önüne sürerek, ileri kültürel ve sanatsal pratik olarak algılanma çabası içine girmekte, bunları yaparak sermayenin büyümesini sağlamaktadır.

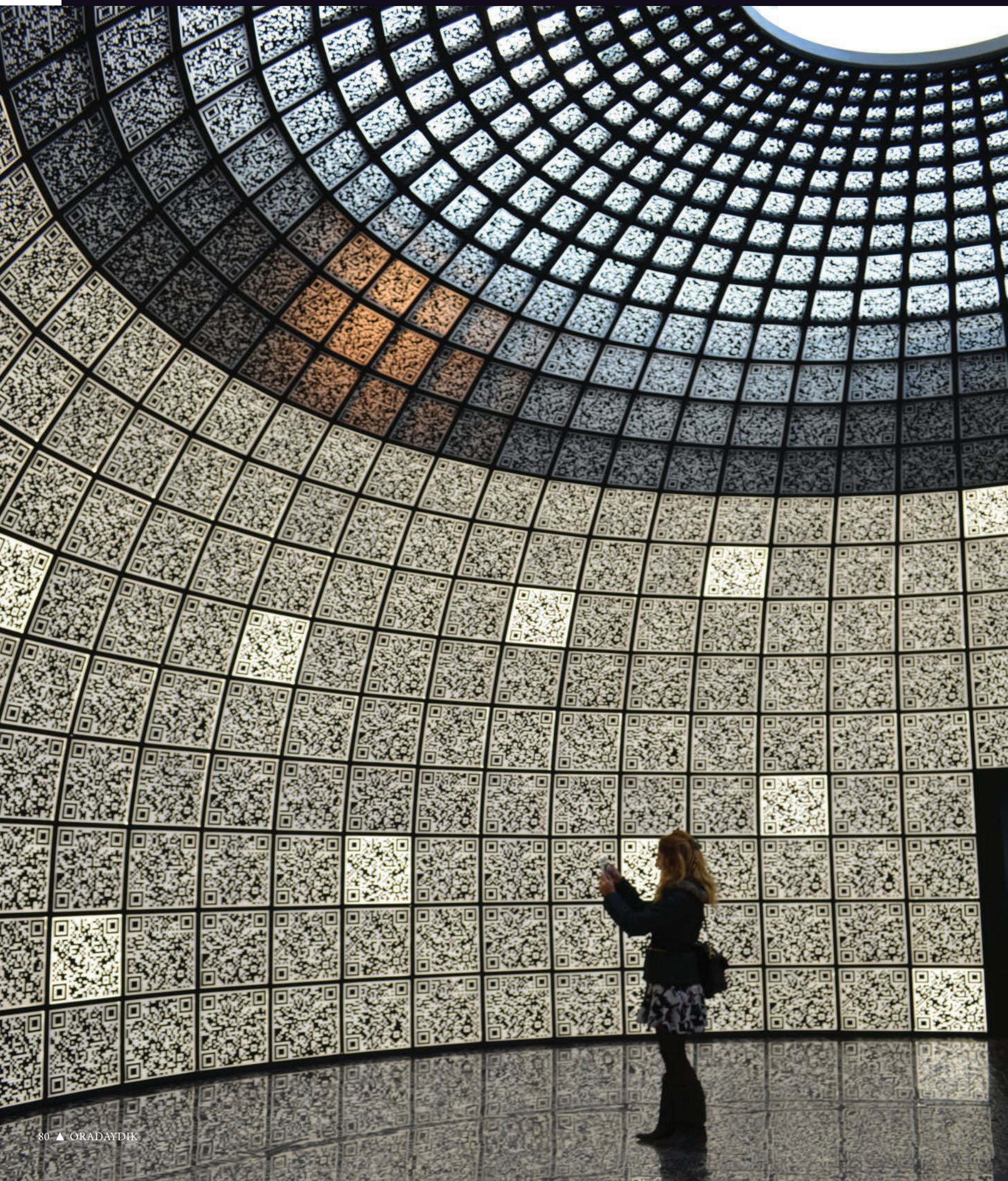
Sonuç:

Mimarlık alanını, zanaatını ve disiplini değiştiren, dönüştüren, sınırlandıran ve kontrol altında tutan mimarlık mesleği bugün iş-gal edilmiş hale gelmiştir. Yani, toplumcu, kolektif ve kapsayıcı bir alandan statükocu ve sermayeci, bireysel ve dışlayıcı bir iş-gal alanı haline dönüşmüştür. Bu mesleki alan, öncelikle “mimarlık uzmanları” olarak bilinen formel eğitim görmüş ve imza yetkisine sahip mimarların iktidar alanı olmuş, “mimarlık uzmanları” arasındaki sınıf farkı göz önünde bulundurularak, sayı olarak azınlıkta kalan ancak çeşitli yöntemlerle güç elde eden elit bir grubun erki haline gelmiştir. Mimarların iktidarı altında ezildikten sonra, meslek iktidarına kurban gitmiş ve formel eğitim almış mimarların iktidar alanına dönüşmüş mimarlık alanı, bugün elit mimarlar tarafından iş-gal edilmektedir. Böylelikle iktidar ve sermaye iş-gali altına girerek, mimarlık alanındaki etik sorunların zemini oluşmaktadır.

Bu iş-gale karşı koyabilmek ve “mimar”lığı etik sorunlardan arındırmak için, mimarlığın sistem içindeki yerini sorgulayacak, toplumsal sorumluluklar bağlamında mesleğin çizdiği sınırların dışına çıkabilecek, “mimar”lık iş-galine son veren ve mesleğini “sıradan” mimarların pratikleri yönünde geliştiren, mimarlığı kamu hizmeti aracı olarak tanımlayan, tüm dışlayıcılıklardan mimarlığı arındıran, formel eğitimin, meslek örgütlerinin ve devlet yetkilendirmesinin çerçevelerini genişleten, “mimar”lığa karşı mimarlığı insanlık için ele geçiren ve “işgal” eden bir hareketin oluşması şarttır.

Kaynaklar:

- Draper, J. (2000) “The Ecole des Beaux-Arts and the Architectural Profession in the United States: The Case of John Galen Howard”, Kostof, S. (ed.), “The Architect: Chapters in the History of the Profession”, University of California Press, Berkley and Los Angeles.
- Ertlinger, L. D. (2000) “The Emergence of the Italian Architect during the Fifteenth Century”, Kostof, S. (ed.), “The Architect: Chapters in the History of the Profession”, University of California Press, Berkley and Los Angeles.
- Larson, M. S. (1977) “The Rise of Professionalism: A Sociological Analysis”, University of California Press, Los Angeles.
- Kostof, S. (2000) “The Architect: Chapters in the History of the Profession”, University of California Press, Berkley and Los Angeles.
- Roth, L. M. (2007) “Understanding Architecture: Its Elements, History, and Meaning”, 2nd Edition, Westview Press, Cambridge, ss:159-164.
- Sadri, H. (2010) “Mimarlık ve İnsan Hakları”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sadri, H. (2012) “Mimarlıkta Meslek Etiği ve Mimarların İnsanlığa Karşı Sorumlulukları”, İş Ahlakı Dergisi, Cilt 5, Sayı 9, Mayıs 2012, İstanbul.
- Spector, T. (2001) “The Ethical Architect: The Dilemma of Contemporary Practice”, Princeton Architectural Press, New York.
- Spector, T. (2005) “Codes of Ethics and Coercion”, Ray, N. (ed.), “Architecture and Its Ethical Dilemmas”, Routledge, New York.
- Wasserman, B. Sullivan, P. Palermo, G. (2000) “Ethics and the Practice of Architecture”, John Wiley and Sons, Washington D.C.
- Wilkinson, C. (2000) “The New Professionalism in the Renaissance”, Kostof, S. (ed.), “The Architect: Chapters in the History of the Profession”, University of California Press, Berkley and Los Angeles.
- Wilton-Ely, J. (2000) “The Rise of the Professional Architect in England”, Kostof, S. (ed.), “The Architect: Chapters in the History of the Profession”, University of California Press, Berkley and Los Angeles.
- [http://softpraxis.wordpress.com/2008/04/04/national-architecture-student-festival/\(13Ocak2013TarihindeErişilmiştir\)](http://softpraxis.wordpress.com/2008/04/04/national-architecture-student-festival/(13Ocak2013TarihindeErişilmiştir))

DÜŞLER, VENEDİK, BİENAL

‘Merdivenli yolların kaç basamaktan oluştuğundan, kemer kavislerinin aç derinliğinden çatıların hangi kurşun levhalarla kaplandığından söz edebilirim sana ama şimdiden biliyorum, hiç bir şey söylememiş olacağım sonunda’
Zira bir kenti kent yapan bunlar değil kapladığı alanın ölçüleri ile geçmişinde olup bitenler arasındaki ilişkidir bir sokak lambasının yerden yüksekliği ve orada idam edilen zorbanın sallanan ayakları ile yer arasında kalan uzaklıktır o lambadan karşı parmaklığa gerilen ip ve kraliçenin geçeceği güzergâhı donatan süslemelerdir parmaklığın yüksekliği ve şafakta onun üzerinden atlayıp kaçan gizli sevgilinin sıçrayışıdır Bir saçığın eğimi ve aynı pencereye süzülen bir kedinin o saçak üzerinde kayarcasına yürüyüşüdür burnun arkasından birden çıkıveren harp gemisinin toplarıyla çizdiği silüet ve saçığı yok eden bombadır balık ağlarındaki yırtıklar ve ağları yamamak üzere iskeleye oturmuş kraliçenin gayrimeşru oğlu olduğu ve kundağıyla, orada iskeleye bırakıldığı rivayet edilen zorbanın harp gemisinin hikâyesini yüzüncü kez birbirlerine anlatan o üç yaşlı adamdır.’ (Calvino, 2009, s. 62)

Bu parçada tasvir edilen Zaira kenti gibi, *Görünmez Kentler* kitabındaki tümdüşşsel kentler biraz Venedik’tir aslında. Kitabın yazarı Italo Calvino için kentler, ekonomi kitaplarının anlattığı gibi sadece mal alışverişinin yapıldığı yerler değildir. Arzu ve anıların da değiş tokuş edildiği yerlerdir. Günümüzde tarihi kentler genişledikçe, metropollere dönüştükçe kimliklerini kaybetmeye başladılar. Kazanova’nın, Vivaldi’nin, Marco Polo’nun şehri Venedik ise iyi korunmuş dokusu ile her sokağında ayrı bir giz sahnelemeye devam ediyor.

Bir çeşit masalın içinde buluyor insan kendini Venedik’te. Zaman duruyor sanki, kent dile geliyor. Yabancı bir kente seyahat ettiğimizde, bu kentte olduğumuzu nasıl anlarız? Dünyanın her yerinde birbirine benzeyen modern binalar değil, kente ait simgeler ve göstergelerdir bize kentin ruhunu fısıldayan. Venedik’in özgün mimarili evleri, sokakları, köprülerigünümüze ait değilmiş gibi görünüyor. Bu kentin şiirselliğiyle Calvino’yu düşlere çıkarmasına şaşırılmamak gerek.

Çoğu gezgin aşınadır kaybolmaya. Fakat Venedik’te, her kayboluş başka diyarlara yolculuktur aynı zamanda. Bazen bir evin balkonundan, bazen de bir kiliseden yayılan sesler eşlik eder bu yolculuğa. Haritaların hükmünü yitirdiği şehirdir Venedik. Geniş yollar yerini kanallara açılan daracık yollara bırakır, ölümlere ve şeytana göndermeler yapan sokak isimlerini geçtikten sonra bir anda küçük bir avlu çıkıverir karşınıza. Balkonlarından çiçekler fişkıran, duvarları armalarla süslü evlerle çevrili bu küçük, dörtgen mekanın başka bir dünyaya aitmiş gibi duran bir ruhu vardır.

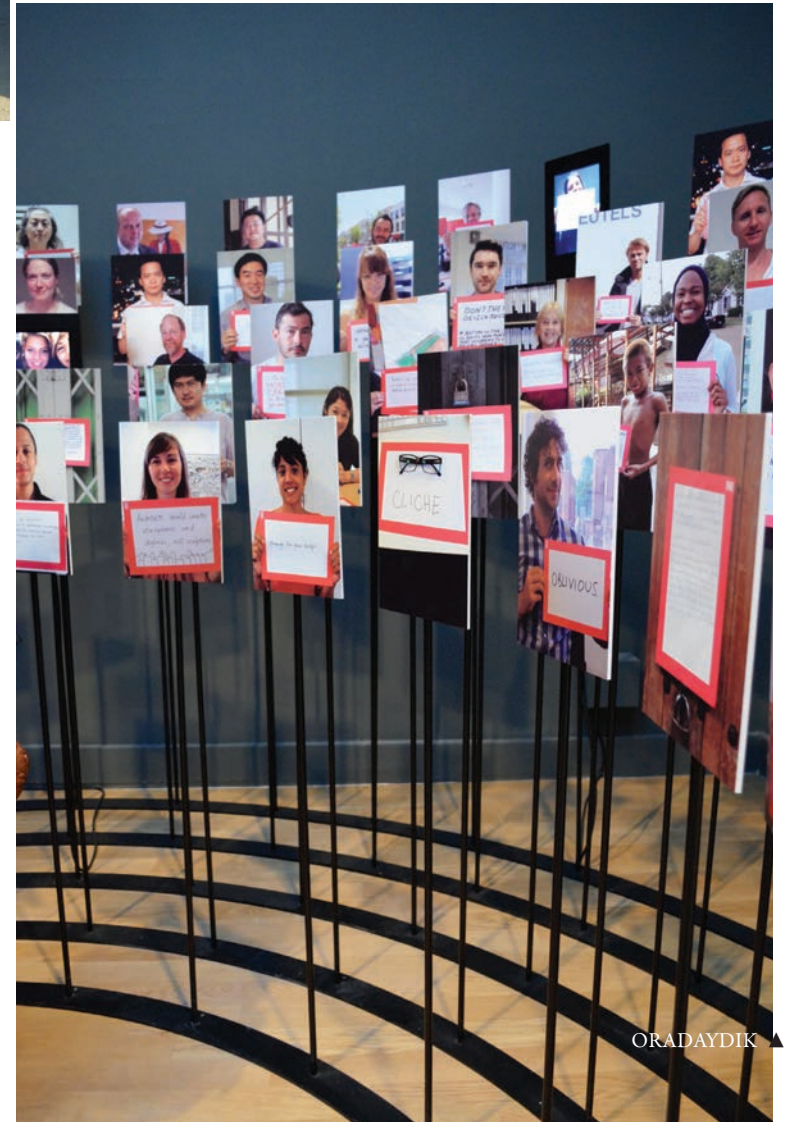
Sanat ve yaşamın içiçe olduğu bu masalsi şehir, 1895 yılından beri Uluslararası Venedik Bienali'ne ev sahipliği yapıyor. Dünyanın en prestijli sanat etkinliklerinden biri olarak kabul edilen bienal bünyesinde, her iki senede bir mimarlık bienali düzenleniyor. Geçtiğimiz sene onüçüncüsü düzenlenen mimarlık bienalinin küratörü David Chipperfield, “*zemin ile ilişkimiz*” üzerine kurgulamış bienalin temasını. Ünlü sosyolog Richard Sennett’in isim babası olduğu ‘*Common Ground/Ortak Zemin*’ teması, mimarlığın hizmet alanlarına bir metafor olarak geliyor ve mimarlığın profesyonel sınırlarını da işin içine katarak mimarlık pratiğini paylaşmamızı öngörüyor. Bu paylaşılan öneriler, şüpheler, umutlar, beklentiler nasıl daha iyi yönlendirilebilir sorusunu soran Chipperfield: *‘İyi mimarlık referans verir ve ilham vericidir. Kendiliğinden olmaz. Mimarlar fikir üretirken, bu fikirlerin toplumla nasıl çakışacağını da düşünölmeli’*¹ diyerek açıklıyor yaklaşımını.

Diyalog, Mimarlık, Bienal

55 ülkenin katıldığı Mimarlık Bienali, Giardini ve Arsenale adlı iki ana alan ile kentin içinde çeşitli mekanlarda gerçekleşiyor. Venedik'in doğusunda bulunan Giardini bahçelerindeki sergi, merkez pavyon ve ülke pavyonlarından oluşuyor. Çoğu ünlü mimarlar tarafından tasarlanan ulusal pavyonlar, katılımcı ülkeler tarafından farklı tarihlerde inşa edilmiş. Bunlardan Avusturya pavyonu, 1934 yılında Josef Hoffman tarafından, Hollanda pavyonu 1954 yılında De Stijl akımının öncülerinden Gerrit Thomas Rietveld tarafından tasarlanmış. 1956 yılında inşa edilen Finlandiya pavyonu ise Alvar Aalto'nun eseri. Bu yapılarda belirlenen tema üstünden ülkelerin kültürel, ekonomik ve teknolojik ortamları hakkında ipuçları veren çalışmalar sergileniyor. Merkez pavyon yapısında ise farklı mimarların eserleri birarada sergileniyor. Bu yapıda Chipperfield OMA, MVRDV gibi mimarlık ofislerinin ve Jean Nouvel, Norman Foster, Peter Eisenman gibi mimarların sergilerine yer vermiş.

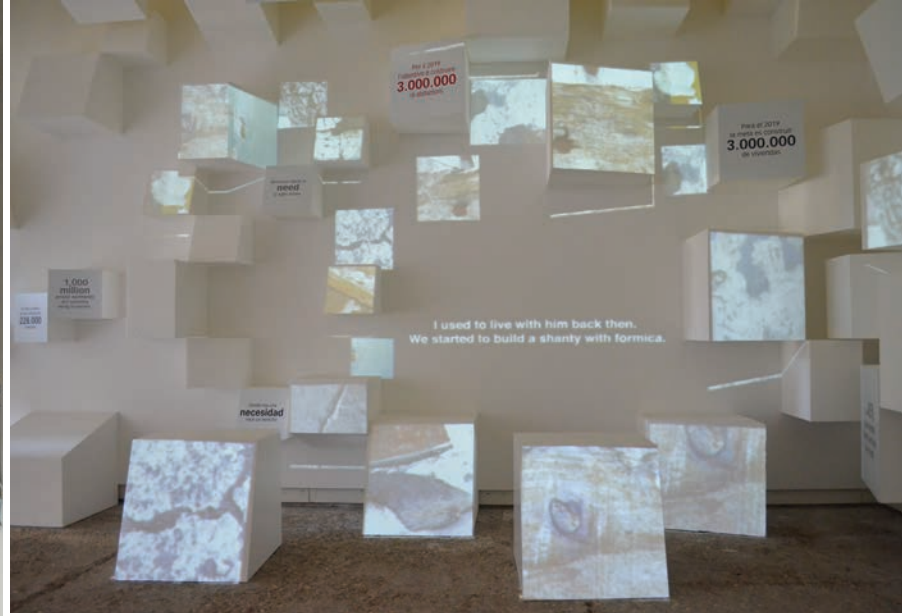
Giardini'deki ulus pavyonlarının en dikkat çekici olanı kuşkusuz *'i-City'* sergisiyle Rusya pavyonuydu. Duvarları kare kod mozağıyla kaplanan pavyonda, dijital teknolojison derece özgün bir biçimde kullanılmış. Girişte verilen tabletlerle okunan kare kodlarda Rusya'nın Skolkovo kentindeki bilim merkezi projesinin paftaları yer alıyor. Bu yaratıcı sergileme biçimi sayesinde mekandayalnızca ışık ögesi öne çıkıyor. Kodlardaki yoğun bilgi, oldukça yalın bir dille aktarılıyor. Rusya pavyonunun en heyecan verici yanı, mekanın sınırlarını dijital teknolojiyle zorlaması ve mekanın kendisini bir sergi objesine dönüştürmesi.

Bu alandaki bir diğer ulusal pavyon olan İngiltere pavyonunun küratörleri temalarını *‘İngiliz Mimarisini Değiştirecek Fikirler’* olarak belirlemişler. Uluslararası sorunlara yerel mahallerde yaratıcı çözüm önerileri geliştirmek ve ‘ortak zemin’ oluşturmak amacıyla global bir araştırma projesi organize edilmiş. 10 ekip, bu proje için Arjantin, Brezilya, Tayland, Çin, Almanya, Japonya, Nijerya, Hollanda ve Amerika’ya gönderilmiş. Sınırlar ötesi bir tartışma ortamı yaratmayı hedefleyen küratörler, bu çalışmaları sergiliyor İngiltere pavyonunda. Grupların bu çalışmalardan çıkardıkları teorik sonuçlar bizlere araştırma, gözlem ve sorular sormanın bina üretimi kadar önemli olduğunu hatırlatıyor. Sergideki bir başkailgi çekici alan ise küratörlerin toplumun mimarlığa bakış açısını sorguladıkları köşe. Bu alanda, toplumdaki mimarlık algısının anlamak amacıyla katılımcılara mimarlığın ve mimarların rolü sorulmuş.

Çek ve Slovak pavyonunda ise, mimarlar yerine 18 sanatçıyla çalışılmış. Mimariyi, mimarlık disiplini dışından, farklı bir bakış açısıyla tartışmayı amaçlayan sergi, Rusya pavyonu gibi tabletlerle geziliyor. Serginin duvarlarında sanatçıların yerleştirmelerini tamamlayıcı yazılar mevcut. Tabletler bu yazılara doğrultulduğunda, yerleştirmeler görünür hale geliyor. Geleneksel sergi biçimlerinden çok farklı bir fiziksel yapısı olan bu çalışmada mekan ötesi bir tasarım söz konusu. Görsel ve parçalı bir gerçeklik üzerinden mekanın potansiyeli tartışılıyor bir bakıma.

Kinetik bir sistemden oluşan Amerika pavyonunda ise, kentli olma durumu tartışılmış. Bir arada yaşama olgusu sokak ve gündelik yaşam ölçeğinde çalışmalarla incelenmiş. Tavandan sarkıtılan paftalar, okuma hizasına çekilince, paftadaki sorunun çözümüne ait duvardaki ağırlık, zeminden uzaklaşıyor ve altındaki çözüm okunabiliyor. Serginin zemini ise Amerikan kentlerinin gelişimini anlatan yazılarla kaplanmış.

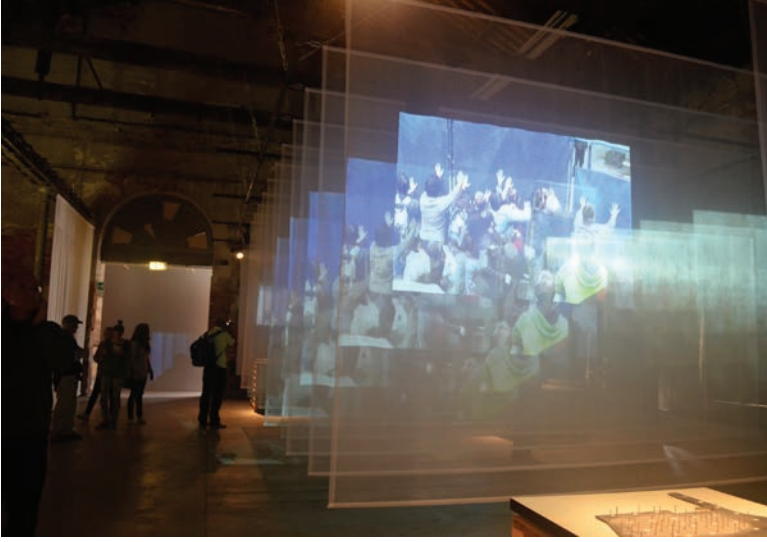
Görsel bir anlatım dili kullanan Hırvatistan pavyonunda ise demokrasi kavramı irdeleniyor. Demokrasinin tepeden aşağı işleyen bir sistem değil katmanlar arası bir anlaşma biçimi olduğu, ses ve çarpıtılmış görüntüler aracılığıyla anlatılıyor.

Tarihi dokusuyla öne çıkan Arsenale'deki sergi binası ise tuğla duvarları, yapısal özellikleri ile başlı başına bir sanat eseri. Bu seneki bienaldebü bölgede 16 ulusal serginin yanı sıra Bernard Tschumi, Norman Foster, Herzog & Meuron, Zaha Hadid gibi tanınmış mimarların sergileri yer alıyor. Chipperfield mimarlığı farklı güçlerin karşılaşması olarak tanımlıyor. Düzenlediği sergide, bizi birbirimizden ayıran değerler üzerinden bir ortak zemin yakalama çabası var. Arsenale'deki geniş holler, farklı bakış açılarını temsil eden çalışmaların bir arada sergilenmesine olanak vererek bu çabayı daha da anlamlı kılıyor.

Arsenale bölgesinin girişinde Bernard Tschumi'nin sergisi karşılıyor izleyenleri. Tschumi'nin 1976-1977 yıllarında yaptığı *'Mimarlık İçin Reklamlar'* adlı çalışmasından oluşan sergi, reklam tekniği kullanarak okullarda öğretilen mimari teori ile gerçek dünyada mimarlığın duyularla olan ilişkisi arasındaki farka dikkat çekiyor.

Norman Foster'ın projeksiyon, video ve seslerin kolajından oluşan, mimarlığın ve kamusal alanın tarihini konu alan yerleştirmesiyle devam ediyor sergi. Sonrasında İngiliz FAT grubu, mimarlıkta kopya temasını inceleyen 'Museum of Copying/ Kopyalama Müzesi' adlı çalışmasıyla karşımıza çıkıyor. Yerleştirmenin merkezinde, Palladio'nun ikonik yapısı Villa Rotunda'nın çeyrek parçasının alçı maketi yer almakta. Yapının başka bir çeyrek parçası, ilkinin iç kısmından kalıp oluşturularak elde ediliyor. Bu iki maketin karşılıklı konumlandırılmasıyla bir strüktür elde ediliyor. Yapının bu –yorumlanmış- maketi içinden geçerken insan "kopyalamanın gizli bir güç olduğunu" düşünmeden edemiyor. FAT grubu bu çalışmalarıyla, kopyalamanın gelişimin ve yaratıcılığın sonu olarak görülmesine rağmen mimari disiplin için bir 'ortak zemin' oluşturduğunu iddia ediyor. Sergide Ines Weizman ise mimarlık ve kopya arasındaki ilişkiyi *'Repeat Yourself: Loos, Law and the Culture of the Copy'* adlı yerleştirmesiyle, Adolf Loos'un telif hakları üzerinden irdeliyor.

Sergide kopya kavramı üstünde duran bir diğer çalışma Cino Zucchi Architeti'nin uluslararası jüriden mansiyon ödüllü olan *'Copycat: Empathy and Envy as Form-Makers/Empati ve Kıskançlıktan Biçim Makineleri'* adlı yerleştirmeleri. Kültürlerin bulaşıcı bir taklit ve yenilik kombinasyonu ile yaygınlaştığını savunan yerleştirmede, benzerlik bir diyalog alanı olarak görülüyor. Hemen hemen birbirinin aynısı olan objeler ve resimlerden oluşan yerleştirme, orijinallik yerine benzerlik üzerinden bir 'ortak zemin' okuması öneriyor.

Önceki bienaller, sibernetik bir geleceğin habercisi iken bu seneki bienalde "maket, mimarlık" sahnesindeki eski yerini almış görünüyor. Herzog & Meuron, Arsenale bölgesinde onlara ayrılan alanda projelerinin köpükten yapılmış maketlerini asmışlar. 2011 yılında bir dizi politik ve ekonomik sebepten dolayı yapımı durdurulan Hamburg Elbphilharmonie binası üzerinden planlama ve inşa sürecinde yaşanan zorluklara dikkat çekiyorlar. *'Farklı çıkarların ortak zemini olarak inşaat alanı'* temasını bu binanın yapım süreci üzerinden anlatmışlar. Duvarlar boyunca asılan gazete parçaları, kamuoyunda yer alan bu bina hakkındaki tartışmaları kronolojik olarak göz önüne seriyor. Bu sergi ile Herzog & Meuron, izleyiciye inşa sürecinin kompleks yapısını düşündürüyor ve bu süreçteki görünmez güçlerin varlığına dikkat çekiyor.

Sorular, Venedik, Bienal

Mimarlık Bienali, mimari örnekler üzerinden toplumların kültürel, sosyal, teknolojik ortamlarını izleme imkanı sunması açısından önemli bir etkinlik. Her sene sergilerdeki beklenti artıyor ve bir sonraki sergi heyecanla bekleniyor. Bu seneki bienal, mimari ortamda öncekiler kadar göz kamaştırıcı olmamasıyla eleştirildi. Bana kalırsa serginin başarısı tam da burada yatıyor. Chipperfield mimari fanteziler yaratmak yerine, tüm ziyaretçilerle diyalog kurabilecek bir sergi kurgulamış. Futuristik düşler yerine basitçe *'orada olanı'* anlatmış. Önce hızlı bir tur atarak tüm eserler gezildikten sonra hazmedilmesi;

akılda uyandırdığı sorularla tekrar gezilmesi gereken, düşündürülen bir sergi Chipperfield'inki. Mimarlığın *ortak bir alanda birleşmesi kadar birleştirmesinin de önemli* olduğunu vurgulayan sergi, izleyenlerin aklında en çok yarattığı sorularla kalacak gibi.

Venedik kentine yadsınamayacak faydaları olan Mimarlık Bienali, kente gelen ziyaretçi sayısını her sene artırıyor. Profesyonel ortama katkı sağlamanın ötesinde kent halkının da sanat ve mimarlıkla buluşmasına vesile oluyor. Bienal, tüm Venedik'e yayılan sergiler ve etkinliklerle kent sakinlerinin gündelik hayatına katılıyor. Kendisi gerçek bir sanat eseri olan Venedik, David Chipperfield'in da dediği gibi "böyle bir etkinliğe başka hiçbir kentin sağlayamayacağı bir sahne oluşturuyor"²

Bitirirken şunu da belirtmek gerekir ki sadece bir sahne görevi yapmaz; insan hayatının belirleyicidir kentler. İnsanları birarada tutan kentler, insanları birbirine düşüren, uğruna dövüşülen kentler... Aslında her şey, kentlerin kent olma suretinden başka suretlere girmek istemesiyle başlar. Bundan sonrası; kurgulara, düşlere, fantezilere dönüşür. Kanallar, köprüler, sokaklar labirenti Venedik'te gerçekler ve hayaller birbirine karışır. Kent, düşler etrafında örülerek gezginleri bitmeyen bir keşfe çağırır. 'Müzik kelimesinin yerine başka bir şey koymam gerekseydi' diyor Friedrich Nietzsche, 'Ona Venedik derdim' Nietzsche'ye katılmamak elde değil. Venedik hiç bitmesin istenen, her seferinde farklı duygular, hazlar yaşatan bir müzik gibi; Tekrar tekrar çalınası bir müzik.

Zelal Çınar Mimar

Kaynaklar

1. David Chipperfield'in 13. Uluslararası Venedik Mimarlık Bienali için yazdığı yazısından derlenmiştir.
2. Calvino, *Görünmez Kentler*, çev. I. Saatçioğlu, (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2009)

serbest.MİMAR Magazine - Issue 11

SUMMARY

We will be meeting you again with our first issue in 2013.

The unfinished or ongoing projects designs will be included selectively in the “Desktop” section consisting of various projects such as office, administration, housing, religion institutions, cultural centers and libraries.

In the “ good stuff “ section we will be promoting the Ersan House structure nominated for the “Mies van der Rohe” awards , as we will be providing the structures of the Turkey Ready Mixed Concrete Association which won the year 2012 “Architecture Awards”.

As you will find news about the 25th anniversary of the Turkish SMD foundations , 10th TSMD Architecture awards ceremony, “Re-ACT project” s book,the elected a new Management Councils by the end of the General Assemblies made by turkish SMD and istanbul SMD , all with news about the 10th year anniversary celebrations made by istanbul SMD At the end of November 2012.

In this issue the “File” section is mainly formed by the “Ethics” topic. In this topic you will find articles about the Architectural project Competition In 2006 resulting in the TBMM General Secretariat. History about the transormation of the library building into deputies working offices and interviews with the authors .

Extensive interviews with colleagues in the “Profile” section continues .ankara Esenboga Airport valuability by the TSMD Application Award for the period of 2004-2006 , an interview with Ercan Çoban as the guest of the profile section ,one of the Authors of this important structure, with his many contributions for many years in professional studies and education aspects.

In the “New” section demonstration of new and remarkable structures in Turkey with two new buildings . As promoting the Nazim Hikmet Cultural Center and Ankara French High School structures.

As we will be offering for your assessments and evaluations pre-seleted projects from 2006 Architectural project Competition , and the new sevices building of the MSB secretariat for Defence Industries.

In the “We were there” section we will be meeting you with Venice Biennale Zelal Çınar reviews and evaluations.

Журнал «Свободный Архитектор», выпуск 11.

СОДЕРЖАНИЕ:

В этом первом выпуске 2013 года мы встречаемся вновь.

В разделе «Рабочий стол» мы, как обычно, знакомим Вас с проектами, находящимися в стадии завершения или работа над которыми только что закончилась, такими как: проект офиса, жилого комплекса, мечети, культурного центра, библиотеки и других.

В главе «Хорошие события» мы представляем Вам претендента на получение ежегодной премии «Mies Vander Rohe» (Германия) в области архитектуры и строительства 2012 года проект «Эрсан Эви», а также просекты, выдвинутые на получение «Архитектурной Премии Объединения производств готового бетона».

В разделе «Новости SMD («Объединение Свободных Архитекторов Турции»)» рассказывается о праздновании 25-летия образования «Объединения Свободных Архитекторов Турции» и о вручении 10-й «Архитектурной Премии». А также вы узнаете о книге «Re-Аст Проект», о проведении организационного собрания по выбору нового Управляющего Комитета «Объединения Свободных Архитекторов Турции», о мероприятиях по празднованию 10-летия образования Стамбульского Отделения «Объединения Свободных Архитекторов Турции».

Глава «Дело» этого выпуска посвящена этической теме. В статье авторы возвращаются к истории 2006 года,когда новое здание ТВММ (здание Парламента) и библиотеки, которое должно было быть построено по проекту, победившему в архитектурном конкурсе, было решено модифицировать как офисное здание для работы членов парламента. Как отнеслись к этому решению авторы проекта и их коллеги повествуется в этой главе.

В разделе «Профиль» мы продолжаем рассказывать о наших коллегах. В этом выпуске речь пойдет об Аэропорте «Эсен Боа» (г. Анкара), построенном по проекту архитектора Эрджана Чобана. Об этом важном для города объекте, проект которого получил премию «Объединения Свободных Архитекторов Турции» за лучший рабочий проект 2004-2006 г.г., а также о личном вкладе в профессию архитектора Эрджана Чобана Вы прочитаете в этой статье.

В разделе «Новое», как и всегда, мы повествуем об объектах, вызывающих наибольший интерес. Это новое здание Культурного Центра имени Назми Хикмета а также здание Французского Лицея г.Анкара. Кроме этого привлекает Ваше внимание рассказ о построенном в 2012 году новом здании Министерства Обороны и прилегающего к нему служебному комплексу, проект которого победил в конкурсе архитектурных проектов зданий в 2006 году.

В заключительной главе этого выпуска «Мы там были» Зелаль Чинар поделится с Вами впечатлениями о Венецианском Биснале.

مجلة المعماري الحر – العدد 11

المُلخَص

نلتقي معكم مرة أخرى في العدد الأول من عام 2013.

مختارات من تصاميم المشاريع الجارية أو التي لم تكتمل بعد تكون معكم في قسم "سطح المكتب" الذي يتألف من مختلف المشاريع مثل المكاتب، الإدارة، السكن، دور العبادة والمراكز الثقافية والمكتبات.

في قسم "الأشياء الجيدة" نتناول تركيب منزل إرسان المرشح لجائزة "ميس فان دير روه"، بالإضافة إلى أننا نلتقي معكم بهيكل جمعية الخرسانة الجاهزة بتركيا الفائزة ب "جوائز العمارة" في عام 2012 .

كما أنكم ستجدون في قسم (من مؤسسات SMD) إحتفالات مؤسسة SMD التركي بأعيادها ال 25 لتأسيسها ، حفل توزيع جوائز العمارة رقم 10 لمؤسسة TSMD ، كتاب (مشروع إعادة التمثيل) ، المجالس التنفيذية الجديدة المنتخبة في نهاية إجتماعات الجمعيات العامة لمؤسستي SMD التركي و SMD إسطنبول، أخبار إحتفالات مؤسسة SMD إسطنبول بأعيادها رقم 10 في نهاية شهر نوفمبر من عام 2012.

في هذا العدد يتكون قسم (الملف) من موضوع (الأخلاقيات) ، بالإضافة إلى الأمانة العامة لمؤسسة TBMM المنتخبة كنتيجة مشاريع مسابقة التصميم المعماري في العام 2006 ، بالإضافة إلى ذلك فإنكم ستجدون مقالات حول موضوع تاريخ تحويل مبنى المكتبة إلى مكاتب عمل النواب ، ومقابلة مع المؤلف نفسه.

كما نتابع المقابلات المكثفة مع زملاء المهنة في قسم "الملف الشخصي" ، وكيفية أن مطار أنقرة ايسنبوجا قد إستحق جائزة الممارسه عن مؤسسة TSMD لفترة 2004-2006 . بالإضافة إلى لقاء مع مؤلف من مؤلفي هذه البنية الهامة أركان شوبان الذي يمتاز بمساهماته لسنوات عديدة من الدراسات المهنية التعليمية في جميع المجالات والتي تحتل قسم (الملف الشخصي) .

قسم (جديد) من هذا العدد يضم إثنين من المباني و الهياكل الجديدة والرائعة في تركيا . كما أنه بالقسم نظره على بنيات وتركيبات مركز ناظم حكمت الثقافي و ثانوية أنقرة الفرنسية والتعريف بهما.

كما نقدم لتقييمكم الخاص المشاريع المختاره من مسابقة المشروع المعماري في عام 2006 ، بالإضافة إلى مبنى خدمات مستشارية الصناعات الدفاعيه MSB الجديد المكتمل تشييده في العام 2012 والذي يختص بتقديم الخدمات.

كما أننا نعرض لكم مقتطفات من طائرة زيلال بينالي بالبنديقه لتقييمكم الخاص في قسم (كنا هناك).

Translation : Meryem Yiğit

Переводы : Natalia Troshina Soyly

الترجمة : Meryem Yiğit

ABONELİK FORMU

Adı / Soyadı : _____

Mesleği : _____

Çalıştığı Kurum : _____

Görevi : _____

Unvanı : _____

Posta Adresi : _____

Posta Kodu : _____ Semt : _____ Şehir : _____

Telefon : () _____ Faks : () _____

E-Posta : _____ @ _____ URL : _____

☐ İlk Abonelik

☐ Abonelik Yenileme

☐ 4 sayılık abonelik - 20 TL

Fatura Bilgisi ☐ Adıma fatura istiyorum ☐ Firma adına fatura istiyorum

Firma Adı : _____

Adres : _____

Vergi no : _____

Vergi Dairesi : _____

ÖDEME BİLGİLERİ

☐ Posta havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).

☐ Banka havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).

☐ Kredi kartı ile ödeme. ☐ Visa ☐ Master Card

Kart No:

Son Kullanma Tarihi: / İmza: _____

BANKA HESAP BİLGİLERİ

Garanti Bankası - Kuğulu Şube

IBAN: TR45 0006 2001 3610 0006 2979 12

Reklam İndeksi

ALUÇ ARKA KAPAK

ANKARA ALÜMİNYUM..... 21

GERFLOOR..... ÖN KAPAK İÇİ

MOPESİ..... 1

ÖZPLAN..... 11

PALSYSTEM..... ARKA KAPAK İÇİ

SİFONİK..... 47

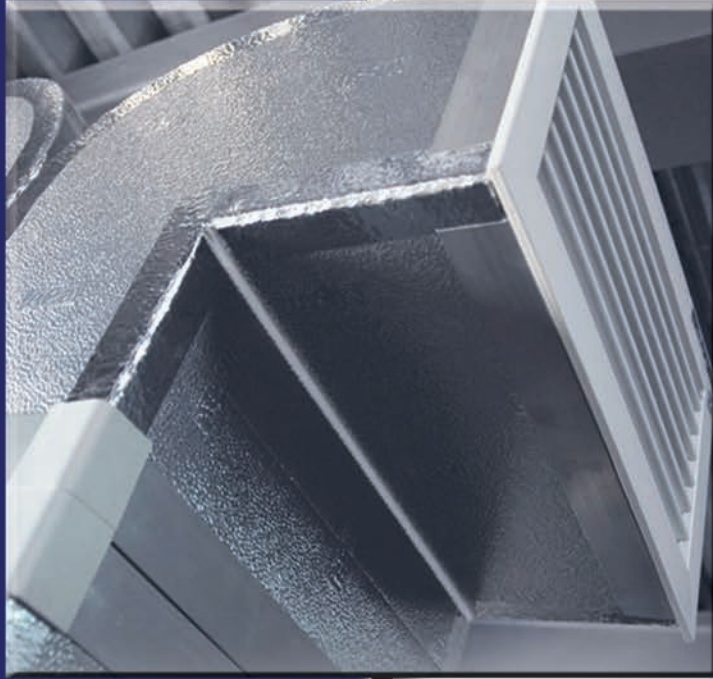
TEPE BETOPAN 57

ŞİMDİ TÜRKİYE'DE

KENDİNDEN İZOLELİ ALÜMİNYUM GOFRAJLI HAVA KANALLARI

π Pal SYSTEM

- PAL HYDRO
- PAL ECO
- ANTİMİKROBİYAL
- PAL PHENOLIC
- PAL SPIRAL
- PAL CNC MACHINE
- Ve daha fazlası...

ULUSLARARASI TEST VE SERTİFİKALAR

EN 13501 C-S2-d0
BS 476 Part 6 & 7
NFPA Life & Safety Code
NFPA 255
UL 723
ASTM E84
NES 713
NFP 92-501
DW 144
ASTM C518
ASTM D1621
ASTM C203
ASTM D1622
ASTM C209
BS 25750
ASTM G21
ASTM G22

PAL SYSTEM INTERNATIONAL

P.O. Box 113826 Dubai, U.A.E

Tel. No. +971 4 258 2640

Fax No. +971 4 258 2641

Email: info@palduct.com

Website: www.pal-me.net

PAL TÜRKİYE

415 Cd. 6. Blok No: 14 Birlik Mah.

Çankaya Ankara Türkiye

Mob. +90 541 740 0809

Email: orkun.d@palduct.com

Website: www.pal-me.net

www.pal-me.net

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

warringtonfire - mideast
Listing No. 016
PAL Panel Class O

Ahşap Panellerde Aradığınız HERŞEY

Aluç Kontrplak ve Plywood Marketlerde

www.alucahsap.com • www.esnekkontra.com

ALUÇ

ORMAN ÜRÜNLERİ PAZARLAMA VE TİC. LTD. ŞTİ

Kontrplak Market

Taşdelen Caddesi No: 4
Siteler/Ankara
Tel : 0312. 349 2484-85
Faks : 0312. 353 0548

Plywood Market

Demirciler Sitesi
1.Cad No: 102 Siteler/Ankara
Tel : 0312. 350 0653
Faks : 0312. 350 0690

